C:\Users\Plazma\Desktop\detektvky a válečné\Beletria\Haldeman Joe\Vecna svoboda.pdb

PDB Name: Haldeman_Joe-Vecna_svoboda
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 6.8.2004
Modification Date: 6.8.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Joe Haldeman
Věčná svoboda

Trvalo mi to skoro patnáct minut. Sešel jsem po schodech,
zpočátku neohrabaně. Dveře přepravníku se otevřely.
"Děkuju," řekl jsem, "ale raději půjdu po svých."
"To není povoleno," namítl robot. "Je to nebezpečné."
"Já jsem nebezpečný," zavrčel jsem a odolal jsem pokušení utrhnout mu pár nohou, abych viděl, co se stane. Místo
toho jsem se dal do běhu. Posilovači jsem skafandr pobídl
do klusu s dlouhými skoky. Nešlo to tak hladce a automaticky, jak jsem si pamatoval, ale běžel jsem rychle. Ke
dveřím kosmodromu jsem dorazil za necelou minutu.

Dveře se přede mnou nechtěly otevřít, protože vnímaly,
že jsem stroj. Tak jsem jimi prošel. Netříštivé sklo zmatnělo,
napnulo se a roztrhlo se jako látka.

Marygay se smála. "Mohl jsi zaklepat."
"Já klepu takhle," řekl jsem a můj zesílený hlas se ozýval

rozlehlou halou.

Zima přichází na tuto bohem zapomenutou planetu dlouho a příliš dlouho na ni zůstává. Pozoroval jsem, jak prudký poryv větru honí po šedivém jezeře chladnou pěnu, a nikoliv poprvé toho dne jsem myslel na Zemi. Na dvě teplé zimy v San Diegu, když jsem byl ještě kluk. I na ty zlé v Nebrasce. Byly aspoň krátké.
Možná jsme se unáhlili, když jsme po válce odmítli nabídku těch velkorysých zombií, abychom Zemi obývali společně. I když jsme se přestěhovali sem, stejné jsme se jich
docela nezbavili.
Z okenní tabule sálal chlad. Marygay si za mnou odkašlala. "Co je to?" zeptala se.
"Počasí, co jiného. Měl bych sejít mrknout na udice."
"Děti budou za hodinu doma."
"Udělám to radši hned, dokud je sucho, ať se pak všichni
neplahočíme v dešti," řekl jsem. "Nebo ve sněhu, to je fuk."
"Nejspíš ve sněhu." Zaváhala a nenabídla mi pomoc. Po
dvaceti letech pozná, kdy nestojím o společnost. Navlékl
jsem si vlněný svetr a čepici, gumák jsem nechal na věšáku.
Vykročil jsem do nevlídného vlhkého větru. Nebylo z něj
cítit, že se blíží sněženi. Koukl jsem se na hodinky a ty
hlásily na devadesát procent déšť, ale studená fronta večer
přinese mrznoucí déšť se sněhem. To si na setkání užijeme.
Musíme vždycky pár kilometrů chodit tam a zpátky. Jinak
by zombie mohly nahlédnout do dopravních záznamů a zjistit, že jsme se my všichni paranoici slezli v jednom domě.
Máme osm šňůr s udicemi, které se táhnou asi deset metrů od konce doku ke kůlům, které jsem zarazil do hloubky !
po prsa. Dva vyrvala bouřka. Vyměním je, až přijde jaro.
To je za dva roky, ve skutečných letech.
Je to spíš sklizeň než rybaření. Kulohlavci jsou tak tupí,
že se zakousnou úplně do všeho, a když se zaháknou a házejí
sebou, přiláká to další. "Copak se děje, krasavce - a hele!
Něčí hlavička se napíchla na hezký lesklý háček!"
Z doku bylo vidět, jak se na východě shlukují bouřkové
mraky, takže jsem pracoval rychle. Každá šňůra je kladkostroj, ze kterého do vody volně visi tucet vlasců s háčky, držených umělohmotnými bójkami v hloubce jednoho metru. Vypadalo to, zeje dole polovina bójek, bude tam dobrých
padesát ryb. V duchu jsem si spočítal, že až se Billy vrátí
ze školy, budu nejspíš dodělávat poslední. Ale bouřka se
určitě blíží.
Vzal jsem si z věšáku vedle umývadla pracovní rukavice
a zástěru a dotáhl jsem konec první šňůry k navijáku umístěnému ve výšce oči. Otevřel jsem vestavěný mrazák - stá-
zové pole uvnitř odráželo rozhněvanou oblohu jako rtuťové
jezírko - a navijákem jsem přitáhl první rybu. Sundal jsem
ji z háčku, sekáčkem jsem usekl hlavu a ocas, hodil jsem
rybu do mrazáku a hlavu jsem vrátil na háček jako návnadu.
A potom další pán na holení.
Tři z ryb patřily k neužitečnému mutantnímu druhu, který
jsme lovili už přes rok. Byly růžově pruhované a měly odpornou pachuť po sirovodíku. Jako do návnady se do ničil kulohlavec nezakousne a nedají se použit ani na hnojení - to už bych půdu mohl rovnou prosolit.

Stačí hodina denně - když pomáhají děti, tak půl - a zásobujeme vesnici asi třetinou ryb. Sám je moc nejím. Vyměňujeme také kukuřici, fazole a chřest, když je jejich sezóna
Když Bili vystoupil z autobusu, dělal jsem na poslední
šňůře. Zamával jsem na něj, aby šel do domu - nebylo nutné, abychom byli oba upatlaní rybími střevy a krví. Pak na
protější straně jezera uhodil blesk, ale já jsem šňůru stejně
vrátil zpátky. Pověsil jsem tvrdé rukavice a zástěru a na
okamžik jsem vypnul stázové pole, abych zkontroloval hladinu úlovků.
Zrovna začal bubnovat déšť. Na chvíli jsem se zastavil
na verandě a pozoroval jsem, jaksi husté proudy se sykotem
probíjejí cestu jezerem.
Uvnitř bylo teplo. Marygay v krbu v kuchyni rozdělala
malý oheň. Seděl u něj Bili se sklenkou vína. Pro něj to
pořád ještě bylo něco nového. "Tak jak se daří?" Pokaždé,
když se vrátí ze školy, má podivný přízvuk. Ve třídě anglicky nemluví a mám podezřeni, že ani s kamarády ne.
"Úspěšnost asi šedesát procent," oznámil jsem, zatímco
jsem si drhl ruce a obličej nad pracovním umyvadlem. "Trochu víc štěstí, a budeme ty potvory muset sami začít jist."
"Myslím, že jich pár uvařím k večeři," odpověděla Marygay s kamennou tváří. Touto úpravou získají chuť a konzistenci bavlny.
"Ale mami," namítl Bili. "Proč si je nedal jen tak syrové." Chutnají mu ještě míň než mně. Vrcholným zážitkem
pro něj je, když jim odsekává hlavy.
Přistoupil jsem ke třem soudkům na druhém konci pokoje a natočil si sklenici suchého červeného vína. Pak jsem si
přisedl k Billovi na lavici ke krbu. Prohrábl jsem oheň holí
- tohle společenské gesto je nejspíš starší než tahle mladá
planeta.
"Měli jste dnes zombii na umění?"
"Člověka na kunsthistorii," opravil mě. "Pochází z Centru.
Už rok jsem ji neviděl. Ani jsme nekreslili. Jen jsme si prohlíželi obrazy a sochy."
"Ze Země?"
"Většinou."
"Tauřanské umění je divné." To bylo milosrdné hodnocení. Je také ošklivé a nesrozumitelné.
"Říkala, že si na ně musíme zvykat postupně. Prohlíželi
jsme si nějakou architekturu."
Jejich architektura. Něco o ní vím. Před několika staletími jsem ji spousty akrů srovnal se zemi. Občas mi připadá,
jako by to bylo včera.
"Pamatuju si, když jsem prvně narazil na jednu z jejich
barabizen," řekl jsem. "Takové mrňavé komůrky. Vypadaly
jako včelí úl."
Vyšel z něho neurčitý zvuk, který jsem pochopil jako
varování. "A kde máš sestru?" Studuje ještě střední školu,
ale jezdi stejným autobusem. "Nepamatuju si její rozvrh."
"Je v knihovně," ozvala se Marygay. "Kdyby se měla
opozdit, zavolá."
Podíval jsem se na hodinky. "Nemůžeme s večeří čekat
moc dlouho." Sraz je v půl deváté.
"Já vím." Přistoupila k lavici, posadila se mezi nás a podala mi talíř chlebových tyčinek. "Od Snella, ráno

se tu
zastavil."
Byly slané a tvrdé. Mezi zuby se lámaly se zajímavým
křupáním. "Večer mu poděkuju."
"Staří kámoši pořádají večírek?" zeptal se Bili.
"Je sobota," připomenul jsem. "Procházíme se, jestli té
zajímá oficiální program."
"Ne abys vypil moc vina," předvídal a pozvedl sklenku.
"Volejbal v tělocvičně, to je ono."
"Vyhraj jednu hru pro Gippera."
"Cože?"
"Říkávala to moje matka. Sám nevím, co je ten Gipper."
"Zní to jako druh úderu: drajv, bagr, gipr."
Jako kdyby ho hra jako taková bůhvíjak zajímala. Hraji
ji nazí, dohromady s děvčaty, a je to spíš rituál páření než
sport.
Oknem zalomcovaly prudké proudy zmrzlého deště.
"Přece by ses v té plískanici netrmácel pešky," řekl. "Mohl
bys mě vysadit u tělocvičny."
"Ty bys mohl vysadit nás," opravila ho Marygay. Trasa
vznášedla neni registrovaná, jen místo parkováni, asi kvůli
přesměrováni hovorů. "U Charlieho a Diany. Nebude jim
vadit, jestli přijedeme dřív."
"Díky. Budu možná skórovat." Neměl na mysli volejbal.
Když mluví naší starou řečí, nikdy nevím, jestli je za tím
náklonnost nebo posměch. Když mi bylo jednadvacet, nejspíš jsem rodičům dával najevo oboji.
Venku zastavil autobus. Slyšel jsem, jak Sára utíká deštěm po prkenné stezce. Vstupní dveře se otevřely a rychle
se zabouchly a Sára se běžela nahoru převléct.
"Večeříme za deset minut," zavolala za ní Marygay. Cosi
na nás netrpělivě houkla.
"Zítra to má dostat," oznámil Bili.
"Odkdy bratři sleduji takové věci," podivila se Marygay.
"Nebo manželé?"
Sklopil oči k zemi. "Ráno něco říkala."
Přerušil jsem ticho. "Jestli tam večer budou nějací zástupci Člověka..."
"Nikdy nechodí. Ale nepovím jim, že kujete pikle."
"Žádné pikle," opravila Marygay. "Plánujeme. Nakonec
jim to povíme. Ale to je lidská záležitost." Nepřebírali jsme
to s ním ani se Sárou, ale ani jsme se nesnažili, aby nás
neslyšeli.
"Někdy bych mohl přijít."
"Někdy," potvrdil jsem. Pravděpodobně ne. Dosud jsou
všichni z první generace: veteráni s partnery. Jenom několik
z nich, manželek a manželů, se narodilo v téhle díře, kterou
Člověk tenkrát, když nám po válce dal na vyber místa k přesídlení, nazýval‚zahradní planetou'.
Většinou ‚naší' planetě říkáme Pécko. Většina lidí, kteří tady
žijí, jsou na tucty generací vzdáleni tomu, aby pochopili, co
myslíme .prostředničkem'. I kdyby to věděli, pravděpodobně si tuto zkratku nespojí s prvotním
oidipovským aktem.
Po přežití celé zimy ale na svoji domovinu nejspíš odkazují výrazem, který ve verzích jejich kultur

vyjadřuje něco
jako ‚prdel'.
Pécko nám bylo představeno jako bezpečný přistav a útočiště - a místo znovusjednocení. Mohli jsme si tady vydobýt
existenci jako obyčejné lidské bytosti, bez zásahů Člověka,
a pokud jste v relativistickém bludišti Věčné války ztratili
přátele nebo milence, mohli jste na ně počkat ve Stroji času,
upraveném bojovém křižníku, který pendloval mezi Mizarem a Alcorem dost rychle na to, aby téměř zastavil stárnutí.
Samozřejmě se nakonec ukázalo, že si nás Člověk chce
pohlídat, neboť jsme pro něj něco jako genetická pojistka.
Mohli by nás použít jako základnu, kdyby se po X generacích přihodilo něco zlého jejich kopírákovému genetickému
vzorci. (Kdysi jsem ten výraz použil před Billem a začal
jsem ho vysvětlovat, ale on věděl, co je to kopirák. Stejně
jako znal jeskynní malby.)
Nejsou však jenom nečinní pozorovatelé. Jsou majitelé
ZOO. A Pécko se zoologické zahradě podobá: umělé zjednodušené prostředí. Ale majitelé ho nevybudovali. Náhodou
jim spadlo do klina.
Prostředníček, jako všechny planety třídy Vega, které
jsme objevili, je anomálie a karikatura. Popírá normální modely vzniku a vývoje planet.
Příliš mladá jasné modrá hvězda má jedinou planetu velikosti Země, s chemickým složením na bázi kyslíku a vodíku. Planeta obíhá ve vzdálenosti, kde se ještě taktak udrží
život.
(Lidé z planety tvrdí, že nemůže existovat planeta typu Země, aniž by se v systému zároveň nacházel gigant typu
Jupiteru. Ale to by potom nesměly mít Země ani hvězdy
jako Vega a Mizar.)
Prostředníček má roční doby, ale ty neurčuje nakloněni
ke slunci, nýbrž dlouhý ovál jeho oběžné dráhy. Máme šest
období, které se rozprostírají ve třech pozemských letech;
jaro, léto, podzim, první zimu, hlubokou zimu a oblevu.
Planeta se samozřejmě pohybuje tím pomaleji, čím dále je
od slunce, takže studená období jsou dlouhá a teplá krátká.
Většinu planety pokrývá arktická pustina nebo suchá tundra. Tady na rovníku jezera a řeky zamrzají až během hluboké zimy. Směrem k pólům jsou jezera trvale zamrzlá až
na dno, jen v teplých letních dnech se vytvářejí neplodné
louže. Na dvou třetinách povrchu planety neexistuje život,
s výjimkou vzduchem nesených spor a mikroorganismů.
Ekologie je podivuhodně prostá - méně než sto domácích
druhů rostlin, zhruba stejný počet tříd hmyzu a živočichů,
kteří se podobají členovcům. Žádni domorodí savci, jenom
pár tuctů druhů velkých a malých živočichů, kteří se přibližně podobají plazům a obojživelníkům. Pouhých sedm
druhů ryb a čtyři vodní měkkýši.
Nic nevzniklo evolucí z jiného tvora. Neexistuji tu zkameněliny, protože nebylo dost času - podle radiokarbonové
metody není nic na povrchu nebo blízko povrchu starší než
deset tisíc let. Avšak vzorky jádra z hloubky méně než
padesát metrů odkrývají planetu stejně starou jako Země.

Vypadá to, jako by sem planetu někdo dotáhl, zaparkoval ji a zasel na ni primitivní život. Ale odkud ji odtáhli a kdo zaplatil za přepravu? Ani veškerá energie vynaložená lidmi a Tauřany ve Věčné válce by touto planetou nepohnula. Samotným Tauřanům je to záhadou, což mě uklidňuje. Ostatní záhady už nejsou tak konejšivé. Největší mezi nimi je to, že tento kout vesmíru byl osídlený už dříve, asi před pěti tisíci lety.

Nejbližší tauřanská planeta, Tsogot, byla objevena a kolonizována během Věčné války. Našly se tam trosky obrovského města, většího než New York nebo Londýn, pohřbené pod navátými dunami. Po oběžné dráze plují tucty kosmických lodí a jednou z nich je mezihvězdné plavidlo.
Po bytostech, které tuto mocnou civilizaci vybudovaly, není ani stopy. Nenechaly po sobě sochy ani obrazy, což by se dalo vysvětlit z hlediska kultury. Nezůstala po nich ale ani těla, ani jediná kost a to už se vysvětluje hůř.
Tauřanije pojmenovali Boloor, .ztracení'.
V sobotu obvykle vařím, protože nejsem ve škole, ale Greytonovi přinesli párek králíků a to je Marygayina specialita - hassenpfeffer. Dětem to chutná víc než většina pozemských jídel. Dávají většinou přednost nijakým domorodým blafům, které dostávají ve škole. Marygay říká, zeje to přirozené pro přežití - i na Zemi děti upřednostňuji známé, neslané nemastné jídlo. Já tedy ne, ale moji rodiče byli podivíni, hipíci. Jídali jsme pálivé indické pokrmy. Maso jsem okusil až ve dvanácti, kdy mě kalifornské zákony donutily chodit do školy.
Večeře byla zábavná. Bili a Sára nás častovali klepy o namlouvání a páření svých přátel. Sára se konečně vyrovnala s rozchodem s Taylorem, se kterým měla známost rok, a Bili měl vítané novinky o společenském skandálu, který ten chlapec způsobil. Hluboce sejí dotklo, když se prohlásil za homosexuála. Po několikaměsíčním úletu se ale vrátil k heterosexualitě a požádal ji, aby ho vzala zpátky. Poradila mu, ať se drží kluků. Teď vyšlo najevo, že měl v Hardy skutečně přítele, velice tajného, který byl do něj blázen a přijel mu na kolej ztropit hlučnou veřejnou scénu. Historka zahrnovala sexuální detaily, které obyčejně neprobíráme u večeře.
Ale časy se mění a nějaká legrace přece být musí.

2
Věc, kterou jsme připravovali, ve skutečnosti vznikla z nevinného sporu, který jsem před několika měsíci vedl jen tak z žertu s Charliem a Dianou. Diana byla moji úřední lékařkou během válečného taženi Čade-138, našeho posledního, ve Velkém Magellanově oblaku. Charlie sloužil jako můj výkonný důstojník. Diana pomohla na svět Billovi i Sáře. Jsou to naši nejlepší přátelé.
Většina komunity se v sobotu sešla u Larsonových na stavbě stodoly. Tereza je stará veteránka, má za sebou dvě výpravy, ale její žena Ami je Paxtoňanka ze třetí generace.

Biologicky je stejné stará jako my a mají dvě dospívající dcery, Honované míšenky. Jedna bydlí na koleji, ale druhá z nich, Sooz, nás srdečně přivítala a nabízela nám kávu a čaj. Teplé nápoje přišly vhod - na pozdní jaro bylo nezvykle chladno. Bylo také bláto. Prostředníček má regulaci počasí, která je obvykle spolehlivá - nebo bývala - ale v uplynulých několika týdnech příliš pršelo a přemisťováni mraků moc nepomohlo. Bohové deště jsou rozhněváni. Nebo šťastní, nebo lehkomyslní - u bohů jeden nikdy neví.

Jako první přijeli, jako obvykle, Cat a Aido Verdeur-Simsovi. A jako obyčejně se Cat s Marygay vřele objaly, ale jen na okamžik, z ohledu ke svým manželům.

Na své poslední misi byla Marygay, stejně jako já, heterosexuálka vrácená do světa, který byl stoprocentní homo.

Na rozdíl ode mě přemohla svůj původ a dokázala se zamilovat do ženy, Cat. Žily spolu několik měsíců, ale během jejich poslední bitvy Cat utrpěla vážné zranění a poslali ji přímo na nemocniční planetu Nebe.

Marygay se domnívala, že je po všem - zákony relativity a kolapsámi skok mezi ně postaví roky nebo staletí. A tak přišla sem, aby čekala na mě - ne na Cat - ve Stroji času.

Krátce poté, co jsme se našli, mi o Cat všechno řekla. Nedělal jsem z toho žádnou vědu - prostě se přizpůsobila daným okolnostem. Stejně mi ženská homosexualita vždycky připadala přijatelnější než mužská.

A pak, sotva se narodila Sára, kdo se neobjevil - Cat.

Seznámila se na Nebi s Aldem a doslechla se o Prostředníčku - a oba přešli na heterosexualitu. Člověk to pro vás klidně udělal, a navíc se to vyžadovalo, pokud jste se chtěli přestěhovat na Prostředníček. Z kartoték Hvězdné brány se dozvěděla, že je Marygay zde. Časoprostorová geometrie fungovala výborně. Objevila se asi o deset pozemských let mladší než Marygay a já. A krásná.

Dobře jsme spolu vycházeli - já s Aldem jsme hrávali šachy a chodili jsme spolu ven - ale jenom slepý by si nevšiml touhy, která tu a tam zajiskřila mezi Cat a Marygay.

Občas jsme se kvůli tomu škádlili, ale vtipkování mělo své meze. Myslím, že to Aida znervózňovalo víc než mě.

Sára šla s námi a Bili přijde s Charliem a Dianou, až skončí mše. My bezvěrci jsme za intelektuální svobodu museli zaplatit tím, že jsme si nazuli pracovní holínky a brodili se bahnem, abychom zatloukli referenční kolíky pro generátor presorového pole.

Generátor jsme si půjčili od města a spolu s nim jsme na stavbu stodoly vyfasovali jediného Člověka. Stejně by po dokončení stodoly přišla jako stavební inspektorka.

I tak generátor stál za tu byrokracii. Kovové nosníky zvednout nedokázal - to vyžadovalo společnou práci spousty lidských svalů. Jakmile jsme je ale zasadili, udržoval je na svém místě a dokonale vyrovnané. Jako malý bůžek hněvající se na věci, které netvoří pravé úhly.

Bohové se mi honili hlavou. Charlie s Dlaňovou vstoupili do nové církve - Spirituálního racionalismu a přitáhli do ní i Billa. Neměli bohy ve starém slova smyslu, ale vše

vypadalo dosti rozumně. Lidé se prostě snažili vnést do
svých každodenních životů špetku poezie a duchovna. Myslim, že by se k nim připojila i Marygay, nebýt mého zakořeněného odporu k náboženství.
Lar Po měl zeměměřičské přístroje, včetně starého laserového kolimátoru, který se moc nelišil od toho, který jsem
používal na střední škole. Pořád jsme se museli lopotit v blátě a zatloukat kolíky, ale aspoň jsme věděli, zeje dáváme, kam patři.
Radnice nám také dala k dispozici velký náklaďák plný
fibrasfaltu, který je v místním klimatu spolehlivější než
cement a snáze se s nim manipuluje. Zůstává tekutý, dokud
se nevystaví účinkům ultrazvukového tónu tvořeného dvěma konkrétními frekvencemi v tichém akordu. Pak natrvalo
ztuhne. Jen si člověk musí dávat pozor, aby mu v okamžiku,
kdy zapnou zvuk, žádný nezůstal na rukou ani na oblečení.
Velké vznášedlo z Centru dopravilo hromady nosníků
a upevňovacích prvků. Tyto díly byly Paxtonu přiděleny na
základě záhadného vzorečku, který obsahuje populaci,
produktivitu a fáze měsíců. Tohle jaro jsme dokonce měli
nárok na dvě stodoly, ale chtěli ji jenom Larsonovi.
Než jsme ji vykolíkovali, objevilo se asi třicet lidi. Tereza
připravila nástěnku s rozdělením úkolů a časový rozvrh pro
dokončení prací. Lidé v dobrém rozmaru přijímali úkoly
od ‚seržanta Larsonové, provedu pane'. Vlastně byla major jako já.
Charlie a já jsme pracovali na mrazicí jednotce. První
těžké roky na téhle planetě jsme se naučili, že každá trvalá
stavba větši než bouda musí celý rok sedět na ledu. Pokud
se prosekáte na trvale zamrzlou půdu a položíte normální
základy, během dlouhé zimy vám popraskají. A tak jsme se
podvolili klimatu a stavěli na ledu nebo na zmrzlém bahně.
Práce byla snadná, ale blátivá. Jiná skupina stloukla obdélníkový rám okolo budoucího obvodu budovy, s několika
centimetry navíc v každém směru. Max Weston, jeden z mála, kteří měli dost síly na práci s
pneumatickým kladivem, zatloukal po obvodu zhruba na každém metru slitinové tyče,
dostatečně hluboko pod hranici zamrzlé půdy. Tyto tyče
ukotví stodolu proti větrům o sile hurikánu, které tady z farmaření činí tolik zajímavou hazardní hru.
(Družice na regulaci počasí nevyvinou dost síly na to, aby je odklonily.)
Charlie a já jsme se čvachtali v bahně a v místě, které
bude tvořit spodní základy, jsme propojovali dlouhé plastové trubky do točitého hada. Bylo to jenom
vyrovnat-zalepit-pustit, vyrovnat-zalepit-pustit, dokud jsme oba nebyli při-
opilí z výparů lepidla. Skupina, která sbila rám, zatím do
bláta napouštěla vodu, aby bylo hezky hluboké a řídké, až
ho budeme zmrazovat.
Dokončili jsme práci, volné konce jsme zahákli do kompresoru a spustili jsme ho. Zatímco jsme my dva pozorovali, jak se bláto mění na břečku a tvrdne, všichni ostatní si udělali přestávku.
Uvnitř bylo tepleji, ale Charlie a já jsme se cítili příliš
zablácení, než abychom bez rozpaků navštívili kuchyň
kohokoliv. Tak jsme se jen posadili na stoh pěnoocelových
nosníků a počkali jsme, až nám Sooz přinese čaj.
Mávl jsem směrem k obdélníku z bláta. "Docela složité
chováni na tlupu pokusných krys."
Charlie byl ještě trochu zpitomělý z lepidla. "My máme

nějaké krysy?"
"Chovné stádo laboratorních krys."
Pokývl a usrkl čaje. "Jsi příliš pesimistický. My je přečkáme. Já tomu věřím."
"No jo, víra hory přenáší. Planety." Charlie nepopiral
to, co bylo jasné: že jsme zvířata v zoo nebo v laboratoři.
Dovolili nám, abychom se na Prostředníčku volně rozmnožovali pro případ, že by selhal grandiózní experiment, kterým byl Člověk: miliardy genově identických nejedinců,
sdílejících jednotné vědomi. Neboli miliardy dvojčat ze zkumavky se společnou databází, abych byl přesný.
Žádný zákon nezakazuje, abychom se klonovali stejně
jako oni, pokud bychom chtěli dceru nebo syna, kteří jsou
s námi identičtí, nebo aby vznikali klonovaní míšenci jako
Tereza a Ami, pokud je normální porod po biologické stránce nemožný.
Ale hlavní myšlenkou bylo, aby se neustále chrlilo po-
tomstvo s bohatou směsicí genů. Pro případ, že by se čirou
náhodou něco přihodilo dokonalosti. Jsme jejich pojistka.
Lidé začali osídlovat Prostředníček hned po skončení
Věčné války. Přistěhovalci z řad veteránů, roztroušení kvůli relativitě po několika staletích, nakonec představovali
několik tisíc lidi, možná deset procent současné populace.
Máme tendenci držet pohromadě, žit v malých městech jako
Paxton. Jsme na sebe zvyklí.
Charlie si zapálil marihuanovou cigaretu a jednu mi
nabídl. Odmítl jsem. "Myslím, že bychom je mohli přečkat,"
uvažoval jsem, "pokud nás nechají přežít."
"Potřebují nás. Jako pokusné krysy."
"Ne, potřebují jedině naše gamety. A ty dokážou na nekonečně dlouhou dobu zmrazit v tekutém heliu."
"Rozumím ti. Získají z nás vzorky spermatu a vajíček
a pak nás vybijí. Nejsou krutí, Williame, ani hloupí, ať už
si o nich myslíš, co chceš."
Člověk ženského pohlaví vyšel ven pro manuál ke svému
stroji a odnesl si jej zpátky do kuchyně. Vypadají všichni
stejně, no ovšem, ale jak stárnou, dají se vypozorovat značné
obměny. Hezcí, vysocí, snědí, černovlasí, se širokou bradou
a širokým čelem. Tahle přišla o malíček na levé ruce a z nějakého důvodu si jej nenechala dorůst.
Nejspíš jí to nestálo
za tolik času a bolesti. Spousta z nás veteránů si pamatuje
muka, když údy znovu vyrůstají.
Když byla z doslechu, pokračoval jsem: "Nevybili by
nás, ale to by ani nemuseli. Až budou mít dost genetického
materiálu, můžou nás sehnat dohromady a sterilizovat. Jen
ať experiment doběhne, jedna přirozená smrt za druhou."
"Ty teda dneska oplýváš humorem."
"To jen mlátím prázdnou slámu." Charlie pomalu přikývl. Nemáme stejný systém idiomů, vzhledem k tomu, že
jsme se narodili šest set let po sobě. "Ale mohlo by se to
stát, pokud by v nás spatřovali politickou hrozbu. S Tauřany teď vycházejí dobře, jenom my jsme divoká zvěř. Nekomunikujeme skrze skupinové vědomi."
"Tak co bys dělal, bojoval s nimi? Nejsme už ‚opeřená
mládata'."
"Říká se ‚neopeřená mláďata'."

"Já vím, Williame. Jenže my už nejsme ani ta opeřená mládata."
Přiťukl jsem si s jeho šálkem. "Bod pro tebe. Ale pořád jsme dost mladí na to, abychom bojovali."
"A čím? Tvými udicemi nebo mými tyčkami k rajčatům?"
"Oni také nejsou moc vyzbrojeni." Ale jakmile jsem to dořekl, zamrazilo mě. Zatímco Charlie vyjmenovával zbraně, jimiž podle našich znalostí disponuji, napadlo mě, že se nacházíme v kritické době, naposledy v lidské historii, kdy žije značný počet veteránů z Věčné války, kteří jsou dost mladí na to, aby byli schopni boje.
K témuž závěru jistě dospělo i skupinové vědomí Člověka.
Sooz nám přinesla další čaj a vrátila se říct ostatním, že naše jezírko z bláta už zamrzlo. Pak na paranoiu nezbýval čas. Ale semínko bylo zaseto.
Položili jsme dvě příčné vrstvy izolační fólie a pak jsme se pustili do stavby samotné stodoly.
Podlaha byla jednoduchá: pěnoocelové obdélníkové panely, každý o hmotnosti asi osmdesáti kilogramů. Bez potíží jimi manipulovali dva silnější lidé nebo čtyři slabší. Panely byly očíslovány l až 40. Prostě jsme je vzali, položili a vyrovnali pomocí kolíků, které jsme zatloukli my ateisté.
Tato část byla poněkud chaotická, protože všech třicet lidí chtělo pracovat najednou. Nakonec se nám je ale podařilo položit ve správném pořadí.
Pak jsme si všichni sedli a pozorovali jsme, jak se dovnitř nalévá asfalt. Panely, které sloužily jako formy pro zmrzlé bláto, posloužily stejně dobře pro asfalt. Jak asfalt vytékal z nákladáku. Po s Eloiem Casim ho roztírali pomocí dlouhého nářadí podobného koštěti. Asfalt by se nakonec tak jako tak rozprostřel po rovné ploše, ale ze zkušenosti jsme věděli, že pokud se mu pomůže, ušetří se dobrá hodina. Když byl asi na píď hluboký a v rovině, zástupkyně Člověka stiskla tlačítko a asfalt se přeměnil ve hmotu podobnou mramoru.
A pak začala tvrdá práce. S jeřábem a čelním nakladačem by to byla hračka, ale Člověk byl pyšný na to, že tyto soupravy navrhl tak, aby se daly smontovat ručně, jako týmový projekt. Takže s nimi nepřicházely žádné velké stroje, pokud nenastal případ nouze.
(Tenhle případ byl popravdě opakem nouze: Larsonovi letos ani nemaji do stodoly moc co dát, hrozny jim skoro zničil častý déšť.)
Každý čtvrtý panel měl na obou koncích krychlové příruby na zasazení svislých nosníků. Takže k sobě připevníte tři nosníky, stropní a stěnové konzoly, do přírub nalijete spoustu lepidla a vztyčíte nosníky kolmo vzhůru. Když se při zapnutém presorovém poli dostanou do vzdálenosti asi jednoho stupně od kolmé polohy, zafixují se na svém místě.
Po vztyčeni první sestavy jde zbytek o něco snáze, protože přes stabilní nosníky můžete přehodit tři nebo čtyři lana a postavit další trojici.
Další část stavby volala po mrštných mladých lidech, kteří se nebojí výšek. Náš Bili se Sárou spolu s Mattem

Andersenem a Carey Talosovou vyšplhali po nosnících - žádná hrůza, pokud správně koordinujete pohyb rukou a nohou - a z prkenného lešení vytahovali trojúhelníkové střešní vazníky. Plácali na ně lepidlo a pohybovali vazníky, dokud je presorové pole nevyrovnalo. Pak přišel na řadu lehčí úkol - přilepit střešní krytinu a připevnit ji svorníky. My ostatní jsme zatím přilepovali a svorníky spojovali vnější zdi a pak jsme rozvinuli silnou izolační fólii a přilepili jsme ji na vnitřní stěnu. Okenní moduly byly trochu složitější, ale Marygay s Cat na ně vyzrály. Pracovaly v tandemu, jedna uvnitř a druhá venku.

.Úpravy' interiéru žádný čas nezabraly - všechny části byly stavebnicové, s otvory ve stěnách, podlaze i střešních nosnících, do nichž zapadnou na míru naměřené dílce. Stolky, zásobníky, regály a police - žárlil jsem, protože naše vlastní stodola je bouda na spadnutí.

Eloi Casi, který hrozně rád pracuje se dřevem, přinesl stojan na vino, který pojme sto lahví, takže si Larsonovi mohou každý dobrý rok pár lahvinek odložit. Většina z nás přinesla něco na večírek. Já jsem měl třicet rozmrazených a očištěných ryb - když se opečou na grilu s kořeněnou omáčkou, dají se jist. Bertramsovi zase přitáhli svůj zahradní gril a k tomu několik náručí naštípaného dřeva. Zapálili ho, ještě když jsme pracovali na interiéru, a než jsme skončili, byly z něho řeřavé uhlíky. Kromě ryb se grilovalo kuře, králík a velké místní houby.

Na flámováni jsem byl příliš unavený a špinavý, ale mohl jsem se umýt v teplé vodě a Ami vytáhla pár litrů pálenky, kterou sama destilovala. Aby měla jemnější chuť, několik měsíců ji nechala uležet s bobulemi. I tak byla pořádně ostrá a vzkřísila mě k životu.

Patřiční lidé přinesli hudební nástroje a jejich hudba v prázdné stodole zněla docela dobře. Ti, kterým zbývala energie, tancovali na nové mramorové podlaze. Já jsem si hleděl ryb, hub a grilovaných cibuli a vypil jsem skoro tolik kořalky, abych sám začal tancovat.

Zástupkyně Člověka naše jídlo zdvořile odmítla, provedla několik měření na zatíženi a prohlásila stodolu za bezpečnou. Pak si šla po svých, ať už to znamenalo cokoliv.

Charlie s Dianou se ke mně připojili u grilu, pokládali na něj kousky kuřete, zatímco jsem sundával ryby.

"Takže ty bys s nimi bojoval?" zeptala se tiše. Charlie s ní o tom mluvil. "K čemu? I kdybys je všechny pozabíjel, jaký by to mělo význam?"

"Kdepak, já nechci zabít ani jednoho. Jsou lidé, bez ohledu na to, za co se sami považují. Ale na něčem pracuju. Přijdu s tím na sraz, až vychytáme mouchy."

"Vychytáte? Ty a Marygay?"

"Jistě." Vlastně jsem to s ní ještě neprohrál, protože mě ta myšlenka napadla mezi asfaltem a nosníky. "Jeden za jednoho a všichni za všechny."

"Měli jste ve starých dobách prapodivná přísloví."

"Byli jsme podivíni." Opatrně jsem uvolnil grilované ryby a shrnul jsem je na teplý talíř. "Ale dotahovali jsme

věci do konce."
Marygay a já jsme hovořili dlouho do noci. Byla otrávená
skoro stejně jako já - Člověkem a naší jednostrannou dohodou, postavením chovného dobytka ohrazeného na téhle
zapadlé arktické planetě. Je to přežívání, nic jiného. Měli
bychom podniknout víc, dokud jsme mladí.
Nejdříve v ní můj plán vzbudil bouřlivé nadšení, ale pak
měla výhrady kvůli dětem. Byl jsem si dost jistý, že je přemluvím, aby se k plánu také připojily. Aspoň Sáru, pomyslel
jsem si v skrytu duše.
Dohodli jsme se, že než s plánem vystoupíme na setkání,
dořešíme ještě některé detaily. A děti s ním seznámíme, teprve až ho probereme s ostatními veterány.
Až do svítáni jsem nezamhouřil oka, krev mi kypěla revoluci. Několik týdnů jsme se snažili chovat normálně, tu
a tam jsme si vyšetřili hodinu, abychom ze skrýše vytáhli
notes a zaznamenali si myšlenky, pracovali na číslech.
Když se na to dívám zpětně, řekl bych, že jsme Billovi
a Sáře přece jenom měli věřit a zapojit je od začátku. Možná
náš úsudek zatemnilo vzrušeni ze sdíleného tajemství a očekávaného potěšeni z toho, jak odpálíme bombu.

3

Do západu slunce déšť přešel v plískanici a nakonec v měkký prašan, takže jsme Billa nechali jet přímo na volejbal
a vydali jsme se pěšky k Charliemu. Selena, větší z měsíců,
byla v úplňku a mléčně zakalila mraky. Ani jsme nepotřebovali svítilny.
Charlie s Dianou bydleli asi kilometr od jezera, v domě
obrostlém věčně zelenými rostlinami, které znepokojivě
připomínaly palmy na Zemi. Palmy se sněhovou čepicí Prostředníček docela vystihují.
Zavolali jsme jim, že přijdeme brzy. Chystal jsem s Dianou samovary a věci na čaj a Marygay zase pomáhala Charliemu v kuchyni.
(Diana a já máme tajnou sexuální minulost, o které neví
ani ona sama. Než sem přišla, byla konvenčně lesba, ale
během Čade-138 se namazala a vyjela po mně - chtěla to
prostě zkusit staromódním způsobem. Ale než si jeden z nás
cokoli začal, ztratila vědomí a ráno si na nic nepamatovala.)
Zvedl jsem železný čajník s horkou vodou a zalil lístky
ve dvou konvicích. Čaj se podmínkám planety dobře přizpůsobil. Zato káva není o nic lepší než armádní sója. Na
celé planetě neexistuje žádné místo dost teplé na to, aby se
dala přirozeně pěstovat.
Postavil jsem čajník zpátky na misto. "Takže ruka se ti
zlepšila," všimla si Diana. Při práci na střeše jsem si natáhl
sval a ona mi na to dala nějaký pružný obvaz a léky.
"Nezvedal jsem nic těžšího než křídu."
Natáhla minutěnku. "Ty používáš křídu ?"
"Když nepotřebuji holo. Studenty to fascinuje."
"Jsou mezi nimi letos nějací géniové?" Učil jsem fyziku
vyšší ročníky na střední škole a úvod do matematické fyziky
na univerzitě.
"Jeden na univerzitě, Matthew Anderson. Leonin kluk.

Na střední škole jsem ho samozřejmě neměl." Nadané studenty učí Člověk. Například mého syna. "U většiny z nich
se jenom snažím, aby neusnuli."
Charlie a Marygay přinesli tácy se sýrem a ovocem
a Charlie vyšel ven ještě pro pár polen do krbu.
Jejich dům byl lépe zařízený než náš nebo domy většiny
ostatních lidi. Dole byl velký pokoj s kruhovým půdorysem,
kuchyň byla v samostatném výklenku. Dům tvořila kovová
kupole, která bývala polovinou palivové nádrže tauřanské
válečné lodě. Do ní byly vysekány dveře a okna. Průmyslový původ uvnitř maskovalo dřevěné obložení a závěsy.
Nahoru do ložnic a knihovny vedlo točité schodiště. Tam
měla Diana malou kancelář a ordinaci, ale většinou pracovala ve městě - v nemocnici a na univerzitní klinice.
Krb, vyvýšený kruh z cihel s kuželovou stříškou, stál
napůl cesty mezi středem místnosti a zdí. Připomínal primitivní táborák, příjemné místo k setkání rady starších.
A rada starších to byla, přestože se věk zúčastněných
pohyboval od tisíce do sta let, podle toho, kdy byli vtaženi
do Věčné války. Jejich tělesné stáří se pohybovalo od třicítky
do pozdní padesátky, v pozemských letech. Tady jsou roky
třikrát delší. Myslím, že si lidé nakonec zvyknou, že se do
školy začíná chodit ve dvou, puberta nastoupí před čtvrtým
rokem života a dospělost v šesti. Moje generace ale ne.
Když jsem sem přijel, tělesně mi bylo 32 let, ačkoli kdybyste to počítali od data narození, ignorovali dilataci času
a kolapsámi skoky, v pozemských letech mi bylo l 168 roků. Takže teď je mi 52 - čili ,32 plus 6\ jak říkají někteří
veteráni ve snaze spojit oba systémy.
Veteráni začínali přijíždět, po jednom, po dvou i po čtyřech. Obvykle se jich ukáže asi padesát, z nichž zhruba
třetina je v dosahu chůze. Jednaje pozorovatelka, vybavená
holorekordérem, pocházející z hlavního města Centru. Naše
skupina veteránů nemá jméno a žádnou opravdovou ústřední
organizaci, ale vede si v archivu velikosti kuličky záznamy
o těchto neformálních setkáních.
Jedna kopie je na bezpečném místě a druhá v kapse ženy
s rekordérem. Pokud se jich dotkne Člověk nebo Tauřan,
obé se zakódují: vrstva potahující kuličkuje citlivá na DNA.
Ne že by se vedlo nějak moc tajných nebo podvratných
řečí. Člověk ví, jak se většina veteránů cítí, a je mu to fuk.
Co bychom mohli udělat?
Z téhož důvodu na setkání docházela jen menšina veteránů a mnozí se jen chtěli setkat s přáteli. Proč remcat?
Stejně nic nezměníme. A ne všichni se domnívali, že je vůbec potřeba něco měnit.
Nevadilo jim být součásti ,eugenické základny', které
jsem říkal lidská zoo. Když jeden Člověk zemřel, byl klonováním oživen další. Jejich genová skladba se nikdy neměnila - k čemu se šťourat v dokonalosti? Naši funkcí bylo
pokračovat ve vývoji a dělat děti staromódním způsobem,
náhodnou mutací a evoluci. Řekl bych, že kdybychom přišli
s něčím lepším než Člověk, začali by používat náš genetický

materiál místo svého. Nebo by v nás možná spatřovali nebezpečné rivaly a vybili by nás.
Ale do té doby jsme byli "svobodní" Člověk nám pomohl
založit na této planetě civilizaci a udržoval nás ve spojení
s ostatními obydlenými planetami včetně Země. Dokonce
jste po propuštěni z armády mohli na Zemi odjet, pokud
jste za to byli ochotni zaplatit - nechat se sterilizovat a stát
se jedním z nich.
Hodně veteránů to udělalo, ale mě Země ani trochu nelákala. Jedno velkoměsto, plné Člověka a Tauřanů. To jsou
mi milejší zdejší dlouhé zimy.
Většina lidi tu byla docela spokojená. Doufal jsem, že to
dnes večer změním. Zesnovali jsme s Marygay plán a chystal jsem se ho předložit do diskuse.
Asi po půl hodině se sešlo čtyřicet lidi, kteří se seskupili
u ohně. Ostatní nejspíš odradilo počasí. Diana zaťukala na
sklo, aby upoutala pozornost shromážděných, a představila
ženu z Centru.
Jmenovala se Lori. Její angličtina měla nevýrazný přízvuk Člověka, příznačný pro většinu Centranů. (My všichni
veteráni jsme mluvili anglicky, což byla ve Věčné válce
úřední řeč pro lidi narozené v různých staletích, na různých
kontinentech - i na vzdálených planetách. Někteří z nás ji
používali jen na setkáních, jako je tohle, a bylo to znát.)
Byla malá a štíhlá a z trička ji vykukovalo zajímavé tetováni, had s jablkem v tlamě. "K tomu, co už bylo ve zprávách, není skoro co dodat," řekla. "Na planetě přistál určitý
počet Tauřanů a zdrželi se jeden den na schůzích, evidentně
nějaká delegace. Ani jednou se ale neukázali na veřejnosti."
"Dobře udělali," ozval se Max Weston. "Nebudu se zlobit, když už žádného z těch hajzlů do smrti neuvidím."
"Tak nejezděte do Centru. Vídám denně tak jednoho nebo
dva v těch jejich bublinách."
"Mají kuráž," připustil. "Dříve nebo později po nich někdo začne střílet."
"Možná, že jim právě o tohle jde," řekl jsem. "Provokatér!, obětní beránci. Zjišťují, kdo má zbraně a vztek."
"Možná ano," přitakala Lori. "Nic nedělají, jen se potloukají kolem."
"A co turisti?" nadhodil Mohammed Morabitu. "I Tauřani můžou být turisti."
"Tri jsou tady natrvalo," řekla Cat. "Jeden můj přítel jim
instaloval tepelné čerpadlo v bytě v Úřadě pro meziplanetární komunikaci."
"V každém případě," vrátila se Lori ke slovu, "přijeli
tihle Tauřani najeden den, posadili je do zatemněného vznášedla z Právní budovy, v té strávili čtyři hodiny a pak se
vrátili do raketoplánu a odletěli. Vidělo je pár nakladačů.
Jinak by přiletěli a odletěli, aniž by to lidé zaregistrovali."
"Proč se namáhat s utajením?" podivil jsem se. "Delegace tady přece byly už dřív."
"Nevím. Také je divné, že návštěva trvala tak krátce a že
přijeli ve čtveřici. Proč by skupinové vědomi vysílalo více
než jednoho zástupce?"
"Redundance," vysvětlil Charlie. "Mohl na ně vlítnout
Max a tri z nich zlikvidovat holýma rukama."
Pokud jsme věděli, nebylo tauřanské ‚skupinové vědomí' o nic záhadnější než skupinové vědomí Člověka. Žádná
telepatie ani nic podobného. Jedinci pravidelně nahrávali

zkušenosti do společné paměti a zase si je z ni vytahovali.
Jestliže jedinec zemře, aniž by se stačil napojit na Strom
paměti, nové informace se ztratí.
Vypadalo to tajuplně, protože fyzicky byli všichni dvojčaty. Ale my bychom dokázali totéž, pokud bychom byli
ochotni nechat si do lebky vyvrtat díru a namontovat zástrčku. Pokud jde o mě, děkuji, nechci. Mám toho v hlavě až až.
"Jinak se v Centru nic moc neděje," pokračovala Lori.
"Skupinu za silové pole opět přehlasovali, takže příští rok
budeme muset zase odhazovat sníh."
Tomu se někteří z nás zasmáli - s pouhými deseti tisíci
obyvatel není Centrus dost velký na to, aby garantoval energetické výdaje k udržení silového pole po celou zimu. Přesto je to planetami kapitál a pro některé občany představuje stejnou měrou jak pohodlí tak společenské postaveni. To, že mají jediný kosmodrom a návštěvy vetřelců, ještě neuspokojuje jejich pocit vlastni výjimečnosti.
Pokud vím, v Paxtonu Tauřani nikdy nebyli. Mohlo by
to být nebezpečné - máme v populaci největší podíl veteránů a mnoho lidí je nesmiřitelných jako Max. Já už vůči nim nepřátelství necítím. Věčná válka byla kolosálním nedorozuměním a my jsme možná byli vinni víc než oni.
Pořád jsou oškliví a divně páchnou a zabili mi spoustu
přátel. Ale k životu na tomhle ledovci nás neodsoudili Tauřani. To byl nápad Člověka. A Člověk sice může představovat několik miliard dvojčat, ale pořád jsou to biologicky lidé.
Mnohé z toho, co se odehrávalo na těchto setkáních, byla
jen mrzutější verze stížnosti, které už byly různými kanály
vyslány. Silová mřížka je nespolehlivá a je nutné ji namontovat před začátkem hluboké zimy, jinak budou lidé umírat, a jedinou reakcí z Centru byl seznam priorit v obecní výstavbě, na němž se naše potřeby odsouvaly níž a níž ve
prospěch měst položených blíž k hlavní metropoli. (Jsme nejdál - taková Aljaška nebo Sibiř, abych použil příkladů, které by skoro nikdo nechápal.)
Hlavním důvodem tajných schůzek byla skutečnost, že Centrus ve skutečnosti nebral v potaz naše starosti ani nesloužil našim potřebám. Vláda se skládala z lidí a tvořili ji volení zástupci, jejichž počet vycházel z populace a z povolání. Ale na skutečné řízeni Člověk dozíral měrou, která
se rovnala právu veta.
A priority Člověka nebyly shodné s našimi. Šlo o více
než o konflikt mezi městem a venkovem, i když to tak občas
mohlo vypadat. Nazýval jsem to ‚záměrným druhocentrismem'. Zhruba polovina populace Člověka na této planetě
žila v Centru a ti, které poslali do míst jako je Paxton, většinou zůstávali pouze jeden dlouhý rok a pak se vraceli.
Takže vše, co prospívalo Centru, bylo prospěšné i pro
Člověka. A nás v provinciích to oslabovalo, i když nepřímo.
Samozřejmě jsem pracoval s učiteli z řad Člověka a pár-
krát jsem jednal s úředníky. Dávno jsem si zvykl na jejich
podivinství. Všichni vypadají a na povrch jednají stejně.
Vždycky klidni a rozvážní, seriózní a mírní. S maličkým
zrnkem shovívavé lítosti k nám.
Hovořili jsme o potížích s mřížkou, o školních záležitostech, fosfátovém dolu, který chtějí vybudovat příliš blízko Paxtonu (ale přinesl by také nákladní jednokolejku, kterou potřebujeme), a o různých menších problémech. Pak jsem
svrhl svoji bombu.
"Mám skromný návrh." Marygay na mě pohlédla a usmála se. "Marygay a já si myslíme, že bychom

všichni měli pomoci Člověku a našim tauřanským bratrům s jejich vznešeným experimentem."
Až na praskáni ohně na okamžik zavládlo absolutní ticho,
Uvědomil jsem si, že fráze .skromný návrh' pro většinu
z nich nic neznamená. Narodili se přece tisíc let po Swiftovi. "Dobrá," ozval se Charlie. "O co jde?"
"Chtějí lidské obyvatelstvo izolovat jako genetickou zásobárnu. Dopřejme jim izolaci, jak se patří.
Navrhuju, abychom jim vzali Stroj času. Ale nepojedeme
jen tam a zpátky mezi Mizarem a Alcorem. Vyjedeme, co
nejdál to půjde, a bezpečně se vrátíme."
"Dvacet tisíc světelných let," řekla Marygay. "Čtyřicet
tam a zpátky. Dáme jim na experiment dva tisíce generací."
"A dva tisíce generací budeme mít pokoj."
"Kolik z nás byste mohli vzít?" zeptala se Cat.
"Stroj času je konstruován pro dvě stě pasažérů, a to už
je přeplněný," řekla Maragay. "Několik let jsem v něm čekala na Williama a nebylo to tak zlé. Na dlouhodobý život
bychom vzali tak sto padesát."
"Na jak dlouho?" zajímalo Charlieho.
Věčná svoboda 33
"Zestárneme o deset let," odpověděl jsem. "Ve skutečných letech."
"Zajímavý nápad," promluvila Diana. "Ale pochybuju,
že bys ten krám musel unášet. Hodí se tak do muzea, je
prázdný už celou generaci. Prostě si o něj řekni."
"Není třeba o něj žádat. Nárok Člověka na vlastnictví je
právní fikce. Já sama jsem zaplatila jednu třistadvanáctinu,"
řekla Marygay. Původní .časovou kosmickou loď' si nechalo
postavit 312 veteránů.
"Z bohatství vytvořeného uměle relativitou," podotkla
Lori. "Když jste sloužili v armádě, plat vám závratně narůstal úroky."
"To je pravda. Ale peníze jsou peníze." Marygay se obrátila k ostatním. "Nekoupil si ještě někdo kus rakety?"
Všichni vrtěli hlavou, jen Tereza Larsonová zvedla ruku.
"Jednoduše nám ji ukradli," řekla. "Vydělala jsem miliardy
pozemských dolarů, dost na to, abych si koupila sídlo na Nilu. A na Prostředničku za to nedostanu ani bochnik chleba."
"Abych dělal ďáblovi advokáta," ozval jsem se, "Člověk
se nabídl, že se nad ním ,ujme správy', pokud ho lidé opustí.
A když splnil svůj účel, většina lidí o něj ztratila zájem."
"Včetně mě," přitakala Marygay. "A nepopírám, že jsem
se dobrovolně zúčastnila švindlu. Vykoupili naše podíly penězi, které jsme mohli utratit pouze na Zemi. Tenkrát to bylo
zábavné, vyměnit bezcenné peníze ze bezcenný starý krám."
"Je to starý krám," souhlasil jsem. "Marygay mě jím kdysi provedla. Ale napadlo vás někdy, proč ho stále udržuji?"
"Sem s tím," pobídla mě Diana. "Pověz mi to."
"Ze sentimentu ne, to je jisté. Tuším, že si ho uchovávají
jako záchranný člun. Pro připad, že by se ocitli v těžké situaci."
"Tak jim ji pojďme ztížit," vyzval Max. "Srovnáme je
dovnitř jako dříví na podpal a vystřelíme je zpátky na Zem.

Nebo k těm jejich tauřanským kamarádíčkům."

Ignoroval jsem ho. "Ať plánuji cokoli, nedají nám ho jen tak. Je sice starý tři pozemská staletí, ale pořád je to v tomto koutě vesmíru zdaleka největší a nejmocnější stroj - i beze zbraní. Křižnik třídy III zahrnuje spoustu síly a materiálu. Nic podobného už nepostaví. Představuje pravděpodobné desetinu skutečného materiálního bohatství v soustavě."
"Myšlenka je to zajímavá," řekla Lori, "ale jak se tam chcete dostat? Obě orbitální kosmické lodi na planetě jsou v Centru. Abyste se dostali ke Stroji času, budete muset alespoň jednu z nich unést."
"Bude se to muset naplánovat," připustil jsem. "Musíme připravit situaci, v niž bude alternativa k poskytnutí Stroje času nepřijatelná. Co kdybychom unesli ty čtyři Tauřany a pohrozili, že je zabijeme?"
Zasmála se. "Řekli by nejspíš: ,Jen do toho,' a poslali by další čtyři."
"To není tak jisté. Myslím, že ve skutečnosti nejsou o moc víc zaměnitelní než Člověk. Máme na to pouze jejich slovo - jak jsi řekla sama, když jsou všichni stejní, proč utrácejí za čtyři?"
"Zkuste je o tu loď nejdřív požádat," navrhla Ami Larsonová. "Jsou rozumní. A jestli řeknou ne, potom—"
Lidé zamručeli a několik z nich se nahlas zasmálo. Ami je Paxtoňanka ze třetí generace, ne veteránka. Je tady proto, zeje vdaná za Terezu.
"Ty jsi s nimi vyrostla, Ami." Diana se ovládla a zachovala neutrální výraz. "Někteří z nás, starých vojáků, nejsou tak důvěřiví."
"Takže vyjedeme na deset let, neboli na čtyřicet tisíc, a zase se vrátíme," zopakoval Lar Po. "A co když bude experiment Člověka úspěšný? Budeme zbyteční cromagnonci."
"Ještě hůř," prohodil jsem zvesela. "Pravděpodobně namíří svoji evoluci úplně novým směrem. Mohli bychom být něco jako domácí zvířata. Nebo medúzy.

Ale chci připomenout také to, že ty i já i většina z nás jsme to už zažili. Pokaždé, když jsme se vrátili z tažení, museli jsme začínat znovu - i když na Zemi uběhlo jen pár desítek let, většina našich přátel a příbuzných zemřela, nebo zestárli a stali se z nich úplně jiní lidé. Zvyky a zákony byly cizí. Nebylo možné nás nikde zaměstnat, kromě armády."
"A ty to chceš dobrovolně podstoupit znovu?" zeptal se Charlie. "Nechat za sebou život, který sis vybudoval?"
"Rybář-učitel. Obešel bych se bez toho."
"William a já jsme v lepší situaci než většina ostatních," vysvětlila Marygay. "Děti máme dospělé a ještě jsme dost mladí na to, abychom se vydali novým směrem."
Ami potřásla hlavou. Biologicky byla stejně stará jako

my a měla s Terezou dvě dospívající dcery. "Nezajímá vás, co vyroste z vašich dětí? Nechcete vidět vnuky?"
"Doufáme, že pojedou s námi."
"A jestli ne?"
"No tak nepojedou," ozval jsem se. "Spousta děti odchází z domu a začíná vlastní život."
Ami přitvrdila. "Ale ne moc rodičů. Podívej, co jim dáváte na výběr. Aby zahodili vlastní svět a přidali se k rodičům."
"Jako cestovatelé v čase. Jako pionýři."
Charlie se vložil do hovoru. "Na chvíli na tuhle stránku zapomeň. Myslíš si, že dokážeš naverbovat sto, sto padesát lidí, aniž by někdo zašel za Člověkem a ukázal na tebe prstem?"
"Proto to chceme udržet mezi veterány."
"Nechci svého nejstaršího přítele vidět ve vězení, to je všechno."
"Ale my přece ve vězení jsme, Charlie." Máchl jsem rukou do prázdna. "Jenom nevidíme mříže, protože jsou za horizontem."

4

Schůze se rozešla kolem půlnoci, poté, co jsem vyzval k hlasování. Šestnáct bylo pro, osmnáct proti a šest nerozhodnutých. Větši podpora, než jsem doufal.
Cestou domů nám sníh příjemně křupal pod nohama, vychutnávali jsme si noční vzduch a moc jsme nemluvili. Přišli jsme k zadním dveřím a v jídelně u stolu usrkával čaj Člověk. Naproti u krbu si nahříval záda Tauřan. Reflexivně jsem zvedl ruku, jako bych chtěl zamířit.
"Je pozdě," řekl jsem Člověkovi a díval jsem se přitom na shluky Tauřanových rybích oči. Na jedné ruce se mu chvělo sedm prstů se čtrnácti klouby.
"Musím s vámi mluvit, teď hned."
"Kde jsou děti?"
"Požádal jsem je, aby šly nahoru."
"Bille! Sáro!" zavolal jsem. "Můžou slyšet všechno, co řeknete."
Obrátil jsem se k Tauřanovi "Večer plný štěstí," pozdravil jsem ho přibližně v jeho jazyce. Marygay to zopakovala, lépe.
"Děkuji," odpověděl v angličtině. "Ale ne pro vás, obávám se." V černém plášti pod vrásčitým oranžovým obličejem se podobal svítící dýni z Halloweenu. Plášť mu zakrýval vosí pas a obrovskou pánev, takže nevypadal tak cizokrajné.
"Nejspíš stárnu," řekl jsem Člověkovi. "Lori vypadala jako jedna z nás."
"Taky je. Nevěděla, že posloucháme."
Bili a Sára stáli v županech nahoře na schodišti. "Pojďte dolů. Nebudeme říkat nic, co byste nemohli slyšet."

"Ale já ano," prohlásil Člověk. "Běžte do postele." Poslechli.
Zklamání, ale žádné překvapení. Stejně budou poslouchat.

"Toto je Antres 906," řekl Člověk, "kulturní atašé Prostředníčku."
Kývl jsem na něho. "Dobrá."
"Jste zvědavý, proč je tady?"
"Ani ne. Jen pokračujte a povězte mi to."
"Je tady, protože na veškerých jednáních zahrnujících možnost cestovat na tauřanské planety musí být přítomen zástupce Tauřanů."
"Co to má společného s kulturou?" dotázala se Marygay.
"Prosím?"
"Je to kulturní atašé," připomněl jsem. "Co to má společného s tím, že si chceme půjčit časovou loď?"
",Kultura' zahrnuje turismus. A krádež není vypůjčení."
"Nejsou na naši trase," řekl jsem. "Chceme vyjet přímo nahoru, ven z galaktické roviny, a přímo zpátky. V podstatě je to rovnoramenný trojúhelník."
"Měli jste to vyřizovat prostřednictvím náležitých kanálů."
"Jistě. A začít u vás, u šerifa." Zakryl si hřbet ruky, na kterém měl identifikační značku.
"Mohl jste začít u kohokoli. Jsme skupinové vědomí."
"A neposlali jste jen tak někoho. Vyslali jste jediného Člověka ve městě, který má zbraně a cvičí s činkami."
"Jste oba vojáci." Vytáhl z vesty velkou pistoli. "Mohli byste klást odpor."
"A proti čemu?" zeptala se Marygay.
"Proti tomu, abyste šli se mnou. Jste zatčeni."
Paxton nemá dostatečný kriminální živel na to, aby potřeboval opravdové vězeni, ale řekl bych, že postačí cokoli, co se dá zamknout zvenčí. Byl jsem v bílé místnosti bez oken, zařízené matrací na zemi a záchodem. Vedle záchodu leželo složené umývadlo a naproti složený stolek. Židle nikde. Stolek měl klávesnici, ale ta nefungovala.

Páchlo to tam po rozlitém alkoholu jako v baru. Z nějakého důvodu nejspíš použili desinfekci. Z loňské návštěvy vím, že jsou zde pouze dvě cely, takže jsme s Marygay způsobili vlnu zločinnosti. (Pořádní zločinci tam ani nestráví noc, posílají je přímo do opravdového vězeni ve Wimberly.)
Chvíli jsem se zaobíral chybami, kterých jsem se dopustil, a pak jsem se raději pár hodin prospal, ačkoli jsem nemohl zhasnout světlo.
Když šerif otevřel dveře, spatřil jsem za ním slunce. Bylo deset nebo jedenáct hodin. Podal mi bílou krabici s mýdlem, kartáčkem na zuby a podobnými věcmi. "Sprchaje na druhé straně haly. Až budete hotov, přijďte si za mnou vypít čaj,

prosím." Opustil mě bez dalšího vysvětleni.
Sprchy byly dvě. V jedné už se myla Marygay. Zvýšil jsem hlas. "Řekl ti něco?"
"Jenom odemkl dveře a pozval mě na čaj. Proč nás nikdy nenapadlo udělat to s dětmi?"
"Už je pozdě s tím začínat." Osprchoval jsem se a oholil a společně jsme šli do šerifovy kanceláře.
Jeho pistole visela na kolíku za ním. Chvatně shrnul papíry na roh stolu a prostřel konvici čaje a nějaké sušenky, džem a med.
Posadili jsme se a on nám nalil čaj. Vypadal unaveně.
"Celou noc jsem byl se Stromem." Než se v Centru rozbřesklo, mohl se setkat se stovkami nebo i s tisícovkou představitelů Člověka. "Mám předběžný konsensus."
"A to trvalo celou noc?" podivil jsem se. "Na skupinové vědomí nemáte příliš rychlé spoje." Kvůli tomu jsem na univerzitě škádlil kolegy z řad Člověka. (Fyzika je dobrým příkladem omezeni Člověka: jednotlivý Člověk by se sice dokázal napojit na mozky mých kolegů, ale pokud by předtím nestudoval fyziku, nic složitějšího by nepochopil.)
"Vlastně se většinu času čekalo, až se jedinci shromáždí. Kromě vašeho... problému, se přijímalo ještě další důležité

rozhodnutí, ne nesouvisející. ‚Čím více lístků, tím větší Strom'."
Džem byl ze zelených bobuli. Jeho nakyslou kořeněnou chuť jsem si okamžitě zamiloval - jedna z mála věci, které na mě první den na Prostředníčku udělaly dobrý dojem.
Přicestoval jsem v hluboké zimě.
"Takže jste rozhodli, že nás pověsíte na náměstí?" zeptal jsem se. "Nebo nám prostě setnete hlavu v soukromí?"
"Pokud by bylo nezbytné vás zabit, už by k tomu došlo." Skvělý smysl pro humor. "K čemu pak něco vysvětlovat?" Nalil si čaj. "Bude se čekat. Potřebuji potvrzení od Celého Stromu." To znamenalo poslat zprávu na Zem a zpátky, přinejmenším deset měsíců. "Ale předběžný konsensus zní poslat vás pryč s mým požehnáním. Dát vám časovou loď."
"A na oplátku," doplnila Marygay, "se zbavíte sto padesáti nespokojenců."
"Nejen to. Už teďjste fascinující anachronismy. Pomyslete, jakou budete mít cenu za čtyřicet tisíc let!"
"Živé zkameněliny," řekl jsem. "To je nápad."
Na chvíli zaváhal; to slovo neznal. V jeho světě skutečné zkameněliny neexistují. "Ano, tělesně i co se týče způsobů myšlení. V určitém ohledu to dlužím svému kulturnímu dědictví. Samého mé to mělo napadnout." Jejich jazyk obsahoval ‚skupinové «já»' které dle mého soudu používal.
"Mluvil jste o dvou rozhodnutích," připomněla Marygay.
"Souvisejících."
"Svým způsobem je zrcadlovým odrazem vašeho," usmál se. "Víte, jak moc miluju lidi. Vždycky jsem byl smutný

z toho, že prožíváte život zmrzačení."
"Zmrzačeni... naši individualitou?" zeptal jsem se.
"Přesně tak! Nedokážete se napojit na Strom a sdílet život s miliardami ostatních."
"No, když nás propustili ze služby, dostali jsme na vybranou. Měl jsem dvacet let na to, abych zalitoval, že jsem

se k vám nepřidal. A doposud jsem pořád stejně rád, že jsem to neudělal."
"Ano, měli jste na výběr a někteří veteráni nabídky využili."
"Kolik?" zeptala se Marygay.
"Méně než jedno procento. Ale tenkrát jsem byl pro vás nový a cizí. Jde o to, že od doby, kdy tuto možnost někdo naposledy dostal, už uběhlo sto let - téměř tři sta pozemských let. Za tu dobu se populace Prostředníčku rozrostla na dvacet tisíc obyvatel, což je na životaschopnou genovou zásobárnu víc než dost. Takže chci opět začít dávat lidem tuto možnost."
"Všichni, kdo budou chtít, se mohou stát vámi?" Pocítil jsem varovné nutkání mít u sebe děti.
"Ne, jenom jeden na každého nově narozeného, a museli by skládat zkoušky, zda jsou vhodní. A samozřejmě by nebyli opravdu mnou, měli by horší genetické vybaveni. Přesto by byli lístky na Stromě." Vykouzlil úsměv, který jisté nepovažoval za blahosklonný. "Určitě to pro vás zní strašně. Říkáte nám ‚zombie'."
"Zdá se mi, že už je vás na téhle planetě dost. Nemluvě o deseti miliardách na Zemi. Proč nás nenecháte na pokoji? Byl to původní záměr."
"Odpovídá to původnímu plánu, jen je to vlídnější. Vám to tak nepřipadá, protože jste příliš staromódní."
"Aspoň máme deset měsíců na to, abychom si na tu myšlenku zvykli." A promluvili do duše Billovi a Sáře.
"Ach, to není jako s kosmickou lodí. Můžu začít hned, a pokud Celý strom vyjádří nesouhlas, bude zasaženo jen několik lidí. Ale vím to sám; znám Strom. Nenastane žádný problém."
"Lidé, kteří se k vám přidají, ale zůstanou lidmi, ne?" řekla Marygay. "Budou se ženit a vdávat a mít rodinu."
Člověk vypadal zmateně. "Ovšemže ne."

"Ale budou moci."
"To ne. Budou muset souhlasit se sterilizací." Zavrtěl hlavou. "Nechápete. Říkáte, zeje mě už dost. Ve skutečnosti je víc než dost vás."

5

Z vězeni jsem šel přímo na univerzitu, protože jsem měl v 14:00 učit. Rád bývám v kabinetu hodinu před přednáškou, abych si prošel poznámky a byl k dispozici studentům. V učitelském klubu se mimoto podávají teplé obědy.

Je poněkud nadnesené nazývat toto místo ‚univerzitou', ačkoli uděluje pár tuctů akademických hodností. Tvoří ji deset velkých srubů uspořádaných do kruhu a spojených zastřešenými venkovními chodbami. Moje fyzikální budova má dvě laboratoře, dvě malé učebny a větší přednáškový sál, o který se dělíme s chemii a astronomií. Na druhém podlaží, které je ve skutečnosti jenom vysoká půda, leží sklad se dvěma připojenými kancelářemi.
Měl jsem společný kabinet s Člověkem a Jynn Silverovou. Jynn na schůzi nebyla, protože odjela do Centru na svatbu svého syna, ale byl jsem si dost jistý, že by stála na naši straně. Obecně Člověka nemá v lásce a obzvlášť toho, který s námi sedí v kabinetu.
Když jsem vešel dovnitř, poté, co jsem v klubu zhltl misku polévky, byl tam. To bylo divné - učil ráno a většinou se nezdržel.
Civěl z okna. "Ty víš," začal bez úvodu, "že jsi byl jako jeden z prvních informován, že se k nám můžete přidat. Místo abys nás opustil."
"Svatá pravda." Posadil jsem se a zapnul jsem monitor. "Pokoušelo mě to asi mikrosekundu. Pak se mi vrátil zdravý rozum."
"Žertování stranou. Měl by sis v klidu promyslet výhody."

"Nežertuju." Pohlédl jsem na něj. "Pro mě by to bylo něco jako smrt."
"Smrt tvé individuality." Poslední slovo vyslovil velmi pomalu, s pouhým nádechem opovržení.
"To nemůžeš doopravdy pochopit. Lidská záležitost."
"Jsem lidská bytost." Technicky vzato má pravdu. "Kdybys chtěl víc dětí, mohl bys je adoptovat."
Tak to je přesvědčivý argument. "Dvě stačí, diky." Proběhl jsem osnovu přednášky.
"Ušetřil by sis tolik času na výzkum—"
"Já nedělám výzkum. Jsem skromný rybář, který se snaží učit rotační kinematiku. Pokud mi dovolíš, abych si pročetl poznámky."
"Promiň."
Někdo tiše zaťukal na rám dveří. "Pane učiteli Mandello?" Barii Dain, z posledního semestru. "Pojďte dál, Barile." Pohlédl na Člověka. "Nechci vás zdržovat. Jenom jsem, ehm, slyšel o té vaši cestě v čase. Můžou jet všichni?"
"Budeme vybírat z dobrovolníků." Byl podprůměrný student, ale to jsem přičítal rodinnému prostředí. Matku měl alkoholičku a otec žil ve Filbinu. "Už je vám šest?"
"V Archimédu. Třináctého Archiméda."
"To je spousta času." Šest měsíců. "Mladé lidi budeme potřebovat. V čem jste dobrý?"
"V hudbě. Nepamatuju si vaše slovo, anglické slovo pro... choséd-reng."
"Harfa," ozval se Člověk, aniž by vzhlédl. "Čtyřiačtyři-

cetistrunová magnetoharmonická neoharfa."
Bože, jak ten ukňouraný zvuk nenávidím. "Uvidíme. Potřebujeme všechny druhy talentů." Stejně ale nejspíš dostane přednost lidská hudba.
"Děkuji, pane." Přikývl a vycouval ze dveří, jako bych byl pořád jeho učitelem.
"Děti to už vědí," podivil se Člověk. "Jsem překvapený."

"Dobré zprávy se rozkřiknou rychle." Se zavrzáním jsem otevřel zásuvku, vytáhl jsem blok a pero a předstíral jsem, že si něco opisuju z obrazovky.
V učebně bylo dusno a vydýchaný vzduch. Pootevřel jsem okno a posadil jsem se na stůl vpředu. Bylo tam všech dvanáct studentů.
Přihlásila se hezká dívka z přední lavice. "Jaké je to být ve vězení, pane učiteli?"
"Jste ve škole dost dlouho na to, abyste o vězeni věděla všechno, co je třeba, Pratho." To vyvolalo slabý smích. "Je to prostě místnost bez oken." Vybral jsem text a utřel jsem přední stranu rukávem.
"Měl jste strach, pane?" Modea, moje nejlepší žačka.
"Ovšem. Člověk se nám nemusí zodpovídat. Mohl jsem zůstat zavřený navždy cky a jíst šlichty, kterým oni i vy říkáte jídlo." Shovívavě se pousmáli nad mou staromódnosti.
"Také mě mohli popravit."
"To by Člověk neudělal, pane."
"Nejspíš je znáte lépe než já. Ale šerif neotálel a naznačil mi, že to bylo v jejich moci." Zvedl jsem text. "Vraťme se na chvíli zpátky a zopakujme si, co známe o velkém /, momentu setrvačnosti."
Byla to těžká hodina. Rotační kinematika neni intuitivní záležitost. Pamatoval jsem si, co se mě kdysi natrápila, v dobách o více než polovinu bližších časům Newtona. Studenti dávali pozor a dělali si poznámky, ale většinou měli výraz ‚zapnutého autopilota'. Zapamatují si to mechanicky a budou doufat, že tomu přijdou na kloub později. Někteří ne. (Tušil jsem, že tři byli beznadějně ztracení a brzy si s nimi budu muset promluvit.)
Prokousali jsme se na konec hodiny. Zatímco si oblékali kabáty a pláštěnky, Gól Při vyslovil očividnou obavu.
"Pane učiteli, jestli vám Člověk dovolí vzít si kosmickou

loď, kdo bude naším učitelem? Na matematický aparát fyziky?"
Na chvíli jsem se zamyslel, vyřazoval jsem možnosti.
"Jestli to má být někdo z Paxtonu, tak pravděpodobně Člověk." Gól nepatrně stáhl obličej. Už ho učil můj kolega z kabinetu. "Ale zkusil bych někoho najít. V Centruje spousta lidí, kteří by to mohli dělat, pokud zničehonic zatouží po životě na hranici."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

"Učil byste na lodi?" zeptala se Pratha. "Pokud bychom jeli s vámi?"
Měla zajímavý, ne nejednoznačný výraz. Brzdi, staroušši, vždyť je sotva starší než tvoje dcera. "Jisté, to je asi tak všechno, v čem jsem dobrý."
Vlastně by po mně mohli chtít, abych na palubě Stroje času pěstoval ryby. Budou hlavní složkou výživy a já jsem se sekáčkem jedna ruka.
Když jsem se po vyučování vracel domů, nevydal jsem se přímo do doku. Nebylo proč spěchat. Den byl jasný a chladný, Mizar ozařoval oblohu nahou energetickou modří, jako elektrický oblouk. Počkám, až se vrátí Bili.
Mezitím jsem si uvařil konvici čaje a proletěl jsem zprávy. Přišly z Centru, takže náš příběh tam byl, jenomže pohřbený v okrajové sekci obsahující odkazy na veterány a Zemi. Taky dobře. Nestojím o spoustu otázek, dokud nemám odpovědi.
Zadal jsem náhodný výběr z Beethovena a jen jsem poslouchal a díval se na jezero a les. Bývaly časy, kdy bych si řekl, že jsme cvoci, když chceme tohle vyměnit za strohost a monotónnost kosmické lodi.
Bývaly také časy, kdy jsem měl, tedy když jsme měli, romantické představy o pohraničí. Přišli jsme sem, když Marygay čekala Billa. Ale rozrostlo se to tu skoro do velikosti Centru, jen bez jeho vymožeností. A žádné místo už

není vzdálenější, žádné vhodné pro život. Nebyl tady populační tlak. Ani kulturní mandát k neustálému vy stěhová váni.
Jedna ze zbytečností, které si pamatuju ze školy, je Turnérova teze. O tom, jak americký charakter formovala hranice, stále se posouvající, stále vábivá.
Trochu mě zamrazilo. Tohle navrhujeme? Časovou variantu snu, který byl mrtvý dávno předtím, než jsem se narodil? Ačkoli hnal mého otce spolu s mou rodinou - ve zrezivělém autobuse značky VW pomalovaném květinami - až k Pacifiku a pak na sever Aljašky. Tam jsme našli provizorní hraničářské bufety, kde jste si mohli dát latte a cappucino.
Bylo možné, že z deseti miliard duší roztroušených po tomhle koutě galaxie jsme pouze Marygay a já měli mlhavé spojení s americkou hranicí. Charlie, Diana a Max se narodili v zemi, která se sice pořád nazývala Amerikou, ale Frederick Jackson Turner by ji nepoznal. Jediná její ‚hranice' ležela v dálce mnoha světelných let a staletí, kde muži a ženy bezdůvodně bojovali proti nesrozumitelnému nepříteli.
Vešel Bili a oba jsme si uvázali zástěry a navlékli rukavice a vydali jsme se do doku. Na prvních dvou šňůrách jsme pracovali poměrně tiše, bavili jsme se v jednoslabičných slovech. Bili usekával rybám hlavy s takovým zápalem, že mu sekáček dvakrát uvízl ve dřevě.
"Otravujou tě lidi, že máš rodiče kriminální živly?"
"Živly? Jo tak, jako že jste byli ve vězení. Většinou jim

to připadá jako sranda. Jako že štípnete kosmickou loď a tak. Jako ve filmu."
"Vypadá to, že nám ji prostě dají."
"Náš Člověk na dějepis říká, že asi dají. Mohli by loď vyměnit za novější ze Země, přes kolapsar. Žádná ztráta."
Sekl do ryby. "Pro ně."
To bylo dost jasné. "Ale pro tebe by byla. Pokud nepůjdeš s námi."

Na chvíli přidržel mrskající se bezhlavou rybu, pak jí odsekl ocas a hodil ji do mrazáku. "Některé věci neumím říct anglicky. Možná pro ně nejsou slova."
"Zkus to."
"Říkáš ‚pro tebe by byla' ztráta. Nebo bys mohl říct ‚pro tebe to bude ztráta'. Ale nic mezi tím."
Zastavil jsem se, s rukama na šňůře, a snažil jsem se ujasnit si gramatiku.
"Nerozumím. Říká se ‚bylo by', protože to míří do budoucnosti a je to nejisté."
Vysypal ze sebe frázi ve Standardu: "Ta meeya a chat Meeya se říká, když je výsledek nejistý, ale rozhodnutí už padlo. A ne ta loo a cha nebo ta lee a cha, které je jako vaše ‚bylo by' nebo ‚bude'."
"Jazyky mi nikdy moc nešly."
"Asi ne. Ale jde o to, jde o to..." Zlobil se, vysunul spodní čelist a zrudl. Zabil další rybu a navlékl její hlavu zpátky na háček. "Udělal jsi to, bez ohledu na výsledek. Řekl jsi světu: ‚na Billa a Sáru kašlu'. Jdeš si vlastní cestou. Ať to Člověk dovolí nebo ne, záměr je jasný."
"To je tvrdé." Dokončil jsem rybu, na které jsem pracoval. "Můžete jet s námi. Chci, abyste jeli s námi."
"To je teda nabídka! Všechno zahodit! Mockrát děkuju." Ze všech sil jsem se snažil nezvýšit hlas. "Můžeš v tom vidět i příležitost."
"Akorát pro tebe. Bude mi kolem deseti - třicet v malých letech - a všichni, koho jsem kdy znal, kromě vás, budou čtyřicet tisíc let mrtví. To není příležitost. To je rozsudek! Skoro rozsudek smrti."
"Pro mě je to hranice. Jediná, která zbyla."
"Je to jako hra na kovboje a Indy," řekl tiše a obrátil se k rybě. Neopravil jsem ho na .indiány'.
Chápal jsem, že on je normální a já ne, i podle měřítek mé dávno mrtvé kultury. Marygay, já i ostatní veteráni

z Věčné války jsme byli mnohokrát vrženi v čase a často jsme věděli, že až vystoupíme na pevnou zem, budou z naši minulosti žít jedině ti, s nimiž jsme cestovali.
I po dvaceti letech je to pro mě pořád to hlavni: přítomnost je uklidňující iluze, a přestože život přetrvává, každý jednotlivý život je pouhým dechem ve větru. Příští odpoledne to budu muset obhajovat před někým, u koho bych

to nečekal.

6

Třikrát během dlouhého roku jsem se musel hlásit u Diany kvůli nějakému primitivnímu léku. Nikdo z lidí ani žádný Člověk, kteří se narodili v posledních několika stech letech, rakovinu neměli, jen některým z nás fosilií chybějí geny k jejímu potlačení. Takže mě musí Diana pravidelně kontrolovat tam, jak tomu zdvořile říkáme, kde nesvítí sluníčko. Stěna její ordinace nahoře v kopuli se zpočátku kovově třpytila a měla díky svému kulatému tvaru prazvláštní akustiku. Diana mohla stát na druhé straně místnosti a šeptat a znělo by to, jako by vám stála přímo u ucha. Já s Charliem a Maxem jsme uvolnili některé šrouby a panely z komína za krbem a sbili jsme dohromady ucházející čtvercovou místnost. Stěny teď tvořil uklidňující shluk obrazů a hologramy, které jsem si usilovně prohlížel, zatímco mi do tračníku zasouvala sondu.

"Malá kámoška se nám vrátila," řekla. "Prekancerózní stavy. Musím odebrat vzorek." Byl to zvláštní pocit, když sondu vytáhla ven, tak rychle, až jsem vyjekl. Úleva a slabá bolest, erotické mrazeni.

"Pravidla znáš. Až dostaneš pilulku, dvanáct hodin nejez, užij ji a po dvou hodinách se nacpi. Chlebem, bramborovou kaší." Přešla k ocelovým umývadlům laboratorního modulu

a hadovitou sondu si opatrné držela od těla. "Než to tady uklidím, umyj se a obleč."

Pošle buňky do jednoho místa v Centru, kde vyrobí pilulku plnou mechanických mikrofágů naprogramovaných k tomu, aby se naobědvaly mé rakoviny a pak se vypnuly. Představuje to jenom malé nepohodlí, nic v porovnání s rakovinou kůže, která je sice jenom na povrchu, ale dlouho pálí a svědí.

Marygay a já jsme se s rakovinou museli potýkat ustavičně, jako každý, o kom víme, že v dávných dobách prodělal náhradu končetiny na nemocniční planetě Nebe. Teď si to vylížou.

Uvelebil jsem se u jejího stolu, zrovna když dobalila baliček. Posadila se a zpaměti napsala adresu. "Objednala jsem jich pět, což by mělo na deset let stačit. Tvé vyšetření je jenom formalita. Překvapilo by mě, kdyby se tvá rakovina v porovnáni s tou první změnila."

"Ale pojedeš s námi, abys ji cestou mohla zkontrolovat?"

"Jo. Jsem blázen jako ty."

Zasmál jsem se. Ona ne. Opřela se lokty a stůl a zadívala se na mé. "Už tě s tím nebudu nikdy otravovat, Williame, ale jako tvoje lékařka to říct musím."

"Myslím, že vím, co to je."

"Pravděpodobně ano. Celý tenhle ambiciózní plán je jenom složitá reakce na posttraumatickou stresovou poruchu. Mohla bych ti na to dát léky."

"Už jsi mi je v minulosti nabízela. Díky, ale díky nechci. Nevěřím na chemický exorcismus."
"Charlie a já s vámi jedeme ze stejného důvodu. Doufáme, že uklidníme svoje duchy. Ale nenecháme za sebou děti."
"Ani my ne. Pokud se nerozhodnou zůstat."
"Ale rozhodnou. Ztratíš je."
"Máme deset měsíců na to, abychom je obrátili."

Přikývla. "Jistě. Pokud Billa přesvědčíš, aby jel, můžeš pro změnu strčit něco do zadku ty mně.1'1'
"Tak to je za dnešek nejlepší nabídka."
Usmála se a položila mi ruku na rameno. "Pojď dolů. Dáme si sklenku vína."

7

Byli jsem s Marygay, jedním Člověkem a jedním Tauřanem ve dvanáctičlenné skupině, která se vydala na inspekci kosmické lodi zjistit, co bude potřeba zařídit na cestu. Po uplynutí deseti měsíců jsme nemohli prostě otočit klíčkem a odletět. Předpokládali jsme, že Celý Strom potvrdí politiku jen ať si letí, hlavně, že je budeme mít z krku', a že většinu těchto deseti měsíců může trvat, než se stroj dá do pořádku.
Cesta na oběžnou dráhu byla zajímavá - dostal jsem se do vesmíru poprvé od narození dětí. Mířili jsme přímo vzhůru, s konstantní mírnou akcelerací. Vím, že to bylo marnotratné mrhání antihmotou. Představitelka Člověka, která raketoplán řídila, pokrčila rameny a řekla, že je jí spousta. Nebyla si jistá, odkud pochází. Možná z té obrovské zásoby ve Stroji času.
Na kosmické plavidlo byl raketoplán maličký, asi tak velikosti školního autobusu. Všude kolem byla okna, i vzadu, takže jsme mohli pozorovat, jak se Centrus scvrkává, dokud nesplynul s krajinou. Kosmická loď před námi se stala nejjasnější hvězdou na tmavnoucím nebi. Teprve když jsme se dostali do černého prostoru, šlo poznat, že to není hvězda: byla poněkud prodloužená.
Tisíc kilometrů od ní sebou raketoplán trhl a začal zpomalovat. Při brždění asi při dvou gé bylo nepohodlné natahovat krk a dívat se, jak koráb roste. Ale stálo to za bolavý zátylek.

Stroj času byl sice starý krám, ale ne na má měřitka! Byl zkonstruován a postaven tisíc let poté, co jsem vyšel ze školy. Poslední kfižník, ve kterém jsem bojoval, bylo nehezké seskupeni modulů naskládaných ve směsici nosníků a kabelů. Stroj času měl jednoduchý elegantní tvar: dva válce uspořádané za sebou, na odvrácených koncích zaoblené, mezi nimi stínící deska na pohlcování gama záření, táhnoucí se k zadní polovině. Kov na samém konci horního válce, kde byl umístěn motor na antihmotový pohon, se po-

dobal jemné krajce.
Spojili jsme se s téměř nepostřehnutelným žuchnutím, a když se clona vzduchové propusti otevřela, zapraskalo mi v uších a najednou jsem byl rád, že nás upozornili, abychom si s sebou vzali svetry.
Sytémy podporující život byly na lodi udržovány na nejnutnějším minimu. Vzduch byl zatuchlý a studený, taktak nad nulou, aby nezamrzla voda a nepopraskaly trubky. Parciální tlak odpovídal výšce tři kilometrů. Byl dost řídký na to, abyste dostali závrať. Časem si na to zvykneme. S pomoci záchytů jsme nemotorně prolezli nulovou gravitací do výtahu vyzdobeného radostnými výjevy ze Země a Nebe.
Řídicí místnost už více připomínala něco, co opravdu patří do kosmické lodi. Byla tam dlouhá konzola se čtyřmi otočnými židlemi. Když jsme vstoupili, řídicí panel se rozsvítil, kontrolky prošly nějakou zahřívací sekvencí a loď k nám promluvila přátelským altem.
"Očekávala jsem vás. Buďte vítáni."
"Náš expert na zemědělství chce, aby se loď co nejdříve vyhřála," řekla představitelka Člověka. "S jakým časovým harmonogramem může počítat?"
"Na hydroponii asi dva dny. Pět dní, než začnete pěstovat v půdě. U akvakultury samozřejmě záleží na daných druzích. Do osmi dní bude mít voda všude alespoň deset stupňů."

"Máte skleník, který se dá vyhřát?"
"Ano, na sazeničky. Je už skoro připravený."
Teresa pohlédla na Člověka. "Možná by tady několik z nás mohlo zůstat a připravit už některé plochy. Bude dobré, když nám co nejdřív něco vyroste."
"Ráda bych pomohla," řekla Rubí. "Ale do jednadvacátého se musím vrátit."
"Já také," přidal se Justin. "Kdy má být příští let?"
"Můžeme být pružní," řekla představitelka Člověka. "Za týden, za deset dní." Vydala mlaskavý zvuk, který lodi signalizoval, že mluví s ni. "Máš dostatek potravin pro tři lidi?"
"Na několik let, pokud se spokojí s nouzovými příděly. Nebo aktivuji lodní kuchyni a můžou konzumovat mražené potraviny. Jsou ale velice staré."
Teresa mlaskla. "Udělej to. Nouzové příděly ušetříme pro případy nouze."
Nevadilo by mi, kdybych se k nim přidal, ačkoli nejsem žádný farmář. Bylo to příjemně vzrušující. Jako když položíte větvičky na doutnající uhlíky vyhasínajícího ohně a jemně foukáte do plamínku, dokud se oheň znovu nerozboří. Ale měl jsem na starosti přednášky a ryby. Možná příští měsíc, až skončí škola, bych mohl přiletět a pomoct s rozjetím akvakultury.
Marygay mě štípla do zadku. "Ani o tom neuvažuj, máš přednášky."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

"Já vím, já vím." Jak dlouho už jeden druhému čteme myšlenky?
Absolvovali jsme holovizni exkurzi po ‚strojovně', která neodpovídala žádné definici místnosti. Kvůli pohodlí pracovníků měla válcovou zeď z krajkového hliníku. Při spuštěných motorech tam samozřejmě nikdo nechodil. Únik gama záření by každého do několika sekund spálil na škvarek. Pokud bude potřeba provést opravy a nebude možné zastavit motory, použije obsluha motorů roboty na dálkové ovládání.

Na lodi byla i obrovská vodní nádrž - velikosti vypuštěného jezera - a mnohem menši zářiči těleso antihmoty, dokonalá koule z třpytivých modrých jehliček.
Nějakou dobu jsem na ni zíral, zatímco loď chrlila technické specifikace, které si můžu vyhledat později. Ta třpytivá kouleje naší jízdenkou do nového života, který zničehonic vypadá opravdově. Svoboda v tomhle malém vězeni.
Napadlo mě, že nechci uniknout pouze před korektní tyranií Člověka a Tauřanů, ale také před všedním životem, komunitou a rodinou, které mi po minulou generaci vyrůstaly před očima. Byl jsem nebezpečně blízko tomu, abych se stal kmenovým stařešinou - a ačkoli jsem byl formálně nejstarší osobou na planetě, nebyl jsem na takovou úlohu zdaleka připravený. Ještě mi zbývá čas a elán na nějaké to dobrodružství. I když bude pasivní jako tohle.
Říkejte si tomu strach, že se stanu dědečkem. Že se usídlím do role pozorovatele a rádce. Plnovous jsem si oholil už před lety, když se na něm začaly objevovat bílé fleky. Mohl bych prostě jenom sledovat, jak roste do délky, vysedávat na verandě v houpacím křesle...
Marygay mé zatahala za loket. "Haló? Jste doma?" Zasmála se. "Loď nás chce vzít dolů."
Ubírali jsme se serpentinami zpátky k výtahu a v duchu jsem si už představoval pole plodící obilí, ovoce i zeleninu a nádrže zvířené rybami a krevetami.
Když jsme se dostali do středního bodu, vystoupili jsme z výtahu a vznášeli jsme se za Člověkem chodbou vyzdobenou výtvarnými díly nesoucími stopy stáří. Už jsme v tomto druhu pohybu vyšli ze cviku, a tak jsme do sebe vráželi a šťouchali se, dokud se nám s pomoci záchytů nepodařilo jakž takž udržet v řadě za sebou.
‚Dolní' válec byl stejně velký jako ten, který jsme právě opustili, zdál se větší jen kvůli absenci věci, jejichž rozměry jsou běžné podle lidského měřítka. Nákladovému prostoru

dominovalo pět záchranných člunů, všechno stíhačky upravené tak, aby pojmuly třicet lidi. Dokážou jen akcelerovat až na jednu desetinu rychlosti světla (a samozřejmě také decelerovat), ale součástí záchranného zařízení jsou i hibernátory schopné udržet lidi jakž takž při životě po několik staletí. Mizar a Alcor jsou vzdáleny od sebe tři světelné

roky, takže při původní zpáteční nůši lodě by nejdelší doba, kterou by lidé strávili zavřeni v hibernátorech, byla třicet let. Což by pravděpodobně uteklo jako voda.
Mlaskl jsem, abych získal pozornost lodi. "Jaká je naše mezní hranice vzhledem k letovému plánu, který jsem předal? Jaký je náš kritický bod?"
"To nelze definitivně určit," odpověděla. "Každý hibernátor bude fungovat tak dlouho, dokud nedojde k selhání klíčového komponentu. Jsou supravodivé a nevyžadují žádný příkon, přinejmenším ne na desítky tisíc let. Pochybuji ovšem, že by systémy vydržely více než tisíc let, na vzdálenost sta světelných roků. To by pro naše putování představovalo o něco více než tři roky."
Bylo zábavné, že stroj používá tak romantický výraz jako ‚putování'. Byl naprogramován, aby dělal společníka partě uprchlíků ve středních letech.
U přední části válce ležela úhledná skupina modulů zbylých z války - sada nářadí na přestavbu planety, poslední záchranný člun. Pokud by se loď nemohla vnořit do kolapsaru a přiletět domů, dají tyto moduly lidem šanci vybudovat si nový domov. Nevíme, zda k tomu někdy došlo. Na konci války bylo nezvěstných čtyřicet tři křižníků, některé tak daleko, že už o nich nikdy neuslyšíme. Moje vlastní poslední mise byla ve Velkém Magellanově oblaku, vzdáleném 150 tisíc světelných let.
Většina zbývajícího nákladového prostoru připadla na redundanci. Byly zde materiály a nástroje, pomocí nichž se dalo přestavit cokoli v obytném válci, ale v blízkosti mís-

ta, kde jsme se vznášeli, byly samé nástroje, některé primitivní jako krumpáče, lopaty a vidlicové zdvižné vozíky, jiné neurčitelně esoterické. Pokud by se něco porouchalo na pohonu nebo na systémech udržujících život, nebude mít nikdo nic jiného na práci, dokud se neopraví - jinak se uškvaříme nebo zmrzneme.
(Ti z nás, kteří mají technické nebo vědecké vzdělání, projdou rychlým tréninkem na PUŽP - Počítači urychlujícím životní pochody - což se sice nevyrovná učení v reálném čase, přímo v praxi, ale rychle tak získáte velké množství dat. Bylo uklidňující si uvědomit, že pokud se vážně pokazí pohon, který zadržuje více energie, než se uvolnilo ve kterékoli pozemské válce - bude osoba řídící opravu v podstatě chodící a mluvící příručka s živými vzpomínkami na postupy, které ve skutečnosti prováděl nějaký jiný aktér, který je už několik stovek let po smrti.)
Když jsme se chodbou vraceli zpátky, předvedla nám představitelka Člověka svoje dovednosti v nulové gravitaci. Nevázaně vířila dokola a metala hvězdy. Bylo potěšitelné zjistit, že se někdy chovají lidsky.
Před návratem na Centrus jsme se mohli volně potulovat a osahávat si věci. Já s Marygay jsme vzpomínali na její

život tady, ale spíše než oživeni starých vzpomínek se to podobalo prozkoumávání města duchů.
Zašla do posledního bytu, ve kterém žila, když na mě čekala, a prohlásila, že by ho ani nepoznala. Poslední obyvatel pomaloval zdi zářivými klikyháky. Když tady žila Marygay, byly stěny světle kobaltově modré a pokrývaly je její malby a kresby. Později se už malbě moc nevěnovala, ale za léta čekání tady dozrála v opravdovou umělkyni. Těšila se, že se k tomu zase vrátí, až děti odejdou z domu. Zakrátko budou možná světelné roky od domova.
"Je ti z toho smutno," řekl jsem.
"Ano a ne. Nebyly to nešťastné roky. Tohle byla stabilní

část mého světa. Spřátelíš se s někým, on pak vystoupí z lodi a pokaždé, když se zastavíš na Prostřednícím, je o šest, dvanáct nebo osmnáct let starší, až nakonec zemře."
Ukázala na opuštěná vyschlá pole a tiché vody. "Tohle bylo neměnné. Trochu mě znepokojuje, že z toho zbyla hromada trosek."
"Brzy to znovu vybudujeme."
"Jistě." Položila si ruce v bok a prozkoumávala okolí. "Bude to ještě lepši."

8

Je jasné, že nestačilo vyhrnout si rukávy a pocákat zdi barvou. Člověk nám přiděloval raketoplán jednou za pět dni, takže jsme museli pečlivě plánovat, co, koho a kdy vezmeme nahoru.
Nyní jsme museli vyřešit otázku ‚koho'. Bylo třeba zaplnit 150 kolonek, ale nemohli to být lidé vybraní jen tak namátkou. Marygay, Charlie, Diana a já jsme nezávisle vypracovali seznamy druhů dovednosti, které budeme potřebovat, a pak jsme se sešli u nás, sloučili jsme seznamy a ještě jsme přidali pár možností navíc.
Z Paxtonu se přihlásilo devatenáct dobrovolníků - jeden si to po schůzce rozmyslel. Jakmile jsme si rozdělili úkoly, zveřejnili jsme plán a začali jsme hledat dobrovolníky z celé planety, abychom zaplnili zbylých 131 volných míst.
Do týdne se přihlásilo 1600 dobrovolníků, většinou z Centru. Nepřipadalo v úvahu, abychom my čtyři vedli se všemi rozhovor. Takže jsme nejdříve museli projit všechny žádosti. Já jsem vybral 238 techniků a Diana 101 lidi s lékařským vzděláním. Zbytek jsme rovnoměrně rozdělili.
Zpočátku jsem chtěl upřednostňovat veterány, ale Marygay mi to rozmluvila. Tvořili více než polovinu dobrovol-

niku, ale nebyla to nutně kvalifikovanější polovina. Pravděpodobně u nich byl vysoký podíl chronických nespokojenců a nesnášenlivou. Otázka zněla, jestli jsme s nimi chtěli být na deset let zavřeni v bedně.
Ale jak na základě několika odstavců poznáte, kteří z žadatelů jsou labilní? Lidé vyjadřující tu či onu obdobu po-

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

stoje: .Musíte mě vzít s sebou. Člověk mi leze na nervy!' jenom odráželi moje vlastni pocity. Možná ale prozrazovali neschopnost vycházet s ostatními, což by z nich v našem pohyblivém vězení dělalo špatné společníky.
Diana i Marygay ve škole studovaly psychologii, ale ani jedna neměla kvalifikaci na odhalování cvoků.
Zúžili jsme výběr na čtyři sta dobrovolníků a těm jsme rozeslali oběžník zdůrazňující záporné aspekty naší desetileté vyjížďky. Izolace, nebezpečí, strádám. Absolutní jistota návratu do úplně cizího světa.
Zhruba devadesát procent lidí odepsalo: Jasně, tyhle věci jsem už uvážil. Vyřadili jsme ty, kteří neodpověděli v termínu, a s ostatními jsme naplánovali pohovory přes holo.
Já s Marygay jsme mluvili s jednou polovinou a Charlie s Dianou s druhou. Poskytli jsme určitou výhodu sezdaným párům nebo lidem s dlouhodobým vztahem, ale snažili jsme se, abychom neupřednostňovali hetero před homo. Dalo by se namítnout, že čím víc homosexuálů, tím lépe, protože pravděpodobné nepřispěji k růstu populace. Nemohli jsme si dovolit více než dvanáct, možná nanejvýš dvacet dětí.
Charliemu s Dianou pohovory trvaly déle než Marygay a mně, protože Diana musela ordinovat. Já s Marygay jsme měli dvacetidenní prázdniny mezi semestry.
Znamenalo to i skutečnost, že Bili se Sárou byli doma a překáželi. Sára trávila spoustu času u tkalcovského stavu a snažila se dokončit velký koberec, než začne škola. Billovým plánem pro příštích dvacet dní bylo vyhnat nám tu šílenou výpravu z hlavy.

"Před čím utíkáte?" byla jeho základní otázka. "Stejné se už s mámou té zatracené války nezbavíte a my vás kvůli ní ztratíme, i když dávno skončila."
Marygay a já jsme vysvětlovali, že před ničím neprchá-me. Uděláme skok do budoucnosti. Mnoho našich dobrovolníků je v jeho věku nebo o trochu starších, také vyrostli s Člověkem, ale nedívají se na ně tak optimisticky.
Asi dva týdny před koncem prázdin Bili se Sárou udeřili, každý zvlášť. Strávil jsem příjemnou hodinku v kuchyni, vařil jsem polentu s vajíčky a s poslední sezónní zeleninou, poslouchal jsem Beethovena a vychutnával jsem si, že se nemusím přes holo bavit s dobrovolníky. Bili prostřel stůl, aniž bych ho o to požádal, v čemž jsem měl rozpoznat nebezpečné znamení. Jedli poměrně tiše, zatímco jsme já a Marygay probírali dnešní pohovory - většinou o odmítnutých uchazečích, o nichž se konverzovalo lip než o rozumných, střízlivých kandidátech, kteří při zkoušce uspěli.
Bili dojedl a jemně odstrčil talíř. "Dnes jsem udělal test."
Věděl jsem, co řekne, a cítil jsem se, jako by někdo vysál teplo z mého těla i z místnosti. "Šerifův test?"
"Správně. Chci se stát jedním z nich. Člověkem."
"Neříkal jsi, že—"

"Tebe to překvapuje?" Zíral na mě jako cizí člověk v autobuse.
"Ne," vypravil jsem ze sebe nakonec. "Myslel jsem, že počkáš, dokud neodjedeme." A nebudeš tak očividně zrádce, pomyslel jsem si v duchu.
"Ještě si to můžeš rozmyslet," řekla Marygay. "Zahájí program až v hluboké zimě."
"To je pravda," přitakal Bili, aniž by uvedl cokoli bližšího. Jako by už byl napůl mezi nimi.
Sára odložila příbor a na Billa se nedívala. "Také jsem se rozhodla."
"Nejsi ještě na test dost stará," řekl jsem, snad příliš příkře.

"To ne. Rozhodla jsem se, že pojedu s vámi. Jestli je pro mě místo."
"Ale samozřejmě!" Je fuk, koho budeme muset nechat doma.
Bili vypadal překvapeně. "Myslel jsem—"
"Na to je dost ča^ii " Vážně pohlédla na matku. "Myslíte si, že až se vrátíte, bude Člověk dávno pryč. Podle mě tady budou, ve zdokonalené, rozvinuté formě. A pak se k nim přidám a přinesu jim vše, co jsem se na výpravě naučila a co jsem viděla." Pak na mé pohlédla s milým, rozzářeným úsměvem. "Vezmete mě jako špiona za druhou stranu?"
"Ovšem." Pohlédl jsem na Billa. "Musíme vzít jednoho nebo dva zástupce Člověka. Rodina by zůstala pohromadě."
"Nerozumíš tomu. Nic nechápeš." Vstal. "Také odjíždím do nového světa. Zítra."
"Ty odjíždíš?" zeptala se Marygay.
"Navždycky," odpověděl. "Už to nesnesu. Jedu do centru."
Rozhostilo se dlouhé ticho. "A co dům?" připomněl jsem.
"A ryby?" Naplánovali jsme, že po našem odjezdu všechno převezme.
"Prostě si najdi někoho jiného." Skoro křičel. J^emůžu tady žít! Musím vypadnout a začít znovu."
"Mohl jsi počkat, až—" začal jsem.
"Ne!" Zíral na mě, s námahou hledal slova a pak jenom zavrtěl hlavou a odešel od stolu. Tiše jsme pozorovali, jak na sebe hodil plášť do studeného počasí a vyšel ven.
"Snad nejste překvapeni," ozvala se Sára.
"Probírali jsme to," řekl jsem. "Chystal se tady zůstat, starat se o udice."
"K čertu s rybami," ozvala se tiše Marygay. "To nevidíš, že jsme ho právě ztratili? Nadobro." Rozplakala se až nahoře.
Já jsem byl jenom otupělý. Uvědomil jsem si, že už jsem se ho vzdal dávno. Je snazší přestat být otcem než matkou.

Kniha druhá
KNIHA ZMĚN

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

9

Bili zůstal v Centru jenom dva dny. Vrátil se zahanbený svým výbuchem. Pořád nechtěl ani slyšet o tom, že by se s námi nalodil na kosmickou loď, ale své slovo nevzal zpátky: bude se starat o ryby tak dlouho, jak bude třeba. Nedával jsem mu za vinu, že chce jít vlastní cestou. Jablko nepadá daleko od stromu. Marygay byla z jeho návratu šťastná, ale i melancholická a trochu otřesená. Kolikrát bude muset ztratit svého syna?

Také jsme se vydali do velkoměsta, což ve mně probudilo zvláštní asociace s mými klukovskými lety.

Nepředstavitelně dávno, když mi bylo sedm nebo osm, strávili moji rodiče-hipíci léto v komunitě na Aljašce. (Někdo tenkrát počal mého bratra - otec vždycky trval na tom, že se bratr podobá jemu!)

Bylo to zábavné léto, nejkrásnější zážitek mého dětství. Supěli jsme si to ve starožitném poloprázdném autobusu značky Volkwagen po Alcanské dálnici a kempovali jsme v kanadských městečkách po cestě, nebo jsme se v nich jenom zastavovali.

Když jsme dorazili do Anchoragu, zdál se obrovský. Kdykoli pak otec v následujících letech vyprávěl o tomhle výletu, citoval průvodce: Pokud do Anchoragu přiletíte z amerického města libovolné velikosti, bude vám připadat malý a kouzelný. Jestliže přijedete autem nebo lodí okolo všech těch malých vesniček, bude se nad vámi tyčit jako hemžící se metropole.

Vzpomenu si na to pokaždé, když přijedu do Centru, který je ještě menší, než býval před jedním a půl tisícem let Anchorage. Přizpůsobil jsem se tempu a měřítkům života na vesnici, a proto ve mně Centrus vyvolává dojem závratné rychlosti a velikosti, ze které vás rozbolí za krkem. Ale pak se v duchu zhluboka nadechnu a připomenu si New York a Londýn, Paříž a Ženevu - nemluvě o Skye a Atlantis, úchvatných rekreačních městech, která vysála naše peníze na Nebi.

Tyhle myšlenky se mi honily hlavou, když jsme přišli za centranskými - což je totéž jako světovými - správci projednávat časový harmonogram pro opravy a jmenování posádky Stroje času.

Doufali jsme, že nám pod to prostě bouchnou razítko. Čtrnáct z nás se více než týden dohadovalo, kdo bude co dělat a kdy. Bylo mi jasné, že jestli na nás bude Člověk tlačit se svými požadavky, ocitneme se zase na začátku a budeme to celé muset absolvovat ještě jednou. Vyjeli jsme úplné nahoru do desátého patra, do podstřešní kanceláře Všeobecné správní budovy, kde jsme předložili svůj plán

čtyřem představitelům Člověka, dvěma mužům a dvěma ženám, a jednomu Tauřanovi, který mohl patřit ke kterémukoli ze tří pohlaví. Samozřejmě se ukázalo, že je to Antres 906, kulturní ataše, kterého jsme hostili v našem domě oné noci, kdy jsem si vysloužil první policejní záznam.

Zatímco si pět úředníků potichu četlo třístránkový plán, já s Marygay jsme si shora prohlíželi Centrus. Popravdě řečeno toho na něm mnoho k vidění nebylo. Přibližné za tuctem pravoúhlých bloků v centru města byly stromy vyšší než budovy. Věděl jsem, že je tam celkem rozlehlé město, ale obydlí a firmy se celou cestu až k odpalovací rampě raketoplánů na horizontu skrývaly ve věčně zeleném porostu. Samotné raketoplány vidět nebylo: oba byly uvnitř

odpalovacích hlavni, které se tyčily z oparu na horizontu jako komíny staromódní továrny.

Jedinou stěnu místnosti, která nebyla oknem, zdobilo deset maleb, z nichž pět bylo lidského a pět tauřanského původu. Lidské malby znázorňovaly příjemná městská panoramata v různých ročních obdobích. Tauřanské výtvory byly barevné cákance a fleky, které se natolik tloukly, až to vypadalo, že začnou vibrovat. Věděl jsem, že některé z nich byly obarveny pigmentem tělních tekutin. Byly patrně hezčí, pokud jste viděli ultrafialově.

Na nějaký nepatrný signál všichni zároveň odložili výtisky plánu na stůl.

"V rámci rozsahu tohoto plánu nemáme námitek," prohlásila žena sedíci nejvíce vlevo. Prozradila nedostatek telepatie tím, že přehlédla řadu vedle sebe. Ostatní mírné pokývli, včetně Tauřana. "Dny, kdy potřebujete oba raketoplány, jsou trochu problém, ale lze se tomu přizpůsobit."

,"...v rámci rozsahu'?" nechápala Marygay.

"Měli jsme vám to oznámit už dříve," pokračovala, "ale je to určitě jasné. Požadujeme, abyste přijali ještě dva pasažéry. Člověka a Tauřana."

Ovšem, o Člověkovi jsme věděli a to s Tauřanem jsme měli předvídat. "Člověk není žádný problém," řekl jsem. "Může jist naši stravu. Ale příděly pro Tauřana na deset let?" Bleskově jsem v duchu počítal. "To znamená šest nebo osm tun nákladu navíc."

"Ne, není to problém," zaskřehotal Antres 906. "Můj metabolismus lze přeměnit tak, abych přežil na vaší stravě jen s několika gramy doplňku denně."

"Chápete, jakou to má pro nás cenu," podotkla žena.

"Samozřejmě, když o tom teď přemýšlím," přisvědčil jsem. "Oba vaše druhy se za čtyřicet tisíc let mohou poněkud změnit. Chcete dvojici cestovatelů v čase jako základnu."

Marygay pomalu zavrtěla hlavou a kousala se přitom do

spodního rtu. "Budeme muset změnit složení posádky. Bez urážky, Antresi, aleje mnoho veteránů, kteří by vaši přítom-

nost nesnesli ani deset hodin, natož deset let."
"A v každém případě bychom vám nedokázali zaručit bezpečnost," dodal jsem. "Mnoho z nás bylo naprogramováno, abychom příslušníky vašeho druhu zabíjeli, jak jen je zahlédneme."
"Ale všichni byli přece odprogramováni," připomněla žena.
Vzpomněl jsem si na Maxe, jmenovaného jako stavebního inženýra. "Obávám se, že s nerovnoměrným úspěchem."
"To chápeme a odpouštíme vám," řekl Antres. "Pokud tato část experimentu nevyjde, tak prostě nevyjde." Nalistoval poslední stranu zprávy a poklepal na schéma nákladového válce. "Můžu si tady upravit malé místo pro život. Tak se mnou vaši lidé nepřijdou často nebo nedobrovolně do styku."
"To je proveditelné," řekl jsem. "Pošlete nám seznam věcí, které potřebujete, a my je začleníme do plánu naložení."
Zbývaly už jen formality, šálek silné kávy a sklenka alkoholu s představiteli Člověka. Tauřan zmizel a za několik minut se vrátil se seznamem. Očividné na nás byli připraveni.
Dokud jsme nevyšli z budovy, nepadlo o tom ani slovo.
"Sakra. Měli jsme to předvídat a připravit se na ně."
"To jsme měli," kývla Marygay. "Teď se musíme vrátit a vypořádat se s lidmi, jako je Max."
"To jo, ale takový Max Tauřana hezabije. Bude to někdo, kdo si myslí, že už se s válkou vyrovnal. A jednoho dne ho to popadne."
"Někdo jako ty?"
"To bych neřekl. Hergot, já jsem se přece s válkou ještě nevyrovnal. Bili tvrdí, že právě proto utíkám."
Věčná svoboda 65
"Nemysleme na děti." Objala mě kolem pasu a šťouchla do mé bokem. "Vrátíme se do hotelu a budeme na ně nemyslet aktivně."
Po příjemné přestávce jsme odpoledne strávili nákupy pro přátele a sousedy, i pro nás samotné. Nikdo v Paxtonu neměl moc peněz, v podstatě jsme provozovali výměnný obchod. A každý dospělý dostával měsíčně malý šek z Centru. Něco jako univerzální podpora v nezaměstnanosti, která tak dobře fungovala, když jsme byli naposledy na Zemi.
Na Prostředníčku fungovala také dobře, protože nikdo nepočítal s luxusem. Na Zemi byli lidé skoro stejně chudí, jenomže je obklopovaly neustálé upomínky na nedosažitelné bohatství. Tady všichni vedli tentýž prostý život.
Tlačili jsme vozík po cihlovém chodníku, nahlíželi jsme do seznamu a udělali jsme asi půl tuctu zastávek. Byliny, struny na kytaru a jazýčky do klarinetu, smirkový papír a lak, paměťové krystaly, sada barev, kilo marihuany (Dorianji má rád, aleje alergický na Sagův domácí druh). Pak

jsme si dali čaj v kavárně u chodníku a pozorovali jsme kolemjdoucí. Vidět tolik neznámých tváři pro nás stále ještě bylo nezvyklé.
"Jak to tady asi bude vypadat, až se vrátíme."
"To je nepředstavitelné," řekl jsem. "Pokud to nebudou staré trosky. Vrať se v lidské histoňi o čtyřicet tisíc let zpátky a co najdeš? Nejspíš ani města ne."
"Nevím. Musíme si to vyhledat." Před námi na ulici vrazilo auto zezadu do druhého. Představitelé Člověka, kteří vozidla řídili, vystoupili a tiše obhlíželi škodu. Byla nízká, obyčejné škrábnutí na nárazníku. Pokývli na sebe a vrátili se na svá místa.
"Myslíš, že to byla náhoda?" zeptala se Marygay.
"Cože? Aha... možná ne. Pravděpodobné ne." Zinscenovaná ukázka toho, jak dobře spolu vycházejí. Jak dobře

Člověk vychází sám se sebou. Bylo nepravděpodobné, že by se to před námi stalo pouhou shodou okolností. Provoz byl slabý.
Než jsme nasedli na autobus do Paxtonu, na hodinku jsme si dopřáli služeb masařky a maséra.
Po návratu jsem prošťoural knihovnu, abych zjistil, co jsme dělali před čtyřiceti tisíci lety. Ani jsme to ještě nebyli ‚my1: pozdní člověk neandrtálský. Používal pazourek a kamenné nástroje. Až na jednoduché rytiny do kamene v Austrálii neexistoval žádný patrný jazyk ani umění.
Co když si Člověk a lidé vytvoří charakteristiky tak hluboké a základní, jako je jazyk a umění - které s námi budou sdílet asi do takové míry, jak my .mluvíme1 se psy nebo se bavíme nad barevnými šmouhami, které udělá šimpanz konečky prstů?
Měl jsem dojem, že to určitě bude jedno nebo druhé: vyhynutí nebo faktický vznik nových druhů. Tak či tak, nás 150 bude naprosto osamocených. Znovu obnovit rasu nebo vymřít - to budou bezcenné anachronismy.
Rozhodl jsem se nechat si tento závěr pro sebe. Jako by k němu nikdo jiný nemohl dospět. Na veřejnost, nebo aspoň na polo-veřejnost, ho první vznese Aido Verdeur-Sims.
10
"Budeme pro ně tak cizí, jako byli Tauřani pro nás," prohlásil Aido. "Pokud vůbec přežijí čtyřicet tisíc let, o čemž pochybuju."
V první zprávě, kterou jsme rozeslali, jsme tomu říkali ‚diskusní skupina'. Ve skutečnosti to byla většina lidí, o nichž jsme s Marygay předpokládali, že se budou nejaktivněji podilet na realizaci projektu, ne-li na skutečném řízení lodi. Dříve nebo později se vytvoří nějaký demokratický proces.

Kromě nás to byli Cat a Aido, Charlie a Diana, Ami a Teresa a nestálí členové, zahmujici Maxe Westona (i při jeho xenofobii), naši Sáru, Lara Po a Tensovy - Mohammeda

a jednu nebo dvě z jeho žen.
Po svým zdvořilým způsobem oponoval - vyjádřete názor a zkuste pozorovat, jak se jeho mozkové buňky pusti do práce. "Předpokládáš trvalou změnu," obrátil se na Aida. "Jenomže Člověk se ve skutečnosti chlubí dokonalostí a neuznává nutnost změny. Třeba to mezi sebou prosadí i na čtyřicet tisíc let."
"Ale co lidé?" namítl Aido.
Po naši rasu odbyl mávnutím ruky. "Nemyslím, že přežijeme dva tisíce generací. S největší pravděpodobností se Člověku a Tauřanům postavíme na odpor a oni nás rozdrtí."
Sešli jsme se jako obvykle v našíjídelně-kuchyni. Ami s Teresou přinesly dva velké džbány ostružinového vina, sladkého a vylepšeného brandy, a debatovalo se vášnivěji než obvykle.
"Oba podceňujete lidství," prohlásila Cat. "Nejpravděpodobnější je to, že Člověk a Tauřani budou stagnovat, kdežto lidé je svým vývojem předstihnou. Až se vrátíme, poznáme jenom Člověka. Naši vlastni potomci vyrostou do něčeho, co se bude vymykat chápáni."
"Vy jste ale optimisté," uzavřela Marygay. "Pojďme se vrátit k diagramu."
Na základě mých a Marygayiných poznámek Sára nakreslila na velký výkres úhledný harmonogram, zobrazující celý projekt od tohoto okamžiku až do startu. Úhledný byl alespoň na začátku. První hodinu dnešního večera ho lidi studovali a tužkou do něj vepisovali návrhy. Pak přišly Larsonovy se svými džbány a atmosféra na schůzi se uvolnila a byla družnější. Ale harmonogram jsme vypilovat museli, abychom upřesnili rozpis startů.

Aby 150 lidí vydrželo slastných celých deset let, je potřeba spousta věci. Většina z nich už v lodi byla zabudovaná, například tělocvična a divadlo. Byly tam také dvě hudební místnosti, akusticky izolované, aby sousedi nebyli dohánění k vandalismu. (Když mluvíme o starožitnostech, snažili jsme se sehnat opravdové piano, ale protože jsou na Prostředníčku jenom tři, museli jsme se spokojit s několika elektronickými. Já osobně jsem mezi nimi neslyšel rozdíl.)
Některé žádosti jsme s ohledem na velikost našeho pohyblivého městečka museli zamítnout. Eloi Casi si s sebou chtěl vzít dvoutunový mramorový kvádr, aby deset let mohl pracovat na složitém sochařském dokumentu výpravy. Hrozně rád bych výsledek viděl, ale nechtěl bych žít s ‚cink... cink... cink'. Nakonec přistoupil na kus dřeva půl metru krát dva metry a na to, že nebude používat žádné mechanické nářadí.
Předběžnými arbitry těchto žádosti jsem byl já s Marygay, pokaždé s vyrozuměním, že po přijetí Celého Stromu může být vše od Eloiovy obrovské sochy až po dechovou

kapelu schváleno v referendu.
Vysvětlil jsem Člověku, že možná budeme potřebovat zvláštní starty pro ‚dodatečný luxus', který si obyvatelé odhlasuji, a byli vstřícní. Ve skutečnosti se svým neokázalým způsobem naší výpravou nadchli: je zajímavé stát na počátku experimentu, který potrvá čtyřicet tisíc let.
(Zašli dokonce až tak daleko, že vypracovali popis výpravy a jejího účelu ve fyzikálním a lingvistickém médiu, které by mohlo vydržet celá ta staletí: osm stran textu a diagramů vepsaných do platinových desek a dalších dvanáct stran, které obsahovaly důmyslnou Rosettskou desku, začínající se základní fyzikou a chemií, z nichž odvodili logiku, a pak gramatiku, a konečně, s pomocí biologie, slovní zásobu dostatečně rozsáhlou na to, aby seji dal projekt jednoduše popsat. Plánovali, že desky umístí na stěnu umělé

jeskyně na vrcholu nejvyšší hory na planetě a její duplikáty na Mount Everest na Zemi a Olympus Mons na Marsu.)
To, že jsme se s Marygay stali vůdci skupiny, bylo zároveň přirozené a nezvyklé. Ovšem, s tím nápadem jsme přišli my, ale ze své praxe v armádě jsme oba věděli, že nejsme přirození vůdci. Změnilo nás dvacet let rodičovství a pomoci při rozvíjení malé komunity - a dvacet let, kdy jsme byli .nejstaršími' lidmi na světě. Mnoho lidí bylo biologicky starších než my, ale pouze my dva jsme si pamatovali život před Věčnou válkou. A kvůli této spíše symbolické zralosti si k nám lidé přicházeli pro radu.
Až nastal čas, většina lidí asi čekala, že se stanu kapitánem. Kolik z nich asi překvapilo, když jsem ustoupil ve prospěch Marygay. Velení ji bylo bližší.
No a tím, že se stala velitelem, získala Cat. A na mé zbyl Charlie.
Schůze se rozešla před setměním. K zemi se snášely první těžké vločky dlouhé bouře. Do rána napadne přes půl metru sněhu. Lidé se museli postarat o zvířata, rozdělat ohně, strachovat se o děti - o děti jako Bili, které jsou v tomhle počasí venku.
Marygay odešla do kuchyně připravit polévku a koláčky a poslouchat hudbu. Já jsem se se Sárou posadil ke stolu v obývacím pokoji a vytvářeli jsme z čmáranic na kdysi úhledném diagramu souvislý časový plán. Bili zavolal z hospody, kde se účastnil turnaje v biliáru, že pokud nikdo z nás zrovna nepotřebuje vznášedlo, nechá ho tam stát a půjde domů pěšky. Sněžilo tak hustě, že by mu světla nebyla k ničemu. Prohlásil jsem, že je to dobrý nápad, nemluvě o jeho ztěžklém jazyku, vzhledem k čemuž byl onen nápad dobrý dvojnásob.
Když o dobrou hodinu později dorazil domů, vypadal střízlivý. Vešel přes bahnimu, a když si s šatů oprašoval sníh, smál se. Věděl jsem, jak mu je - v tomhle druhu sněhu

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

se blbě řídí, ale nádherně prochází. Ten zvuk, když se snáší na zem jako peříčka, jemný dotyk s kůží - něco docela jiného než útočné horizontální hroty blizardu v hluboké zimě. Na lodi samozřejmě nebude ani jeden, ale ztráta jednoho se jeví jako více než spravedlivý obchod za to, že budeme ušetřeni druhého.

Bili dostal čerstvé upečený koláček a horké jablečné víno a posadil se k nám. "Vypadl jsem v prvním kole," hlásil. "Dostali mě na technicky chybný šťouch." Účastně jsem přikývl, ačkoli to pro mě byla španělská vesnice. Jejich hra měla jiná pravidla než klasický americký kulečník, jaký jsem znal.

Zamračil se na diagram a snažil se ho přečíst vzhůru nohama. "Ten tvůj hezký graf ale dostal zabrat, sestřičko."

"Byl k tomu určený," odpověděla. "Děláme nový."

"Ještě dnes večer nebo zítra ráno všechny obvolej," požádal jsem ji. "Aspoň budou dělat něco jiného než odklízet sníh."

"Takže ses rozhodla?" zeptal se Bili Sáry. "Uděláš velký skok? A až se vrátíš, ze mě nezbyde už ani prach."

"Máš na vybranou stejně jako já," odsekla.

Přívětivě přikývl. "Chci říct, chápu, proč máma s tátou—"

"Už jsme to probírali."

Zaslechl jsem, jak dům zaskřípal. Usazoval se pod tíhou sněhu. Marygay tiše seděla v kuchyni a poslouchala.

"Proberte to znovu," ozval jsem se. "Věci se od minule změnily."

"Co, berete s sebou Člověka? A Tauřana?"

"Do té doby budeš Člověk."

Dlouze na mě pohlédl. "Ne."

"Nemělo by hrát roli, který jednotlivec pojede. Skupinové vědomí a tak."

"Bili nemá správné geny," vysvětlila Sára. "Chtějí poslat skutečného Člověka." Ohřána písnička.

"Stejně bych nejel. Smrdí to sebevraždou."

"Žádné velké nebezpečí nehrozí," řekl jsem. "Vlastně je riskantnější zůstat tady."

"To jo. V příštích deseti letech máš menší pravděpodobnost, že umřeš, než já v příštích čtyřiceti tisících."

Usmál jsem se. "Bod pro tebe."

"Stejné je to únik. Tenhle život tě nudí a k smrti se bojíš stáří. Mě se netýká ani jedno."

"Ty jednadvacetiletý vševědě."

"Kecy."

"Ale nevíš, jaký býval život, dokud ho nezkomplikoval Člověk a Tauřani. Nebo nezjednodušili tím, že ti vymyli mozek."

"Vymývání mozků. S tím už jsi nevyrukoval hezkých pár týdnů."

"Je to jasné jako bradavice, kterou máš na nose. Ale stej-

ně jako bradavici to nevidíš, protože sis na to zvykl."
Bili vybuchl. "Hlavně jsem zvyklý na to tvoje ustavičné rýpání!" Postavil se. "Sáro, můžeš odpovídat. Jen mluv, táti. Jdu si zdřímnout."
Marygay stála ve dveřích do kuchyně. "Nechceš polévku?"
"Nemám hlad, mami. Dám si později." Bral schody po dvou.
"Odpovědi znám nazpaměť," řekla s úsměvem Sára. "Pokud chceš celou logikou procházet znovu."
"Tebe neztrácím," řekl jsem. "I když máš v plánu jednou přeběhnout k nepříteli." Podívala se na graf a zamumlala něco v tauřanštině. "Co to znamená?"
"Je to součást jejich katechismu. Znamená to přibližně ‚Nic nevlastni, a nic neztratíš'. Vzhlédla a oči sejí leskly. "A také to znamená ‚Nic nemiluj, a nic neztratíš'. Vzájemně zaměňuji slova."

Pomalu se zvedla. "Chci si s ním promluvit." Když jsem šel o hodinu a půl později spát, stále se šeptem dohadovali.
Příštího rána přišla na Billa řada, aby uvařil snídani. Tiše připravoval kukuřičné placky a vejce. Když je podával, začal jsem ho chválit, ale on mě břitce uťal.
"Jedu. Jedu s vámi."
"Cože?"
"Rozmyslel jsem si to." Pohlédl na Sáru. "Spíš jsem se nechal přemluvit. Sestra říká, že v akvakultuře je ještě volné místo."
"A ty vodní živočichy chováš v přirozené lásce."
"Leda odsekávání hlav." Posadil se. "Taková šance opravdu přijde jednou za život, za mnoho životů. A až se vrátíme, nebudu tak starý."
"Děkuju ti," řekla Marygay rozechvěle. Bili přikývl. Sára se usmála.

11

Příští měsíce byly sice únavné, ale zajímavé. Deset až dvanáct hodin týdně jsme strávili v knihovně na PUŽP - počítači urychlujícím životní pochody, na kterém jsme se učili (někteří poprvé a někteří už poněkolikáté) arkánum vesmírného letu. Marygay už hypnostudiem prošla: každý, kdo byl na časové lodi, musel znát základy řízení lodi. Nepřekvapilo mě, že za staletí, která uplynula od doby, kdy jsem naposledy prodělal výcvik, se věci zjednodušily. Za normálních okolností mohla celou loď řídit jediná osoba.
Cvičili jsme se také ve speciálních dovednostech. U mne to bylo pilotování raketoplánu a ovládání hibernátorů, díky čemuž jsem po létě toužil ještě více než obvykle.

Než přicestovala zpráva ze Země, uplynula první zima

a zavládla hluboká zima.
Někteří lidé si hlubokou zimu oblíbili pro její strohou jednoduchost. Málokdy sněží. Zmenšené slunce stoupá po stejnoměrné dráze. V noci se ochladí na třicet nebo čtyřicet pod nulou, a než nastane obleva, klesne teplota až na pětašedesát.
Lidé, kteří mají rádi hlubokou zimu, nejsou rybáři. Když je jezero dost zamrzlé na to, aby se po něm dalo chodit, vyjdu do ledu udělat devadesát šest děr pomocí dutých vyhřívaných válců.
Každý válec tvoři metrový hliníkový plech, uvnitř kterého se vine topný článek. Nahoře je válec nálevkovitě rozšířený pomocí izolace, aby se nepotopil. Ustavil jsem jich tucet najednou, kolmo, v rovnoměrných rozestupech podle šňůr, a pak jsem je zapnul a čekal jsem. Za pár hodin se přetaví ledem a já je vypnu. Když si počkáte ještě tak hodinku, začne teprve legrace.
Jasně, že než led vespod znovu zamrzne, je vnější strana tvrdá jako kámen. Nosím s sebou železnou palici a sochor. Mlátím kolem válce tak dlouho, dokud se neozve praskání a jakoby nasáváni, a pak uchopím přírubu a celou tuhle třicetikilovou ledovou kostku vyzvednu. Zapnu válec na vysoký výkon, přesunu se k dalšímu a celý postup zopakuju. Než se dostanu k poslednímu z tuctu válců, první se ohřeje natolik, že jde vysunout z ledové masy, kterou drží. Pak sochorem rozbiju led, který se znovu vytvoří v díře, navléknu zpátky hliníkovou přírubu, snížím výkon na minimum, nasadím víko a přesunu se k dalšímu.
Důvodem tohoto martyria je kombinace termodynamiky a rybí psychologie. Musíte vodu v díře udržovat přesně na nule, jinak se ryby nezakousnou. Ale jestli začnete jenom s břečkou místo s tekutou vodou, vyzvednete válec, kolem

kterého cinká led. Ryby se do háčku sice zakousnou, ale pak se vysmeknou a uplavou.
Jednou dělali Bili se Sárou první polovinu děr a já s Marygay jsme pak dodělávali zbytek. Když jsme se vrátili z práce, v domě to nádherně vonělo. Sára nad ohněm opékala kuře a svařila kořeněný jablečný mošt se sladkým vínem.
Nebyla v kuchyni. Nalili jsme si s Marygay každý šálek a šli jsme do obývacího pokoje.
Naše děti tiše seděly s Člověkem. Poznal jsem ho podle robustní postavy a jizvy. "Dobré odpoledne, šerife."
Bez úvodu: "Celý Strom řekl ne."
Ztěžka jsem dosedl, až jsem vylil trochu moštu. Marygay se posadila na opěradlo pohovky. "Jenom tohle?" zeptala jsem. "Jenom ‚ne' a nic víc?"
Vařícím mozkem mi prolétlo: "Havran dí: ‚Už víckrát
"Tady jsou podrobnosti." Vytáhl přeložený, čtyř nebo pětistránkový dokument a položil ho na konferenční sto-

lek.
"V podstatě vám děkují za vaši práci a každému ze sto padesáti dobrovolníků vyplatili jednu stopadesátinu ceny lodi."
"Bezpochyby v pozemských penězích," odtušil jsem.
"Ano... ale také výlet na Zem, abyste je mohli utratit. Je to velké bohatství a vám všem může zjednodušit a zpříjemnit život."
"Všech sto padesát nás pustíte na palubu?"
"Ne." Šerif se usmál. "Mohli byste jet někam jinam než na Zem."
"Kolik z nás a kteří?"
"Sedmnáct, vyberte je vy. Během letu budou v rámci bezpečnostního opatření v hibernátorech."

"A Člověk bude pilotovat a starat se o podporu životních funkcí. Kolik z vás?"
"To mi nebylo řečeno. Kolik bude potřeba?"
"Možná dvacet, pokud by deset z nich byli zemědělci."
Vlastně jsme o minimálním poctu neuvažovali. "Jsou někteří z vás zemědělci?"
"O žádných nevím. Ale učíme se velice rychle."
"To bych řekl." Tak by zemědělec neodpověděl.
"Nabídli jste šerifovi mošt?" zeptala se Marygay.
"Nezdržim se," řekl. "Jen jsem chtěl, abyste se to vy dva dozvěděli dříve, než se to ve vysílání oznámí všem."
"To bylo laskavé," řekl jsem. "Děkuji vám."
Vstal a začal se balit do vrstev oblečení. "No, měli jste na tom zvláštní zájem." Zavrtěl hlavou. "Překvapilo mě to. Myslel jsem, že projekt přinese jenom zisk a žádnou skutečnou ztrátu, o čemž byl tady konsenzus, samozřejmě." Ukázal na stůl. "Nebylo to ale rozhodnutí pouze našeho Celého Stromu. Je to velice nezvyklé."
Vyprovodil jsem ho ven k příjezdové cestě přeházenou stezkou ve sněhu, který sahal až po pás. Slunce zapadalo a vzduch mi vysál teplo z těla. Dvakrát jsem se nadechl a z knírku jsem měl zmrzlé štětiny.
Jen dva roky do jara. Skutečné roky.
Než jsem se vrátil dovnitř, Marygay už měla zprávu skoro přečtenou. Měla pláč na krajíčku. "Co v tom je?"
Podala mi první tři listy, aniž zvedla oči od posledního.
"To Tauřani. Ti zatracení Tauřani."
Prvních několik stran byl očekávaný ekonomický argument, který však sám o sobě, jak se svědomitou spravedlivostí uznali, nebyl dostatečným důvodem pro to, aby nám odepřeli časovou loď.
Ale jejich skupinové vědomí se propojilo se skupinovým vědomím Tauřanů a Tauřani řekli absolutně ne. Je to příliš nebezpečné - ne pro nás, nýbrž pro ně.

A nedokázali vysvětlit proč.

"Říkávali: Jsou věci, které člověk nemá vědět'." Pohlédl jsem na děti/To bylo ještě, když .člověk' znamenalo nás."
"Takhle je to," řekla Marygay. "Žádné pořádné vysvětlení." Nahmatala spodní část poslední strany. "Je tady něco v tauřanštině." Vydávají úřední dokumenty v jazyku podobném Braillovu písmu. "Dokážete to přečíst?"
"Jenom jednoduché věci," řekla Sára. Přejela prstem po řádcích. "Ne. Vezmu to po škole do knihovny a naskenuju to."
"Díky," řekl jsem. "Jsem si jistý, že to všechno vyjasni."
"Ale táti. Někdy nejsou vůbec divní." Vstala. "Podívám se na kuře. Bude už skoro hotové."
Byla to dobrá večeře. Opekla na uhlících brambory a mrkev, zabalené do fólie s česnekovým máslem a bylinkami.
Děti se během celé večeře živě bavily. Já s Marygay jsme nebyli dobrými společníky. Po večeři jsme se pár hodin dívali na holokrychli. Dávali lední revui, díky které jsem si šel ještě ohřát mošt.
Nahoře, když se chystala do postele, se konečně rozplakala. Jen si tiše utírala slzy.
"Asi jsem na to měla být víc připravená. Ale s Tauřany jsem nepočítala. Člověk bývá většinou rozumný."
Odhrnuli jsme spodní prostěradlo, deku a prošívanou přikrývku a zachumlali jsem se proti chladu. "Ještě dvacet měsíců tohohle," posteskla si.
"Pro nás ne," prohlásil jsem.
"Co tím myslíš?"
"K čertu s Tauřany a jejich mysticismem. Zpátky k plánu A."
"Plánu A?"
"Prostě ten krám ukradneme."

V poledne Sára přinesla listinu v tauřanštině. "Knihovnice říkala, že je to rituální prohlášeni, jako konec motlitby: ‚Uvnitř cizího, neznámé, uvnitř toho, nepoznatelné.' Říkala, zeje to jenom přibližný význam. Pro jejich pojmy neexistují přesné lidské překlady."
Našel jsem pero a nechal jsem si to pomalu zopakovat. Napsal jsem to na zadní stranu velkými tiskacími písmeny. Odešla si do kuchyně připravit sendvič. "Teda, co s tím vším chceš dělat?"
"Podle rozvrhu mám až do čtyř volno. Řekl jsem si, že se postarám o všechno najednou." Z nějakého záhadného popudu jsem snesl všechny zemědělské a rybářské nástroje, které měly hrany nebo špičku, a pustil jsem se do jejich čištěni a broušení. Seřadil jsem je na jídelním stole do třpytivého šiku. "Odkládal jsem to, protože se kvůli zimě nedalo pracovat v dílně."
Nečekal jsem, že se někdo vrátí tak brzy. Přesto kolem nich prošla a jen kývla. Vyrostla vedle nich a neviděla v nich

zbraně.
V přívětivém tichu jsme společně obědvali, obklopeni sekyrkami a harpunami, a oba jsme si četli.
Dojedla sendvič a zpříma na mě pohlédla. "Chci jít s tebou, tatí."
Lekl jsem se. "Cože?"
"Na Zemi. Budeš přece jedním z těch sedmnácti, nebo ne?"
"Tvoje matka a já, ano. Stálo to v notě. Ale nepíšou tam, jak bude vybráno zbývajících patnáct."
"Možná dovolí, abys je vybral ty."
"Možná. Budeš na prvním místě mého seznamu."
"Díky, táti." Políbila mě na tvář, nabalila se a pospíchala zpátky do školy.
Věčná svoboda 79
Uvažoval jsem, jestli dobře rozumím tomu, co se právě přihodilo - nebo jestli to ví, v určité rovině. Otcové a dcery zase tak dobře nekomunikují, i když do toho nejsou zapleteny cizí jazyky a tajná spiknutí.
Marygay a já jsme samozřejmě byli vybráni, protože jsme byli jediní dva lidé, kteří si pamatovali Zemi z dvacátého století, před Věčnou válkou. Člověka budou zajímat naše dojmy. Předpokládal jsem, že zbývajících patnáct bude náhodně vybráno z lidi, kteří se na tento výlet chtějí vydat - což je pravděpodobně polovina planety.
Žádný výlet samozřejmě nebude. Loď bude akcelerovat přímo vzhůru do neznáma. Se Sárou na palubě, jak se původně plánovalo.
Rozvinul jsem opravený harmonogram nalodění, který připravila. V rozích jsem ho zatížil slánkou a pepřenkou a dvěma podezřele vypadajícími noži.
Odrazovalo mě to, ty stovky věci, které bude potřeba přivézt na kosmodrom a vyslat na oběžnou dráhu. Nebudou se s tím tahat, když se jede jenom na Zemi a zpátky. Takže budeme muset Stroj času unést a pak nějakým způsobem udržet situaci pod kontrolou, abychom dvanáctkrát odstartovali s raketoplánem. Jen samotni lidé zaberou deset letů.
Nemůžeme je napadnout s hrstkou zemědělského nářadí. Nějakým způsobem musíme představovat skutečnou hrozbu. Ale na Prostředníčku není mnoho opravdových zbraní a skoro všechny jsou v rukou autorit, jako je šerif.
Shrnul jsem nářadí, abych je mohl odnést ven. Zbraň vždycky nevypadá jako zbraň. Co máme? Máme vůbec něco, co je udrží v šachu na deset dni, na pár týdnů, zatímco bude raketoplán pendlovat sem a tam?
Vtom jsem si uvědomil, že něco přece. Asi to bylo trochu šílené.

80 Joe Haldeman
12

Vyžadovalo to plánování a koordinaci - a v tom se nám dostalo nečekané pomoci od našich protivníků: všech sedmnáct, kteří měli jet na Zemi, pocházelo z Paxtonu, a byli to víceméně vůdci původního spiknutí. Zda nám měli v úmyslu dovolit, abychom se ze Země vrátili zpátky, bylo otevřenou otázkou. A akademickou.

Do plánovaného odletu na Zemi nám zbývalo jenom dvanáct dní. Rozeslal jsem všem ostatním kopie dokumentu z Celého Stromu. Projevovali jsme nad ním lítost a debatovali jsme o tom, jak bychom, kromě jiného, mohli přes to všechno získat souhlas pro naši dlouhou cestu, až si na Zemi promluvíme s Člověkem a Tauřany.

Když jsem s nimi mluvil přes holokrychli, udělal jsem letmé gesto - dotkl jsem se prostředníčkem lícní kosti, což býval telefonní kód: "Tohle neber na vědomí, někdo může poslouchat." Většina z nich gesto opětovala.

Prostřednictvím hlasu ani elektroniky o spiknutí nepadlo jediné slovo. Připravil jsem stručné a přesné popisy úlohy každé osoby a tyto poznámky bylo potřeba se naučit nazpaměť a zničit.

Dokonce ani s Marygay jsme o tom nikdy nemluvili, a to ani tehdy, když jsme sami na ledě obsluhovali šňůry. Nás sedmnáct se často vídalo, hovořili jsme o Zemi a posílali jsme si lístky o útěku. Konsensus byl takový, že to pravděpodobně nevyjde, ale nemáme čas přijít s něčím promyšlenějším.

Přál jsem si, abych to mohl prozradit Sáře. Zdrtilo ji, že nedostala šanci vydat se na Zemi - šanci aspoň jednou v životě vytáhnout paty z Prostředníčku.

Snažil jsem se moc neusmívat. "Dělej něco, i když je to špatně," říkávala moje matka. Konečně jsme něco dělali.

Prostředníček neměl armádu, jen lehce vyzbrojenou policejní složku k udrženi pořádku. Na planetě bylo velmi málo zbraní - těžko byste sehnali něco smrtonosnějšího než háček a udice.

Ale jedna věc byla potenciálně nebezpečnější než všechny malé zbraně, kterými disponoval Člověk. V Dějepisném muzeu v Centru měli bojový skafandr zbylý z Věčné války.

I bez jaderných a konvenčních výbušnin a s deaktivovaným prstem s laserem to byla díky soustavě obvodů znásobujících sílu a pancéřováni stále hrozivá zbraň. (Věděli jsme, že obvody jsou neporušené, protože Člověk skafandr občas oprášil a použil na stavební a bourací práce.) Muž nebo žena uvnitř se stane něčím jako bájným polobohem - nebo, pro mou generaci, komiksovým superhrdinou. Dokáže jediným skokem přeletět výškové budovy. Zabít někoho jedinou ranou.

Studený skafandr lze nabít téměř z jakéhokoli zdroje. Dokáže nasát energii ze vznášedla a získat tak dost šťávy

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

na menší ublížení na těle - nebo na několikahodinové hledání lepšího zdroje.
Nemohli jsme předpokládat, že skafandr bude nabitý a čeká si tam, až ho někdo sebere - ačkoliv Charlie tvrdil, že pravděpodobně je, z téhož důvodu, že v Centru není dostatečná vojenská síla, která by nás dokázala srovnat. Pokud bychom bojovali proti Člověku a zvítězili, co bychom z jejich pohledu získali? Považovali se za mentory a partnery, naše vodítko ke skutečné civilizaci. Člověk neměl zapotřebí podnikat opatření proti zbytečným a marným akcím.
Měli jsme poznat, že je tomu jinak.
Max Weston byl jedinou osobou, o níž jsem nepochyboval, zeje dostatečně tělesně velká a silná na to, aby přemohla šerifa. Abychom mohli napadnout muzeum, potřebovali

jsme jeho zbraně. Museli jsme je, samozřejmě, sebrat na poslední chvíli, těsně před odjezdem do Centru. Mohli jsme ho zamknout ve vlastni cele nebo ho vzít jako rukojmí. (Byl jsem proti tomu, abychom jeho nebo kohokoli jiného zabíjeli, pokud bude vyhnutí. Zdálo se mi, že Max souhlasil až příliš snadno.)
Časový plán nám určil Člověk. Expresní vznášedlo dorazí v poledne desátého kopemika a za hodinu budeme v Centru. Měli jsme strávit odpoledne na posledním brífinku, pak být připraveni do hibemátorů a vysláni na Stroj času jako součást zavazadel.
Max přišel s možností, která napadla také mě a pravděpodobně i ostatní: že jejich záměrem není připravit nás do hibemátorů. Dají nám injekci, ne aby náš život přerušili, ale aby ho ukončili. Vyšlou Stroj času na cestu a nechají ho, aby se vrátil bez nás, s touž smutnou historkou - všichni jsme zemřeli na vzácnou pozemskou chorobu, kvůli nedostatku imunity - a P se bude muset obejit bez sedmnácti otravu. Znělo to paranoicky. Pochyboval jsem, že v nás Člověk vidi hrozbu, kterou stojí za to likvidovat, a pokud ano, existovaly méně složité způsoby, jak toho docílit. Ale Člověk často prováděl věci složitými a nepravděpodobnými metodami. Nejspíš to okoukal od Tauřanů.
Naše načasování muselo být přesné a musela fungovat spousta strojů. Šerifovy zbraně nám získají bojový skafandr, bojový skafandr zase raketoplán a raketoplán nás doveze ke konečné zbrani.
Ale plán by ztroskotal, pokud by například šerifovy zbraně fungovaly pouze pro něho - měli tuhle technologii už více než před tisícem let - nebo jestli bojový skafandr nenastartuje, nebo jestli raketoplán nebo Stroj času budou mít nadřazené řízení, které lze ovládat z planety. V našem pilotním výcviku na PUŽP, který jsem já absolvoval na raketoplán a Marygay na kosmickou loď, o tom nic nebylo.

Oba stroje byly autonomní systémy. Přesto bylo možné, že

nám pár detailů nezařadili do výcviku.
Dávali jsme si pozor, abychom se na radnici nesešli všichni najednou. Naši operaci usnadnilo, že nás vznášedlo mělo vyzvednout přímo u šerifových dveří, a tak jsme nejspíš mohli přijet pohromadě. Ale mým a Marygayiným úkolem bylo dorazit dřív a odvést šerifovu pozornost - a v případě potřeby pomoct Maxovi.
Bili se Sárou nás přivezli v jedenáct hodin i s naším malým zavazadlem - toaletnimi potřebami, několika kousky oblečení a dvěma dlouhými noži. Nic jsme jim neřekli. Bili měl dobrou náladu, plynule zdolával ledové ulice. Sára byla zaražená, možná potlačovala slzy. Skutečně chtěla jet s námi a pravděpodobně si myslela, že jsme neudělali dost pro to, abychom ji dostali na seznam.
"Měli bychom jim to říct," řekla Marygay, když jsme zastavovali před policejní stanicí.
"Říct co?" zeptala se Sára.
"O žádný výlet na Zemi nepřijdete," vysvětlil jsem. "Na Zemi se nejede. Vrátili jsme se k původnímu plánu."
"Za pár týdnů budeme všichni na Stroji času," dodala Marygay, "a budeme mířit do budoucnosti, ne do minulosti."
"O tom jsem neslyšel," pronesl pomalu Bili. "Nejspíš by o tom něco řekli."
"Zatím o tom nevědí. Šerif to zjistí za chvíli."
Bili zabrzdil a otočil se na sedadle řidiče.
"Vezmete si ho násilím?"
"Svým způsobem," odpověděla Marygay. "Pokud všechno půjde podle plánu, nikomu se nic nestane."
"Můžu nějak pomoct? Jsem větší než vy."
"Teď ne." Stejně mě potěšilo, že se zeptal. "Dokud se nedostaneme do Centru, musí to vypadat, jako že všechno probíhá podle jejich plánu."

"Prostě se chovejte jakoby nic, miláčkové. Sledujte zprávy."
"Ne..." vyrazila se sebe Sára. "Nedostaňte se... nedělejte, neriskujte..."
"Budeme opatrní," ujistila ji Marygay. Sára se pravděpodobně snažila říct: Neudělejte žádnou hloupost, ale obávám se, že tuhle hranici už jsme překročili.
Oba jsem je políbil a otevřel jsem dveře. Marygay je políbila a o vteřinu déle se přitiskla k Billovi. "Brzy nashledanou."
"Hodné štěstí," řekl Bili naléhavě. Sára kývla a kousala se do spodního nu. Zavřel jsem za Marygay dveře a byli pryč.
"Tak," řekl jsem nesmyslně. "Jdeme na to." Přikývla a vydali jsme se po zledovatělých schodech a dvojitými dveřmi dovnitř.
Šerif nebyl v kanceláři. Dělal pořádek v recepci. Mrkl

na hodinky. "Jste tady brzy."
"Bili nás sem hodil," řekla Marygay. "Musel jet do školy."
Kývl. "Dáme si čaj v kanceláři."
Marygay šla na čaj a já jsem se chodbou vydal k záchodu, abych v první řadě zkontroloval cely. Obě byly otevřené a daly se zamknout zvenčí na jednoduchou mechanickou zástrčku. Předtím, než ho zavřeme, jsme chtěli vyjmout klávesnici. Mně nefungovala, ale možná jsem jenom neznal správnou číselnou kombinaci.
Šel jsem za Marygay na čaj. Pohlédla směrem k prázdnému věšáku za šerifovým stolem. Pravděpodobně nosí pistoli za vestou, jako té noci, kdy nás přišel zatknout.
Dveře se otevřely a slyšeli jsme, jak se zdrávi s Maxem.
Vešel jsem do místnosti a viděl jsem, jak si potřásají rukama.
Max o schované pistoli věděl.

Můj tah byl dost průhledný, a když o tom zpětně přemýšlím, asi by nevyšel, kdyby byl šerif ve střehu. Zahrál jsem, že jsem zakopl o rohožku, a upustil jsem hrnek s čajem.
"Do prdele," vykřikl jsem.
Když se šerif otočil, Max ho sevřel loktem pod krkem a zkroutil mu pravou paži. Šerif se ho pokusil odkopnout, ale Max to předvídal a zabránil mu v pohybu. Já jsem mezitím šerifovi sáhl do kapsy a vytáhl jsem pistoli.
"Ne abys ho uškrtil, Maxi!" Max spustil levou ruku o tolik, aby šerif mohl dýchat, a zároveň ho strhl na kolena.
Šerif dvakrát zakašlal. "Co se děje?"
"To si přeber sám," poradil mu Max. "Na co máš skupinové vědomí?"
Marygay vyšla z kanceláře s velkou rolí stavební pásky.
"Do cely! Williame... namiř tou pistolí na něho!"
Držel jsem ji volně, směrem k podlaze. Mohla by vystřelit. "Drž ho, Maxi."
Neodporoval. "Budete mít pořádný malér. Ať už se snažíte o cokoliv."
"To máte pravdu," přisvědčil jsem. "Teď malér mít budeme. Ale až se vrátíme, bude to fuk."
Max ho dovedl do první cely a vtlačil ho do židle. "Cože? Myslíte si, že dokážete... chcete unést kosmickou loď?"
"Těmhle chlapíkům to pálí," řekl Max. Marygay šerifa na židli ovázala páskou.
"Nechceme vám ublížit, šerife," řekl jsem, "ani nikomu v Centru. Jenom pokračujeme v tom, co jsme navrhli - a co jste sami schválili."
Snažil se uklidnit. "Ale to bylo provizorní. Než se vyjádří Celý Strom."
"Vy si dělejte, co chcete," řekla Marygay. "My příkazy ze Země poslouchat nemusíme."
"Od Tauřanů na Zemi," dodal Max.

"Ale to není reálné," namítl šerif se stínem zlosti v hlase.
"Vytři-"
"Sedmnáct," opravil jsem ho.
"Ani sedmnáct vás nedokáže ukrást kosmickou loď a řídit ji."
"Máme plán. Jen se posaďte a sledujte nás."
Ve dveřích se objevilo pár lidi. "Nejspíš nepotřebujete pomoct," odtušila Jynn.
"Porozhlédněte se tu, jestli tady nejsou další zbraně," řekl Max.
"Žádné tady nejsou," pokývl na mě šerif. "Jenom pistole. Pro nouzové případy."
"Jako tenhle." Max napřáhl ruku a já jsem mu podal pistoli. Namířil na monitor nad klávesnicí a vystřelil. Výbuch byl v tak malé místnosti silný. Zakryl jsem si oči a neviděl jsem, jak vypadá, ale výsledek byl dramatický. Díra byla větší než monitor.
"Co to sakra bylo?" zařval někdo.
"Zkouška." Podal mi zpátky pistoli. "Funguje."
"Se starou pistolí loď neukradnete."
"Vlastně nám stačí ukrást raketoplán," vysvětlila Marygay. "Loďbude dělat to, co jí povím."
"A budeme mít víc než pistoli," dodal Max.
Do dveří vstoupila Cat. Vzájemně na sebe s Marygay kývly. "Našli jsme něco na zvládáni davu. Plynové granáty a zaplétače."
"To na nás asi použiji v Centru," řekl jsem. "Naše vlastni se nám budou hodit."
"Maska bude užitečnější," ozval se šerif.
"Cože?"
"Plynová maska. Je v horní pravé zásuvce mého stolu."
Pokrčil rameny. "Můžu spolupracovat."
"Nemůžeme ji otevřít," oznámila Cat. "Co otisk palce?"

Přikývl. "Je tam také munice." Zakroutil palcem. "Můžete stůl přinést sem nebo mě osvobodit."
"Je to past," varoval Max. "Pravděpodobně to vyšle signál."
"Dělejte, jak myslíte," řekl Člověk.
"Proč byste nám měl pomáhat?" zeptala se Marygay.
"Z určitého důvodu jsem na vaší straně. Znám vás už od doby, kdy jsem byl kluk, a vím, co tohle znamená." Pohlédl na Maxe. "A taky máte pušku. Aspoň jeden z vás by ji mohl použít."
Max vytáhl velký kapesní nůž a vystřelil čepel. "Mohl bych ti ten palec uříznout." Přeřezal pásku a pustil ho. "Teď pomalu."
V zásuvce byla munice a plynová maska a také pouta a želízka na kotníky. Spoutali jsme jimi šerifa.
"Vznášedloje tady," ozval se ode dveří Po.
"S řidičem?" zavolala zpátky Marygay. Řekl, že ne, svítilo světlo automatického řidiče. "Takže půjdete s námi. Jako

rukojmí."
"Když mě necháte zamčeného v cele, nebudu vám moct nijak zkřížit cestu. Bylo by mi to milejší."
Max ho chytil za paži. "A nám bude milejší, když půjdeš s námi."
"Počkejte," řekl jsem. "Myslíte si, že nás zabijí."
"Ano, jakmile zjistí, že jste ozbrojení. To, že bych byl s vámi, by rozhodnutí neovlivnilo."
"To je jeden důvod, proč vás tolik milujeme," řekla Marygay. "Jak vám jednomu na druhém záleží."
"To rozhodnuti by nepřijal jenom Člověk," vysvětloval. "Ne v Centru. Tauřan by opravdu nechápal, proč by na tom mělo záležet."
"Tauřani se mohou plést do záležitostí policie?"
"Ne, ale jedná se o kosmickou loď, už to není policejní záležitost. Do otázek, které se týkají vesmíru, zasahují."
"O důvod víc, proč vzít rukojmí," řekl Max.

"Posloucháte se?" zeptal se šerif. "Kdo z nás teď degraduje hodnotu života?"
"Akorát tvému," podotkl Max a postrčil ho ke dveřím.
"Počkej," zarazil jsem ho. "Takže dokud se nedozví, co děláme, Tauřani do té záležitosti nebudou zapojení?"
"Jenom lidé a Člověk," odpověděl. "Ale brzy zjistí, co se děje, a potom Tauřany kontaktují."
"Jo." Ukázal jsem ke dveřím. "Vem ho ven a zamkni ho. "Musíme se poradit."
Max byl v minutě zpátky. "Můžeme to risknout," řekl jsem. "Vznášedlo pojede hlavni ulicí ke kosmodromu. U muzea bych mohl vyskočit a ty bys jel dál. S šerifem budeš mít očekávaných sedmnáct lidí, jestli to někdo bude kontrolovat. Tím získáme čas. Než tam dojedete, budeš moct deaktivovat vznášedlo."
"Ale potom nebudeš mít jeho palivovou nádrž." Naplánovali jsme to pro případ, že by byl skafandr neaktivní.
"Ale bude," prohlásil Max. "Dojedeme tak kilák od letiště, přepneme vznášedlo na manuál a přistaneme. To bude pět, možná sedm minut od místa, kde ho vysadíme. Dáme mu ještě pár minut na to, aby se dostal do maléru. Potom vznášedlo otočíme a pošleme mu ho zpátky."
"S policií v patách," podotkla Marygay.
"Možná jo, možná ne," řekl jsem. "Nechtě si pistoli, kdyby něco. Hergot, vždyť oni ani nemají policii jako na Zemi."
A na Zemi už asi také ne. "Akorát neozbrojené dopraváky."
"Ty nechceš pistoli?" podivil se Max.
"Ne. Heleď - ten slzný plyn je úplný dar z nebes. Vezmu si ho s sebou dovnitř a k tomu masku a sochor. Za pár minut budu ve skafandru. Potkáme se na silnici ke kosmodromu."
Marygay přikývla. "To by mohlo vyjít. A jestli ne, aspoň bys na hlídače nepoužil smrtící zbraň."
Nacpal jsem plynové granáty a masku do šerifova kufří-

ku. Sochor se schovával hůř, ale nakonec jsem ho provlékl

nohavici až po koleno. Přichytil jsem ho páskem a horní část jsem zakryl kabátem.
Všichni jsme se usadili ve vznášedle a to vzlétlo a stoupalo asi do výšky sta metrů. Sněžení zesílilo, nebylo skoro vidět na zem. Doufali jsme, že v Centru je to stejné. Je by to zpomalilo, ale nás ne, pokud nebude foukat vítr. Raketoplánu sněženi nevadí, ale v silném bočním větru neodstartuje.
Byla to nepříjemná hodina. Šerif nebyl jediný rukojmí; osud všech totiž závisel na výsledku sledu nepředvídatelných událostí. A nikdo o tom nechtěl mluvit, ne když poslouchal šerif.
Když vznášedlo poblíž okraje města klesalo k zemi, byl jsem překvapivě klidný. Čekalo mě sice určité nebezpečí, ale to byl slabý odvar v porovnáni s tím, co jsem si pamatoval z boje.
Nechtěl jsem ani pomyslet na to, před kolika lety to bylo. Doufal jsem, že muzejní hlídači jsou mírní městští kluci a holky - knihomolové, kterým je násilí cizí. Možná staříci. Tak jako tak jim dám historku pro vnoučata: ‚Byl jsem u toho, když blázniví veteráni unesli kosmickou loď.' Nebo , Jednoho dne přiběhl ten cvok se slzným plynem. Odbouchnul jsem ho.' Ale nikdo z nás si nevzpomínal na to, že by hlídači v muzeu byli ozbrojeni, to bychom si určitě zapamatovali. Třeba zbraně jenom neukazovali. Možná by mi mělo dělat starosti něco jiného.
Marygay měla prst na tlačítku NADŘAZENÉ ŘÍZENÍ, ale nebylo to nutné. Vznášedlo zastavilo kvůli provozu blok od knihovny. Políbil jsem ji a vyklouzl jsem ze dveří.
Sníh se zvolna snášel k zemi. Padal kolmo - pořád dobrý pro raketoplán a snad i pro mě, protože zpomalí pomoc přivolanou do muzea. Razil jsem si cestu hustou dopravou. Lidé se chovali mimořádně zdvořile, asi proto, že jsem kulhal. Sochor mi sklouzl pod koleno.

Napadlo mě, že bude muzeum třeba zavřené a že to bude dobře. Mohl bych se vloupat dovnitř, i když bych určitě spustil alarm. Budu mít co do činěni jenom s policií a ne s tlupou návštěvníků.
Takové štěstí mě nepotkalo. Když jsem se blížil k muzeu, někdo z něho vycházel. Couval ze vstupních dveří s širokým přikrytým tácem, nejspíš se snídaní.
Prošel jsem masivními dřevěnými dveřmi a vida, hlidačka uždibovala koláč z tácu, na němž byly naskládané různé druhy. Byla Člověk, něco po dvacítce. Něco na mě s plnými ústy zamumlala v jejich jazyce. Řekl bych, že to mělo být dobré ráno, a vyzvala mě, abych si zde odložil kabát a kufřík.

Měla širokou bradu jako všichni, dobrý terč pro ránu.
Až se podívá do kufříku, dám jí zvedáka, který ji doufám na minutu odrovná a na druhou dezorientuje.
Nebylo to třeba. Zeptala se mě, co je v tašce, a já jsem pomalu anglicky odpověděl: "Nevím. Jsem z Paxtonu, mám tohle doručit Člověku, který je vedoucím expozice zbraní."
"Ehm, to není Člověk. Je jeden z vás. Jacob Keliman, přišel před dvěma nebo třemi minutami. Můžete to zanést přímo jemu, A4." Malá budova měla jenom dvě poschodí a na každém byly čtyři místnosti.
Dveře A4 byly zavřené. Otevřel jsem je a uvnitř nikdo nebyl. Žádný zámek. Zavřel jsem je a rychle jsem se pustil do práce - vytáhl jsem sochor a proběhl jsem okolo méně výkonných příkladů nelidskosti člověka vůči všem druhům, přímo k vitríně s bojovým skafandrem. Dvě rány sochorem, a čelní skleněná tabule se vysypala dovnitř.
Utíkal jsem ke dveřím a dostal jsem se tam v okamžiku, kdy se otevřely. Keliman měl šedivý plnovous, byl aspoň tak starý jako já, neozbrojený. Čerpal jsem ze svých bohatých zkušeností z boje muže proti muži a zasadil jsem mu ránu, až se natáhl na chodbě. Znovu jsem přibouchl dveře,

zaklínil jsem sochor mezi dveře a zámbeňjako primitivní závoru a spěchal jsem zpátky k exponátu.
Bojový skafandr byl novějšího typu než ten, který jsem kdysi používal, ale doufal jsem, že se základní konstrukce nezměnila. Sáhl jsem do skrytého výklenku mezi rameny, nahmatal jsem záchrannou páku a zatáhl. Pokud je ve skafandru někdo živý, nefunguje, ale naštěstí byl neobsazený. Skafandr se rozevřel jako lastura, rozbil další skleněnou tabuli a uklidňující hydraulické zahvízdání oznámilo, že má energii.
Kdosi tloukl na dveře a křičel. Sundal jsem si jednu botu a nohou v ponožce jsem střepy odmetl aspoň natolik, abych při svlékáni mohl stát bos. Sundal jsem si svetr a kalhoty a snažil jsem se ze sebe servat košili, ale knoflíky byly přišité příliš pevně. Zatímco jsem s nimi zápolil, bušení přešlo v rytmické silné rány - někdo větši než Keliman vrážel do dveří ramenem.
Vzal jsem z kufříku oba granáty, odjistil jsem je a mrštil jsem s nimi přes celou místnost. Když vybuchly, vyšel z nich uspokojivý matný oblak. Nastoupil jsem zezadu do skafandru, navlékl jsem paže do rukávů a sevřel jsem obé ruce, abych vyvolal signál .aktivovat'. Se zapojením vyměšovacích trubic jsem se nenamáhal: buďto udržím uvnitř nebo budu žít s následky.
Dlouhou chvíli se nic nedělo. Ucítil jsem první štiplavý záchvěv slzného plynu. Pak se skafandr kolem mě se znepokojivým zadrháváním uzavřel.
Naskočil monitor i displeje a já jsem se podíval vlevo dolů: výkon byl na 0,05. Všechny zbraňové systémy zhas-

nuté, jak se dalo čekat.
I dvacetina normálního výkonu ze mě udělá Goliáše, aspoň dočasně. Pach studeného strojního oleje znamenal, že mám vlastni vzduch. Sehnul jsem se, abych si vzal oblečení, ale s velkým rachotem jsem dopadl na podlahu.

No, je to už dávno, kdy jsem byl v takovém skafandru, a ještě déle, kdy jsem byl naposledy v jednotce VP - pro všeobecné použití - která má univerzální velikost. Obvykle jsem míval skafandr přizpůsobený svým rozměrům.
Podařilo se mi vyškrábat se zpátky na nohy a nacpat si oblečení, s výjimkou bot, do přední‚kapsy', taktak než vyrazili dveře. Ozývala se spousta kašlání a kýchání. Z oblaku se vypotácela postava, žena při těle jako náš šerif a v podobné uniformě, také s pistolí. Držela ji oběma rukama a mířila zhruba mým směrem, ale z očí sejí řinuly slzy a já jsem se domníval, že mě zatím nevidí.
Tihle lidé mě nezajímali. Za mnou byl nouzový východ. Otočil jsem se, klátivě jako zombie z filmu z roku 1950 a kolébal jsem se ke dveřím. Žena třikrát vystřelila. Jedna kulka prorazila pořádnou díru do displeje pro nukleární zbraně a jedna rozbila stropní světlo. Třetí se musela odrazit od mých zad - slyšel jsem, jak zabzučela, ale samozřejmě jsem nic necítil.
Myslím, že věděla, že skafandr je sice nevyzbrojený, ale mimořádně nebezpečný. Napadlo mě, jakou by prokázala odvahu, kdybych se otočil a kolébal se k ní. Ale na hraní nebyl čas.
Zatlačil jsem do únikových dveří a ty se rozevřely. Když jsem jimi procházel, musel jsem se trochu shýbnout. Skafandr měřil skoro osm stop - nepříliš vhodný oděv do interiéru.
Lidé se rozprchli všemi směry a dělali pořádný hluk. Člověk, nebo někdo jiný, po mně střílel - byl jsem snadný terč, matně černý obr ve sněhu. Otočil jsem kolečkem na zápěstí a zezelenal jsem, pak jsem byl pískově žlutý, až jsem konečně našel lesklou bílou kamufláž.
Co nejrychleji jsem mířil k Hlavní ulici, dvakrát jsem ve sněhu málem uklouzl. Do toho, povzbuzoval jsem se,

přece jsi tyhle věci prováděl na zamrzlých přestupových planetách, pár stupňů nad absolutní nulou. Jenomže ne v poslední době.
Ještě že byla Hlavní ulice posypaná pískem a posolená, takže jsem mohl utíkat. Některá vznášedla byla na manuálu, a když jsem sprintoval středem ulice, s hlukem přede mnou ustupovala. Mnoho z nich ztratilo kontrolu a nebezpečné se roztočilo. Změnil jsem barvu zpátky na zelenou, abych je varoval.
Zrychlil jsem tempo, protože už jsem nabyl větši jistoty ohledně možností a omezení toho těžkopádného krámu.

Klusal jsem rychlostí asi třicet kilometrů za hodinu, když jsem těsně za okrajem města potkal Marygayin autobus. Otevřela dveře na straně řidiče a napůl vystoupila. "Potřebuješ energii?" zavolala.
"Zatím ne." Displej hlásí 0,04. "Zpátky na kosmodrom."
Otočila vznášedlo kolem vlastní osy a najela do výjezdového pruhu. Dodávku, která byla automaticky řízená, poslala přímo do pole sněhu. Lidé v manuálech všichni zastavovali u krajnice, evidentně na nějaký policejní příkaz. Bylo zajímavé, že cestující v automatech uposlechli až za delší dobu.
Nepochybně zastavovali dopravu, aby mě chytili. Běžel jsem za Marygay, jak nejrychleji to šlo, ale brzy jsem ji ztratil v bílé dálce.
Co asi pošlou za bojovým skafandrem? Zjistil jsem to dost brzy.
Když jsem se blížil ke kosmodromu, prorazila vířící sníh pronikavá modře blikající světla. Marygayin autobus u vjezdu zablokovalo policejní vznášedlo.
Dva strážnici, zjevně neozbrojení, stáli u dveří řidiče a křičeli na ni. Příjemně se na ně dívala, a když jsem je míjel, nijak nezareagovala.
Chytil jsem policejní vznášedlo zajeden konec a snadno

jsem ho převrátil. S rachotem dopadlo do odvodňovacího příkopu. Oba strážnici moudře vzali nohy na ramena.
Nevýhodou bylo, že jsme neměli rádiové spojení. Sehnul jsem se k jejímu okénku. "Zaparkuj u hlavní budovy a já tam vysaju palivový článek."
"Dobrá," řekla a odsvištěla. Můj výkon klesl na 0,01 a číslice začaly červeně blikat. Tak to by bylo skvělé, zůstat trčet pár set metrů před cílem. I když vždycky můžu skafandr otevřít manuálně. A nahý upalovat sněhem.
Jakmile jsem vyšel, přidal skafandr k blikajicím světlům ještě ‚píp... píp' - nejspíš pomůcka pro slepce. Nohy mě přestaly poslouchat. Bylo mi, jako bych se brodil vodou a pak blátem.
Podařilo se mi dostat se ke vznášedlu, dokud ještě lidi vystupovali. Max tam stál se zkříženýma rukama, prominent s pistolí.
Zprudka jsem otevřel zadní užitkové dveře, připnul jsem své nouzové kabely ke kontaktům palivového článku a studoval jsem pokyny na špinavém štítku na boční straně článku. Pak jsem stiskl tlačítko ‚rychlé vybíjeni' a sledoval jsem, jak čísla na displeji rostou.
Dosáhla 0,24, když jsem uslyšel hluboký hukot brzd vznášedla a dozvěděl jsem se, co mohou poslat za bojovým skafandrem.
Dva bojové skafandry. Jedna lidská bytost, jeden Tauřan.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

Pokud byli ozbrojení, byl bych pouhý terč. Zbraně každého ze skafandrů by mě dokázaly přeměnit v páru nebo nakrájet jako lunchmeat. Ale nevystřelili, nebo nemohli.
Vznášedlo se zakolébalo a vystoupil Člověk. Zopakoval můj kousek - padl na hubu. Potlačil jsem nutkání sdělit mu, že i ta nejdelší cesta začíná prvním krokem.
Uvnitř vznášedla sebou mlátil Tauřan ve skafandru. Snažil se udržet rovnováhu, ale převalil se na záda. Žádný z nich neměl o moc nedávnější praxi než já. Mé stovky hodin výcviku a boje, i když z větší části zapadlé v čase, budou mit možná větši cenu než převaha dva na jednoho.

Člověk se opřel na všechny čtyři. Překlenul jsem vzdálenost mezi námi neohrabaným skokem a tvrdě jsem ho z boku kopl do hlavy. Tělesně jsem mu pravděpodobně neublížil, ale skafandr přepadl na bok a začal se válet po zemi.
Chytil jsem vznášedlo za přední nárazník, moje posilovače hlasitě zahvízdaly, a snažil jsem se těžký stroj roztočit a vrazit s ním do Tauřana. Podařilo se mu uskočit a já jsem se zapotácel a upadl jsem. Vznášedlo odbzučelojako rozzlobený hmyz.
Tauřan se na mě vrhl, ale odkopl jsem ho. Snažil jsem se vydolovat z paměti, co jsem kdysi věděl o bojových skafandrech Tauřanů, jaká jejich slabina by mi mohla poskytnout výhodu. Jenomže všechny zatuchlé znalosti z PUŽP se týkaly zbraňových systémů, vzdálenosti a rychlosti reakce, což se podle všeho bohužel nedalo použít.
A pak byl na mně Člověk, se zaduněním mi dopadl na ramena jako nějaký těžký postrach hřiště. Snažil se mě chytit za hlavu skafandru, ale já jsem mu odrazil ruce - to byl dobrý cíl: mozek skafandru v hlavě není, ale oči a uši ano.
Neohrabaně jsem ho odmrštil. Kontrolky mých zbraňových systémů stále nesvítily, ale stejně jsem na něj zkusil prst s laserem. Když nevystřelil a neprořezal mu skafandr, nesmyslně se mi ulevilo. Můj špatně vyvinutý instinkt pro zabíjení s věkem nezesílil.
Mezitím co jsem civěl do sněhu, jestli tam není něco, co se dá použít jako zbraň, Tauřan jednu našel: zezadu mě praštil přes ramena vytrženým světelným sloupem. Sel jsem k zemi a zapadl jsem do závěje. Zatímco jsem se hrabal na nohy, nepřestával mi zvonivě bušit do ramen a zvednutých rukou.
Vizuální senzory jsem měl rozmazané, ale viděl jsem ještě dost dobře na to, abych ho kopl mezi nohy, do cíle spíše antropomorfního než praktického - ale toho tvora to přece jenom vyvedlo z rovnováhy do té míry, že jsem se zmocnil sloupu a odmrštil jsem ho pryč. Periferním viděním jsem spatřil, že ke mně běží Člověk. Rozhoupal jsem sloup do mírného oblouku a zasáhl jsem ho v úrovni kolen. Zatočil se a tvrdě dopadl na zem.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

Znovu jsem se obrátil k Tauřanovi, ale nikde jsem ho neviděl, což neznamenalo, zeje daleko nebo se schovává - všichni tři jsme byli bílí ztracení v běli, ve vánici neviditelní na padesát metrů. Přepnul jsem jazykem na infračervené viděni, což by zabralo, kdyby se ke mně obrátil zády, kde má výměníky tepla. Nevyšlo to a nepomohl mi ani radar, který by fungoval jediné tehdy, kdyby se skafandr pohyboval před reflexním povrchem.

Otočil jsem se a uviděl jsem, že Člověk tam leží bez hnuti. Možná to fingoval, ale třeba jsem ho tou ranou vážně vyřídil. Hlavu sice chrání polstrováni, ale sílaje síla, a možná se o zem praštil tak tvrdě, že utrpěl otřes mozku. Zahrál jsem kopanec, který jen o vlásek minul jeho hlavu, ale nezareagoval.

Kde je sakra ten Tauřan? V žádném směru po něm není ani stopy. Sehnul jsem se, abych Člověka zvedl, ale vtom jsem od kosmodromu zaslechl ženský výkřik, ztlumený sněhem, a pak dvě rány.

Utíkal jsem tam, ale doběhl jsem o vteřinu pozdě. Vznášedlo rychle stoupalo a naklánělo se na opačnou stranu od roztříštěného předního vchodu. Max stál s pistolí zamířenou na stroj, ale neměl žádný užitečný cíl. Vší svojí znásobenou silou jsem vyskočil do výšky asi dvaceti metrů, skoro dost abych se ho dotkl, a pak jsem s třeskotem dopadl na zem, až mi zachrastilo v zubech a zabolelo mě v kotnících.

"Ta nestvůra dostala Jynn," oznamoval Max. "Prorazil ruku sklem a chňapl ji a Robertu." Roberta seděla ve sněhu a držela se za loket.

"Jsi v pořádku?" Oba sebou trhli. Uvědomil jsem si, že jsem z nepozornosti zesílil zvuk. Bradou jsem ho ztlumil.

"Hergot, málem mi urval ruku. Ale jsem v pohodě."

"Kde jsou všichni?"

"Rozdělili jsme se," řekl Max. "Marygay jela s autobusem dál, k raketoplánu. My jsme tady zůstali s pistoli a snažili jsme se odvést jejich pozornost."

"To se vám podařilo." Zaváhal jsem. "Tady už nic nezmůžeme. Pojďme dohnat autobus." Nabral jsem Robertu a potom Maxe a vykročil jsem do pole. Nesl jsem je jako rance. Autobus nebylo vidět, ale vyjel ve sněhu zřetelnou stezku. Dohnali jsme je za necelou minutu a moji pasažér! vypadali šťastně, že změnili dopravní prostředek.

Po vznášedle s Tauřanem a Jynn nebylo ani stopy. Kdyby se nacházelo v okruhu několika kilometrů, slyšel bych je. Autobus byl přeplněný. Byli tam dva lidé, které jsem neznal, a čtyři zástupci Člověka, podle všeho náš uvítací výbor.

"Maji Jynn," řekl jsem Marygay. "Tauřani ji odvezli ve svém vznášedle."

Zatřásla hlavou. "Jynn?" Byly si dost blízké.

"Nemůžeme nic dělat. Prostoje fuč."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

"Neublíží jí," řekl Max. "Hejbnéme kostrou!"
"Jasně," souhlasila Marygay, ale ani se nehnula.
"Setkáme se u raketoplánu," řekl jsem. Byl jsem na autobus moc velký a těžký.
"U raketoplánu," odpověděla tiše a stiskla tlačítko, kterým se zavírají dveře. Autobus se dal do pohybu a já jsem utíkal podél něj k odpalovací rampě.
Dotkl jsem se tlačítka na dveřích výtahu základny a dveře se otevřely. Ve žlutém světle výtah vypadal teple. Pak jsem ze sebe strhl skafandr a zázvorově zbarvený jsem vstoupil do sněhu. Přední kapsa odolávala, ale po zlomeném nehtu

na palci se mi šaty podařilo vysvobodit a v úkrytu kabiny výtahu jsem je na sebe rychle natáhl.
Autobus zpomalil u mého otevřeného prázdného skafandru a já jsem je tiše pobízel, rychle, rychle - jak dlouho potrvá, než někdo odpojí proud a nechá nám nepoužitelný výtah? Raketoplán je možná autonomní, ale nejdříve se do něj musíme dostat.
Marygay strávila několik vzácných sekund tím, že řekla čtyřem představitelům Člověka a dvěma lidem, aby odsud vypadli a schovali se v podzemí, což pravděpodobně stejně věděli. V prvních několika sekundách bude odpalovací rampa pohlcovat gamma paprsky, ale potom nebude moudré zde zůstat. Roberta měla palec na horním tlačítku a zmáčkla ho, jakmile Marygay vběhla dovnitř.
Nikdo nás neodpojil. Výtah stoupal vzhůru a zastavil vedle vzduchové propusti raketoplánu, která se rozevřela. Nebylo lehké se usadit, gravitace pracovala proti nám. Slezli jsme po síťovém žebříku a zaplnili jsme komoru odspodu nahoru. Na tuto dobu jsme šerifovi uvolnili ruce a nohy. Jakmile se připoutal v sedadle, znovu jsme ho přivázali páskou a on nekladl odpor.
Usadil jsem se do sedadla pilota a pustil jsem se do vyťukávání sekvence spínačů, která nás dostane odtud. Nebylo to složité, protože existují pouze čtyři standardní orbitální volby. Vybral jsem ‚Setkání se Strojem času1' a pak už jsem víceméně musel důvěřovat lodi.
Naskočila obrazovka a na ni Jynn. Zaostření se stáhlo dozadu a bylo vidět, že je ve vznášedle, vedle Tauřana. Tauřan ukázal k oknům vedle Jynn. Skrz sněžení byly mlhavě vidět dvě věže ramp.
"Prosím, jen pokračujte," řekl Tauřan. "Tři sekundy po startu tuto ženu a mě zabije vaše záření."
"Udělejte to," prosila Jynn. "Do toho."

"Nemyslím, že to uděláte," řekl Tauřan. "To by bylo nelidské. Chladnokrevná vražda."
Marygay seděla vedle mě, v sedadle druhého pilota.
"Jynn—" začala.
"Nemáte na výběr," řekla Jynn klidně. "V další části mu-

síte prokázat... co jste odhodláni udělat."
Pohlédli jsme na sebe, oba jako přimrazení.
"Udělej, co říká," zašeptal Max.
Zničehonic Jynn vystřelila loktem a vrazila jej Tauřanovi do hrdla. Zápěstí měla spoutaná želízky, obtočila je Tauřanovi kolem krku a trhla, s hlasitým prask prask.
Odtáhla nehybné stvoření přes klín a dosáhla na boční stranu k řízení. To zahvízdalo a obraz Jynn se zavlnil. "Dejte mi třicet sekund," překřičela řvoucí motor. "Ne - dvacet - budu za hlavní budovou. Vypadněte odsud, sakra!"
"Přijeď sem!" řekla Marygay. "Počkáme na tebe."
Možná to neslyšela. Každopádně neodpověděla a její obraz zmizel.
Místo ní se objevil klidný obraz Člověka v šedé tunice. "Jestli se pokusíte odstartovat, sestřelíme vás. Neplýtvejte svými životy a naším materiálem."
"I kdybyste mohli," řekl jsem, "pravděpodobně to neuděláte." Podíval jsem se na hodinky. Dám jí celých třicet sekund. "Nemáte tady protiraketové ani protiletadlové zbraně."
"Máme je na oběžné dráze," vyhrožoval. "Všichni zemřete."
"Hovno," uzavřel jsem a otočil jsem se k ostatním. "Blufuje. Hraje o čas."
Po byl v obličeji popelavý. "I kdyby ne. Došli jsme až sem. Dotáhněme to do konce."
"Správně," souhlasila Teresa. "Ať se stane cokoli."
Třicet sekund. "Držte se." Dupl jsem na spínač ODPÁLIT.

Ozvalo se strašlivé buráceni a za krátkou dobu, během které jsme vystřelili z odpalovací základny, přetížení stouplo z jednoho gé na tři. Do předního okna narážel sníh a najednou zmizel a vystřídalo ho jasné sluneční světlo.
Raketoplán se stočil na oběžnou dráhu a hutně vyhlížející bouřkové mraky se rozplynuly. Obloha ztmavla z kobaltové na indigovou.
Věděl jsem, že na oběžné dráze klidně mohou mít zbraně. I kdyby to byly staré krámy zbylé z Věčné války, svou práci by odvedly.
Ale nemohl jsem to absolutně nijak ovlivnit. Žádnými úhybnými manévry nebo protiútoky, dokonce ani chytrými argumenty. Rozhostil se ve mně provizorní a přechodný klid, jaký jsem si pamatoval z boje: může vám zbývat posledních několik okamžiků života, ale ať se stane cokoli, prostě se to stane. Opatrně jsem naklonil hlavu proti akceleraci a uviděl jsem Marygayinu napnutou tvář, s mírným úsměvem. Byla na tom stejně.
Pak obloha zčernala a my jsme byli stále naživu. Hukot se zmírnil a potom zavládlo ticho. Pluli jsme se prostorem ve stavu bez tíže.
Ohlédl jsem se. "Všechno v pořádku?" Zamumlali něco

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

jako nejisté přitakáni, ale někteří vypadali dost zle. Léky proti nevolnosti u většiny lidi účinkují, ale stres, který prodělali, nebyl samozřejmě způsobený jenom cestou do kosmu. Sledovali jsme, jak se Stroj času proměňuje z nejzářivější hvězdy na nestelámi jiskru a pak na křiklavě jasný obraz, který se zvětšoval, až se nakonec objevily i jeho obrysy. Automatickou část naší cesty ukončil ne zcela lidský hlas, který mi oznámil, že mi bude řízení předáno za deset sekund... devět... atakdále.

Dá se říct, že mi nebylo ani tak předáno ‚řízení' jako odpovědnost. Radar raketoplánu stále udával rychlost přiblížení k oblasti spojeni. Pravou rukou jsem svíral záchranný

spínač: kdyby něco bylo v nepořádku, sepnul bych ho a manévry z předchozích okamžiků by se rychle zrušily. Vzduchové propusti se spojily s uklidňujícím kovovým cvaknutím. V uších mi zapraskalo, to jak klesl tlak vzduchu, aby se přizpůsobil řídké, ale na kyslík bohaté směsi na Stroji času.

"Fáze dvě," řekl jsem. "Uvidíme, jestli vyjde."

"Myslím, že vyjde," ozval se šerif. "To nejhorší už máte za sebou."

Pohlédl jsem na něj. "Naše plány jste se nemohl nijak dozvědět. Nijak."

"To je pravda."

"Ale znáte nás tak dobře - jste tak nadřazení - že přesně víte, co uděláme."

"Tak tvrdě bych to neformuloval. Ale ano, bylo mi řečeno, abych očekával vzpouru a možná i násilí, a dostal jsem pokyn, abych nekladl odpor."

"A to ostatní? Co budeme dělat?"

"To je pro mě záhada. Nebo dohad. Byl jsme požádán, abych se nenapojil na Celý Strom, abych nevěděl příliš mnoho."

"Ale ostatní vědí. Nebo si myslí, že vědí."

"Už jsem toho řekl až až. Prostě pokračujte v tom, co děláte. Možná se dozvíte víc."

"Ty by ses mohl něco dovědět," zavrčel Max.

"Musíme pokračovat," vyzvala Marygay. "Je fuk, co na nás ušili a co si mysli, že vědí. Na fázi dvě to nebude mít vliv."

"To se pleteš," odporoval Max. "Měli bychom z tohohle hajzla dostat co nejvíc. Když ho zmáčknem, nic neztratíme."

"Nebo nic nezískáte," řekl šerif. "Řekl jsem vám všechno, co vím."

"Zkusme to," ozvala se Roberta. "Max má pravdu. Není co ztratit."

"Můžeme ztratit hodně," namítl jsem. "Mluvíš jako moji staří výcvikoví instruktoři. Tohle je vyjednávání, a ne válka."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

"Vyhrožovali, že nás zabijí," řekl Po. "Jestli to není válka, tak se ji to dost podobá."
Marygay mi přispěchala na pomoc. "Necháme to jako možnost. V tomto okamžiku jsme ve výhodě, že jsme mu neublížili ani jsme ho neomezovali."
"Jinak než tím, že jsme ho zbili a přivázali," podotkla Roberta.
"Pokud z něho nakonec budeme muset dostat informace násilím," pokračovala Marygay, "můžeme to udělat. Ale teď musíme jednat, ne mluvit." Poškrábala se na obličeji. "Kromě toho teď pravděpodobně mají vlastní rukojmí. Jynn se v tom vznášedle určitě daleko nedostala."
"Jynn jednoho z nich zabila," připomněl Max. "Ta je odepsaná."
"Buď zticha, Maxi."
"Pokud je naživu, je nám na přítěž."
"Buď zticha."
"Vy lesbický děvky," vybuchl Max. "Pokaždý—"
"Moje žena není ani děvka ani lesba." Snažil jsem se mluvit klidně. "Až projdeme těmi dveřmi, bude tvůj velitel."
"A s tím já nemám problém. Za svou dlouhou kariéru jsem nikdy neviděl heterosexuálního velitele. Ale jestli si myslíš, že je ona hetero, tak ses šlépěj jak patron."
"Maxi," řekla Marygay tiše. "Moje srdce bylo hetero i homo, a také nepodstatné, jako teď. William velí téhle lodi a ty jsi neukázněný."
"Máš pravdu," řekl bezvýrazně. A mně: "Ztratil jsem hlavu a omlouvám se. Stalo se toho moc a moc rychle. A nejsem vojákem už od doby, kdy se mi narodily děti."

"Já taky ne," řekl jsem a už jsem to nerozmazával. "Pojďme dál."
Čekali jsme, že na druhé straně vzduchové propusti bude tma a zima, minimální energetický režim, v jakém jsme loď minule opustili. Ale umele slunce jasně svítilo a vzduch byl teplý a voněl rostlinami.
A na přistávací palubě na nás čekal Tauřan, neozbrojený. Obejmul se na znamení pozdravu. "Mě už znáte," promluvil. "Antres 906. Vy jste vůdce, Williame Mandello?"
Díval jsem se na dobře obdělaná pole za nim. "Co to k čertu znamená?"
"V tomto okamžiku budu mluvit jedině s vůdcem. Jste to vy?"
"Ne." Položil jsem Marygay ruku na rameno. Také jenom ohromeně zírala. "Moje žena."
"Marygay Potterová. Pojďte se mnou do řídicí místnosti."
"Jsou připraveni vyjet," ozval se za mnou Max. "Rovnou na Zemi." Řekli nám, že než půjdeme do hibernátorů, potrvá několik týdnů, než se připraví farmy udržující život. Tohle vypadá, jako bychom měli do hibernátorů zamířit přímo.

"Kolik je vás tady, Antresi?" zeptala se Marygay.
"Nikdo další."
"Na tohle bylo potřeba spousty lidí."
"Pojďte se mnou." Následovala Antrese k výtahu a já jsem šel s nimi. Oba jsme se potýkali se sítěmi nulové gravitace. Antres si počínal zručně, ale s pomalou důkladností. Vyšli jsme až na úroveň velení a zamířili jsme do řidiči místnosti. Prostřední obrazovka byla rozsvícená a byl na ní obraz staršího Člověka mužského pohlaví, snad toho, se kterým jsme mluvili v Centru.
Marygay vylezla do kapitánského křesla a připoutala se.
"Došlo k nějakým dalším obětem?" zeptal se Člověk bez úvodu.
"Chtěla jsem se zeptat na totéž. Jynn Silverová."

"Ta, která zabila jednoho z nás."
"Pokud jste lidská bytost, není Tauřan Jeden z nás'. Je naživu?"
"Naživu a ve vazbě. Myslím, že už jsme si o vašem plánu mnohé domysleli. Nevadilo by vám odkrýt ho teď?"
Marygay na mé pohlédla a já jsem pokrčil rameny.
Mluvila pomalu a tiše. "Náš plán je takový, že tato loď nepoletí na Zemi. Žádáme, abychom mohli použít Stroj času tak, jak jsme původně chtěli."
"To bez naší spolupráce nedokážete. Čtyřicet startů raketoplánu. Co uděláte, jestli odmítneme?"
Polkla. "Raketoplánem pošleme všechny zpátky. Pak já s mým manželem poletíme na Stroji času na zem. Zřítíme se u jižního pólu."
"Takže si myslíte, že než bychom vás nechali zabít, raději vám loď dáme?"
"No, ani pro vás by to nebylo moc výhodné. Až explo-duje antihmotové palivo, vzniklá pára Prostředníček zahalí do mraků. Tento nebo i příští rok nebude jaro ani léto."
"A třetí rok," ozval jsem se za ní, "přijde blizard a pak záplavy."
"To nemůžeme připustit," řekl. "Tak dobrá. Přistoupíme na vaše požadavky."
Podívali jsme se na sebe. "To je všechno?"
"Nedáváte nám na vybranou." Rozsvítily se dvě datové obrazovky. "Harmonogram startů, který tady vidíte, byl při-způsoben podle vašeho původního plánu."
"Takže tohle všechno běží podle plánu," řekla Marygay.
"Vašeho plánu."
"Je to rezervní plán," vysvětlil, "pro případ, že nám ne-dáte jinou alternativu."
Zasmála se. "Nemohli jste nás nechat odjet jen tak."
"Ovšemže ne. Celý Strom to zakázal."

"Moment," řekl jsem. "Vy neposlechnete Celý Strom?"

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

"Vůbec ne. To vy mu upíráte poslušnost. My pouze podnikáme rozumné kroky. Reagujeme na vaše vyjádřeni záměru provést masovou vraždu."
"A Celý Strom předpovídal, že se to stane?"
"Ale ne." Poprvé si dovolil pousmát se. "Naši na Zemi vás neznají tak jako my, kteří jsme s vámi vyrostli."
Šerif se snažil vysvětlit, co věděl nebo co dokázal vydedukovat o zdůvodnění jejich plánu. Bylo to jako teologická teze v náboženství někoho jiného.
"Celý Strom není neomylný," začal. "Představuje obrovský a dobře informovaný konsensus. Ale v tomto případě to bylo... bylo to, jako by hlasovalo tisíc lidi, z nichž jsou ve skutečnosti informovaní pouze dva nebo tři." Seděli jsme v jídelně u velkého stolu a pili jsme špatný čaj z koncentrátu.
"A to právě nechápu," promluvil Charlie. "Čekal bych, že se to častěji stane než nestane." Seděl přesně proti šerifovi a upřeně se na něj díval, s bradou v dlaních.
"Ne, tohle byl zvláštní případ." Rozpačitě poposedl. "Člověk na Zemi si myslí, že zná lidi. Celý život s nimi žije a pracuje. Ale vůbec to není stejný typ lidi jako vy. Oni nebo jejich předkové se rozhodli vrátit na Zemi, i když to znamenalo, že se stanou součástí malé menáiny, vně hlavního proudu kultury Člověka."
"Vyměnili nezávislost za pohodlí," řekl jsem. "Iluzi nezávislosti."
"Není to tak prosté. Žiji si pohodlněji než vy - nebo my - ale důležitější je to, že hluboce toužili po tom, vrátit se domu. Lidé, kteří si vybrali Prostředníček, se k domovu obrátili zády.
Takže když Člověk na Zemi smýšlí o lidech, složi si dohromady naprosto odlišný obrázek. Kdybyste vzali sto pa-

desát pozemských lidí a vystřelili je čtyřicet tisíc let do budoucnosti... bylo by to kruté. Jako byste dítě odtrhli od rodičů a nechali ho opuštěné v cizí zemi."
"To je hezké," řekl Charlie. "Rozhodnutí Celého Stromu se zakládalo na starosti o naše štěstí."
"Na starosti o váš zdravý rozum," opravil ho šerif.
"Obrovské náklady na projekt nehrály roli?"
"Moc velkou ne." Rozmáchl se, jako by chtěl obsáhnout vše kolem. "Tato loď pro naše hospodářství představuje velké jmění. Ale pro Zemi příliš velkou cenu nemá. Na oběžné dráze kolem Slunce jsou jich zaparkované tisíce. Kdyby tento projekt navrhli lidé na Zemi, za moc velký by se nepovažoval."
"Ale to by oni nikdy neudělali," řekl jsem. "Peciválové."
Pokrčil rameny. "Kolik lidí na Prostředníčku vás má za blázny?"
"Hádám, že víc než polovina." Z třiceti tisic lidí se přihlásilo jenom tisíc šest set dobrovolniků. "Myslí si to i mladší část mé rodiny."

Pomalu přikývl. "Ale jedou s vámi, ne?"
"V první řadě Bili, ačkoli si myslí, že jsme šílenci."
"To chápu," řekl. "Já taky."
"Cože?"
"Žádali jsme, abyste vzali jednoho Člověka a jednoho Tauřana."
Poprvé promluvil Tauřan. "To jsme my," zabručel.

Kniha třetí
KNIHA EXODUS

Věčná svoboda 109
13
Harmonogram počítal s patnácti dny naloďování před startem, ale to předpokládalo, že už budou všichni čekat se sbalenými kufry. Místo toho si dva týdny přebudovávali život, s vědomím, že expedice byla zrušená. Ztratili jsme 12 z původních 150. Nahradit je nebylo tak jednoduché jako žádat o dobrovolníky, protože ti byli vybíráni s přihlédnutím k určitému demografickému složení a souboru dovedností.
Za čtyřicet tisíc let se možná vrátíme na neobydlenou planetu. Chceme, aby naši potomci měli naději na civilizaci.
Čas na revizi jsme neměli neomezený - čarovali jsme s harmonogramem a zároveň jsme hledali náhradníky. Na Zemi samosebou cestovala zpráva o našem povstání, takže za deset měsíců se můžeme dočkat odpovědi. Jestli mají k dispozici tisíce lodí, některé by mohly být rychlejší než Stroj času. Mnohem rychlejší.
Počet sto padesáti lidí byl dostatečný na radnicový typ demokracie. Strukturu jsme už vypracovali před několika měsíci. Volí se pětičlenná rada, z niž každý působí rok ve funkci starosty a pak půjde do výslužby, přičemž každý rok se volí jeden radní.
Takže jsme pracovali tak rychle, jak to jen šlo, aniž bychom něco odfiákli. Naštěstí se žádný ze zvolených funkcionářů nerozhodl zůstat doma, takže naše malá demokracie
110 Joe Haldeman
zůstala neporušená. V příštích několika týdnech jsme pravděpodobně měli přijmout více rozhodnutí než za dva roky na palubě lodi.
Ale kromě města to byla také loď, a kapitán lodi měl pravomoc nad starostou a radou. Na kapitána jsme byli nominováni já a Marygay spolu s Anitou Szydhowskou, která se se mnou účastnila tažení Cáde-138. Anita ustoupila ve

prospěch nás dvou a já jsem ustoupil ve prospěch Marygay. Nikdo nic nenamítal. Anita i já jsme byli zvoleni radními. Zbývající tři byli Chance Delaniová, Stephen Funk a Sage Tenová. Diana Alser-Moorová nominaci odmítla se zdůvodněním, že jako jediná lékařka na lodi nebude mít na hlouposti čas.

Všichni se nalodili za pouhých dvacet dni. Napadlo mě, jestli ještě někomu dalšímu při pohledu na poslední start raket vytanul před očima tentýž obraz - staromódní i v mém jazyce - na palubu se hodí poslední lana a veliká loď vyplouvá z bezpečí přístavu.

Na palubě posledního raketoplánu měly přiletět naše děti. Jedno chybělo. Sára k nám doplula a beze slova mi podala list papíru.

Miluju vás, ale nikdy jsem s vámi nechtěl jet. Sára mě přemluvila, abych předstíral, že pojedu, abychom přestali marnit čas hádkami. Bylo to nečestné, ale asi souhlasím s tím, že to nebylo nejlepší řešení.

Jsem někde v Centru. Nesnažte se mě hledat.

Kdybych k vám nebyl loajální, mohl jsem to celé skončit toho dne, kdy jsme vás vysadili u šerifa. Ale řekl bych, že jsme všichni svým způsobem cvoci.

Hezkých 40 000 let.

S láskou,

Bili

Marygay zbledla. Podal jsem ji dopis, ale ona už samozřejmě věděla, co je uvnitř.

Pociťoval jsem ztrátu, ale také zvláštní úlevu. A nebyl jsem tak docela překvapený - někde v hloubi jsem asi tušil, že se něco děje.

Marygay možná taky. Zírala na dopis a pak ho zasunula pod ostatní papíry na své psací desce, odkašlala si a promluvila k nově příchozím pouze s lehkým zachvěním v hlase: "Zde je ubytování, které vám bylo na začátek přiděleno. Budeme šije časem vyměňovat. Ale teď si zaneste věci dovnitř a vraťte se do shromažďovacího prostoru. Trpí někdo kosmickou nemoci?"

Jeden statný muž jí evidentně trpěl - byl v obličeji nazelenalý. Zvedl ruku. "Zavedu vás k lékařce," řekl jsem. "Má něco silnějšího, než je pilulka." Stihl dojít na ošetřovnu ještě předtím, než se pozvracel.

Měli jsme deset komunikačních kanálů a Marygay každému povolila deset minut na rozloučení. Většině lidí to tak dlouho netrvalo. Za hodinu a něco se všichni sešli ve shromažďovacím prostoru a sledovali na ploché obrazovce velký obraz Marygay v kapitánském křesle. Všech 148 z nás se vmanévrovalo tak, abychom ‚leželi' na .podlaze' před obrazovkou.

Marygay na nás hleděla z obrazovky a držela palec nad červeným tlačítkem na řídicím pultu. "Všichni připrave-

ni?" Dav zařval ano a naše cesta začala, s téměř vojenskou přesností. (Uvažoval jsem, kolik lidí asi ví, nebo tuší, že červené tlačítko není k ničemu připojené. Byl to jenom vtip konstruktéra. Loď sama odstartovala a i čas návratu znala na miliontinu sekundy.)
Akcelerace začala zvolna. Vznášel jsem se asi stopu nad podlahou a jemně jsem spadl dolů a pak jsem v průběhu deseti či dvanácti sekund nabíral váhu. Ozvalo se tiché hu-

cení, které mělo na deset let stát v pozadí našich životů: slabounký zbytek nepředstavitelné neutuchající síly, která nás vymršťuje z galaxie.
Postavil jsem se a zase jsem spadl. Totéž se po dnech a týdnech v nulové gravitaci stalo spoustě ostatních lidí. Sára mě vzala za paži a se smíchem jsme si vzájemně pomáhali na nohy, tvořili jsme s podlahou klátivý trojúhelník, který uzavírali dva přibližné rovnoběžní lidé. Opatrně jsem podřepí a znovu jsem se postavil, s protestujícími svaly a klouby.
Kolem nás opatrně chodila asi stovka lidi a dívali se na nohy. Zbytek seděl nebo ležel, na některých bylo poznat úzkost nebo dokonce paniku.
Byli informováni o tom co čekat, že i dýchání je bude zpočátku stát úsilí. Ti z nás, kteří byli v posledních měsících na oběžné dráze nebo mimo ni, na to byli zvyklí. Ale popsat to, a prožít - to jsou dvě rozdílné věci.
Marygay nám zapnula pohled na planetu. Nejdříve se pod námi jen otáčela, pár chomáčovitých mraků nad mramorovanou zasněženou krajinou. Lidé si povídali a lítostivě mručeli.
Po několika minutách vše utichlo, protože se náš pohyb stal patrným. Lidé seděli a upřeně hleděli na obrazovku v tichém rozjímání, jako zhypnotizovaní.
Objevil se jeden zakřivený horizont a pak, na opačné straně obrazovky, další. Posouvaly se k sobě, až se po patnácti či dvaceti minutách z planety stal obrovský míč, který se viditelně scvrkával.
Marygay vrávoravě slezla ze schodů a posadila se vedle mě. "Sbohem, sbohem," zašeptala a já jsem to po ni zopakoval. Myslím ale, že se hlavně loučila s naším synem. Já jsem dal sbohem planetě a času.
Jak se smršťovala, měl jsem zvláštní zjevení, zrozené

z vědy a matematiky. Věděl jsem, že potrvá měsíc - 34,7 dne - než dosáhneme desetiny rychlosti světla a oficiálně vstoupíme do říše relativity. A o několik měsíců později bude její působení viditelné při pohledu na hvězdy.
Ale ve skutečnosti jsme tam už byli. Obrovská síla, díky které jsme palubu lodi vnímali jako podlahu, už ohýbala prostor a čas. Naše mysli a těla nebyly dost jemné na to,

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

abychom to vnímali přímo. Ale akcelerace nás pomalu vytahovala z pozemské iluze, kterou nazýváme realitou. Většina hmoty a energie ve vesmíru žije v říši relativity, díky extrémní hmotnosti nebo rychlosti. Brzy se k nim připojíme.

14

Nechali jsme obraz Prostředníčku ve středu obrazovky po několik dnů a on se smrskl na puntík, pak na jasnou hvězdu a nakonec se ztratil v ostrém jasu Mizaru. Od konce prvního dne jsme záři Mizaru ani nemuseli filtrovat - stala se z něj jenom nejjasnější hvězda na obloze.

Lidé se pomalu rozcházeli za svými záležitostmi. Věděli, že většina toho, co dělají, je jen práce pro práci - loď svůj chod v případě potřeby dokázala zajistit sama. Dokonce i zemědělství, které je nedílnou součástí systémů udržujících život, bylo lodi podrobně sledováno.

Občas mé znepokojovalo, že je loď inteligentní a je si vědoma sebe sama. Kdyby vypnula systém udržující život, značně by si tím zjednodušila svoji existenci.

My jsme se na oplátku mohli chopit nadřazeného řízení nad lodí. Marygayino velení, nyni hlavně symbolické, by se náhle stalo skutečným a nesmírným břemenem. Stroj času by fungoval i bez svého mozku, ale byl by to úkol, ze kterého běhá mráz po zádech.

Patnáct děti na palubě potřebovalo rodiče a učitele, což několik z nás skutečně zaměstnalo. Učil jsem fyzikami vždy a k tomu jsem v popisu práce měl ‚otec\ i když většinu mé činnosti v této oblasti obnášelo to, že jsem se Sáře klidil z cesty.

Všichni, kdo neměli děti, pracovali na různých pokračujících projektech. Mnozí z nich samozřejmé vytvářeli a pitvali scénáře o tom, co budeme dělat za čtyřicet tisíc let. Já jsem pro to nenalezl příliš mnoho nadšení. Připadalo mi, že jediný model, který stojí za to plánovat, je tabula rasa - až se vrátíme, po lidstvu nebude ani památky. Jinak jsme byli jako neandrtálci spekulující o letech do vesmíru.

(Šerif byl nakloněn scénáři, že se toho za čtyřicet tisíc let mnoho nezmění, kromě zvětšující se vlády nad fyzickým vesmírem. Proč by se chtěl Člověk změnit? Já jsem spíše upřednostňoval variantu, že vzhledem k tomu, že odmítá připustit změnu, se z Člověka stane drmolící divoch, podle zákona zvyšující se entropie.)

Několik lidi vedlo kroniky naší cesty. Dokázal jsem si představit, jak hladově číhají, až se stane něco zlého. Pro historiky není žádná zpráva špatná. Jiní studovali sociální dynamiku naší malé skupiny, což asi stálo za to. Sociologie s unikátně omezenou množinou proměnných.

Další psali hudební skladby nebo romány, nebo se jinak věnovali umění. Casi už si vyřezával svůj špalek a Alysa

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

Bertramová druhý den cesty vyhlásila konkurz na připravovanou divadelní hru. Herci se měli podílet na scénáři. Sára se přihlásila mezi prvními a byla vybrána, chtěla, abych to zkusil také, ale představa, že se budu zpaměti učit stránky dialogu, mi vždycky připadala jako mučení otupující mozek.

Samozřejmě jsem měl pořád místo v radě. Ale teď, když už cesta začala, jsme měli mnohem méně práce.

S ‚gravitaci' byla loď naprosto jiná. Na oběžné dráze byly podlahy jenom na otravu, překážky, kolem kterých jste museli proplout, a o lodi jste smýšleli tak nějak horizontálně, od přídě po záď, jako byste pluli po vodě. Ale teď byla příď nahoře a záď dole. Za necelou hodinu letu musela Diana ošetřit první zlomenou kost, když se Ami - která několik měsíců žila v nulové gravitaci - instinktivně pokusila snést dolů se schodů.

Když se to přihodilo, uvědomil jsem si, že nemáme žádného bezpečnostního inspektora. Takže jsem si tu práci přidělil. Potřeboval jsem ale asistenta se vzděláním v oboru stavebnictví. Jeden ze tři kvalifikovaných lidi byla Cat. Asi jsem si ji vybral proto, aby to nevypadalo, že seji vyhýbám.

Ne že bych Cat neměl rád, i když jsem se v její přítomnosti vždycky cítil trochu nesvůj. Jasně, narodila se (Jestli se to tak dá vůbec nazvat) devět set let po mně do světa, ve kterém byla heterosexualita natolik vzácná choroba, že se s ni většina lidí v životě nesetkala. Ale totéž platilo i pro Charlieho a Dianu, naše nejlepší přátele.

Přesto byli někteří více hetero než ostatní. Charlie se aspoň jednou pokusil o chlapa. Dost mě zajímalo, jak je na tom Cat, která doma nechala manžela. (Ačkoli zároveň se mi ulevilo: byl celkem bezcenný, až na ty šachy a procházky.)

Cat přijala nabídku s nadšením. Většina její práce má začít až za deset let, až (a jestli) si budeme muset vyhrnout rukávy a začít budovat nový svět.

Rozhodli jsme se, že budeme pracovat odshora dolů.

V horním podlaží se nebylo čeho obávat, byl tam jen náklad a řízeni. Kromě Marygay a jejích asistentů Jerroda Westona a Puíila Tena tam nebude nikdo chodit pravidelně. Pět záchranných člunů nebylo zamčených a předpokládal jsem,

že se do nich lidé budou vkrádat, aby urvali trochu soukromí. Zkontrolovali jsme je tedy s tímto na paměti.

Uvnitř toho mnoho nebylo, jen akcelerační lehátka a hibernační mušle. Lehátka vypadala dost bezpečně, celá čalouněná. Pochyboval jsem, že by se někdo odvážil do hibernátorů, pokud by nestál o sex v tmavé rakvi plné přístrojů. Cat mi vyčetla, že nemám fantazii.

Na čtvrtém podlaží byla většina akvakultury, takže teore-

ticky hrozilo utonutí. Všechny nádrže byly dost mělké na to, abych v nich dospělí mohli stát s hlavou nad vodou, ale zato představovaly potenciální riziko pro většinu dětí. Všechny rodiny s dětmi bydlely v prvním patře, ale děti se samozřejmě toulají všude. Inspirovala mě cedule NEKRMTE RYBY. Vyhledal jsem Waldo Everesta, který potvrdil, že se ryby denně krmi odměřenou dávkou, a souhlasil s mým plánem: přenést na děti zodpovědnost za to, aby rybám sypaly krmeni. Tak pro ně rybníky s akvakulturou budou pracovištěm, a ne zakázanou .lákavou nepřístojností'.
Dokud Cat tuhle frázi nepoužila, jakživ jsem o ní neslyšel. Dobře vystihuje některé lidi.
Byla tam tři mělká rýžová pole, která byla domovem také pro tisíce raků, ještě ne dost dorostlých na talíř. Asi polovinu plochy zabíralo rychle rostoucí obilí, krmivo pro ryby. Tahle plocha mi voněla nejvíc - závan moře spolu se zelenými rostoucími plodinami.
Kromě rybníků a některých sklizecich strojů už mnoho dalších nebezpečí nehrozilo. Byla tady schodišťová šachta, kde Ami spadla a zlomila si ruku, ale ta žádné mimořádné bezpečnostní riziko nepředstavovala.
Výtah byl přímo naproti schodiště, ve vzdálenosti sto dvaceti metrů, ale nedalo se prostě přejit na druhou stranu. Úzká stezka mezi různými hydroponickými poli vedla cik cak. Takže jsme jen prošli po chodníku před obytnými čtvr-

těmi. Byty, stejné velikosti, ale s trochu odlišným uspořádáním, na tomto podlaží zabíraly polovinu obvodu.
Byt, ve kterém jsem žil s Marygay, se nacházel hned vedle výtahu - privilegium hodnosti, ale také nutnost - řídicí místnost byla hned o patro výš. Pozval jsem Cat na čaj. Co se týče vyhledáváni bezpečnostních rizik, je jeden byt stejný jako druhý.
V porovnání s vojenskými ubikacemi byly byty velké. Loď byla původně projektována pro 205 lidí, přičemž každý by žil v místnosti o čtyřech metrech čtverečních. Takže se nás 150 dobře rozptýlilo. Dvacet osm párů plánovalo, že budou mít během cesty jedno nebo dvě děti, ale i tak loď nebude nijak přeplněná.
Přesto jsem po životě v našem velkém domě v Paxtonu, z jedné strany s výhledem na lesy a z druhé na rozlehlé jezero, trochu trpěl klaustrofobii. Na stěnu v ložnici jsem si pověsil holookna s jezerem, ale uvažoval jsem o tom, že je zresetujeme. Vypadala skutečně, ale byla z nich cítit faleš.
"Riziko požáru," řekl jsem, když jsem zapnul čajovou konvici. "V každém případě nebezpečí popálenin." Oba hořáky byly indukční ohřívače, takže byste se museli opravdu hodně snažit, abyste si ublížili.
"Máte nože a tak," všimla si Cat. Ona ve svém bytě kuchyňský kout nechtěla. Marygay a já jsme si s sebou vezli

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

dostatek kuchyňského náčiní, abychom mohli uvařit a servírovat jídlo pro šest osob, a skříňku se vzácným kořením a bylinkami. Podle našich provizorních pravidel jste si do určité hodiny mohli v kuchyni vyzvednout suroviny v hodnotě jídla, místo abyste se objevili na hotový žvanec a jedli to, co všichni ostatní.

"Říká se, že nejnebezpečnější místnost v domě je koupelna," řekla. "Tady se není čeho bát." Měli jsme záchod

"To bych neřekla. Myslím, že to muži nedokážou pochopit." Uchopila šálek oběma rukama, jako by si je chtěla zahřát. "Asi to není spravedlivé. Heterosexuálního muže jsem poprvé potkala až na Nebi, to mi bylo kolem pětadvaceti. Ale normální muži a kluci, se kterými jsem vyrůstala, to jeden druhému vždycky dělali. Kdybys to nedělal, nebylo to opravdové. U žen a dívek to bylo něco jiného. Buď jsi někoho miloval, nebo ne. Jestli jsi to s ní dělal, nebo ne, bylo celkem fuk."

"No jo, my jsme asi byli jiní. Není to otázka hetero proti homo. Za mých časů bývaly i ženy sexuálně agresivnější. Ale ty ses narodila, kdy - devět set let po mně?"

Přikývla. "Myslím že v roce 2880, podle vašich počtů."

"Nechci vypadat jako žárlivý manžel," řekl jsem. "Vím, že se s Marygay pořád milujete. Každému, koho to zajímá, je to jasné."

"Tak si s tím nedělejme hlavu. Ztráta Aida mě do její náruče nevžene. Možná do náruče někoho jiného. Ale jsem stejně hetero jako ty, pamatuješ?"

"Jistě." To bych opravdu rád věděl - nakolik jsou metody Člověka ve skutečnosti účinné nebo trvalé. Sice jsem Cat věřil, ale stejné bych to rád věděl. "Ještě čaj?"

"Ne, měli bychom pokračovat." Usmála se. "Dostaneme se do řeči."

Na třetím podlaží, ve společných prostorách, se vyskytly bezpečnostní problémy, které v nulové gravitaci nebyly patrné. Koberec v jídelně byl starý a uvolněný, vybízel lidi s plnýma rukama k tomu, aby zakopli. Samozřejmě ho nebylo čím nahradit. Nahlédli jsme pod jeden roh a rozhodli jsme, že kovová podlaha bude lepší. Zaschlé lepidlo se snadno odlupuje. Během několika dni dám dohromady pracovní četu.

Vyzkoušeli jsme většinu vybavení v posilovně, posilo-

vací stroje i stroje na veslování, lyžováni a šlapání. Podívali jsme se na kruhy, lana a bradla a dospěli jsme k závěru, ať se na nich nejdřív zraní někdo jiný.

Hodně lidí už bylo v bazénu, včetně devíti dětí. Věděl jsem, zeje loď ve dne v noci sleduje. Jediní lidé, kteří bydleli na společném patře, byli Lucio a Elena Monetovi, oba

závodní plavci. Žili v bytě s výhledem na bazén. Jeden z nich byl pořád doma, a kdyby loď spustila alarm, doběhl by k bazénu za několik vteřin.
První a druhé patro byly sušší verzí čtvrtého: devadesát pět procent tvořily farmy, obklopené byty. Jediné nebezpečí spojené s vodou představovala ústřicová lavice, tak mělká, že byste se v ní utopili jedině, kdybyste leželi na břiše. (Byl jsem proti aktivaci lavice, které trvá šest měsíců, než vyprodukuje úrodu, ale přehlasovali mě lidé, kteří se na ústřice dokážou podívat, aniž by se jim zvedal žaludek.) Na rozdíl od čtvrtého podlaží byly všechny byty přízemní, takže jsme si nemuseli dělat starosti se schody.
Oblast pod prvním podlažím byla nejnebezpečnější částí lodi, ovšem do pravomoci bezpečnostního inspektora a jeho věrného stavebního inženýra už nespadala. V zářící kouli tam vřelo sedm tun antiprotonů, držených na svém místě obrovským presorovým polem. Pokud by se s presory něco stalo, měli bychom všichni asi tak nanosekundu na to, abychom se připravili na novou existenci v podobě vysoce energetického gama záření.
Cat se dobrovolně ujala dozoru nad projektem likvidace starého koberce a já jsem ji dovolil, aby ho řídila, ačkoli jsem si na tu úlohu už zvykl sám. Deset měsíců jsem byl ve středu všeho dění - hádal jsem se, koordinoval jsem, rozhodoval - a najednou jsem byl jenom další pasažér. S funkcí a amorfní prací, ale už mimo velení. Musel jsem si zvyknout dívat se na to, jak to dělají druzí.
Věčná svoboda 121

15

Marygay byla teoreticky pořád ve službě, ale ve skutečnosti každý den strávila v řídicí místnosti pouze osm hodin. Ostatní dvě směny sloužili Jerrof a Pudl.
Jejich fyzická přítomnost v řídicí místnosti byla spíše potřebou psychologickou či sociální než skutečnou. Loď vždy věděla, kde se všichni tři zrovna nacházejí - a pokud bylo nutné rychle se rozhodnout, loď tak učinila bez konzultace s lidmi. Stejně je lidské myšlení v případech nouze příliš pomalé. Většina cestujících to věděla, ale stejně bylo uklidňující, že nahoře seděli lidé.
Bavilo ji studovat řízeni, složité bludiště displejů, tlačítek, ciferníků a tak dále, seřazených na čtyřmetrovém pultu se dvěma dvoumetrovými křidly. Vše o tom, co je uvnitř a jak to funguje, znala z výcviku na PUŽP, stejné jako jsem já věděl, jak létat s raketoplánem. Bylo ale dobré posílit tyhle nalité znalosti zkušenostmi a pozorováním v reálném čase.
(Jednou večer jsem seji zeptal, kolik je podle ní na osmimetrové přístrojové desce zvonků a píšťalek. Zavřela na pět minut oči a pak řekla: "Tisíc dvě stě třicet osm.")
Vybrala si směnu od 04:00 do 12:00, takže jsme se pak vždycky sešli u oběda. Většinou jsme si něco uvařili doma,

abychom nemuseli do ‚zoo' - do jídelny. Občas jsme měli společnost. Na Prostředníčku jsme vždy v úterý obědvali s Charliem a Dianou a já jsem neviděl žádný důvod, proč tento rituál měnit.
Druhý týden cesty jsem uvařil bramboračku s pórkem, poprvé, ale ne naposledy - na několik měsíců se budeme muset omezit na zeleninu, kterou Teresa se svou posádkou dokázala vypěstovat v nulové gravitaci. Takže několik měsíců nebudou žádná rajčata ani salát.

Nejdříve se objevil Charlie a posadili jsme se k rozehrané šachové partii. Jeden tah a dovnitř společně vešly Marygay s Dianou.
Marygay se podívala na šachovnici. "Měl bys z ní občas utřít prach."
Políbil jsem Dianu. "Jak se hýbou kšefty?"
"Bože můj, ani se neptej. Skoro celé dopoledne jsem zkoumala konečník jednoho z tvých oblíbenců."
"Eloi?" Věděl jsem, že má nějaký problém.
Pohrozila prstem. "Lékařské tajemství. Ale všimla jsem si, že má ve jméně spoustu samohlásek."
Eloi Macabee byl dotěrný podivín, který mé skoro každé odpoledne volal kvůli nějaké stížnosti nebo návrhu. Pěstoval ale kuřata, takže jsme s nim museli mít trpělivost. (Ryby a kuřata byla jediná zvířata, která jsme měli v nulové gravitaci na palubě. Ryby rozdíl nepoznají a kuřata jsou tak hloupá, že je jim to fuk.)
"Vlastně byste něco měli vědět. Oba dva," obrátila se na Marygay, když se obě posadily ke stolu. "Máme na krku malou epidemii."
Zapnul jsem přívod tepla k polévce a zamíchal jsem ji. "Virus?"
"Kéž by. Virus by byl lehký." Marygay nalila kávu. "Díky. Je to deprese. Za poslední týden jsem ošetřila kolem dvaceti lidí."
"Tak to je vážně epidemie," přisvědčil Charlie.
"Lidi to chytají jeden od druhého. A může to být smrtelné: sebevražda."
"To jsme přece předvídali. Počítali jsme s tím," připomněla Marygay.
"Ale ne tak brzy a v takovém rozsahu." Pokrčila rameny. "Zatím mě to neznepokojuje. Jenom mate."
Nalil jsem polévku do misek. "Mají oběti něco společného?"

"Není překvapivé, že jsou to většinou lidé, kteří nemají opravdovou práci, kteří se nepodílejí na každodenním chodu věcí." Vytáhla z kapsy notes a vyťukala pár čísel. "Jen mě napadlo... žádný z nich ani není veterán."
"Taky žádné překvapení," řekl Charlie. "My aspoň víme, jaké to je, být na několik let zavření v kleci."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

"To jo," souhlasil jsem, "ale ne na deset let. Za chvíli to dolehne i na nás."
"Dobrá polévka," pochválila Marygay. "Já ti nevím. Cítím se čím dál tím lip, když jsem si zvykla na..."
"Billa," doplnil jsem.
"Ano. Loď z války nebyla to nejhorší. Takový návrat domů po dvaceti letech, jak jsme říkávali. Ale nemusíme se bát Tauřanů."
"Jednoho," připomněla Diana. "Ale zatím to opravdu není problém, zatím ne."
"Je sám." Zatím jsem ho neviděl ani pětkrát.
"Musí mu být smutno," řekla Marygay. "Když je odřezaný od svého skupinového vědomí."
"Kdo ví, co se jim honí hlavou."
"Hrdly," opravila Diana.
To jsem věděl. "To se jenom tak říká." Mlaskl jsem na loď. "Pokračování Mozarta." Rozezněly se měkké struny loutny pronásledované dřevěnými dechovými nástroji.
"Byl Němec?" zeptala se Diana.
Přikývl jsem. "Možná Prus."
"Hrál se ještě za našich časů. Přesto mi to zní divně."
Znovu jsem zavolal loď. "Kolik z tvé hudby pochází z doby před dvacátým stoletím?"
"Asi sedm procent hracího času. A pět procent titulů."
"Proboha! Tak to můžu poslouchat jenom jeden z dvaceti."
"Měl bys vyzkoušet i ty ostatní," poradil Charlie. "Klasicismus a romantismus se cyklicky vracejí."

Kývl jsem, ale myslel jsem si své. Vyzkoušel jsem několik století. "Možná bychom měli přeházet zaměstnání. Dát lidem v depresi nějakou důležitou práci."
"To by snad mohlo pomoct. Ale nebuďme příliš napadni."
"Jistě," ozvala se Marygay. "Přidělíme všechny důležité úkoly dysfunkčním lidem."
"Neboje dejme do hibernátorů," navrhl Charlie. "Odložíme problém na čtyřicet tisíc let."
"Nemysli si, že mě nenapadlo o to požádat."
"Nemůžeme prostě všem oznámit, že máme problém?" zeptal jsem se. "Jsou to inteligentní dospělí."
"Dva z pacientů jsou děti. Ale ne, myslím, že by to způsobilo ještě větší depresi a úzkost."
"Potíž je v tom, že deprese a ostatně i úzkost jsou problémy jak behaviorální, tak biochemické povahy. Ale není dobré léčit krátkodobý problém tím, že změníme chemické prostředí v mozku. To bychom skončili s lodí plnou narkomanů. Včetně nás čtyř."
"Cvoci vedou cvoky," řekl Charlie.
"Loď bláznů," přidala se Marygay.
Mlaskl jsem na loď a zeptal jsem se: "Kdybychom se

zbláznili, dokázala bys dokončit misi?"
"Někteří z vás už blázni jsou, i když mám možná příliš vysoká měřítka. Ano, kdyby to nařídil kapitán, mohla bych zablokovat řízení a vést misi bez lidského prostřednictví."
"A kdyby se zbláznil i kapitán?" zeptala se Marygay.
"A oba zástupci kapitána?"
"Na to znáš odpověď, kapitáne."
"Znám," řekla tiše a usrkla vína. "A víš co? Přijde mi to deprimující."

16

Příštího dne jsme měli na starosti něco depresivnějšího než depresi.
Seděl jsem v kanceláři na společném patře nad lokajským úkolem: zapisoval jsem žádosti lidí o různé filmy na odpolední a večerní promítáni. O většině z nich jsem nikdy neslyšel. Dva lidé požádali o Noc hodnou zapamatování a Titanic, což s morálkou udělá úplné zázraky. Kosmické.ledovce. Ty je dosud neděsily.
Ve dveřích se objevil Tauřan. Zaskřehotal jsem na něj pozdrav a mrkl jsem na hodinky. Kdyby přišel o pět minut později, mohl jsem už být na obědě.
• "Nevěděl jsem, jestli mám s tím problémem přijít za vámi, nebo za kapitánem, nebo za šerifem." Za šerifem? "Byl jste nejblíž."
"S jakým problémem?"
Vzrušeně zatančil. "Jeden z lidi se mě pokusil zabít."
"Bože můj!" Postavil jsem se. "Kdo to byl?"
"Jmenuje se Charitou."
No jasně, Cal. "Dobrá. Vezmu šerifa a půjdeme ho hledat."
"Je mrtvý v mém bytě."
"Zabil jste ho?"
"No ovšem. Vy byste to neudělal?"
Zavolal jsem Marygay a šerifa a požádal jsem je, aby okamžité přišli dolů.
"Byli u toho nějací svědci?"
"Ne. Byl sám. Řekl, že se mnou chce mluvit."
"Patrně to viděla loď."
Trhaně potřásl hlavou. "Pokud je mi známo, loď moje obydlí nesleduje."
Mlaskl jsem na loď a zeptal se na to. "To je pravda. Obyd-

li Tauřana bylo improvizované vytvořeno ze skladu. Nebyla jsem pověřena, abych monitorovala sklad."
"Neviděla jsi, že by Cal Charlton poslední dobou šel tím směrem?"
"Charlton nasedl v 11:32 do výtahu a sjel dolů do skladu."
"Byl ozbrojený?"
"To jsem nepoznala."

"Chtěl mě zabít sekyrou," řekl Tauřan. "Slyšel jsem, jak se rozbilo sklo, a on vběhl dovnitř. Vzal sekyru z protipožární stanice před mým bytem."
"Lodi, můžeš to potvrdit?"
"Ne. Kdyby spustil požární poplach, věděla bych o tom."
Tak tohle bylo zajímavé.
"A vy jste mu tu sekyru sebral?"
"Bylo to prosté. Slyšel jsem řinčení skla a správně jsem si to vyložil. Postavil jsem se za dveře. Vůbec mě neviděl."
"Takže jste ho zabil sekyrou."
"Vlastně ne. Asi jsem mu zlomil vaz." Předvedl to s přesvědčivým úderem, jako z karate.
"No, to je... mohlo to být horši."
"A potom, abych měl jistotu, jsem vzal sekyru a usekl jsem mu hlavu." Udělal gesto podobné pokrčení ramen. "Tam je mpzek."
O mrtvých jen dobré, ale bylo štěstí, že Tauřan nezabil pasažéra, kterého by měl někdo rád. Když byl Cal mladší, byla to taková horká hlava. Za poslední roky se sice viditelně zklidnil, ale i tak ho občas chytal rapi. Byl třikrát ženatý a nikdy ne na dlouho. Ze zpětného pohledu je jasné, že jsme ho s sebou neměli brát. Kdyby se už od počátku neangažoval, pravděpodobně bychom ho nevybrali, i když měl spoustu užitečných schopnosti.

Ukázalo se, že to byl jeden z Dianiných pacientů s depresí. Když jsme si ale prohlíželi jeho věci, zjistili jsme, že si vzal jednu pilulku a dost. O dva dny později se pokusil zabit Antrese 906.
Kdyby měli všichni na palubě Cala v lásce, měli bychom co dělat s lynčujícím davem. Takto ale rada souhlasila s šerifem, že se jedná o jednoznačný případ sebeobrany, a nikdo nic nenamítal. Tím jsme si ušetřili zapeklitý problém soudu mezi druhy. Na Prostředníčku dosud žádný Tauřan nespáchal zločin. Antres 906 tvrdil, že Tauřani nemají obdobu lidského právního řádu, a zdálo se mi, že ani nechápe, co vůbec soudní proces znamená. Pokud ve vaši rase nejsou jednotlivci, co potom vyrván zločin a trest - a ostatně i mravnost či etiku?
V každém případě se Antres 906 vlastni volbou odsoudil k existenciální samotce. Ať už .volba' pro Tauřana představuje cokoli. Myslím, že mají ekvivalent Celého stromu a bez řečí se řídí příkazy.
Sice na samotce, ale ne sám. Několik dni po zabiti s ním byl pořád některý z radních, ozbrojený uspávači puškou, aby ho chránil. V životě jsem s Tauřanem nestrávil tolik času. A Antresovi 906 nevadilo mluvit.
Jednou jsem přinesl pětistránkový dokument ze Země, který nám zakázal letět do vesmíru. Zeptal jsem se ho na onen záhadný poslední řádek: "Uvnitř cizího, neznámé; uvnitř toho, nepoznatelné."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

"Tomu nerozumím," řekl jsem. "Má to být všeobecný výrok o realitě?"
Téměř lidsky se podrbal na krku, což znamenalo: přemýšlím. "Ne. Vůbec ne." Ještě dvakrát lehce přejel prstem přes Braillovo písmo.
"Naše jazyky jsou velmi odlišné a psaný jazyk je složitý. Překlad je neúplný, protože..." Znovu přejel po řádku.

"Nerozumím lidským vtipům, ale myslím, že tohle takový vtip je. Když něco řeknete a myslíte něco jiného."
"Jaká slova byste použil vy?"
"Slova? Ta jsou přesná. Jsou známá, je to přísloví z toho, co byste nazvali našim náboženstvím.
"Ale když je používáme, neskloňujeme je tímto způsobem, a proto jsem si to spojil s vašimi vtipy. Tady to slovo ‚nepoznatelné' znamená, nebo se rýmuje, se slovem ‚nepojmenovatelné' nebo .bezejmenné'. Což je v lidských pojmech něco jako osud nebo bůh."
"To má být legrační?"
"Vůbec ne, ne, ne s touto koncovkou." Vrátil mi papír. "Obvykle to vyjadřuje složitost kosmu."
"To zni rozumně."
"Ale tahle koncovka negeneralizuje. Míří na vás, myslím, že na vás sto čtyřicet osm. Nebo možná na všechny lidi. A je to... výstraha? Varováni."
Znovu jsem si to přečetl v angličtině. "Varování, že míříme do nepoznatelného?"
"Buďto, nebo obráceně: nepoznatelné míři na vás. Bezejmenné."
Přemýšlel jsem o tom. "Pak by to mohlo hovořit jenom o relativitě. Zni to pěkně tajuplně."
Zaskřípal slabiku záporu. "Nám ne."

17

Nejprve to byly maličkosti. Bez jakékoli souvislosti. Jedna celá ústřicová lavice přestala růst. Ostatní lavice byly v pořádku. Zajímalo mě to jenom teoreticky, protože jsem ústřici ochutnal pouze jedenkrát a usoudil jsem, že i jednou je pro mě až až. Ale pomohl jsem Juanovi a Shauntě provést

ekologické testy, protože jsem v druhém životě měl sám rybí farmu. Mezi postiženou lavicí a ostatními jsme nezjistili odlišnost ani v jediné molekule. Zdálo se, že ústřicejsou naprosto v pořádku, až na to, že odmítaly narůst do velikosti přesahující nehet na palci.
Nakonec jsme se rozhodli, že lavici obětujeme a sklidíme je nezralé. Uvařili jsme asi deset litrů polévky, kterou jsem odmítl ochutnat. Pak jsme nádrž vysušili, sterilizovali a znovu osadili.
Chyběly všechny filmy a krychle, které začínají na písmeno C. Po Casablance nebo po Cestě domů nebylo ani

stopy. Filmy začínající na ostatní písmena nám zůstaly, takže aspoň nějaká stará kultura byla zachována.
Maličkostí.
Regulátor teploty v dětském bazénku vypověděl službu. Jeden den byla voda horká a další se vůbec nevyhrála. Lucio s Elenou ho rozebrali a znovu složili. Totéž udělal Matthew Anderson, který si s podobnými věcmi uměl poradit. Ale regulátor už nikdy nefungoval. Když Elena jednou ráno zkoušela vodu a ta byla vařící, odstranila ho Elena ze systému nadobro. Dětem studená voda zjevně nevadila, jen byly trochu hlučnější.
Něco se stalo s podlahou hřiště na házenou. Byla lepkavá - jako by se člověk snažil běhat po polozaschlém lepidle. Strhli jsme ji a znovu přelakovali, ale byl to samozřejmě stejný nátěr, a jakmile zaschl, začal znovu lepit.
Nezdálo by se nám to nijak důležité - prostě nešťastná volba materiálů. Byl to ale tentýž nátěr, který jsme použili na všechny vláknité povrchy lodi, a lepit začal pouze na tom jediném místě. Hráči házené se potí. Jako by se vzpěrači nepotili.
Pak se přihodila maličkost, která už neměla vůbec žádné rozumné vysvětleni. Mohl to být jedině promyšlený, ale ne-

smyslný praktický žertík: někdo vysál vzduch z boxu na potraviny.
Naštvaný Rudkowski mi poslal zprávu, tak jsem se na to šel dolů podívat. Byl to volně stojící box na obilí, bez možného napojení na vakuum.
Na dveřích nebyl zámek, ale když je statný tlouštík Rudkowski chtěl otevřít, ani se nehnuly. Pomohl mu za ně zatáhnout další kuchař a dveře se najednou s trhnutím otevřely a prudce nasály vzduch. Totéž se stalo následující den, a tak nám poslal zprávu.
Vyprázdnili jsme box a pečlivě ho prozkoumali. Přišel dokonce i Antres 906, aby uplatnil své odlišně citlivé smysly. Vzduch se z boxu mohl vytratit jedině tak, že by ho někdo vy pumpo val, ale nikdo z nás nenašel žádný otvor. Jedinou reakcí Tauřana bylo: "Strašidelné." My jsme se zatím nebáli, jen jsme byli otrávení. Pak jsme ale box nechali celé odpoledne a celou noc hlídat. Nikdo se k němu nepřiblížil, ale do rána byl zase plný vakua.
Abych vyloučil nepatrnou možnost spiknutí, celou noc jsem u skříně prostá! sám a pil jsem to, čemu jsme říkali káva. Vzduch zase zmizel.
Když jsme o téhle podivnosti pověděli ostatním, reakce se různily. Někteří tomu flegmaticky - nebo v ignorantském popírání - nepřikládali význam. Box byl malá a denní ztráta vzduchu z něj nedosahovala ani l procenta z objemu, o který jsme přicházeli v důsledku běžně povoleného úniku. Když ho necháme zavřený, neztratíme ani to.
Ostatní byli vyděšeni a já jsem s nimi souhlasil. Vzhle-

dem k tomu, že jsme netušili, jaký mechanismus vysává vzduch z malého prostoru, jak jsme mohli vědět, že nám tentýž mechanismus nevyprázdní celé pokoje, celá patra - celou loď!
Terese Larsonové a jejím souvěrcům se to hodilo do krámu: konečně se děje něco, co vědci a technici nedokážou

vysvětlit. Něco mystického, co se odehrává za nějakým účelem, a Bohyně svůj záměr v náležitou dobu odhalí. Zeptal jsem se jí, zda by v boxu nechtěla strávit noc, aby vyzkoušela Boží náklonnost vůči své víře. Trpělivé mi vyvětlila omyl, na kterém byla postavena moje logika. Pokud ‚zkoušíš' Bohyni, je to pravý opak víry a ona by tě samozřejmé potrestala.
Tuhle promyšlenou hloupost jsem nerozebíral. Mám Teresu rád a je to pravděpodobně nejlepší farmářka na palubě, jenže její vnímání reality je mimo obdělané pole a hydroponickou nádrž vážně narušené.
Většina lidí se držela při zemi jako já. Děje se něco divného, co zatím neumíme vysvětlit. Prozatím bylo rozumným postupem zapečetit box a uložit obilí někde jinde, dokud ten oříšek nerozlouskneme.
Nejvíce znepokojivá reakce přišla od Antrese 906. Požádal o povolení provést s pomocí několika lidských inženýrů celkovou kontrolu systémů na záchranných plavidlech. Řekl, zeje brzy budeme potřebovat.
Antres 906 oslovil nejdříve mě. Kdyby byl jedním z lidí, byl bych řekl ne - už tak jsme na pokraji paniky a nebudeme ji ještě přiživovat. Ale tauřanská logika a emoce jsou prapodivné, a tak jsem ho zavedl k Marygay, aby jako kapitán rozhodla.
Marygay s udělením mimořádného povoleni váhala, protože máme samozřejmě rozvrh pravidelných kontrol a skutečně by to mohlo vypadat jako panika. Ale nemůže to uškodit, pokud se kontrola provede v tichosti, jako by to byla rutina. A soucítila s Antresem v jeho izolaci. I lidskému tvoru zavřenému na lodi se stovkou Tauřanů by byly odpuštěny výstřelky v chováni.
Když ho ale požádala o zdůvodnění, proč je kontrola nutná, naskočila nám z jeho odpovědí husí kůže.

"Před nedávném se mé William zeptal na ten kousek papíru. Ten ze Žerné.‚Uvnitř cizího, neznámé; uvnitř toho, nepoznatelné'."
Vzrušeně zatančil, jak to Tauřani dělávají. "My jsme uvnitř cizího. Váš box bez vzduchu představuje neznámé."
"Počkejte," zarazil jsem ho. "Takže to kázáni je druh proroctví?"
"Ne, v žádném případě." Znovu tanec. "Proroctví je pošetilost. Tohle je konstatováni stavu."
Marygay na něj zírala. "Chcete říct, že bychom se měli

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

připravit na nepoznatelné."
Podrbal se na krku, zachrčel něco na souhlas a tančil a tančil.

Kniha čtvrtá
KNIHA MRTVÝCH

Věčná svoboda 135
18
Nepoznatelné nás dostihlo za dva měsíce.
Marygay a já jsme spali. Probudilo nás zazvonění.
"Promiňte, ale musím vás vyrušit."
Marygay se posadila a dotkla se světla. "Mé?" zeptala se a protřela si oči. "Co se děje?"
"Vás oba. Ztrácíme palivo."
"Palivo?"
"Začalo to před necelou minutou. Hmotnost antihmoty se plynule snižuje. Za dobu, co mluvím, jsme přišli zhruba o polovinu procenta."
"Bože můj," vydechl jsem. "Co se děje, uniká?" A jestli ano, jak to, že ještě existujeme?
"Ne, že by fyzicky unikala. Přesto nějakým způsobem mizí." Vydala ojedinělý bzučivý zvuk, který znamenal, že přemýšlí. Myslela tak rychle, že většinu problémů dokázala vyřešit mezi fonémy.
"S jistotou mohu tvrdit, že neuniká. Kdyby tomu tak bylo, antiprotony by se od nás vzdalovaly při jednom gé. Vystříkla jsem na naši dráhu vodu a nedošlo k žádné reakci."
Nevěděl jsem, jestli je to dobře, nebo špatně. "Poslala jsi zprávu na Prostředníček?"
"Ano. Ale jestli to bude pokračovat tímto tempem, antihmota bude pryč dávno předtím, než ji dostanou."
No ovšem: jsme od nich více než čtyři světelné roky daleko. "Nabij všechny palivové články na maximum."
"To jsem už udělala, když jsme spolu mluvili."
136 Joe Haldeman
"Jak dlouho..." řekla Marygay, "jak dlouho vydržíme na rezervním pohonu?"
"Asi pět dni, při normální spotřebě. Několik týdnů, pokud odpojíme většinu podpory života a namačkáme všechny najedno patro."
"Pořád ho ztrácíme?"
"Ano. Zdá se, že se rychlost úbytku zvyšuje. Jestli to tak půjde dál, budeme bez paliva za dvacet osm minut."
"Neměli bychom vyhlásit všeobecný poplach?" zeptal

jsem se Marygay.
"Ještě ne. Máme teď dost starostí."
"Lodi, nemáš ponětí, kam se palivo ztrácí a jestli ho můžeme získat zpátky?"
"Ne. Nevím o ničem, co by popisovala fyzika, jak ji znám. Existuje tady analogie s Rhomerovým modelem pro virtuální substituci částic přes dočasnou překážku, ale nikdy to nikdo nepředvedl." Budu si to muset někde vyhledat.
"Počkejte!" zvolala Marygay. "Záchranné čluny. Jejich antihmota také mizí?"
"Zatím ne. Ale nedá se převést."
"Neuvažuju o jejích převodu," řekla mi. "Uvažuju o tom, že odsud vypadneme, než se stane něco horšího."
"Velice rozumné," pochválila ji loď.
Oblékli jsme se a spěchali jsme do prvního patra. Z kontrolního stanoviště jsme viděli, jak se koule antihmoty smršťkává. Jinak vypadala pořád stejné - jako koule modrých jisker - ale byla stále menši a menší. Nakonec zhasla.
Akcelerace se zastavila a s jemným pravidelným vyzváněním, které probudilo většinu lidí, se odvinuly automatické kabely pro nulovou gravitaci. Z některých obydlí jsme zaslechli několik hlasitějších zvonů.
Výcvik pro nulovou gravitaci jsme prováděli pětkrát, z toho dvakrát bez ohlášení, takže se toho tolik nedělo - zatím. Lidé vypluli ze svých domovů v různých stadiích

svlečeni a začali lézt jako opice do shromažďovacího prostoru na společném patře.
Sochař Eloi Casi byl zcela oblečený a pracovní zástěru mu pokrývaly dřevěné hoblinky. "To je teda po čertech blbej čas na výcvik, Mandello! Já se snažím pracovat."
"Kéž by to byl výcvik, Eloi." Propluli jsme kolem něj.
"Cože?"
"Jsme bez paliva. Bez antihmoty. Nemáme na vybranou."
Těchhle osm slov bylo asi tak všechno, co jsme shromážděným mohli říct, zatímco loď počítala čísla a časy.
"Můžeme se zavřít do záchranných člunů a vypadnout odtud," řekla Marygay. "Každá promeškaná sekunda představuje dalších dvacet čtyři tisíc kilometrů."
"Naše rychlost se rovná osmi procentům rychlosti světla," řekl jsem. "Záchranné čluny mají pomalý plynulý tah 76 milimetrů za sekundu na druhou. Bude nám trvat deset let, než zpomalíme na nulu, a dalších čtrnáct, než se vrátíme na Prostředníček."
"Proč musíme tak spěchat?" zeptala se Alysa Bertramová. "Antihmota se může vrátit stejné záhadné, jako zmizela."
"Jo, a i kdyby?" ozval se od mého lokte Stephen Punk. "Chceš se na ni potom spolehnout? Co kdyby byla dalších pár měsíců v pohodě a potom zmizela nadobro? To chceš riskovat deset tisíc let v hibernátorech?"

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

Dveřmi zrovna proplul Antres 906. Pohlédl jsem jeho směrem a on trhl hlavou: Kdo ví?
"Souhlasím se Stevem," promluvil jsem. "Budeme hlasovat? Kdo je pro to, abychom se zavřeli do člunů a opustili loď?"
Zvedlo se o něco více než polovina rukou. "Počkejte chvíli," ozvala se Teresa Larsonová. "Hergot, ještě jsem ani nevypila kafe, a vy už chcete, abych se rozhodla, jestli se mám na všechno vykašlat a vrhnout se do vesmíru?"

Nikdo tolik nepracoval na revitalizaci lodi jako ona. "Mrzí mě to, Tereso. Ale viděl jsem, jak ta věc zmizela, a jinou alternativu neznám."
"Možná je to zkouška naši viry, Williame. I když ti to nic neříká."
"To ne. Ale pochybuju, že se k nám antihmota vrátí jenom proto, že si to upřímné přejeme."
"Ty záchranné čluny jsou smrtelná past," zakňučel Eloi Macabee. "Kolik lidí umře v hibernátorech? Jeden ze tří? Ze čtyř?"
"Šance na přežití v hibernátorech je více než osmdesát procent," řekl jsem. "Šance na přežiti na palubě lodi bude nulová."
Vedle mě se vznášela Diana. "Čím méně času v hibernátorech strávíme, tím spíše přežijeme. Tereso, běž si na to kafe. Ale potom se vrať a stoupni si do řady. Budu vás připravovat co nejrychleji."
"Už neakcelerujeme," řekla Ami Larsonová. "Můžeme chvíli počkat a promyslet si to."
"Dobrá - trč si tady a přemýšlej," rozzlobila se Diana. "Já chci odsud, než se stane něco dalšího. Třeba příště zmizí vzduch - i to si chceš promýšlet, Ami? Chceš mi říct, že se to nemůže stát?"
"Pokud zůstanete do poslední minuty," promluvil jsem, "nemůžete po Dianě chtít, aby tady čekala s vámi."
"Bez lékaře nebo sestry se nepřipraví," řekla Diana. "Ale jestli se něco pokazí, prostě zemřou."
"Ve spánku," dodala Teresa.
"To nevím. Možná se budete probouzet příliš dlouho a udusíte se. Tohle už nikdy nikdo nepopsal."
Do okamžiku nepřátelského ticha vstoupila Marygay. Měla psací desku. "Chci jména lidi, kteří jsou ochotni odletět na první a druhé lodi. To je šedesát lidí. Můžete si vzít

osobní věci o maximální hmotnosti tři kilogramy. První skupina se dostaví v deset hodin."
A k Dianě: "Jak dlouho zabere příprava?"
"Vyprazdňovací část je raz dva. Radši si lék vezměte na záchodě." Pár lidí se nervózně zasmálo. "Mluvím vážně. A asi pět minut trvá, než se připojí protetika. Ti z vás, kteří bojovali ve vysoké gravitaci, to zvládali za minutu. Ale už

jsme vyšli z praxe."
"A taky jsme o něco starší. Takže druhou skupinu dáme na poledne?"
"To je rozumné. Do té doby už nic nejezte a pijte jenom vodu. Pokud budete chtít užít nějaké léky, nejdříve se poraďte se mnou."
Psací deska začala kolovat. "Až budu mít šedesát jmen," řekla Marygay, "ti, kteří se zapsali, můžou jít. Pak začneme plnit čluny Tři a Čtyři. Kolik z vás za nic na světě nepoletí?"
Přihlásilo se dvacet lidí, někteří váhavě. Myslím, že Paul Greyton a Elena Monetová to udělali ze strachu, aby nešli proti svým partnerům. Nebo seje možná zdráhali opustit.
"Pojďte se mnou a s Williamem k automatu na kávu."
Už nikdy si nedám kafe z tohohle stroje se spádovým napájením. To je plus.
Marygay mlaskla na loď. "Jakou mají tito lidé naději na přežiti?"
"To neumím spočítat, kapitáne. Nevím, kam se antihmota ztratila, takže ani nevím, jaká je pravděpodobnost, že se znovu objeví."
"A jak dlouho budou žit, jestli se nevrátí?"
"Kdyby těch dvacet lidi zůstalo v této jedné místnosti a izolovali ji, dokázali by přežít mnoho let. Jenomže za několik týdnů mi začne mrznout voda a jedna osoba bude muset jit k nádrži a těžit ji.
Ale nádrž má dost vody na deset let, pokud ji budete jenom pít a nebudete se s ní mýt.

Potíž je potrava. Ještě před uplynutím prvního roku se budete muset uchýlit ke kanibalismu. Ovšem, s každou skonzumovanou osobou bude o jednoho méně na krmeni, a průměrné tělo by mělo vynést asi tři sta jídel. Takže poslední pasažér, který zůstane naživu, přežije o tisíc šedesát čtyři dní prvního zabitého, za předpokladu, že zůstane v teple."
Marygay se na chvíli tiše usmívala. "Nechtě si to projít hlavou." Odrazila se od stolu a plula ke dveřím. Já jsem ji, ne tak půvabně, následoval.
Přede dveřmi do kavárny byla soukromá příkazová zóna, Vzal jsem sluchátko a řekl jsem: "Lodi, máš smysl pro humor?"
"Jenom v tom, že umím rozlišovat mezi nesmyslnými a rozumnými situacemi. Tamta byla nesmyslná."
"Co uděláš, až budou všichni pryč?"
"Nezbývá mi než čekat."
"Na co?"
"Na návrat antihmoty."
"Myslíš si, že se vrátí?"
"Nemyslela jsem si, že zmizí. Nemám ponětí, kde je. Af už její přesun způsobila jakákoli sila, možná ji omezuje nějaký fyzikální zákon o zachováni."
"Takže by tě nepřekvapilo, kdyby se znovu objevila."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

"Mě nikdy nic nepřekvapí."
"A když se opravdu vrátí?"
"Poletím zpátky na Prostředníček, na svoji parkovací oběžnou dráhu. S novými daty pro vás fyziky."
Už dlouho mě nikdo nenazval fyzikem. Jsem učitel přírodních věd a rybář a vakuový svářeč. "Budeš mi chybět, Lodi."
"Chápu," řekla a vydala zvuk, jako by si odkašlala. "Ve hře s Charlesem bys měl táhnout královninou věží na šesté pole. Pak obětuj zbylého koně za pěšce a táhni černým střelcem na šachmat."
"Díky. Zkusím si to zapamatovat."

"Všichni mi budou chybět," řekla bez dotázání. "Mám spoustu informaci na to, abych se pohybovala a rekombinovala: dost na to, abych se zaměstnala na dlouhou dobu. Ale není to totéž jako neustálý chaotický vstup od vás."
"Sbohem, Lodi."
"Sbohem, Williame."
Před výtahem se vznášela fronta. Slezl jsem ze schodů po rukou a cítil jsem se jako atlet.
Uvědomil jsem si, že jsem se ocitl v emocionálním rozpoložení připomínajícím boj. Něco, nad čím nemám kontrolu, mě zničehonic uvrhlo do situace, v níž mám dvacetiprocentní šanci, že zemřu. Místo obav jsem cítil určitou rezignaci, dokonce netrpělivost: ať už je to za mnou, tak nebo tak.
Mám vůbec tři kilogramy věci, které si chci vzít zpátky na Prostředníček? Stará kniha maleb z Louvrů - vyhrabat jsem ji z hromady artefaktů ze Země, když jsem z Hvězdné brány odjížděl na Prostředníček - zánovní tisíc let stará památka. Neváží ani kilo. Vzal jsem si na loď své pohodlné boty, kdyby za čtyřicet tisíc let neexistovali ševci. Ale za dvacet čtyři let bude možná ještě naživu Herschel Wyatt. Uvažoval jsem, kdo rybaří na mých šňůrách. Bili ne. Teď už bude v Centru, zcela integrovaný do Člověka. Sakra, třeba odjel na Zemi.
Možná už ho nikdy neuvidíme. Teď je to jiné. Potřásl jsem hlavou a z řas mi odpluly čtyři drobné kuličky slz.
Marygay a já, spolu se zbytkem rady a Dianou a Charliem, jsme čekali na poslední. Poslední raketoplán byl skoro poloprázdný: třináct lidí se rozhodlo zůstat.
Jejich mluvčí byla Teresa Larsonová. Zůstala navzdory tomu, že její manželka Ami spala na druhé lodi. Jejich dcera Stel zůstala s Teresou, druhá jejich dcera zůstala na Prostředníčku.
"Já se nemám o čem rozhodovat," řekla. "Bohyně nás

poslala na tuto pouť, abychom se vrátili a začali nanovo. Přerušila náš pokrok, aby vyzkoušela naši víru."
"Nezačnete nanovo," varovala ji Diana. "Máte deset tisíc zmrazených spermií a vajíček, ale nikdo z vás neví, jak je rozmrazit a spojit."

"Budeme dělat děti starým způsobem," prohlásila odhodlaně. "Kromě toho máme spoustu času na studium. Naučíme se váš obor."
"Nenaučíte. Pomfete hlady nebo pomrznete ještě tady. Tu antihmotu nevzala Bohyně a ani ji nevrátí."
Teresa se usmála. "Říkáš jen to, čemu věříš. Nevíš o nic víc než já. A moje víra je stejně dobrá jako tvoje."
Chtěl jsem do ni nalít trochu rozumu. Vlastně jsem je chtěl nahnat dolů pomocí uklidňujících šipek a nalodit je v bezvědomí. Ale skoro nikdo se mnou nesouhlasil a Diana si nebyla jistá, jestli je půjde správně napojit, pokud nebudou při vědomi a spolupracovat.
"Budu se za vás všechny modlit," slíbila Teresa. "Doufám, že všichni přežijete a naleznete doma dobrý život."
"Děkujeme." Marygay pohlédla na hodinky. "Teď běž říct svým lidem, že v 09:00 loď utěsní tyhle dveře a evakuuje komoru. Můžeme kohokoliv, klidně vás všechny, vzít do 08:00. Potom prostě zůstaňte tady... a poraďte si, jak umíte."
"Chci jít s tebou," řekla Diana. "Je to poslední šance, jak je přimět k rozumu."
"Ne," odmítla Teresa. "Už jsme tě slyšeli a loď nám tvůj argument zopakovala dvakrát." A k Marygay: "Povím jim, co jsi řekla. Vážíme si tvé starostlivosti." Otočila se a odplula.
Měli jsme jen jednu toaletu s nulovou gravitací. Vyšel z ní bledý Stephen Punk. "Teď ty, Williame."
Chutnalo to jako med s kapkou pryskyřice. Účinkovalo to jako vnitřní spalující vodopád. Ve škole jsme si v antropologii četli o jednom africkém kmeni, který celý rok žil

o chlebu, mléce a sýru. Jednou za rok zabili krávu, aby se nacpali tuku, protože průjem považovali za dar od bohů, posvátné pročištění. Tenhle lék by milovali. I já jsem pocítil posvátnou hloubku... Připadal jsem si jako hluboká prázdná díra.
Uklidil jsem a vyplul jsem ven. "Užij si to, Charlie. Je tojímavý zážitek."
Vyšplhal jsem se do poslední záchranné lodě s řadou třiceti rakví zalitých tlumeným červeným světlem. Je to poslední věc, kterou mám v životě uvidět? Věděl bych o příjemnějších výjevech.
Diana mi pomohla připojit protetika, s pomoci mazadla, které obsahovalo látku pro uvolněni svalů. Šlo to snáze než minule, když jsem se vracel z poslední bitvy. Asi se za ta století přece jen něco naučili.
Něco mi plesklo na levé noze a znecitlivělo ji od třisel až dolů. Věděl jsem, že je to poslední věc - umělá céva, která nahradí moji krev kluzkým polymerem.
"Počkejte," řekla Marygay, sehnula se nad rakev, vzala mi obličej do obou rukou a políbila mě. "Ahoj zítra, miláčku."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

Nenapadlo mě nic, co bych řekl, a tak jsem jenom přikývl. Už se mi začínalo něco zdát.

19

Nevěděl jsem, že si to pět členů Teresiny party rozmyslelo a na poslední chvíli se přidalo k nám. Nacházel jsem se už ve zvláštním prostoru, který jsem měl obývat v příštích dvaceti čtyřech letech.

Všech pět lodí bylo ze Stroje času vystřeleno zároveň, aby měly naději, že se vrátí domů v rozmezí několika dnů či týdnů. Rozdíl ve vymrštění o sedminu či osminu desetin-

ného místa by znásobený dvaceti čtyřmi lety mohl představovat velký rozdíl v čase příletu.

Dá se říct, že jsme namířili příděmi k Prostředníčku a deset let jsme trpělivě zdolávali rychlost. V jednom bodě jsme se vůči domovské planetě na okamžik ocitli v absolutním klidu. Pak jsme k ni sedm let zrychlovali a pohybovali se ve skocích a dalších sedm let jsme zpomalovali.

Já jsem z toho samozřejmě necítil nic. Čas běžel rychle - příliš rychle na skoro polovinu mého života - ale to, že ubíhá, jsem vnímal. Nebyl jsem úplně bdělý, ani jsem nespal, ale (jak mi to později připadalo) vznášel jsem se v moři vzpomínek a fantazii. Po mnoho let, nebo dní dlouhých jako roky, jsem byl posedlý dojmem, že celý můj život od válečné výpravy Álef-0 nebo Jód-4 nebo Tét-2 nebo Čade-138 byl prožit v jediném okamžiku mezi smrtelným zraněním a smrtí: miliardy neuronů se sluní v poslední mikrosekundě existence, probíhají konečnou, ale velmi rozsáhlou množinou možnosti. Věčně žít nebudu, ale také docela nezemřu, dokud se neurony nepřestanou zažehávat a hledat,

Probudit se bylo jako umírat - všechno, co bylo tak dlouho skutečné, se pomalu ztrácelo ve slepotě a hluchotě a mrazivé necitlivosti, které byly několik desítek let pravým stavem mého těla.

Znovu a znovu jsem zvracel suchý vzduch.

Až to můj žaludek i plíce unavilo, z hadičky v mých ústech se vyplavilo něco sladkého a chladného. Pokusil jsem se otevřít oči, ale vlhké polštářky je jemně držely zavřené.

Dvě slabá štípnutí po odpojení protetik, a prvním pohybem mých údů, pokud se mezi ně počítá i penis, byla rychlá erekce v reakci na teplou krev. Nějakou dobu jsem nepohnul rukama ani nohama. V prstech na rukou a na nohou to uspokojivě praskalo, to jak se probouzely k životu.

Diana mi z očí sundala polštářky a suchými prsty mi oddělila rty. "Haló? Jste doma?"

Spolkl jsem řídký sirup a slabě jsem zakašlal. "Je Marygay v pořádku?" zachroptěl jsem.

"Odpočívá. Probudila jsem ji před pár minutami. Ty jsi druhý."

"Kde jsem? Jsme tady?"
"Ano, jsme tady. Až se budeš moct posadit, uvidíš tam dole starý dobrý Prostředníček, studený jako mrtvola." Snažil jsem se, ale jenom jsem se o pár centimetrů zhoupl. "Nevysiluj se. Jen chvíli odpočívej. Až dostaneš hlad, můžeš si dát letitou polévku."
"Kolik lodí?"
"Nevím, jak je přivolat. Až Marygay vstane, může jim jeden z vás zavolat. Jednu vidím."
"Kolik lidí? Umřel někdo?"
"Jeden. Leona. Nechala jsem ji zmrzlou. U ostatních se mohou vyskytnout postižení, ale probouzejí se."
Spal jsem několik hodin a pak mě probudil Marygayin šepot do megafonu. Posadil jsem se v rakvi a Diana mi přinesla nějakou kaši. Chutnala po mrkvi a soli.
Otevřela boční stranu. Moje šaty byly tam, kde jsem je nechal, o dvacet čtyři let starší, ale pořád v módě. V půli oblékáni jsem se musel zastavit, abych několikrát ztěžka polkl a překonal tak nevolnost z nulové gravitace. Nebylo to tak zlé. Pamatuju si že poprvé, ještě na postgraduálu, jsem byl vyřízený na několik dní. Teď jsem jenom polykal, dokud si polévka nevzpomněla, že má zůstat dole, dooblékl jsem se a plul jsem za Marygay.
Byla v polosedu na stanovišti pilota a krčila se způsobem typickým pro nulovou gravitaci. Vměstnal jsem se vedle ni.
"Miláčku."
Vypadala hrozně, k smrti unavená a oteklá, a z jejího výrazu jsem poznal, že jsem na tom stejně. Naklonila se a dala mi pusu s mrkvovou příchutí.

"Není to dobré," řekla. "Tahle loď už před mnoha lety ztratila Čtyřku. Dvojka je z nějakého důvodu o více než týden pozadu."
"Myslí si, že je Čtyřka mrtvá?"
"Nemá žádný názor." Kousala se do spodního rtu.
"Zdá se to pravděpodobné. Eloi a Snellsovi. Nekontrolovala jsem seznam, kdo další je na palubě."
"Cat je na Dvojce," řekl jsem zbytečně.
"Ta je asi v pořádku." Ťukla do tlačítka. "Máme jiný malý problém. Centrus neodpovídá."
"Kosmodrom?"
"Ani kosmodrom ani nic jiného."
"Nemůže být chyba v rádiu?"
"Zbývající dvě lodi chytím. Ale ty jsou blízko. Možná je něco s napájením."
"Možná." Nemyslel jsem si to. Jestliže rádio funguje, zachytí i velmi slabé signály. "Vizuální vyhledáváni jsi zkoušela?"
Zavrtěla hlavou. "Optické přístroje jsou na Čtyřce. My máme spermie, vajíčka a lopaty." Hmotnost byla samozřejmě prvořadá, takže jsme nářadí na přestavbu planety rozdě-

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

lili mezi pět lodi jen s takovým zdvojením, aby ztráta jedné lodi neodsoudila k záhubě všechny ostatní.
Když jsem to poprvé zapnula, zachytila jsem nějaký nosný kmitočet. Loď si myslí, zeje to jedna z raket z Centru, na středně nízké oběžné dráze. Měla by se vrátit zhruba za hodinu." My jsme byli vysoko na geosynchronní dráze.
Podíval jsem se na studenou bílou kouli pod sebou a vzpomněl jsem si na teplou Kalifornii. Kdybychom před dvaceti a něco lety, teď už čtyřiceti a něco, odjeli na Zemi, byli bychom v teple a bezpečí. Nemuseli bychom se strachovat o děti ani nad nimi truchlit.
Někdo hlasitě zvracel. Ze zadní strany sedadla druhého

pilota jsem vytáhl vysavač a zezadu jsem do něho kopl, abych ho mohl použít.
Když pracujete rychle, není to tak zlé. Byl to Chance Dělaný, který vypadal spíš zahanbeně než nemocně.
"Promiň," omlouval se. "Nechtěl jsem to hodit ven."
"Pij chvíli vodu," řekl jsem a s bzučením jsem nasával malé kuličky. Jako nějaký expert.
Zasvětil jsem ho do situace. "Dobrý Bože. Snad se nedostali k moci lidé z Matky Země?"
Byl to jeden z Teresiny party. "Ne. A i kdyby. Člověk by jim nedovolil všechno zavřít."
Za další hodinu byl vzhůru zbytek rady - Sage, Steve a Anita. Marygay a já jsme už začínali vypadat normálněji, jak se nám naplnily a vypnuly obličeje.
"Dobrá," začala Marygay a dotkla se monitoru. "Zase to mám. Je to raketoplán, v pořádku."
"Pilot jsem já. Pojďme si jej vzít a zjistit, co se děje dole."
Nemohli jsme se záchrannými plavidly prostě přistát, jako by to byly přerostlé raketoplány - tedy mohli, ale naše zplodiny by zabily všechny odkryté lidi a zvířata v dosahu několika kilometrů.
"Počkejme, až budou všichni několik hodin vzhůru. Pro jistotu bychom měli použít akcelerační hibemátory."
"Vidíte ho?" zeptala se Anita.
"Odsud ne. Ale je tam - signál je dost silný."
"Jenom jeden?" zeptal se Steve.
"Myslím, že ano. Pokud je na oběžné dráze ještě jiný, nevysílá." Po rukou přešla k místu, kde jsme se vznášeli. "Z bezpečnostních důvodů bychom měli všechny tři lodi navést vedle sebe a přiblížit se k němu ve formaci."
"Dobrá," souhlasil jsem. Musíte si dát pozor, kam namíříte zplodiny gama záření, a to i ve vesmíru. Pokud budou všechny tři rovnoběžné, budeme v bezpečí.
"Na palubě raketoplánu nikdo není?" zeptal se Chance.

"Neodpovídá mi žádný hlas. Viděli by nás přiletět." Zářili jsme víc než Alcor. "Možná je něco s našim rádiem. Ale nemyslím si to. Přijímám nosnou frekvenci a tu by oni po-

užili."
Marygay vzdechla a potřásla hlavou. "Raději doufejme, zeje to rádiem," řekla tiše. "Nechytám vůbec nic, na žádné vysílací frekvenci. Jako by..."
"Ale je to jenom dvacet čtyři let," připomněl Steve.
Anita dokončila myšlenku. "Ne dost dlouho na to, aby všichni vymřeli."
"Nemyslím, že to trvá tak dlouho." řekl Chance, "Pokud si dáte záležet."
"Možná," promluvil jsem, "prostě všichni odletěli."
"V čem?" Steve ukázal na čtverec oblohy. "Vzali jsme jedinou loď."
"Člověk říkal, že jich u Země parkují tisíce. Byla by to obrovská akce, ale kdyby museli, dokázali by Prostředníček evakuovat za necelý rok."
"Nějaká ekologická katastrofa," uvažovala Marygay. "Všechny ty změny, ztřeštěné počasí."
"Nebo další válka," dodal Chance. "Ale ne s Tauřany. Patrně existují horší."
"Brzy se to dozvíme," uzavřel jsem. "Pravděpodobně nechali zprávu. Nebo hromady kostí."
20
Trvalo deset hodin, než jsme všechny tři lodě vmanévrovali do dosahu raketoplánu, který obíhal tři sta kilometrů nad povrchem planety. Vlezl jsem do prostorného kosmického skafandru univerzální velikosti a po Marygayině nemotorném objetí se mi podařilo pomocí trysek přeletět od jedné vzduchové propusti ke druhé. Jenom jednou jsem ji minul.

Displej nad očima mi oznamoval, že vzduch v raketoplánu je dobrý, teplota nízká, ale snesitelná, takže jsem vylezl z obrovského skafandru a zavolal jsem další dva. Rozhodl jsem, že s sebou vezmu Charlieho, a pro případ, že bychom našli něco, co Člověk pochopí lépe než my, šerifa. Kdyby se byl Antres 906 vtěsnal do skafandru, vzal bych i jeho. Možná, že Tauřani nechali vzkaz v Braillovi, třeba ‚Vymři, lidský odpade,' nebo tak něco.
Zeptal jsem se raketoplánu, co se děje, ale neodpověděl. Nepřekvapilo mě to - aby si udržel nízkou parkovací dráhu moc inteligence nepotřebuje. Ale za normálních okolností by se automaticky napojil na mozek na planetě, aby zodpověděl mé otázky.
Čekal bych nějaké strašidelné kostry sedící v hibernátorech. Ale po lidech nebylo ani stopy, až na volně se vznášející kombinézy. Předpokládal jsem, že raketoplán byl vyslán na oběžnou dráhu s autopilotem.
Když dorazili Charlie se šerifem, schovali skafandry a všichni jsme se připoutali, stiskl jsem jednočislicový povel .Návrat do Centru'. (Nic víc, po tolika týdnech na PUŽP). Raketoplán počkal jedenáct minut a pak se začal stáčet do atmosféry.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

K malému kosmodromu jsme se přiblížili od východu, nad elegantními sídlišti Vendler a Greenmount. Byla časná obleva, sníh se stále držel na zemi. Slunce stoupalo po obloze, ale z komínů se nekouřilo. Nikde ani stopy po lidech nebo vznášedlech.

Existovaly pouze dvě povolené přistávací dráhy, úplné na východě a úplně na západě, obě oplocené od horizontu k horizontu. Oplocení představovalo nebezpečí srážky, i když to přece někoho mohlo napadnout. Jeho primární funkcí bylo chránit lidi před gama zářením při startu raketoplánu.

Horizontální přistání bylo hladké. Kontrolní věž ani nepípla. Kupodivu nám ani nevyjelo vstříc vznášedlo. Otevřel jsem vzduchovou propust a vysunulo se lehké schodiště. Gravitace byla zároveň uklidňujici a únavná. Naše letové skafandry nebyly dost tlusté, aby nás uchránily před vlhkem a chladem, takže než jsme urazili kilometr k hlavní budově, všichni jsme se třásli zimou, geneticky dokonalého šerifa nevyjímaje.

Uvnitř bylo skoro stejně zima, ale aspoň tam nefoukal vítr.

Kanceláře byly opuštěné a zaprášené. Podle toho, co jsme viděli, v budově nebyla žádná energie. Byl tam trochu nepořádek, pár rozházených papírů a otevřených zásuvek. Ani stopy po panice nebo násilí - žádná nevzhledná změť těl a kostí.

Ani vzkaz napsaný do prachu: BDĚTE, KONEC SE BLÍŽÍ. Jako by všichni odešli na oběd a už se nevrátili.

Ale šaty tady nechali.

Všude na chodbách a pod většinou stolů se válely hromádky oblečení, jako by se každý zastavil, svlékl a odešel. Oděvy byly vyhlazené roky působeni gravitace, tuhé a zaprášené, ale přesto se většina z nich ještě dala identifikovat. Byly tam kancelářské šaty, pracovní kombinézy a několik uniforem. Veškeré vnější svršky i prádlo naházené na botách.

"To je..." Charliemu výjimečné došla slova.

"Děsivé," doplnil jsem. "Rád bych věděl, jestli je to jenom tady, nebo všude."

"Asi všude," řekl šerif a dřepl si na zem. Vstal s křiklavým diamantovým prstenem, viditelně starožitností ze Země. "Olupovači mrtvol tudy neprošli."

Záhada nezáhada, umírali jsme všichni hlady a hledali jsme restauraci.

S lednicí a mrazákem jsme se nezdržovali, ale našli jsme spíž s ovocnými, masovými a rybími konzervami. Rychle jsme se najedli a potom jsme se rozdělili, abychom všechno

prohledali a našli vodítko k tomu, jak dlouho je to tady opuštěné a co se vlastně stalo.

Šerif objevil zažloutlé noviny s datem 14. Galilea 128.

"Jak se dalo tušit," řekl. "Jsou ze stejného dne, kdy jsme se vydali zpátky, bereme-li v úvahu relativitu."
"Takže zmizeli ve stejný den jako naše antihmota." Hodinky mi zapípaly a připomněly mi, že se blíží doba, kdy nad námi přeletí Marygay. Taktak jsme otevřeli nouzové dveře.
Obloha byla v jemném oparu, jinak bychom viděli tři záchranné lodě jako tři bílé tečky plující blízko sebe po obloze.
Mluvili jsme jen pár minut, ale stejně jsme si neměli moc co říct. "Dvě nevysvětlitelné věci, které se staly ve stejnou dobu, měly s největší pravděpodobností tutéž příčinu." Řekla, že budou pokračovat ve vizuální prohlídce z oběžné dráhy. Neměli žádné vyspělé vybaveni, ale Trojka měla výkonný dalekohled. Viděli náš raketoplán i čáru, kterou při přistání vyryl do sněhu, a ještě jeden raketoplán, viditelný pod nepromokavou plachtovinou.
Záchranné lodě budou muset přistát zádi napřed, takže by v okolí několika kilometrů od místa přistání neměl být nikdo živý - jinak by už tam potom nikdo živý ani nezbyl. Gama záření z našeho raketoplánu nedosahuje ani jednoho procenta zplodin z větších lodí.
S tím problém podle všeho nebude.
Pokud by ve městě žili lidé, museli bychom vyjet do vnitrozemí a najít náhradní přistávací plochu, která by byla dostatečně velká a rovná. Napadlo mě několik farem, které bych klidně viděl takto zužitkované, jen tak na památku starých časů.
V šatně v suterénu jsme našli výstroj do studeného počasí - jasně oranžové kombinézy, lehké a na dotek mastné. Věděl jsem, že to není olej, jen nějaký nezvyklý polymer, který

mezi vrstvami oděvu uvězní milimetr vakua, ale stejně se mi zdály mastné.
S falešnými nadějemi jsme vstoupili do služební garáže, ale všechny palivové články vozidel byly vybité. Šerif si ale vzpomněl na záchranné vozidlo, které parkovalo venku. Bylo zkonstruováno pro práci v situacích, kdy není k dispozici palivo, a mělo malý plutoniový reaktor.
Byla to nevzhledná, křiklavě žlutá krabice přizpůsobená na hašení požárů, záchranu na dálku a bezprostřední lékařskou pomoc. Uvnitř byl vůz prostorný: stálo v něm šest lůžek a kolem nich bylo dost místa na to, aby se kolem nich mohli pohybovat lékaři nebo sestry.
Nemohli jsme se dostat dovnitř, protože dveře byly zamrzlé. Přinesli jsme z garáže pár těžkých šroubováků a vypáčili jsme si cestu dovnitř.
Když se dveře otevřely, rozsvítila se světla, což bylo dobré znamení. Zapnuli jsme odmrazovací zařízení na vysoký výkon a rozhlédli jsme se - dokud vydrží plutonium, bude to šikovná mobilní operační základna, pro teď i na později,

až dorazí zbytek.
Displej‚zbývající hodiny provozu' hlásil 11 245. Uvažoval jsem, jak to interpretovat, protože vznášedlo pravděpodobné spotřebuje vice energie na to, když šplhá na horském svahu, než když si tady dřepí s rozsvícenými světly.
Když bylo přední okno čisté, šerif se posadil do sedadla řidiče. Charlie a já jsme se připoutali do tvrdých křesel za nim.
"Aktivační kód pro nouzová vozidla býval pět-šest-sedm," řekl šerif. "Jestli to nebude fungovat, budeme muset najít způsob, jak je oklamat." Naťukal čísla na klávesnici a byl odměněn zazvoněním.
"Cíl?" zeptalo se vozidlo.
"Manuální řízení," přikázal šerif.
"Pokračujte. Jeďte opatrně."

Dal řadicí páku do polohy VPŘED a elektrický motor zakvílel a vyluzoval čím dál vyšší a silnější tón, až se všech šest kol s uspokojivým křupnutím odlepilo od ledu. Kolébali jsme se dopředu a šerif vozidlo opatrně navedl k přední straně kosmodromu a najel na silnici do města.
Pneumatiky z houbovitého kovu na zledovatělé silnici vydávaly zvuk podobný smirkovému papíru. Hodinky mi zapípaly a my jsme zastavili, abych mohl vyjít ven a podat Marygay průběžnou zprávu.
Na téhle straně města nebyla žádná sídliště. Směrem ke kosmodromu se nesmělo nic stavět. Když jsme ale projeli pětikilometrovou zónou, ocitli jsme se ve městě.
Byla to zajímavá část Centru. Stály zde nejstarší budovy, přikrčené lepenicové stavby s trámovým obložením dveří a oken. Nad nimi se tyčily dvoj nebo trojpodlažní cihlové budovy další generace.
Jeden ze starých domů měl otevřené vstupní dveře. Volně visely na jednom pantu. Zastavili jsme a šli jsme se tam podívat. Zaslechl jsem, jak si šerif odepnul pouzdro s pistolí. Jedná část mne se ptala: Co sakra čeká, že najde? a tu druhou to uklidnilo.
Špinavá okna dovnitř propouštěla tlumené světlo, které odkrylo strašlivou podívanou: podlaha byla posetá kostmi. Šerif do několika z nich kopl a pak podřepí, aby je prozkoumal.
Jednu dlouhou vzal do ruky. "To nejsou kosti lidi ani Člověka." Zahodil ji a prohrábl hromadu. "Samí psi a kočky."
"Protože byly dveře otevřené, bylo to pro ně jediné přístřeší na zimu," řekl jsem.
"A jediným zdrojem potravy," poznamenal Charlie. "Byli potravou sami sobě navzájem." Přivezli jsme na toto místo psy a kočky s vědomím, že na nás budou po většinu roku záviset, parazitovat. Byli vítaným pojítkem s životním řetězcem, který začal na Zemi.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

A skončil tady? Najednou mě přepadla nutkavá potřeba pokračovat v cestě do města.

"Nic pro nás." Šerif ji cítil také - prudce vstal a otřel si ruce do mastné kombinézy. "Jedeme dál."

Bylo zajímavé, že jsme instinktivně považovali za samozřejmé, že od okamžiku, kdy raketoplán opustil oběžnou dráhu, jsem velel já, ale teď je v řídicím křesle šerif, obrazně i doslova.

Slunce stoupalo po obloze a my jsme projížděli Hlavni ulici kolem opuštěných vozidel. Silnice i chodníky volaly po opravě. Kolébali jsme se nad zčeřeným mořem zmrzlých vln.

Auta a vznášedla nebyla jenom opuštěná, ale kromě toho havarovala v dopravních uzlech, hlavně na křižovatkách. Lidé v hranicích města vypínají automaty, takže když řidiči zmizeli, vozidla se prostě pohybovala tak dlouho, dokud nevrazila do něčeho těžkého.

Většina lidských domovů byla otevřená sluníčku. To také nebylo příliš uklidňující. Kdo odjíždí na dlouhou cestu, aniž by zatáhl závěsy? Nespíš ti, co nechávají vznášedla uprostřed silnice.

"Co kdybychom se prostě zastavili a namátkou zkontrolovali nějaký dům, který není plný psích kosti?" navrhl Charlie. Podle vzhledu mu šlo o totéž co mně: nejvyšší čas vypadnout z téhle rozhoupané bárky.

Šerif přikývl a zastavil u kraje, to kdyby se doprava dala znenadání do pohybu. Vystoupili jsme a zamířili jsme k nejbližší budově, třípodlažnímu bytovému domu. Vyzbrojili jsme se šroubováky, abychom mohli vypáčit zámky.

První byt vpravo byl odemčený. "Tady žil Člověk," řekl šerif a neubránil se emocím. Většina z nich se doma nepotřebovala zamykat.

Byt byl funkčně a jednoduše zařízený, za hranicemi strohosti. Pár kusů dřevěného nábytku bez polštářů. V jednom

pokoji stálo pět pryčen s dřevěnými špalíčky místo polštářů.

Uvažoval jsem, ne poprvé, jestli mají někde schované polštáře na sex. Tahle prkna jsou příliš tvrdá pod kolena i pod záda. A to zbývající jeden a půl páru přihlížel, jak se první pár páří? Dospělí vždycky bydleli po pěti, kdežto děti žily v jeslích s dozorem.

Možná to všichni dělali dohromady, každý třetí den. Nerozlišovali mezi homosexualitou a heterosexualitou.

Obydlí bylo zcela prosté jakékoli výzdoby, stejně jako tauřanská cela. Umění patřilo do veřejných prostor, k povzneseni všech. Neschovávali si suvenýry ani nic nesbírali. Všechny vodorovné povrchy pokrývala stejnoměrná vrstva prachu a já i Charlie jsme kýchli. Šerifovi tento gen očividně chyběl.

"Z lidského obydlí možná zjistíme víc," řekl jsem. "Bude tam větší nepořádek, více vodítek."
"Ovšem," souhlasil šerif. "Jsem si jistý, že z kteréhokoli jiného." Populace Člověka se rovnoměrně rozprostírala po celém městě, což bylo velkorysé gesto.
Vedlejší dveře byly zamčené a zbývajících sedm na patře zrovna tak. Se šroubováky jsme neuspěli.
"Mohli bychom zámek rozstřílet," napadlo Charlieho.
"To není bezpečné. Mám jen dvacet nábojů."
"Řekl bych, že na policejních stanicích jich budou plné bedny," namítl jsem.
"Vyjdeme ven a rozbijeme okno," navrhl. Vyšli jsme na rozmlácenou ulici a on zvedl kámen velký jako pěst. Na někoho, kdo asi nikdy nehrál fastball, dal slušnou ránu. Sklo prasklo, ale kámen se odrazil zpátky. Charlie a já jsme šerifa následovali. Po několika pokusech sklo pokryly trhlinky, až bylo skoro matné, ale pořád drželo.
"Tak dobrá..." Šerif vytáhl pistoli, zamířil na střed okna a vypálil. Hluk byl překvapivě jasný a třepotá ve se rozléhal

po ulici. Kulka nechala ve zničeném skle díru velkou jako ruka. Zamířil o metr doprava a vystřelil ještě jednou. Většina skla v okně se vysypala v uspokojivé kaskádě.
Nastal čas, abychom opět navázali kontakt, takže jsme si na chvíli vydechli a já jsem Marygay shrnul naše znepokojivá pozorování. Shodli jsme se, že dokud nebudeme o něco moudřejší, měli by odložit přistáni. Kromě toho lidé, kteří byli oživeni mezi posledními, byli na stres přistáni stále poněkud slabí.
Zbytky skla, které se držely na spodní části rámu, nebylo nutné odklízet. Protáhl jsem ruku a zdvihl zevnitř západku a okno se doširoka rozevřelo a vytvořilo velký, i když nepohodlný vchod. Šerif s Charliem mě jím prostrčili a pak jsme se navzájem vytahovali a vytlačovali, dokud jsme se všichni tři nedostali dovnitř. Potom jsem si uvědomil, že jsem mohl projít bytem a odemknout dveře.
V bytě byl nepořádek ještě předtím, než jsme do něj začali střílet. Měšťáci. Všude po místnosti se válely haldy knih, většina z nich s obaly z univerzitní knihovny. Ty se měly vrátit už před osmi zdejšími lety.
Přečetl jsem si diplom na zdi a byl jsem trochu překvapený - žena, která tady žila, Roberta Morová, byla fyzikální matematická, která kdysi přijela do Paxtonu, aby si se dvěma mými studenty promluvila o možnosti psát diplomovou práci v Centru. Všichni čtyři jsme společně poobědvali.
"Jak je ten svět malý," poznamenal Charlie, ale šerif připomněl, že vůbec není nepravděpodobné, že by jeden z nás znal některého zdejšího obyvatele, protože oba učíme a tohle je univerzitní čtvrť. Dokázal bych proti takové logice argumentovat, ale v průběhu let jsem se naučil utrácet čas příjemnějšími činnostmi.

Všude byly nánosy prachu a pavučin. Na stěně visely čtyři olejomalby, které mému oku příliš nelahodily. Jedna

z nich, vylepšená dírou od kulky, nesla podpis "Tetičce Rob s láskou," což pravděpodobně vysvětlovalo všechny čtyři. Chaos v místnosti vypadal přirozeně. Když si odmyslíte prach a pavučiny, zbude typický brloh akademicky žijící v osamělosti.

Když se to stalo, ať už to bylo cokoli, podle všeho seděla v kuchyni. Stál tam malý dřevěný jídelní stůl se dvěma židlemi. Na jedné z nich byla hromada knih a časopisů. Na stole ležel talíř s neidentifikovatelnými zbytky, což byla pravděpodobné stopa. Jinak bylo v kuchyni, v porovnání s pracovnou, uklizeno. Veškeré nádobí až na ten jeden talíř bylo umyté a na svém místě. Uprostřed stolu stála porcelánová váza s několika křehkými hnědými tyčinkami. Ať se stalo cokoli, přihodilo se to uprostřed jídla a ona neměla čas ani pomyšlení na to, aby dojedla a uklidila. Nikde žádné opuštěné šaty, ale pokud někdo žije sám, nemusí se k večeři oblékat.

Její oblečení leželo na pečlivě ustlané posteli, jejíž sytě červený potah prosvítal pod nánosem prachu. Přesně ve středu dvou protějších zdí proti sobě visely dva obrazy od téhož umělce. Prádelník měl tři zásuvky: na halenky, kalhoty a spodní prádlo, vše úhledně poskládané. Ve skříni ležely dva prázdné kufry.

"No, nikam se nebalila," řekl Charlie.

"Neměla čas. Skočím se ještě na něco podívat." Vrátil jsem se do kuchyně a našel jsem vidličku, se kterou jedla, na podlaze vpravo vedle židle.

"Podívejte." Zvedl jsem vidličku, která měla mezi hroty cosi zaschlého. "Stalo se to bez varování. Jednoduše zmizela v půli sousta."

"Naše antihmota ale ne," připomněl šerif. "Pokud stále uvažujeme o společné příčině."

"Ty jsi fyzik," řekl Charlie. "Co způsobuje, že mizí věci?"

"Kolapsary. Ale potom se objeví někde jinde." Potřásl jsem hlavou. "Věci nemůžou zmizet. I když se to tak jeví, změní pouze stav nebo polohu. Částice a aničástice se vzájemně zničí, ale ve vytvořených fotonech ‚tam' pořád jsou. I věci smetené čistou singularitou ve skutečnosti nezmizí."

"Možná to bylo zinscenováno, kvůli nám," nadhodil šerif.

"Co? Jak?"

"Netuším proč. Ale z hlediska fyziky to vypadá jako jediné možné řešení. Měli by spoustu času to připravit."

"Co takhle vystřelit si z těch odpadlíků?" spustil Charlie s centruským dialektem. "Všichni budeme vypadat, jako že jsme 14. Galilea 128 zmizeli. Šaty dolů a hezky po špičkách odkráčíme pryč. Mezitím ze Stroje času vycucneme

antihmotu, aby se museli vrátit zpátky."
"A pak vyskočí z úkrytu."
Šerif se naštval. "Neříkám, zeje to rozumné. Jen tvrdím, že z důkazů zatím nic jiného nevyplývá."
"Tak pojďme najít další důkazy." Udělal jsem posunek. "Odejdeme oknem, nebo dveřmi?"
21
Do soumraku jsem s Marygay mluvil ještě několikrát. Střídali se u dalekohledu a kromě stop, které jsme udělali do sněhu, jsme nenašli žádné další známky života. Stopy byly sotva viditelné i pro ty nejlepší pozorovatele, kteří ovšem věděli, co hledat. Zvětšení dalekohledu bylo pouze 15. Takže teoreticky se někde mohly schovávat tisíce lidí.
Ale ve světle toho, co jsme našli a nenašli, se to zdálo silně nepravděpodobné. Vše nasvědčovalo na tutéž nemožnost: ve 12:28 odpoledne 14. Galilea 128 všichni lidé, každičký Člověk i Tauřan, zmizeli beze stopy.

Tento čas vycházel z úvahy založené na jednom nálezu: porouchaných mechanických hodinách v dílně nějakého muže, plné podobných kuriozit. Oblečení měl zrovna pod hodinami.
Když jsme se blížili do centra města, začínalo se stmívat. Proto jsme se rozhodli v pátrání pokračovat až za plného denního světla. Byli jsme utahaní jako psi a dokázali jsme oči udržet otevřené jenom tak dlouho, dokud jsme nepovečeřeli náhodně nalezené potraviny, které jsme si omyli roztátým sněhem. V Robertině kuchyni byla skříňka s vínem, ale zdráhali jsme se je vzít, abychom neokrádali zmizelou.
Já s Charliem jsme se zhroutili na nosítka, vlastně operační stoly, v zadním prostoru vozidla. Dokonce jsme si našli nafukovací polštářky. Šerif usnul na podlaze, s hlavou podloženou dřevěným špalíkem, který objevil na ulici.
Vstal za svítáni, evidentně mu bylo zima, a probudil nás dva tím, že zapnul topení. Několik minut jsme byli jako mátohy a litovali jsme, že si ke studené uzené rybě a studenému ovoci nemůžeme dát čaj nebo kávu. Mohli jsme proniknout do nějakého domu nebo obchodu a najít nádobí a čaj a potom nějak rozdělat oheň. V Paxtonu, kde měl každý dům praktický krb, by to bylo snadné. Jenže celý Centrus byl ústředně vytápěný a platily v něm zákony proti znečišťování ovzduší.
Náhle jsem zatoužil vrátit se do Paxtonu, částečně ze zvědavosti a částečně v iracionální naději, že se tahle hrozivá katastrofa nerozšířila až tak daleko. Že můj dům bude stejný, jako když jsem ho přede dvěma měsíci, nebo čtyřiadvaceti lety, opustil. Že tam najdu Billa, kajícného, ale jinak nezměněného.
Viděli jsme, jak k nám ze západu připlouvá trojice lodí, temně zlaté hvězdy v položeru. Zapnul jsem rádio, ale nevysílal jsem a oni mlčeli, očividné ještě spali.

Doufal jsem. Tam, tady se může stát cokoli.

Šerif chtěl jít nejdříve na policejní stanici. Byla to jediná budova v Centru, kterou doopravdy znal, a kdyby oficiální místa tušila, že se blíži pohroma, mohli bychom najít důkazy tam. Nic jsme nenamítali. Já jsem chtěl jít ze všeho nejvíc do komunikačního střediska, kde bylo spojeni se Zemí, ale to mohlo počkat.

Čtyřpatrový zrcadlový kolos policejní stanice je napůl Právní budovou. Východní polovinu mají soudy, západní poldové. Obešli jsme budovu k západnímu vchodu a vstoupili jsme dovnitř.

Byla tam docela tma. Na chvíli jsme se zastavili, aby si na ni naše oči zvykly. Stěna s okny měla minimální polarizaci, ale stejně dovnitř propustila pouze chabý zlomek ranního světla. Bezpečnostní závora byla otevřená navzdory šerifově pistoli a našim potenciálně smrtícím šroubovákům. Přistoupili jsme k přednímu pultu a já jsem otočil knihu záznamů a posvítil jsem si na ni perem.

"Stojí tady: dvanáct dvacet pět. Špatné parkování." Před stolem ležely civilní šaty, za stolem seržantova uniforma. Nejspiš se kvůli lístku dohadoval ve 12:28. Seržant chtěl, aby už zmizel, a on mohl jít na oběd. No, půlka přání se mu vyplnila.

Šerif nás vedl na druhou stranu haly, kolem tuctů oddělených kanceláří. Některé z nich byly nevýrazně šedé nebo zelené kóje, jiné zdobily obrázky a holoobrazy. V jedné z nich zachytila první ranní světlo křiklavá kytice umělých květin.

Šli jsme do instruktážní místnosti, kde se strážníci každé ráno scházeli a probírali denní plány. Kdyby na tabuli stálo: "12:28 - SUNDAT ŠATY A NASTOUPIT NA AUTOBUS," objasnilo by to aspoň část záhady.

V instruktážní místnosti bylo asi šedesát skládacích židlí, vyrovnaných do úhledných řad. Stály čelem k tabuli, na níž bylo písmo dosud čitelné. Většinou to byly kódy, které

šerif rozluštil jako čísla případů a hlídky. Zpráva Narozeniny: Lockney a Newsome' pravděpodobné nenesla žádný skrytý význam.

Pustili jsme se do hledání nábojů do pistole, ale ve většině kójí buď nebyly žádné zbraně, nebo jen ty moderní, které bez energie nejsou k ničemu. Nakonec jsme našli sklad s napůl otevřenými dělenými dveřmi - zeptal jsem se, jestli je stále nazývají holandské dveře, a šerif odpověděl ne, rozsahové dveře, bůh ví proč. (Jazyk mi vždycky dělal potíže, protože obsahuje spoustu slov, která znějí stejně jako anglická, ale jinak s nimi vůbec nesouvisejí.)

Měli tam více munice, než byste odvezli na trakán. Charlie a já jsme vzali těžkou bednu, přestože mi vrtalo hlavou,

co s tím chce proboha střílet.
Šerif vzal čtyři bedny, a když jsme je táhli do ambulance, vyhýbavě nám odpověděl. "Víte," začal, "tohle vypadá jako následky po nějaké ideální zbrani, která zabije všechny lidi a ostatní věci zanechá netknuté."
"Ve dvacátém století jednu takovou měli," řekl jsem. "Neutronovou bombu."
"Způsobovala zmizení těl?"
"Ne, o to jste se musel postarat sám. Vlastně si myslím, že by těla na chvíli konzervovala ozářením. Nikdy se nepoužila."
"Opravdu? Člověk by myslel, že je měly k dispozici všechny policejní stanice."
Charlie se zasmál. "To by věci zjednodušilo. Byly vyrobeny tak, aby vyvraždily celá města."
"Celá města lidí?" zavrtěl hlavou. "A to si myslíte, že divní jsme my."
Když měla nad námi přeletět Marygay, vyšli jsme zase ven. Říkala, že se chystají opustit oběžnou dráhu a v dalším přeletu přistát, takže jsme potřebovali, aby mezi námi a kosmodromem byla pořádná vrstva hmoty.

Rozhodli se, že nebudou čekat na ostatní. Děly se příliš podivné věci. Zmizení antihmoty nebylo o nic více ani méně neobvyklé než to, co jsme viděli my. Věděli jsme, že by se mohlo stát něco, co by je tam nahoře uvěznilo.

22

Byl jsem si jistý, že přistáni bude nadpozemsky krásné; hmotově-antihmotové pohony jsem už pozoroval dříve z bezpečné, nebo alespoň rozumně bezpečné vzdálenosti. Jsou jasnější než slunce a záhadně purpurově se třpytí. Nevěděli jsme, jak bude malé stínění bezpečné, takže jsme se v dohodnutou dobu obezřetně přesunuli do druhého suterému Právní budovy.
Baterka osvítila uspořádané bedny s dokumenty a regál se starými právnickými knihami ze Země, většinou v angličtině. Za zamčenou železnou brankou stál ještě jeden regál, se stovkami lahvi s vínem, z nichž některé měly nálepky staré čtyřicet prostředníčkovských let.
Trhl jsem zámkem a ten se s cvaknutím otevřel. Náhodně jsem každému vybral tři láhve. Šerif protestoval, že vino nepije. Usadil jsem ho, že už nestřílím, a stejně jsem se tahal s jeho pitomou municí.
Ozvaly se tři sonické třesky, pořádně hlasité i v naší hloubce. A potom táhlý zvuk, jako když se trhají prostěradla. Jakmile to skončilo, vyběhl jsem nahoru.
Dosud jsem si nezvykl na námahu, a tak jsem sotva popadal dech. Zpomalil jsem a proběhl jsem mrtvou budovou a ven na ulici mírným klusem.
Ze středu Hlavní ulice jsem na obzoru pozoroval tři lodě jako zlaté jehly.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

Přes hučení sekundárního záření bylo Marygay sotva

rozumět. "Přistání proběhlo hladce," oznámila. "Jenom se cosi uvolnilo a zřítilo se to do okolí."
"Jak brzy se můžete vylodit?" křičel jsem.
"Nemusíš řvát. Možná za hodinu. Do té doby se k nám moc nepřibližujte."
Zatím jsme do ambulance naložili devadesát bund z policejní šatny - lepší vedro než zima - a já jsem z koloniálu na konci ulice vybral několik beden s jídlem.
Na příštích několik let budeme mít spousty jídla - pokud se zničehonic neobjeví všichni ostatní, nazí a vyhladovělí. A nasraní. Pokud je možné jedno kouzlo, nebo dvě, počítáme-li antihmotu - jaké kouzlo se pak může přihodit zítra?
Zdálo se, že šerifovi se honí hlavou totéž. Když jsme naložili oblečení, jídlo a pár dalších lahví vina - jedna na každých deset lidí se nám zdála málo - řekl: "Musíme mluvit s Antresem 906."
"O čem?"
"O tomhle. Nikdy jsem nerozuměl tauřanskému humoru. Ale bylo by jim podobné, kdyby předvedli nový vědecký princip pomoci velkého kanadského žertíku."
"Jistě. Vyvraždili by celou planetu."
"Nevíme, jestli jsou mrtví. Dokud nemáme tělo, mluvíme o .pohřešované osobě'." Nedokázal jsem rozeznat, jestli to myslí ironicky, hraje poldu. Třeba ho nějak poznamenalo setkání s policejní stanicí velkoměsta.
V jedné z mnoha zásuvek vozu, označených jenom čísly, jsme našli měřič záření. Za denního světla nepotřeboval napájecí zdroj. Namířil jsem ho na lodě a ručička se mírně rozkmitala kus pod červeným úsekem označeným PROSTOR VYKLIZENÍ.
"Tak co? Pojeďme za nimi."
"Záření ubývá se čtvercem vzdálenosti," vysvětlil jsem. "Kdybychom se dostali do vzdálenosti půl kilometru, prav-

děpodobně bychom se uškvařili." Samozřejmě jsem hádal - o sekundárním záření jsem nic nevěděl.
Zapnul jsem rádio. "Marygay, zeptala ses lodi, za jak dlouho se můžete vylodit?"
"Okamžik." Slyšel jsem nezřetelné mumlání, které se mísilo s rušením. "Říká padesát osm minut."
"Dobrá. Zhruba za tu dobu se tam potkáme." Kývl jsem na Charlieho a na šerifa. "Můžeme vyrazit a sledovat měřič."
Návrat byl mnohem snazší než příjezd do města. Kolébavě jsme zdolali příkop a pak jsme pokračovali po rovném blátě, rovnoběžné s rozbitou cestou. U značky oznamující, že zbývají dva kilometry, jsme počkali dalších patnáct minut a sledovali jsme, jak ručička kmitá čím dál méně.
Co si počneme s 90 nebo 150 lidmi? Jídlo není problém

a co se týče přístřeší, stačí vyrazit dveře. Ale vzniknou potíže s vodou.
Šerif navrhl univerzitu. Má koleje a středem protéká řeka. Možná se tam najde i náhradní zdroj elektřiny, uvažoval jsem. Vzpomněl jsem si, že jsem hned vedle kolejí kdysi viděl pole plné slunečních kolektorů a divil jsem se, k čemu jsou - k učeni, výzkumu, nebo možná slouží pro záložní napájení.
Naše sanitka se zrovna doplazila na přistávací pole, když se z Marygainy lodi vysunuly vyloďovací schůdky. Lidé se po nich opatrně, váhavě potáceli dolů, po pětičlenných skupinkách, což byla patrně kapacita výtahu z hibernátorů a z řídicí místnosti.
Když v poslední skupině vystoupila, uvolnil jsem zadržený dech a uvědomil jsem si, v jakém napětí jsem žil od okamžiku, kdy jsme připustili možnost, že by tam nahoře museli zůstat. Vyšel jsem do poloviny schodů a sevřel jsem ji v náručí.
Lidé z ostatních dvou lodi také vystupovali, tlačili se kolem sanitky a zkoušeli si bundy, klábosili plní úlevy od

napětí a štěstí z opětovného shledání - subjektivně uplynulo jenom pár měsíců, ale těch dvacet čtyři let bylo nějakým způsobem zrovna tak skutečných.
Všichni samozřejmě věděli, co jsme na planetě našli (spis nenašli) a byli plní obav a otázek. Vyhnul jsem se jim a vzal jsem Marygay stranou ‚na poradu'. Jakmile byli všichni na zemi a teple oblečení, vystoupil jsem do poloviny schodů a zamával jsem rukama, abych upoutal pozornost.
"Rozhodli jsme se, že se dočasně ubytujeme na univerzitě. Zatím je naším jediným fungujícím vozem tahle sanitka. Vejde se do ní najednou tak deset, dvanáct lidí. Prozatím se přesuneme dovnitř do závětří."
Poslali jsme napřed deset největších a nejsilnějších lidí, aby se hned začali dobývat do pokojů na koleji. Já s Charliem jsme zatím ostatní zavedli do jídelny, kde jsme našli naše první jídlo na planetě. Tiše procházeli kolem zlověstných hromádek se starým oblečením, které budily zdáni těl znetvořených nenadálou katastrofou, jako v Pompejích. Jídlo, i když jenom staré ovoce z konzervy, je rozveselilo. Charlie a já jsme zodpovídali dotazy o tom, co jsme našli ve městě.
Alysa Bertramová se zeptala, kdy můžeme začít s pěstováním. O tom jsem nic nevěděl, ale spousta ostatních ano a názorů bylo téměř tolik co lidí. Nikdo z lidi pocházejích z Centru nebyl zemědělec a farmáři z Paxtonu zase neznali místní poměry. Bylo ale jasné, že nepůjde prostě jen přebrat to, co opustili bývalí usedlíci. Farmaření v této oblasti je specializované a náročné na technologie. Budeme muset přijít na způsob, jak rozbít půdu a dostat do ni vodu, aniž bychom použili elektřinu.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

Lar Po, který také nebyl zemědělec, si vyslechl argumenty a vážně navrhl, že největší naději na přežití získáme, pokud najdeme cestu do Paxtonu, kde se nám může podařit vypěstovat dostatek obživy. To by ale byla dlouhá procházka.

"Na experimenty máme času dost," připomněl jsem. "Pravděpodobně tady dokážeme přežít jednu generaci, pokud vyštracháme, co se dá, a vyžijeme z lodních přídělů."

Pár týdnů na lodních přídělech ale dožene k farmaření každého. Nepochybně je to součást strategie.

Šerif se vrátil s vítanou novinkou, že na řece našli kolej, do které ani nebylo zapotřebí vniknout násilím. Pokoje mají elektronické zámky, které výpadek proudu otevřel.

Vyslal jsem Charlieho, aby se pustil do přípravy prací. Co nejdříve musíme mít systém hospodařeni s vodou a provizorní latrínu a pak vytvořit pátrací skupiny, které zmapují rozmístěni zdrojů ve městě.

Marygay a já jsme se ale chtěli vydat do centra, hledat další dva kousky do skládačky. Úřad pro meziplanetární komunikaci.

23

Stejně jako Právní budova byl ÚMK uprostřed dne odemčený. Šerif nás vysadil a my jsme šli přímo dovnitř - a tam nás čekalo překvapení v podobě umělého osvětlení! Budova byla nezávislá na městské rozvodné síti, a ať používala cokoli, stále to fungovalo.

Přímé vysílání ze Země by k ničemu nebylo, protože je vzdálená osmaosmdesát světelných let. Ale zprávy přes kolapsarový skok dorazí už za deset měsíců a někdo by je měl zachytit.

Pak tady byl Mizar, vzdálený jen tři světelné roky. Jeho tauřanská planeta Tsogot měla kolonii Člověka. Možná se něco dozvíme od nich, nebo jim aspoň zavoláme a odpovědi se dočkáme za šest let.

Nestačilo prostě vzít mikrofon a otočit vypínačem - a i kdyby, museli byste vědět, který mikrofon a který vy-

pínač. Žádná z popisek samozřejmě nebyla v angličtině a já ani Mary gay jsme z jazyka Prostředničku neznali o mnoho víc než konverzační fráze.

Zavolali jsme šerifovi, aby přijel překládat. Nejdřív musel v centru naložit jídlo a odvézt ho na kolej, pak se zastaví cestou pro další skupinu.

Zatímco jsme čekali, pořádně jsme tam všechno prohledali. V hlavním sále byly dva dispečerské stoly s nápisy, které je označovaly jako .příchozí' a ‚odchozi' (ačkoli si jsou obě slova natolik podobná, že jsme si je klidně mohli splést), a každý stůl se dělil na třetiny - Země, Tsogot a něco jiného, pravděpodobně Jiná místa'. V prostoru pro Tsogot byly tauřanské odpočinkové rámy i lidské židle.

Objevil se šerif a přivedl s sebou Marka Talose, který

pracoval s telefonním systémem v Centru a plynně ovládal standard.
"Nechytají ze Země všecko a pořád," řekl. "To by bylo nesmyslné a pravděpodobně i nemožné. Ale existuje jedna frekvence, kterou sledují a zaznamenávají neustále. Je to takový nepřetržitý archiv. Důležité zprávy přicházejí a odcházejí přes kolapsarovou družici, ale probíhá to v duchu: ‚Tak tohle se stalo na Zemi ode dneška před osmdesáti letech.'"
Přistoupil k dispečerskému pultu a prozkoumal ho. "Aha, monitor l." Stiskl vypínač ozval se rychlý, vysoký proud slov v jazyce, kterému se říká standard.
"Takže pod ním je monitor 2?"
"Ne tak docela. Spíš , 1A'." Vypnul první a ťukl na 1A. Nic. "Myslel bych si, že hovoří s kolapsarovou družicí a možná i s lidmi, kteří cestují tam a zpátky. Je ale možné, že se to dělá na kosmodromu."
"Můžeme poslat zprávu na Zemi?" zeptala se Marygay.
"Jistě. Ale než se tam dostane, budete... budeme dost staří." Mávl k židli. "Sedněte si a stiskněte červené tlačítko

před sebou, to, na kterém stojí HIN/HAN. Pak je stiskněte ještě jednou."
"Nejdřív bych chtěla napsat tu zprávu." Vzala mě za ruku. "Všichni si ji přečteme, abychom na nic nezapomněli."
"Asi už jsou dost zvědaví," podotkl Mark.
"Jo?" podivil jsem se. "A kde teda jsou?" Podíval jsem se na šerifa. "To jsou lidské bytosti v řádu věcí tak bezvýznamné? Že bychom mohli najednou zmizet a oni sem ani nepošlou loď?"
"Ehm, zatím dostávají zprávy z—"
"Z doby před osmdesáti lety - zlaté oči! Že by je nenapadlo, že dvacet čtyři let bez jediné spěšné zprávy přes kolapsarový skok patrně něco znamená? Vždyť jich posíláme několik ročně."
"Nemůžu mluvit za ně—"
"Do prdele, myslel jsem, že máte skupinové vědomí1."1'
"Williame..." ozvala se Marygay.
Šerif stáhl ústa do známé křivky. "Nemůžeme vědět, jestli zareagovali. Kdyby sem přijeli a našli to, co my, nemuseli tady zůstat. Proč by to dělali? My jsme se měli vrátit až za čtyřicet tisíc let."
"To je fakt, omlouvám se." Pořád mi to vrtalo hlavou. "Ale přece by nejeli tak daleko, aby se tady porozhlédli a vrátili se bez toho, aby po sobě něco nechali."
"Nevíme, jestli po sobě něco nechali," namítla Marygay. "Pravděpodobně by to bylo na kosmodromu."
"Nebo možná tady."
"Pokud ano, není to vidět," řekl Mark. Přikročil k další stanici. "Nechcete zkusit Tsogot?"
"Jo, dokud je tady šerif. Umí tauřansky lip než my."

Zapnul pár vypínačů a zavrtěl hlavou. Zesílil signál a místnost zaplnil hukot bílého šumu.
"Nic jiného nevysílají," řekl.
"Mrtvá linka?" zeptal jsem se, ale odpověď jsem tušil.

"Okruh je v pořádku," řekl zvolna. "Jenom je na druhém konci otevřený mikrofon."
"Takže se tam stalo totéž," konstatoval šerif. Pak se opravil: "Mohlo se stát."
"Je nahrávání nepřetržité?" zajímalo mě.
"Ano. Pokud se zastaví 3,1 roku po dni D, pak je to přesvědčivý důkaz. Můžu to prověřit." Vypnul bílý šum a pohrál si s nějakými vypínači. Pak vyměnil tauřanskou klávesnici za lidskou.
"Myslím, že tenhle úsek můžu přehrát zrychleně." Na malé obrazovce se objevilo datum a čas asi před osmi lety a on znovu zapnul zvuk. Tauřanské štěbetání se pořád zrychlovalo, bylo čím dál vyšší, a pak se náhle zastavilo. "Jo. Zhruba stejná doba."
"Tam, tady, a kde ještě?" uvažoval jsem. "Možná ze Země nikoho neposlali, protože tam nikdo není."

24

V příštím týdnu nás natolik zaměstnaly praktické záležitosti, že nám na záhady nezbýval čas ani energie. Ponechali jsme stejné vedení, dokud se věci neustálí, takže jsem měl plné ruce práce s tím, abych tenhle kout města duchů přeměnil na funkční čtvrť.
Lidé si chtěli vyhrnout rukávy a rozjet farmy, ale našimi bezprostředními potřebami byly energie, voda a hygiena. Také by neškodila jedna nebo dvě další vozidla, ale v prvním pátrání jsme nic nenašli.
Solární elektrárna, kterou si univerzita udržovala za hranicemi města, díky bohu evidentně sloužila k výuce, a ne k výzkumu. Nefungovala, ale to bylo proto, že ještě nebyla úplně smontovaná pro n-tou generaci studentů strojírenství. Vzal jsem tam mechanika a technika. Poté, co jsme našli

plány, jsme ji za dva dny znovu postavili a za další dva dny pečlivě rozebrali.
Pak jsme jednotlivé díly přemístili na koleje, znovu jsme elektrárnu složili na střeše a začali jsme nabíjet palivové články. Lidé neměli příliš velkou radost, že všechna elektřina proudí do baterií, když by jim mohla dát světlo a teplo, ale všechno popořádku. (Moje matka a otec vždycky propagovali názor ‚dát moc lidu'. Ještě že tady nejsou a neagitují.)
Zprovoznili jsme dvě dodávky - asi jsme jim měli říkat ‚rabovací dodávky' - a vzali jsme útokem sklad s rourami a železářství, abychom mohli do kolejí zavést tekoucí vodu. Čerpali jsme jakž takž čistou vodu z řeky do skládacího bazénu na střeše, který sloužil jako nádrž. Tímto způsobem

jsme samospádem přiváděli vodu do kuchyně a pro první patro koleje, dokonce teplou, protože šlo jenom o to, najít správné rozvody, aby voda protékala ohřívači. Pořád jsme byli bez záchodů, protože koleje měly klasický systém likvidace typu .sežehnout na popel', který je dokonale hygienický, ale spotřebuje kvanta energie. Na to, abychom přešli na starý splachovací systém mého dětství, jsme zase neměli dost vody, a stejně bych nevěděl, co s odpadní vodou. Pamatuji si na velké čističky, ale nejsem si jistý, jak fungovaly. Takže jsme používali štěrbinové latríny, jednoduchý typ podle vojenské příručky, a Sage pracovala na trvalejším řešeni.
O dvanáct dnů později dosáhla oběžné dráhy čtvrtá loď, číslo Dvě, a bez potíží přistála. Všichni její pasažéři dostali pokoje na druhém patře, s výjimkou Cat. Ami Larsonová skutečně potřebovala někoho, kdo by s ní soucítil. Truchlila kvůli Terese a vyčítala si, že opustila ji i jejich dceru. Cat byla od doby, kdy přijela na Prostředníček, heterosexuálka, ale celý život předtím byla lesbička. Což ovšem nehrálo takovou roli jako to, že měla s láskou a ztrátou o dvacet let zkušeností víc než Ami a uměla trpělivě naslouchat.

Takže bydlela hned vedle - což mě nemělo vyvádět z míry - a vyvádělo by, kdyby Cat byla bývalý milenec? Možná za to mohlo dlouhé období jejich životů (v reálném čase asi jen rok), který patřil jenom jim, který jsem nikdy nemohl sdílet - kdy jsem byl na vedlejší koleji, považovaný za mrtvého.
Jasně, že všichni veteráni z první generace, kteří byli homo, se nechali přeměnit na heterosexuály, aby mohli přijet na Prostředníček a skočit do genové zásobárny. Teresa předvedla, nakolik ta přeměna byla účinná. A vím, že Charlie měl aspoň jeden zálet s chlapem, možná jako vzpomínku na staré časy. Kluci budou holky a holky budou kluci, říkávali jsme za mého neosviceného mládí.
Mark pátral v ÚMK po dalších informacích, ale nic nového už neobjevil. Spoustu dní se také potloukal po kosmodromu, ale nikde ani stopy po zprávách ze Země došlých přes kolapsarový skok, před katastrofou ani po ní. Očividně je před plebsem drželi v tajnosti. Šerif netušil, kde by mohly být. Samozřejmě, i kdybychom ty zprávy našli a nebyly mezi nimi žádné ze Země po dni D plus deset měsíců, nic by to nedokazovalo. Nebyl tady nikdo, kdo by přijal odpověď.
(Ve skutečnosti jsme přes kolapsar mohli dostávat zprávy ze Země každou hodinu, a přitom o tom nevědět. Vysílač se přiřítí rychlostí, která je mnohem vyšší než úniková rychlost Mizaru, protože malý kolapsar se nachází na oběžné dráze v těsné blízkosti Mizaru. Mihne se kolem Prostředníčku rychlostí padesátkrát až stokrát vyšší, než je úniková rychlost planety, vystřeli dolů svoji zprávu a odletí do neznámých končin. Je velký jenom asi jako pěst, takže ho

téměř nezachytíte, pokud neznáte frekvenci, kterou používá.)
Lidi vzrušovalo pomyšleni na výpravu na Zemi. Záchranné lodi dosud měly spoustu paliva na kolapsarový skok

tam i zpátky. Pokud jsou na Zemi stále lidé, Člověk a Taurani, můžou nám pomoct rozlousknout, co se stalo. Jestli tam nikoho nenajdeme, o nic hůř na tom nebudeme: aspoň získáme další poznatek.
V tomto duchu se argumentovalo. Souhlasil jsem, ale někteří si nebyli tak jistí, že jsme se Zemí zcela přerušili spojení. I kdyby byli všichni pryč, pokud by v den D zmizeli, dostávali bychom od nich zprávy dalších šedesát čtyři let. Do té doby bychom se dávno znovu zabydleli na Prostředníčku. Byl by to šok, ale život by šel dál.
Kdybychom teď, stále pod dojmem původní katastrofy, zjistili, že jsme ve vesmíru úplně sami - a pořád zranitelní vůči síle, která smetla všechny ostatní - možná bychom to neunesli jako jednotlivci ani jako kultura. Taková byla teorie.
Pořád jsme ještě nebyli Jako kultura' stabilizovaní. Pokud se poslední loď ztratí, bude nás celkem 90 lidí, z toho pouhé čtyři děti. (Dva z devíti lidí, kteří zamřeli v hibernátorech, byli mladší dvanácti let.) Je potřeba začít dělat děti, jak ve velkém tak v malém - musíme dát vylíhnout pár z tisíců vajíček, která máme na palubě lodí.
Tato vyhlídka se nesetkala s nadšením. Spousta lidí byla jako já a Marygay: to už jsme přece dělali! Mezi možnostmi, které se před námi otevírají ve středním věku - například únos Stroje času - zaujímalo další založení rodiny jedno z posledních míst.
Sára představovala jednu čtvrtinu žen dost starých i mladých pro přirozené mateřství a necítila by se na ně připravená, i kdyby se ji některý z mužů, kteří byli k maní, zamlouval. Nelíbil se ji ani jeden.
Šerif navrhl, abychom vypěstovali velkou várku v Člověčím stylu - ve skupinových jeslích a bez rodičů jako takových, pouze s vychovateli. Viděl jsem v tom určitou výhodu,

protože většina z nich by stejně neměla žijící rodiče. Nebýt spolupráce s Člověkem, myslím, že by většina byla pro.
Ale zavládl všeobecný nesouhlas: od podobných věci jsme chtěli utéct a ty to chceš zavádět zpátky?
Možná si to rozmyslí, až se kolem nich bude batolit čtyři nebo pět capartů. Rada se dohodla na kompromisu, jediném možném, protože jsme mezi sebou měli lidi jako je Rubi a Roberta, kteří jsou do dětí blázen, ale nemůžou mít svoje vlastni. Dobrovolně se nabídli, že si vezmou na starost jesle. Každý rok - třikrát do Roka - nechají vylíhnout osm nebo deset děti z lodních zásob. Převezmou také záštitu nad nechtěnými dětmi, které se narodí přirozenou cestou.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

Antres 906 na tom byl pravděpodobně nejhůř z nás všech, i když je samozřejmě těžké říkat cokoli o citovém stavu Tauřanů. Z toho, co věděl, byl Antres 906 poslední žijící bytostí své rasy. Nemají pohlaví, ale nedokážou se rozmnožovat bez výměny svého genetického materiálu - což je přežitek dávné minulosti, protože Tauřani jsou už několik tisíc let geneticky identičtí.

Lidé si zvykali na to, jak se potlouká kolem a snaží se být užitečný, ale podobalo se to situaci na Stroji času: nic užitečného neuměl. Byl to lingvista, který byl zároveň jediným, kdo mluvil svým jazykem, a diplomat, zastupující sám sebe.

Stejně jako šerif se Tauřan dokázal napojit na Strom, ale oba potkala tatáž zkušenost. Necítili, že by se blížilo nebezpečí, dokonce ani problém ne, ale od onoho dne D se nepřidaly žádné nové informace. Ani poslední kolapsarová zpráva ze Země, tři týdny před dnem D, neobsahovala předtuchu katastrofy, od Tauřanů ani od Člověka.

Antres 906 navrhoval jet na Zemi nebo na Kysos, což je domovská planeta Tauřanů, a nabídl se, že kolapsarový skok zdolá sám a přinese zprávy. Marygay a já jsme věřili, že to

myslí upřímně. Řekl bych, že jsme Antrese 906 znali lip než všichni ostatní, s výjimkou šerifa. Ale většina lidi se domnívala, že by to bylo naposledy, kdy bychom loď nebo Tauřana viděli (jiní zase zastávali názor, že by stálo za to obětovat loď a zbavit se posledního přežívajícího nepřítele.)

Spousta lidí chtěla zjistit situaci na Zemi, s Antresem 906 nebo bez něho. Nechali jsme na nástěnce v jídelně arch a přihlásilo se třicet dva dobrovolníků.

Včetně Marygay, Sáry a mne.

Logika by si žádala, aby jeli ti, které rodící se kolonie potřebuje nejméně. Ale dalo se těžko určit, kdo je cennější než ostatní, kromě několika lidí, které nešlo nahradit, jako Rubi a Roberta (ti tak jako tak nebyli na seznamu), Diany a dvou mladých lidí, které zaškolovala jako lékaře (ti na seznamu byli).

Rada rozhodla, že v losování, které jsme zúžili na pětadvacet osob bez životní důležitosti, bude vytaženo dvanáct lidí. (Když jsem trval na tom, že nejsem životně důležitý, poněkud mé zklamalo, jak málo proti tomu padlo námitek.) Měli jet také šerif a Antres 906 jakožto pozorovatelé se specifickým úhlem pohledu.

Ale čtrnáct z dobrovolníků chtělo počkat až do hluboké zimy, kdy se stejně nedá nic moc dělat. Výprava by mohla dojet na Zemi, porozhlédnout se tam a do jara se vrátit.

Kdy provést volbu? Stephen a Sage - oba na seznamu - chtěli, aby proběhla hned, ať to máme za sebou. Já jsem vyzýval, ať počkáme do posledního okamžiku, naoko jsem

se tvářil, jako že z toho chci udělat větší událost: dát lidem trochu rozptýlení, které nesouvisí s každodenním přežitím. Ve skutečnosti jsem ale uvažoval čistě statisticky - za rok a půl si to někteří z oněch pětadvaceti rozmyslí, zemřou, nebo se stanou jinak nezpůsobilými, což zvýši naše šance.

Marygay a já jsme se rozhodli, že pojedeme jedině tehdy, pokud nás vyberou oba. Pokud vyberou Sáru, tak pojede a bašta. Sice se za to omlouvala, ale byla neoblomná. Ve skrytu duše jsem byl pyšný na to, jak je samostatná, i když jsem měl z odloučeni obavy.

Rada souhlasila s tím, že počkáme, a tak jsme dál pracovali na obyvatelnosti Centru. Frustrujícím a zásadním problémem byla výroba energie. Vždycky jsme považovali za samozřejmé, že je energie zadarmo a že je ji víc než dost: přes sto let fungovaly tři mikrovlnné reléové družice, které přeměňovaly sluneční energii na mikrovlny a ty pak vysílaly dolů. Ale kolem Prostředníčku není vzhledem ke dvěma velkým měsícům a slunci blízkému dvojhvězdě jednoduchá stabilní dráha. Všechny tři družice se bez dozoru někam zatoulaly. Nakonec je dokážeme najít a získat zpátky, nebo vyrobit nové a poslat je na oběžnou dráhu. Prozatím ale naše průmyslová planeta měla blíž do století devatenáctého než jedenadvacátého. Podobně měla každá ze tři vesmírných lodí na odpalovací rampě dost energie na několik desítek let, jenomže my jsme ji nedokázali uvolňovat pomalu a bezpečně.

Výřečná menšina vedená Paulem Greytonem požadovala, aby se všechny tři lodě zaparkovaly na oběžné dráze, teď hned - než se něco stane s ochranným magnetickým mechanismem a my všichni se během okamžiku vypaříme. Chápal jsem jeho obavy a ne že bych úplně nesouhlasil, ačkoli ochranná pole nemohou selhat, pokud platí fyzika částic. Na druhou stranu, fyzika částic nepředpokládá ani to, že se antihmota sama od sebe vytratí bůhvíkam.

Také by k jejich zaparkováni byl potřeba raketoplán a já bych se docela rád udržel ve formě. Ale zbytek rady Greytona jednomyslně odmítl. Většině lidi pohled na lodě na horizontu skýtal útěchu, symbol voleb, možností.

25

Zprovoznili jsme dva víceúčelové zemědělské stroje a já jsem pravomoc nad tímto druhem problémů s radostí předal Anitě Szydhowské, která dřivé řídila družstvo v Paxtonu. Měli jsme příliš mnoho možností. Pokud bychom přistáli na náhodné planetě typu Země, neměli bychom problém: v lodních zásobách pro přežiti bylo osm superodolných druhů základní zeleniny. Ale ve jménu odolnosti se pěstitelé museli vzdát atributů, jako jsou chuť a výnosy.

Ani jedna z pozemských rostlin na Prostředníčku nepřežila osm tuhých zim, ale na skladě byla spousta semen,

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

z nichž bude nezanedbatelná část životaschopná - plus stovky zmrazených druhů na univerzitě. Anita na to šla šalamounsky, postarala se, aby se zasely superodolné druhy, abychom přečkali příští rok, a teprve potom půdu rozdělila pro osev klasickými plodinami, které jsou rizikovější vzhledem ke stáří semen. Pak přišlo na řadu několik akrů v samotném areálu školy. Připadly třem bývalým farmářům, kteří už léta měli zálusk na exotiku, kterou univerzita čas od času přidělovala.

Opět jsem zahájil rozvrh, podle kterého jsem vyučoval na Stroji času - k všeobecné radosti studentů, samozřejmě. Bohužel jsem vypustil základy přírodních věd, protože dva moji nejmladší studenti zemřeli v hibernátorech, ale zase jsem musel přidat diferenciální počet, protože učitel vyšší matematiky, Grace Lani, také zemřel. To byla výzva. Diferenciální počet je snazší provádět než učit a všichni moji dřívější studenti měli základy dávno za sebou, takže jsem s touto prací neměl žádné zkušenosti.

Po měsíci jsme se mohli vypravit do Paxtonu. To na dva dny vyřadilo z provozu obě dodávky - jejich dosah byl zhruba tisíc kilometrů, takže dodávka, která podnikla cestu, musela vézt palivové články druhého vozu.

Rada velkoryse rozhodla, že by se měl na cestu vydat jeden z jejích členů, a já jsem si vytáhl krátkou slámku. Jako pomocnici a druhou řidičku jsem si vybral Sáru. Byla moc zvědavá, jako všichni. Byla také dost mladá a silná na to, aby mi pomohla s řízením - samozřejmě manuálním - a výměnou palivových článků. Marygay souhlasila, i když by ráda jela sama. Sára se nám rychle vzdalovala, ale tohle byla jedna oblast, kde se naše zájmy mohly protnout. Dodávka měla nosnost tři tuny, takže jsme zpátky mohli přivézt i nějaký náklad. Pověřil jsem Sáru, aby obešla lidi, a pak jsme se posadili se seznamem a přijímali jsme rozhodnutí. Bylo to jako síto před naloděním na Stroj času, i když v malém. Vyloženě sentimentálních žádostí se mnoho nevyskytlo, protože tyhle věci si už lidi vzali s sebou na palubu časové lodi a buď si je přivezli zpátky, neboje tam nechali. Ale byli jsme omezeni časem a úsilím, které jsme mohli vynaložit - stálo by například za to zajít do Dianiny ordinace a vzít zdravotní karty jedenatřiceti z nás, kteří jsme patřili k jejím pacientům, ale na druhou stranu jsem nehodlal šmejdit po bytě Eleny Monetové a hledat háčkování.

Pár těžkých rozhodnutí jsme udělat museli, čarovali jsme s časem, váhou a potřebami jednotlivců i celé komunity. Měli jsme naložit keramickou pec Stana Shankse, i když vážila přes půl tuny a pomysleli byste si, že takové věci nejsou vzácné. Ale on prohledal celý Centrus a všech devět pecí, které našel, byly zničené - pracovaly tak dlouho, dokud nevyhořely.

Sára a já jsme na seznamu neměli nic. Ale aspoň jsme si

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

na chvíli dali pauzu.
Vyjeli jsme za svítání a dobře jsme udělali. Cesta, obyčejně osmihodinová, trvala dvacet hodin. Než bychom se probíjeli rumištěm na vozovce, raději jsme se většinu času plazili po krajnici.
Když jsme dorazili na místo, ze všeho nejdříve jsme

projeli mastem do našeho bývalého domova. Bili se nastěhoval jako dočasný správce, dokud se nenajde někdo další, kdo by byl schopen a ochoten rybařit výměnou za hezký starý dům.
Šli jsme přímo do kuchyně a rozdělali jsme oheň. Nechal jsem Sáru, ať to udělá, a mezitím jsem se vydal k jezeru pro pár kbelíků vody, kvůli kterým jsem musel rozbit ledovou slupku.
V sudu na konci doku bylo stále zapnuté stázové pole - nevyžaduje žádnou energii. Sud byl asi do čtvrtiny plný ryb. Došel jsem do kuchyně pro kleště a několik jsem jich přinesl. Ovšem, jejich teplota dosáhla absolutní nuly, ale do snídaně rozmrznou.
Ohřáli jsme nad ohněm vodu a pili jsme staré víno - koupil jsem ho od Harrase před necelými pěti měsíci - a když byla voda dost teplá, šel jsem si se svíčkou číst do obýváku a Sára se mezitím vykoupala. Vzhledem k tomu, že jsem vyrostl v komunitě nudistů a odtud jsem přešel do armádních společných sprch, neuvádělo mě koupáni do rozpaků, a Marygay také ne. Takže nám naše děti připadaly jako puritáni.
Vypadalo to, že tady Bili v den D ještě bydlel, a ne sám. V obývacím pokoji na pohovce, kde seděl, jsem poznal hromádku jeho oblečení, vedle hromádky ženských šatů. Z jeho šatů jsem dostal pořádný šok. Zatočila se mi hlava a musel jsem se posadit na židli.
Když jsem se zase udržel na nohou, s pocitem zvědavosti a neurčité viny jsem se šel podívat nahoru, a opravdu, v téhle neustlané posteli spali dva lidé. Přemítal jsem, co byla zač, a jestli měli čas, nebo chuť, se zamilovat.
Když se Sára vykoupala, podívala se na bratrovy šaty a ztichla. Našla pro nás přiměřeně čisté povlečení a šla si nahoru převléct postel a spát, ale dlouho jsem slyšel, jak se převaluje a obrací ze strany na stranu. Já jsem si jen připravil

provizorní lůžko na podlaze u krbu. Netoužil jsem spát v naší staré ložnici sám.
Ráno jsem nad ohněm opekl rybu a uvařil jsem hrnec rýže, která nevypadala na to, zeje deset let stará. Pak jsme se vydali na různé pochůzky, s dvojici holokamer na přední straně dodávky. Stephen Punk na tom trval - jednou to budou cenné historické záznamy. A lidé budou zvědavi, jak vypadají jejich staré, osm let opuštěné domovy.
Většina z nich bude nešťastná, protože jenom okolo má-

la domů zbyly pozemské rostliny. Pěstování a udržováni rostlin ze Země bylo symbolem životní úrovně, ale jen zlomek by bez péče přežil jedinou tuhou zimu. Na jejich místo nastoupily domácí formy, zejména velké i malé zelené žampiony, něco mezi rostlinou a houbou, které vypadaly ošklivé i v lesích, kam patřily. Byly jich plné všechny trávníky. Narostly do výšky kolen až hlavy. Město vypadalo jako z nějaké hororové pohádky.

Shromáždili jsme spisy, artefakty a njaké speciální zařízeni - mezi jiným i Stanovu pec. Rozebrali jsme ji na několik kusů, jak říkal, ale i tak to byl kolos. Na konci dne jsme byli unavení a v depresi a nejradši bychom už odjeli. Ale museli jsme počkat do svítání.

Uvařil jsem ovoce z konzervy s rýží a posadili jsme se k ohni, jedli jsme a příliš jsme pili.

"Země pro tebe bude stejná jako tohle, co?" zeptala se Sára. "Jenom ještě horší."

Přihodil jsem do ohně pár polen a vrátil jsem se, abych doplnil džbán s vínem. "Nejspíš jsem ti povídal o tom chlápkovi z dvaadvacátého století."

"Už dávno, zapomněla jsem to."

"Přišel na Hvězdnou bránu v době, kdy jsem čekal, až se Charlie s Dianou a Anitou přemění na heterosexuály. Byl sám, podle všeho jako jediný přežil nějakou bitvu. Moc o ní ale nemluvil."

"Ty sis myslel, že dezertoval."

"Přesně tak. Ale mé zajímalo něco jiného." Víno bylo studené a štiplavé. "Vrátil se na Zemi ve čtyřiadvacátém. Narodil se v roce 2102 a z armády ho propustili kolem roku 2300. Stejně jako tvoje matka a já se nedokázal smířit s tím, co se stalo se společnosti na Zemi. Aby ji unikl, vrátil se zpátky na Hvězdnou bránu.

Ale to, co popisoval, vypadalo stokrát lip než svět, do kterého se narodil. To bylo padesát let potom, co jsme s Marygay odjeli, a bylo to ještě horší. Nejčastější příčinou smrti ve Spojených státech byla vražda. Většina z nich byla spáchána v legálních soubojích. Lidé pomocí zbraní řešili spory, obchodovali i sázeli - já vsadím veškerý svůj majetek a ty zase svůj, a kdo přežije, získá celou hromadu."

"A jemu se to líbilo."

"On to miloval! A po výcviku v přepadovém oddílu a zkušenostech z boje se těšil, že se z něj stane boháč.

Jenomže Země se mezitím změnila. Existovala třída válečníků, do které se člověk narodil, biologicky naprogramovaných. Vstupovali do armády jako děti a nikdy ji neopustili. Nikdy se nepromisili se slušnou společnosti - myslím opravdu slušnou. Ze Země se stala planeta poslušných jehňátek, která žila pospolu. Nikdo nevlastnil - ani netoužil vlastnit - víc než ostatní. Nikdo ani nikdy o druhém nemluvil ve zlém.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

Věděli dokonce, že jejich harmonie je umělá a že ji na
ně uvalilo biologické a sociální inženýrství, ale byli za ni
vděční. Skutečnost, že v jejich jménu na stovkách planet
zuří válka, jim byla ještě větším důvodem pro to, aby své
vlastní životy žili poklidně a civilizovaně."
"A tak utekl zpátky do armády?"
"Ne hned. Věděl, jakou měl kliku, že přežil, a nechtěl
znovu pokoušet štěstí. S těmi ovcemi žít nemohl, a tak vy-

razil na vlastní pěst - toulal se světem a snažil se vyžít z plo-
dů přírody.
Ale oni ho nenechali! Nedali mu pokoj. Pokaždé ho našli
a každý den poslali někoho nového, aby ho přivedl zpátky
do stáda. On proti těm poslům bojoval - nebo je aspoň na-
padal. Nebránili se, a dokonce jich pár zabil. Další den se
objevil nový, plný lítosti a obav.
Po několika měsících se objevil důstojník, který verboval
do armády. A nazítří byl v tahu."
Chvíli jsme se dívali do ohně. "Myslíš, že ty by ses do-
kázal přizpůsobit?"
"Přizpůsobit ne. Nikdy bych nemohl být jako oni. Ale
dokázal bych žít v jejich světě."
"Já taky," řekla. "Připomíná mi to svět Člověka."
"To jo." Svět, který jsem odmítl na Prostřednícím. "To
byl pravděpodobně první krok. Ačkoli jsme s Tauřany uza-
vřeli mír až za dalších tisíc let."
Nesla misky a lžíce ke dřezu. Při chůzi se snažila udržet
rovnováhu. "Doufám, že jestli mé... jestli nás vyberou, bude
to jiné."
"Bude. Všechno se mění." Když ale vzal Člověk věci
do svých rukou, nebyl jsem si tak jistý. Proč strkat nos do
dokonalosti?
Souhlasila a vydala se nahoru do postele. Já jsem nesmysl-
ně umyl misky a lžíce. Za mého života už v domě nejspíš
nebude nikdo bydlet.
Ustlal jsem si u ohně na podlaze, ale nejdříve jsem chvíli
zápolil s velkým polenem, než jsem ho dostal do krbu. Lehl
jsem si a díval se do plamenů, ale ne a ne usnout. Asi jsem
vypil moc vína - to se někdy stává.
Bůhví proč mě pronásledovaly výjevy z války - nejenom
skutečné vzpomínky na válečná tažení a na dva masakry
při přesunu. Vybavil se mi také výcvik, představy boje vy-
volané PUŽP, přízraky zabijáků vraždící vším od kamene

až po novabombu. Napadlo mě, že bych si dal ještě kapku
vína, jen tolik, abych ty představy rozehnal. Ale přinejmen-
ším polovinu dlouhého dne jsem měl řídit, navigovat.
Sára s posmrká váním dupala dolů ze schodů, i s polštá-
řem a přikrývkami. "Zima," vysvětlila. Přitulila se ke mně
tak, jak to dělávala, když byla malá, a za okamžik už tiše

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

chrápala. Její důvěrně známá vůně odehnala démony a spánek přemohl i mne.

26

Další lidé se pak vydali na výpravy do Thomhillu, Lakelandu a Black Beach/White Beach a vyškrabovali zbytky ztracené minulosti. Neobjevili žádný klič k tomu, co se přihodilo, ale koleje vypadaly útulněji a byly přecpané veteší, kterou s sebou přitáhli.

Ke konci jara jsme se začali rozpínat, i když to spíš připomínalo pomalu se dělící měňavku. Neexistovaly žádné ústřední rozvody energií a ještě mělo chvíli trvat, než je budeme mít, takže jsme všude museli v malém napodobovat naše mechanismy na elektřinu, vodní potrubí, a tak dále.

Devět lidi se přestěhovalo do budovy v centru zvané ‚Múzy', kde spolu dříve pohromadě bydleli malíři, hudebnici a spisovatelé. Zůstaly tam jejich pracovní potřeby, i když některé z nich zničila zima.

Milenka Eloie Casiho, Brenda Desoiová, přinesla rozpracovanou sošku, kterou ji Eloi daroval předtím, než jsme opustili Stroj času. Chtěla ji vystavit a také věděla, že Eloi za svého mládí trávil hlubokou zimu studiem a prací v Múzách. Něvy vstaly žádné námitky - popravdě by většina z nás Brendu vynesla na zádech, jen abychom se jí zbavili. Na kosmodromu jsme našli sklad plný solárních panelů a vybavení, takže v tom nebyl žádný problém. Etta Berengerová

je během několika odpolední nainstalovala. V elegantním atriu pro ně také zkonstruovala celoroční latrínu, ale nechala je, ať už si výkaly umělecky kydaji sami.

Tím se na kolejích uvolnilo šest pokojů. Přestěhovali jsme obyvatele tak, abychom západní křidlo budovy mohli přenechat Rubiho a Robertiným jeslím a rodinám, které sami vychovávaly děti. Pro děti je dobré, aby vyrůstaly mezi jinými dětmi, a bylo skvělé, že západní křídlo oddělovaly protipožární dveře, za něž se děti bez dozoru nedostaly.

Etta s Charliem a mnou, společně s dalšími odborníky, které jsme čas od času přizvali, jsme každé odpoledne několik hodin pracovali na plánech, jak civilizovat Centrus. Mohli jsme začít s malými koloniemi jako jsou Múzy, ale chtěli jsme, aby se nakonec rozrostly do skutečného města. Na Zemi nebo nějaké jiné dobře vychované planetě by to bylo snazší. Zápolení s dlouhými měsíci drsné zimy všechno komplikovalo. Oříškem bylo už jen to, jak udržet budovy obyvatelné. V Paxtonu jsme elektrické vytápění doplňovali o krby a kamna, ale tam jsme měli otopové farmy - rychle rostoucí stromy, jejichž větve se každoročně osekávaly na podpal. Centrus obklopovaly kopce s místními stromy, ale jejich houbovité ‚dřevo1 nehořelo nijak dobře, a kdybychom je káceli ve velkém, způsobilo by to během jarní oblevy erozi a možná i povodně.

Řešením nakonec mělo být najít jednu z energetických

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

družic a přivézt ji zpátky. Ale to už se tuhle zimu nepodaří. A brzy se s tím budeme muset zabývat - nejenom že se s ústupem léta rychle ochladilo, ale také prudce poklesl výkon solární elektrárny. Nejednalo se jenom o to, že energie ubývá se čtvercem vzdálenosti (až bude slunce dvakrát dál, budeme jí mít čtvrtinu), ale také o čím dál oblačnější dny, protože jsme neměli družice na řízeni počasí.

Takže pojedeme pro kamna na dřevo. V Lakelandu byl dostatek dřeva na to, abychom přečkali tucet zim. Obyčejně

se stromům v tepelných farmách odřezávaly vršky, aby nevyrostly výš než do úrovně oči. Osm nekontrolovaných ročních dob však zalesněné akry proměnilo ve vysokou a hustou džungli otopu.

V přístavku k chemické továrně za Centrem jsme našli stovky ocelových sudů, stolitrových i dvěstěpadesátilitrových, ze kterých byla ideální kamna. Býval jsem svářeč a za hodinu jsem naučil několik chlapů, jak do sudů vysekat správné otvory. Také Alysa Bertramová uměla svářet, takže jsme spolu k sudům přivařovali kovové trubky. Na kolejích i v Múzách si lidé vytvořili provizorní komíny vyvedené okny nebo stěnami.

Jeden kombajn a jednu dodávku jsme vyčlenili pro sběr dřeva. Abychom byli v suchu, potřebovali jsme 850 sáhů dříví. Použije se na to, abychom z ledu vytvořili vodu a také na vytápění a vaření.

Když se začala sklízet první úroda, všichni si oddechli. Hejno kuřat se rozrostlo tak, že začala snášet. Umělci si vzali dva páry, které jim měly zpříjemnit život v Múzách, až přijde zima. My jsme na kolejích přeměnili promítací místnost na kurník pro kuřata. Lidé, kteří za každou cenu museli mít velkou holokrychli nebo obrazovku pro své filmy, se o ně mohou podělit s drůbeží. Napadlo mě, že na nějakou dobu krychle stejně nebude pravidelně vysílat. (Tento předpoklad se ukázal jako mylný: tváří v tvář nudě dlouhé zimy se lidé dívali na všechno, i kdyby dole před kamerou stáli jejich vlastní sousedé.)

Ze slunečné tělocvičny v horním poschodí se stal skleník pro pěstováni semenáčků, které se měly dál rozesazovat. Abychom tam v zimě mohli pěstovat zeleninu, instalovala v ní Anita troje kamna a dodatečné osvětlení.

Pokud šlo o skutečně ožehavý zimní problém - nalezeni alternativy k tomu, abyste při padesáti stupních museli utíkat sněhem a obnažit zadek nad úzkou dírou v zemi - přišla

Sage s řešením, které bylo spíše přímočaré než elegantní. I v této zeměpisné šířce je vrstva trvale zmrzlé půdy. Vše pod sedm metrů (a ne tak hluboko, aby se země začala ohřívat), zamrzne a zůstane tak navždycky. Neměli jsme nástroje na přemisťování zeminy ani elektřinu k tomu, abychom vykopali jímku dost hlubokou a velkou pro devadesát nebo

více obyvatel. Ale jen deset kilometrů od města byl důl na měď a z něho si Sage uzmula usměrněné nálože a dobývací lasery, které to udělaly za nás.
Lidi ve městě se budou muset spokojit s dírou, ale umění si vždycky žádá oběti. Cesty do zmrzlého atria je uvedou do spojení s přírodou a s jejich vnitřním já.
27
Nikdy jsem na ničem (mimo boj) nepracoval tak usilovně jako na projektu zabydlování města a Marygay také ne. Vzduch byl plný zoufalství. O výpravě na Zemi nepadlo ani slovo, dokud nenastal den losování.
V poledne se všichni shromáždili v jídelně kolejí, kde byla skleněná miska s pětadvaceti proužky papíru. Nejmenší dítě, které nebylo příliš malé na to, aby to dokázalo. Moři Dartmouthová, sedělo na stole a losovalo dvanáct jmen, která jsem vyhlašoval. Sára byla druhá a odměnila mě radostným zařičením. Cat byla třetí a obejmula Sáru. Marygay byla osmá a jen kývla.
Po oznámení všech dvanácti zůstalo moje jméno v misce. Nechtěl jsem se podívat na Marygay. Spousta ostatních to udělala. Odkašlala si, ale promluvil Peek Maran: "Marygay," řekl, "ty nepojedeš bez Williama a já zase bez Normy. Je to trochu jako hra."
"Co navrhuješ?" zeptala se. "Nemáme mince."

"Ne," odpověděl, na okamžik zaskočený tím slovem - byl ze třetí generace a nikdy neviděl peníze v jiné formě než elektronické. "Vyndáme lístky z misky a dáme do ní svá jména - ne, jen Williamovo a Normino. Moři pak jedno vytáhne." Moři se usmála a zatleskala.
A tak jsem vyhrál, tedy vyhráli jsme a místnost vyplnil tichý tlak žárlivosti. Spousta lidi, kteří se loni na jaře nepřihlásili k losování, by teď, když je zima na krku, hrozně ráda zkusila štěstí a vyrazila na výlet.
Hmotné přípravy skončily už před několika měsíci. Měli jsme jet na lodi číslo Dvě, pokřtěné Merkur. Vyjmuli jsme všechny terraformovaci a kolonizačni nástroje a materiály: kdyby byla Země opuštěná, prostě bychom tu zprávu přivezli domů a nechali na uvážení příštích generací, jestli ji znovu zalidní.
Byli jsme ale připraveni i na jiné eventuality. Každá loď měla bojový skafandr a my jsme si všechny čtyři vzali s sebou. Vezli jsme také stázový štít, ale rozhodli jsme se, že s novabombou nebo podobnou nebezpečnou zbraní se tahat nebudeme. Jestli se přihodí něco natolik vážného, stejně budeme na kaši.
Bojové skafandry za moc nestály, protože musely obsáhnout velký rozsah velikostí a schopnosti, a uvažovali jsme, zeje ze zásady necháme doma. Namítl jsem, že až nastane čas, můžeme se rozhodnout, že je ze zásady nepoužijeme. Ale do té doby, jak řekl básník: pokojně nevcházej do zlé

noci. Nebo tak nějak.

Kniha pátá
KNIHA APOKRYFŮ

Věčná svoboda 189
28

Jakýsi indiánský kmen nebo kmeny nemají rituály pro loučení. Osoba, která je opouští, se prostě otočí zády a odejde. Rozumní lidé. My jsme strávili den tím, že jsme obcházeli dokola a loučili se úplně s každým, protože jsme se nikoho neodvážili vynechat.

Já jsem se jakožto starosta stejné setkal s polovinou lidí v kolonii, protože snad každý zodpovídal za to či ono, a až se vrátím, budou mi muset podat hlášení a shrnout, co mezitím dělali. Sage, která se měla stát prozatímní starostkou, seděla během všech jednání vedle mne.

Příštího dne měla za povinnost zajistit, aby v době, kdy Marygay stiskne tlačítko, byli všichni pod zemí, bezpečně ukrytí před zářením při startu. Přesně v poledne nám rádiem sdělovala, že všichni kromě ni jsou dole. Tlačítko jí dalo minutu. Posledních dvacet sekund odpočítala loď. Nejdříve to byla drtivá čtyři gé, pak dvě. Potom jsme volným pádem dopluli do poloviny oběžné dráhy a loď zamířila plynulým jedním gé ke kolapsaru Mizaru.

Následoval jeden a půl dne konstantní akcelerace. Připravovali jsme si jednoduchá jídla a trochu jsme si povídali a Mizar se mezitím přibližoval - nakonec byl blíž, než byste si u mladé modré hvězdy přáli.

Kolapsar byl černá tečka na filtrovaném pozadí obrovské hvězdy a potom puntík a pak rychle se nafukující balon a pak se dostavil podivný stahující pocit a zničehonic jsme se ocitli v temném hlubokém prostoru.

Ještě pět měsíců na Zemi. Ulehli jsme do rakvi - Sára při svém ostychu z nahoty neohrabaně rychle - připevnili jsme si protetiku a očekávali jsme spánek. Slyšel jsem, jak loď šeptá, nabádá některé lidi, aby si předělali to nebo ono připojení, a najednou se vesmír zmáčkl do špendlíkové hlavičky a zmizel a já jsem upadl do chladného snění hibernace.

Mluvil jsem s Dianou o emocionálním, nebo spíše existenciálnim neklidu, který jsem zažíval posledně, a ona mi řekla, že pokud vi, neexistuje na to lék. Jak by mohl, když tvůj metabolismus pracuje pomaleji než sekvoje? Prostě se snaž myslet na něco uklidňujícího, než si půjdeš lehnout. Trochu to fungovalo. Většina z nás viděla na promítací

plátno na stropě. Na dobu ochlazování jsem pro něj nastavil program s uklidňujícími obrazy. Malby expresionistů, poklidné fotografie přírody. Uvažoval jsem, jestli vůbec na Zemi zbyla nějaká příroda. Člověka ani Tauřanů se nic takového nedotýká. Nalézají krásu v abstrakci.
No, ani my se nemáme čím chlubit. Většinu lidské historie tvořilo klání průmysl versus příroda, přičemž průmysl vyhrával.
A tak jsem prožil pět zasněných měsíců, které místy uběhly jako pět minut, ve sledu poklidných pastorálních výjevů, z nichž většina byla extrapolaci mist, o kterých jsem jenom četl nebo která jsem viděl na obrázku. Dokonce i komuna, v níž jsem vyrostl, žila na předměstí. Hrával jsem si v upravených parcích a snil jsem o tom, že jsem v džungli. Teď jsem se k těm snům vrátil.
Bylo to zvláštní. Sny mě nezavedly na Prostředníček, kde jsme spolu Matka Příroda a já v intimním svazku zápolili. Asi se v tom nedá odpočinout.
Probouzení se z hibernace bylo těžší a více nepohodlné, než když mi pomáhala Diana. Byl jsem zmatený a znecitlivělý. Prsty mě odmítaly poslouchat, a když jsem si měl

odšroubovat vnější protetiku, nerozeznaly, co je po směru hodinových ručiček a co proti směru. Když jsem se zvedl, postříkala mé krev z břicha, i když jsem nebyl zraněný.
Šel jsem na pomoc Marygay a ta byla byla jen o krok za mnou, snažila se vyznat v pásech a odepnout je. Podařilo sejí nepocákat se celá krví. Oba jsme se oblékli, Marygay se vrátila zkontrolovat Sáru a já jsem šel dohlédnout na ostatní.
Pak jsem se šel podívat na Rii Highcioudovou, která byla naši dobrovolnou zdravotnicí. Ve skutečném životě byla sice knihovnicí, ale Diana ji týden intenzivně školila, jak používat standardní lékařské vybavení na palubě lodi.
Antres 906 byl vzhůru, a když jsem nahlédl přes okraj bedny, kývl na mě. Ještě že tak. Kdyby něco nebylo v pořádku, bylo by tohle stvoření odkázáno na milost příručce první pomoci, která má dodatek o Tauřanech.
Jacob Pierson byl zmrzlý na kost, nejevil známky života. Pravděpodobně byl mrtvý celých pět měsíců. Cítil jsem neurčitou vinu za to, že jsem ho neměl rád a netěšil jsem se, až s ním budu pracovat.
Všichni ostatní se aspoň hýbali. To, jestli jsou v pořádku, se dozvíme, jakmile budou vzhůru a promluví. Nemoc na sebe může brát rozličné formy: Když Charlie na Prostředníčku vstal z hibernátoru, necítil vůni květin, i když pach ostatních věcí vnímal. (Marygay a já jsme to používali jako výmluvu, soukromý vtip, když jsme zapomínali jména nebo čísla: ‚Musel jsem to ztratit v hibernátoru.')
Řekla, že si Sára vede dobře, potřebuje umýt, ale ze všech lidí, kteří by jí mohli pomoct, stojí nejméně o svou matku.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

Provedli jsme kontrolní šetření a Země se zdála být v pořádku, nebo aspoň taková, jakou jsme ji čekali. Zhruba třetina toho, co jsme mezi mraky viděli, vypadala jako nevýrazně šedivé město, které zabíralo celou severní Afriku a jižní Evropu.

Napil jsem se vody a udržel jsem ji v žaludku, i když jsem si dokázal představit, jak se tam vznáší jako studená kulovitá hrouda. Soustředil jsem se na ni, ale vtom jsem si uvědomil, že Marygay tiše pláče a kotníky na prstech a předloktím zakrývá plovoucí slzy.

Myslel jsem, že je to kvůli Piersonovi, a začal jsem ji utěšovat.

"Je to stejné," řekla se sevřeným hrdlem. "Nic. Úplně jako na Prostředníčku."

"Možná jsou..." Nic mě nenapadlo. Jsou mrtví nebo fuč. Všech deset miliard.

Antres 906 vylezl z bedny a vznášel se za mnou. "Není to nic nečekaného," poznamenal. "V Centru se přece nenašly známky toho, že by ho navštívili." Vydal ze sebe podivný zvuk, jako ochraptělá hrdlička. "Musím jít k Celému Stromu."

Marygay se na něj dlouze zadívala. "Kde je váš Strom?"

Vztyčil hlavu. "Všude, to se rozumí. Jako telefon."

"To se rozumí." Odepnula si pás a vyplula ze sedadla. "No, pojďme lidem pomoct vstát a začít chodit. Podíváme se, co je dole."

Jacoba Piersonajsme .pohřbili' do vesmíru. Byl něco jako muslim, takže než Marygay stiskla tlačítko, které otevřelo vnější zámek a jemně ho vymrštilo do prázdna, pronesl Mohammed Ten několik slov. Vlastně to byla odložená kremace, protože oběžná dráha, na níž jsme se nacházeli, byla dostatečně nízko na to, aby nakonec třením o atmosféru shořel.

Přistáli jsme na Kennedyho mysu, daleko na mělčině, na zvláštní rampě vyhrazené pro ty z nás, kteří museli dosednout na zem v proudu gama záření. Vysunul se silně pancéřovaný osobni přepravník a čekal na nás.

Po třiceti minutách nám radiometr dovolil vystoupit.

Vzduch byl dusný a prosycený solí. Vítr se prohánět po mangrovových bažinách a vzdouval nám šaty, když jsme potácivě scházeli ze schůdků. Pod tím byl cítit spálený kov. Přistávací rampa se uzavřela a trpělivě přitom tikala.

"Takové ticho," poznamenala Alysa.

"V těchle končinách bývalo vždycky ticho," odpověděl Po. "Mezi starty a přistáními. Obávám se, že bude ticho i na zbytku kosmodromu. Jako u nás."

Z kovové podlahy stále sálal žár. A možná i nějaké alfa částice. I tak byl vzduch báječný. Když jste zhluboka dýchali, šla na vás trochu závrať.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

"Kdo jste?" zaduněl osobní přepravník ve Standardu.
"Odkud přicházíte?"
Marygay odpověděla anglicky. "Mluv anglicky. Jsme jenom skupina občanů z Prostředníčku, planety Mizaru."
"Jste tu obchodně?"
"Prostě jsme tady. Zavez nás k nějakým lidem."
Otevřely se dvojité dveře na boční straně vozidla. "Můžu vás zavést na kosmodrom. Bez kol nemůžu vyjet na silnici."
Vstoupili jsme dovnitř a čtyři velká okna se změnila na průhledná. Když jsme se usadili, dveře se zavřely a vozidlo začalo couvat, otočilo se a rychle zamířilo na opačný konec přistávací dráhy. Kráčelo na dvanácti kloubových nohách.
"Proč nemáš kola?" zeptal jsem se a hlas se mi chvěl z kodrcavého pohybu přepravniku.
"Mám kola. Jen jsem si je už dlouho nenasadil."
"Jsou na kosmodromu nějací lidé?" zeptal se Mohammed.
"Nevím. Nikdy jsem nebyl uvnitř."
"Jsou na světě nějací lidé?" zeptal jsem se.
"Tuto otázku nedokážu zodpovědět." Zastavil tak prudce, že to Matta a mě, kteří jsme seděli čelem dopředu a nebyli jsme připoutaní, málem vyhodilo ze sedadla. Dveře se roz-

letěly. "Zkontrolujte, zda máte všechna zavazadla. Vycházejte opatrně. Příjemný den."
Hlavni budova kosmodromu byla obrovská stavba bez přímých linií. Tvořily ji samé rozmáchlé paraboly a řetězovky, s fasetami jako z vytepaného lesklého kovu. Vycházející slunce se oranžově odráželo od stovek třpytivých ploch.
Váhavě jsme kráčeli ke dveřím DIIJHA/PŘÍLETY, které se z nějakého důvodu vysunuly vzhůru. Když jsem jimi procházel, přepadla mě úzkost, jako bych byl pod gilotinou. Ostatní také pospíchali.
Nebylo ticho. Zněl tam uklidňující zvuk jako modulovaný bílý šum pulzující v rytmu pomalejším než tlukot srdce. Na hranici vnímáni se ozývalo zvonění.
Podlahu pokrývaly šaty.
"Tak," řekl Po, "můžeme se otočit a jet domů."
Antres 906 vydal sykot, který jsem jakživ neslyšel, a levou rukou pomalu opisoval kruh. "Oceňuji váš smysl pro humor. Ale máme mnoho práce a možná hrozí nebezpečí." Obrátil se k Marygay. "Kapitáne, navrhuji, aby se alespoň jeden z vás vrátil na loď pro bojový skafandr."
"Dobrý nápad," odpověděla. "Williame? Běž se podívat, jestli si s tím ještě poradíš."
Vrátil jsem se ke dveřím pro přílety, které se samozřejmě neotevřely. O sto metrů dál byly dveře MOSH/PŘEPRAVA. Když jsem jimi prošel, přikodrcal přepravník. "Něco jsem zapomněl," řekl jsem. "Zavez mě zpátky k lodi."
Oblékání bojových skafandrů bývalo rušné a pospolité.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

V přípravně bývala halda výstroje až pro čtyřicet lidí. Museli jste se svléknout a pozadu vstoupit do skafandru, přiháknout si vedeni, počkat, až se skafandr kolem vás uzavře, a pak vypadnout. Mohlo se stát, čisté teoreticky, že se celá skupina navlékla do skafandrů a venku bojovala jenom pár minut.
Pokud skafandr nemá výstroj ani výzbroj a není upravený

na vaše tělo, není ani rychlý ani akční. Uvnitř se kroutíte, dokud všechno nedáte na své místo, a snažíte se v něm zavřít sami. Když se to nepodaří, vrátíte se o několik kroků zpátky a začnete znovu.
Trvalo mi to skoro patnáct minut. Sešel jsem po schodech, zpočátku neohrabaně. Dveře přepravníku se otevřely.
"Dékuju," řekl jsem, "ale raději půjdu po svých."
"To není povoleno," namítl. "Je to nebezpečné."
"Já jsem nebezpečný," zavrčel jsem a odolal jsem pokušení utrhnout mu pár nohou, abych viděl, co se stane. Místo toho jsem se dal do běhu. Posilovači jsem skafandr pobídl do klusu s dlouhými skoky. Nešlo to tak hladce a automaticky, jak jsem si pamatoval, ale běžel jsem rychle. Ke dveřím kosmodromu jsem dorazil za necelou minutu.
Dveře se přede mnou nechtěly otevřít, protože vnímaly, že jsem stroj. Tak jsem jimi prošel. Netříšti ve sklo zmatnělo, napnulo se a roztrhlo se jako látka.
Marygay se smála. "Mohl jsi zaklepat."
"Já klepu takhle," řekl jsem a můj zesílený hlas se ozýval rozlehlou halou. Ztlumil jsem ho na konverzační hlasitost.
"Naši vetřelci šli hledat své Stromy?" Šerif a Tauřan chyběli.
Přikývla. "Požádali nás, abychom tady počkali. Co skafandr?"
"Ještě nevím. Posilovače nohou fungují. Ve dveřích byl taky v pohodě."
"Měl bys ho vzít ven a vyzkoušet výzbroj. Je dost starý."
"Dobrý nápad." Vyšel jsem ven dírou, kterou jsem udělal, a rozhlédl jsem se po tercích. Co nebudeme potřebovat? Zamířil jsem na stojan s rychlým občerstvením a prstem s laserem jsem na něj poslal spršku střel. Vzplál uspokojivé. Mrskl jsem po něm granátem a výbuch uhasil oheň tím, že stojan rozprášil na kousky.

Docupital ke mně osobní přepravník v doprovodu malého robota s blikajícími modrými světly. Na přední a zadní straně měl natištěno POLICIE KOSMODROMU.
"Jste zatčen," promluvil zvučným hlasem. "Vzdejte se."
Pak následoval téměř ultrazvukový tón. "Vzdejte se."
"Jistě." Nabil jsem raketu, kterou zařízení v hlavě nazývalo SSV. Tuhle zkratku jsem neznal. Předpokládal jsem,

že znamená .středně silná výbušnina' a vystřelil jsem ji. Rozprášila policejního robota a zbyl po ni kráter o průměru dvou metrů. Zároveň převrátila osobní přepravník na záda. Houpal se dopředu a dozadu, dokud se nepostavil na své pavouci nožky. "To jste nemusel," řekl. "Mohl jste svoji situaci vysvětlit. Pro toto svévolné ničení majetku musíte mít nějaký důvod."
"Trénuju střelbu na terč," vysvětlil jsem. "Tenhle bojový skafandr je velice starý a já jsem se musel dozvědět, jak dobře funguje."
"Velmi dobře. Už jste skončil?"
"Ne tak docela." Ještě jsem nezkusil atomovky. "Ale s ostatními systémy počkám, dokud nebudu mít k dispozici více nemovitosti."
"Nemovitosti vně kosmodromu?"
"Přesně tak. Tady není nic dost malého na to, aby se to dalo zničit."
Vypadalo to, že se zarazil a začleňoval můj výrok do svého světového názoru. "Výborně. Policii už volat nebudu. Pokud nezničíte nic tady."
"Čestné skautské."
"Prosím formulujte to jinak."
"Bez předchozího upozorněni už se tady ničeho nedotknu."
Nějak se mechanicky rozzuřil, dupal svýma početnýma nohama. Nejspíš zpracovával protikladné příkazy. Nechal jsem ho tam, ať si všechno přebere.

Zároveň se mnou se ke skupině vrátil šerif.
"Celý Strom nevysílá žádné varování," řekl. "Nejeví žádnou známku toho, že by se dělo něco zlého."
"Takže jako doma?" zeptala se Marygay.
Přikývl. "Dějí se složitější věci," pokračoval. "Strom se stále snaží pochopit, co se přihodilo."
"Ale zatím to nepochopil," odtušil Po.
"Teď má nové informace. O tom, co se přihodilo nám, v kosmu i na Prostředníčku. A na Tsogotu. Možná dá něco dohromady."
"Myslí sám?" zajímalo mě. "Bez toho, aby k němu byli připojeni lidé?"
"Není to tak docela myšleni. Jenom věci prosívá, zjednodušuje je pro nás. Výsledek se někdy podobá myšlení."
Vrátil se Antres 906. "Nemám co dodat," řekl.
Možná jsme se měli obrátit a jet domů. Začít znovu stavět na tom, co jsme měli. Myslím, že šerif i Tauřan by byli pro, ale neptali jsme se jich.
"Co takhle podívat se do nějakého města?" navrhla Marygay.
"Jsme zrovna vedle něčeho, co bývalo největší město v celé zemi," řekla Cat. "Alespoň co do rozlohy."
Marygay zvedla hlavu. "Kosmodrom?"

"Ne, myslím něco opravdu velikého. Disney."
29
Marygay i já jsme byli v Disneyworidu, jak se tenkrát ještě nazýval, na počátku jednadvacátého století, a už v té době byl obrovský. Ten, do kterého jsme tehdy zavítali, teď tvořil pouhý zlomek Waltlandu, pestré směsice různých ‚lands', zemí, které jste navštěvovali po skupinách. Doprovázela vás imitace zakladatele tohoto místa a líčila vám jeho zázraky.

Přepravnik přátelsky souhlasil s tím, že si nasadí kola, a zhruba za dvacet minut nás dovezl na okraj Disneye. Po obvodu Disneye se táhl obrovský pás, kde se parkoviště pro návštěvníky střídala s nahuštěnými obytnými oblastmi pro zaměstnance areálu.
Bylo zřejmé, že jste museli zaparkovat a počkat na Disneybus, který vás odvezl dovnitř. Když jsme se pokusili projet vchodem, žoviální robot zpodobňujici pohádkovou postavičku ho zatarasil a vysvětlil zvučným dětským hlasem, že musíme být hodní a zaparkovat jako všichni ostatní. Mluvil střídavě Standardem a anglicky. Poslal jsem ho do prdele a od té doby s námi všechny stroje mluvily anglicky.
Robot u třetí brány, kterou jsme zkusili, byl Goofy. Vystoupil jsem v bojovém skafandru. Řekl: "O je, copak to tady máme?" a já jsem ho nakopl a utrhl jsem mu ruce i nohy a mrskl jsem jimi do všech čtyř směrů. Začal opakovat: "Jů... to je zábava... jů to je teda žůžo," a já jsem mu urval metrovou hlavu a vyhodil jsem ji, co nejvýš to šlo.
Obytné oblasti pro zaměstnance ohrazovaly hologramy, které teď byly jen částečně úspěšné. Na jedné straně jsme měli džungli, kde si hrály roztomilé opičky, a na druhé moře štěňat dalmatinů, prohánějících se po obrovském domě. Ale hologramy byly částečně průhledné a tu a tam na zlomek sekundy zmizely a odkryly identické řady obytných králíkáren.
Vyjeli jsme ve Westemlandu, rozlehlém zaprášeném starém městě ze Západu před nástupem mechanizace, které kdysi existovalo ve filmech a románech. Nebylo jako kosmodrom, kde se všude válely šaty. Bylo velice úhledné a vládla v něm jistá snová všednost. Procházeli se po něm lidé v dobových kostýmech. Byli to samozřejmě roboti a jejich kostýmy byly neobvykle vybledlé a obnošené, z rozedraných děr čouhaly lokty a kolena z umělé hmoty.

"Když se to stalo, byl park možná zavřený," řekl jsem, i když se to moc neslučovalo s řadami tisíců vozů venku.
"Místní čas byl 13:10, l. dubna," řekl šerif. "Byla středa. Má to nějaký význam?"
"Apríl," řekl jsem. "To je ale fór."
"Možná všichni přišli nazí," napadlo Marygay.
"Vím, co se stalo s šaty," ozvala se Cat. "Koukněte se."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

Otevřela dveře a vyhodila skrčený papír. Z padacích dveří na boční straně saloonu se vyvalil Mickey Mouše, který nám sahal asi po kolena. Napíchl papír na hůlku a se vztyčeným prstem nás oslovil káravým skřehotavým hlasem: "Žádné smetí! Nebuďte zlobivé děti!"
"Házívali jsme odpadky všude kolem a tak ho mátli," vysvětlila.
Přepravnik už se zase pohyboval po nohách, aby mohl snadněji manévrovat úzkými uličkami, a po špičkách našlapoval touto podivnou zemí saloonů, tanečních sálů, konzumů a malebných viktoriánských domů, osazených omšelými roboty. Tam, kde byly dřevěné chodníky, roboti vyryli světlou stopu hlubokou několik centimetrů.
Viděli jsme porouchané roboty, kteří se zasekli v polovině gesta, a dvakrát jsme narazili na hromady bezmocných robotů, kteří kopali do vzduchu. Zjevně se jeden zasekl a ostatni o něj zakopli. Takže to nebyli skuteční roboti, ale jenom mechanické modely. Marygay si vzpomněla na výraz ‚audio-animatronický' a Cat potvrdila, že dvě stě let poté, co jsme navštívili tato místa, se z důvodů nostalgie a humoru opětovně zavedla staromódní technologie.
Jeden univerzální anachronismus byl na střechách budov, jejichž jižní stranu pokrývaly solární články. (Prozaičtějším anachronismem bylo to, že každá budova, dokonce i kostely, měla něco na prodej.)
Alespoň to vyřešilo otázku jídla a přístřeší. Byla tam zásoba mrazených a ozářených potravin na několik životů,

většinou zajímavějších než naše příděly, i když méně výživných.
Rozhodli jsme se přenocovat v hostinci Molly Malone's Wayside Irm. Marygay i mne překvapilo, když jsme za recepčním pultem spatřili ceník sexuálních služeb. Cat říkala, že jsou k maní jenom roboti. Čistí roboti.
Ale pak vyrukoval s ohromným překvapením náš vlastní robot, přepravník. Vyšli jsme před hostinec, abychom si odnesli zavazadla, a ta ležela na chodníku, úhledně srovnaná. A za nimi stál místo stroje přitažlivě drsný kovboj. Nevypadal jako ostatní ošumělí roboti, ale ani jako člověk. Byl příliš velký, měřil přes sedm stop. Zanechával v prachu hluboké stopy, a když si stoupl na dřevěný chodník, prkna varovně zaskřípala.
"Nejsem ve skutečnosti přepravník," promluvil. "Ani stroj. Jen se mi na letišti hodilo vypadat a chovat se, jako bych jím byl."
Mluvil s táhlým přízvukem, který jsem si pamatoval z dětství, a pak mlaskl: vypadal jako herec John Wayne. Můj otec jeho filmy zbožňoval, a matka je nesnášela.
Zatímco mluvil, ubalil si z tabáku tlustou cigaretu. "Mů-

žu být zase přepravník, nebo jakákoli věc nebo jakýkoli organismus zhruba v té velikosti, který budeme potřebovat."
Tauřan promluvil. "Předveďte to, prosím."
Pokrčil rameny a vytáhl obrovskou dřevěnou zápalku, kterou zapálil o podrážku. Ucítili jsme oxid siřičitý, a když zabafal, i štiplavou vůni tabáku. Necítil jsem ji už třicet, nebo třináct set let.
Ustoupil o tři obrovité kroky zpátky a rozmazal se a zase se slil do tvaru přepravníku. Ale uchoval si barvy modrých džinsů a kůže a v lidské ruce, která vyrůstala ze střechy, držel doutnající cigaretu.
Pak se znovu proměnil, v přerostlého Tauřana, a pořád

držel cigaretu. Pověděl něco Antresovi 906 překotnou tauřanštinou a pak se proměnil zpátky v Johna Wayna. Naposledy zabafal a típl cigaretu mezi palcem a ukazováčkem.
Nikdo z nás ze sebe nevypravil nic inteligentního, a tak jsem vyslovil to, co bylo očividné: "Jste nějaký vetřelec."
"Vlastně ne. Nic takového. Narodil jsem se na Zemi asi před devíti tisíci lety. To vy jste tvorové z jiné planety."
"Mění tvar," zašeptala Marygay.
"Stejně jako si vy měníte oblečení. Podle mne mám pořád stejný tvar." Ohnul nohu v kotníku v úhlu, ve kterém se láme kost, a prohlížel si podrážku na botě. "Nemáte pro nás jméno, ale mohli byste nám říkat Omniové."
"Kolik vás je?" zaptal se Po.
"Kolik si přejete? Sto, tisíc? Mohl bych se přeměnit ve skautky, pokud by nevážily víc než nějaké dvě tuny. Možná v hejno kobylek. Ale pak je peklo shánět je zase dohromady."
"Vy lidi jste na Zemi devět tisíc let..." začal Max.
"Zkuste sto padesát tisíc. A nejsme lidi. Většinou ani jako lidi nevypadáme. Více než sto let jsem byl Ředinovou sochou v jednom muzeu. Nikdy nepřišli na to, jak mě zloději dostali dveřmi ven." Zasmál se a John Wayne se uprostřed rozdělil a přetvařoval se ve dva muzejní hlídače, útlou mladou ženu a tlustého stařík a.
Promluvili v dokonalém unisonu: "Když udělám něco takového, jsem vlastně .skupinové vědomí', o jaké se snaží Tauřani a Člověk. Může to být užitečné, ale také matoucí."
Obě postavy se zhroutily do hromady prchajících švábů. Vyrazili k nim dva roboti - Mickey Mouseové a švábi se rychle přeměnili v Johna Wayna, který jednoho z robotů vykopl na střechu Molly Malone.
"Jak to děláte?" zeptal jsem se.
"To je záležitost cviku. Koordinace oči a nohou."

"Ne, zajímá mě, jak se proměňujete tam a zpátky? Nemůžete přece vzít molekuly kovu a přeměnit je na organický materiál."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

"Nejspíš ano," odtušil. "Já to dělám pořád."
"Je to v rozporu s fyzikálními zákony."
"Ale není. Vaše verze fyziky je v rozporu s realitou."
Šla na mě závrať jako na Alenku v Říši divů. Možná byl Lewis Carrol jedním z nich.
"Dovolte, abych to obrátil," pokračoval. "Jak přeměníte potraviny ve svalstvo? Tím, zeje sníte."
Na okamžik jsem se zamyslel. "Tělo rozkládá potravu na jednodušší sloučeniny. Aminokyseliny, tuky, uhlohydráty. Složky, které se nespálí jako energie, se mohou přeměnit ve svalstvo."
"To je váš názor," řekl. "Před pár tisíci lety jsem měl přítele, nedaleko odsud, který tvrdil, že přebíráte část duše zvířete nebo rostliny, kterou sníte, a ona se stane součásti vašeho vlastního ducha. Vysvětluje to všechny druhy nemocí."
"Velmi poetické," řekl jsem. "Ale mylné."
"Nápodobně. Máte jenom odlišné názory na to, co je poezie a co je .správné'."
"Dobrá. Tak mi povězte, jak to děláte."
"Nemám páru. Narodil jsem se s tim, stejně jako jste vy přišel na svět se schopností metabolismu. Můj timucuanský přítel dokázal metabolizovat stejně jako vy, i když to popisoval odlišně."
"To jste se za devět tisíc let nesnažil přijít na to, jak pracuje vaše tělo?"
"Každý není vědec." John Wayne se proměnil v člověka, kterého jsem si matné pamatoval z úkolů svých dětí - umělce, který pracoval na sochách postav. Měl čtyři a šest prstů a na čele namontované oko snímající teplo. "Jsem takový historik."

"Už od pravěku žijete vedle lidí," divila se Cat, "a nikdo o tom jakživ neměl tušeni?"
"Nevedeme si žádné poradné záznamy," odpověděl. "Ale myslím, že zpočátku jsme se otevřeně projevovali a koexistovali jsme. Někde na hranici. Myslím, že jsme se začali skrývat, až jste si vytvořili jazyk a společnost."
"A tak se z vás staly mýty," dodala Diana.
"Jo, umím bezvadného vlkodlaka," řekl. "A myslím, že nás někdy považovali za anděly a bohy. Tu a tam jsem byl v životě jedním z obyčejných lidí, podle epochy. Ale to je nudné a smutné."
"Byl jste také Člověk?" zeptal se šerif. "Napojil jste se na Strom?"
"Není tak důmyslný, jak si myslíte. Mám nad svou nervovou soustavou velkou kontrolu. Strom mě nerozezná od lidské bytosti - a vy jste přece lidi, hoši, i když s dírou v lebce a s podivínskými nápady." Znovu se proměnil ve Wayna a s hercovým táhlým přízvukem řekl: "Stačí říct a zmáčknu ty podělaný komouše."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

"Udělal jste to?" Šerifa Omni uprostřed nás tvořili zvláštní obrázek: dva největší chlapi, oba s pistolí za pasem. "Nechal jste je zmizet?"
John Wayne ho nevyzval, aby tasil kolty, stejně by takovému gestu nerozuměl. Jenom smutně zavrtěl hlavou. "Nevím, co se stalo. Jel jsem výtahem se dvěma lidmi, dvěma Člověky, a oni jednoduše zmizeli. Ozvalo se slabé ‚puk' a šaty spadly na podlahu. Dveře výtahu se otevřely a já jsem vyjel ven - měl jsem tvar robota roznášejícího jídlo - a celá správní budova byla prázdná, až na ty šaty.
Venku byl hrozný rámus, tisíce dopravních nehod. Nějaké vznášedlo prorazilo okny. Vzal jsem na sebe lidskou podobu a utíkal jsem po schodech do suterénu a počkal jsem tam, dokud se situace neuklidnila."
"Kde jste v tu dobu byl?" zeptal jsem se.

"Titusvillský sektor. Je to součást Správy kosmodromu. Cestou jsme projeli blízko ní." Změnil se v sochu Alberta Einsteina v nadživotní velikosti a posadil se v tureckém sedu do prachu. Oči měl na stejné úrovni s našimi. "Byla to příhodná shoda okolnosti, protože i kdybych byl v tu dobu někde jinde, stejné bych zamířil na kosmodrom. Čekal bych na někoho, kdo mi přijde vysvětlit, co se stalo."
"My nevíme o nic víc než vy," namítla Marygay.
"Máte jiné informace. Možná spolu na něco přijdeme." Pohlédl na východ. "Máte staromódní bojovou loď třídy Sumi, a její komunikační systém má bezpečnostní prvky, kvůli kterým mi toho moc neřekne. Vím, že jste přijeli z Prostředníčku přes kolapsar Álef-10. Loď také ví, že vy a ona jste už někde byli, ale nemůže říct kde."
"Byli jsme uprostřed prázdnoty," řekl jsem. "Desetinu světelného roku od Prostředníčku. Mířili jsme na upraveném křižniku dvacet tisíc světelných let do budoucnosti—"
"To si pamatuju ze Stromu. Myslel jsem, že tu žádost zamítli."
"My jsme ho tak nějak unesli," vysvětlila Marygay.
Einstein přikývl. "Někteří lidé předpokládali, že to uděláte. Že by vás měli pustit, aby nedošlo k násilí."
"Jeden ze mě byl zabit," ozval se Tauřan.
Zavládlo trapné ticho. Omni něco řekl v taufanštině a Antres odpověděl: "To je pravda."
"Urazili jsme asi desetinu světelného roku, když se nám zničehonic vypařila antihmota, která plavidlo poháněla."
"Vypařila? A vědecké vysvětlení pro to máte?"
"Ne. Loď navrhla .virtuální substituci částic přes dočasnou překážku', ale pokud jsem to zjišťoval, nevztahovalo se to na nás. Tak jsme se v upravených Sumi bojovnících dobelhali zpátky na Prostředníček a všichni byli v tahu. Vypadá to, že pokud provedeme úpravy ohledně relativistické simultánnosti, zmizeli současně s naší antihmotou.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

Mysleli jsme, že jsme se zachránili díky tomu, že jsme nebyli na Prostředníčku. Ale tady se to stalo taky."
Hladil si velký knír. "Možná jste to způsobili vy."
"Cože?"
"Zrovna jste ten argument sám postuloval. Pokud se současné stanou dvě nepravděpodobné věci, musí spolu souviset. Možná, že jedna způsobila druhou."
"Ne. Kdyby to, že do vesmírné lodi naložíte bandu lidí a akcelerujete, způsobovalo nemožné věci, dávno bychom si toho všimli."
"Ale nikam jste nejeli. Jen do budoucnosti."
"Vesmíru je náš záměr ukradený."
Einstein se zasmál. "Zase ten váš názorový systém. Prostě jste výrazem .nemožný' označil události, o nichž víte, že se staly."
Cat se bavila. "Musíš uznat, že na tom něco je."
"Dobrá. Ale další anomálií je to, že vy jste pořád tady, a přitom všichni lidé i Tauřani zmizeli. Takže jste to možná způsobili vy."
Proměnil se v obrovského indiánského válečníka, nejspíš Timucuana. Byl zjizvený složitým tetováním, působivě nahý a páchl jako mokrý kozel. "To je pravděpodobnější. Ale zeptám se ostatních na tu virtuální substituci částic přes dočasnou překážku. Někteří se vyznají ve vědě."
"Můžete teď s nimi mluvit, jakoby telepaticky?" zeptala se Cat.
"Ne, pokud nejsou v mé zorné přímce. Tak, jak jsem mluvil s vaší lodí. Dříve jsme se prosté vyvolali, ale většina systémů selhává. Necháváme si teď vzkazy na Stromě."
"I my bychom měli zkontrolovat Strom," ozval se šerif.
"Antresajá."
"Zejména tauřanský Strom," řekl válečník. "Dokážeme se na něj napojit, ale hodně věci je matoucích."

"Obávám se, že hodně věcí je matoucích i pro mě," řekl Antres. "Jsem z Tsogotu. Jsme ve styku se Zemi, tedy byli jsme s ni ve styku, ale naše kultury se po mnoho staletí vzdalovaly."
"To může být užitečné." Indián se proměnil v laskavě vypadajícího stařík a. "Perspektiva dvojnásobného cizince."
Vytáhl modrou krabičku cigaret a jednu, zabalenou ve žlutém papíře, si zapálil. Páchla ještě hůř než ta předchozí.
Probíral jsem se dědečkovskými obrazy a došel jsem k Waltu Disneyovi.
"Proč tolik vašich podob pochází z dvacátého století?" zeptal jsem se. "Čtete naše myšlenky, moje a Marygayiny?"
"Ne, to neumím. Mám tu dobu prostě rád - konec nevinnosti, před Věčnou válkou. Potom se všechno zkomplikovalo." Dal si pořádný šluk z cigarety a zavřel oči - očividně si ji vychutnával. "A potom se to příliš zjednodušilo, jestli vás to zajímá. Všichni jsme čekali, jak se vyvrbí tenhle

podnik s Člověkem."
"Přežil tak dlouho, protože fungoval," připomněl mime šerif.
"Kolonie termitů taky fungují," opáčil Disney. "Ale jeden si s nimi moc nepopovídá." Pak dodal k Antresovi: "Vy Tauřani jste dokázali mnohem víc, nebo aspoň zajímavější věci, dokud jste neměli skupinové vědomí. Kdysi jsem jako xenosociolog cestoval na Tsogot a studoval jsem vaši historii."
"To je teď akademická otázka," namítl jsem. "U Člověka stejně jako u Tauřana. Neexistuje skupina, ani skupinové vědomí."
Šerif zavrtěl hlavou. "Zase se rozrosteme, stejné jako vy. Většina zmrazených vajíček a spermií jsou Člověka."
"Předpokládáte, že všichni ostatní jsou mrtví," promluvil Disney. "Ale víme jenom to, že zmizeli."

"Do nějaké obrovské nudistické kolonie na obloze," odtušil jsem.
"Nemáme důkazy pro jedno ani pro druhé. Je tady vaše skupina a naše taky. Všichni Omniové na Měsíci a na Marsu i v místních kosmických lodích hlásí zmizeni lidí a Tauřanů, ale pokud víme, z nás nezmizel nikdo."
"A ostatní mezihvězdné koráby?" zeptal se Stephen.
"Proto jsem čekal na Mysu. V kolapsarovém skoku Hvězdné brány je jich dvacet čtyři. Dva už se měly vrátit. Ale dorazila jenom plavidla bez lidské posádky, s rutinními zprávami."
"Proč byli podle vás Omniové ušetřeni?" zeptala se Mary gay. "Protože jste nesmrtelni?"
"Och, my nejsme nesmrtelní, leda tak jako měňavka." Usmál se na mě. "Kdybyste dnes ráno zamířil na mě, a ne na automat s párky, pravděpodobně byste mě poškodil dost na to, aby mé to zabilo."
"Promiňte—"
Mávl rukou. "Myslel jste, že jsem stroj. Ale ne, s výjimkou vás to vypadá, že to postihlo jen některé druhy. Lidé a Tauřani zmizeli, ptáci a včely a Omniové ne."
"A nás odlišuje to, že se snažíme uniknout," řekla Cat.
Disney pokrčil rameny. "Předpokládejme na chvíli, že se vesmír zajímá o záměr. To, co jste dělali, zaznamenal."
To už bylo moc. "A tak ho to nasralo, že zlikvidoval deset miliard lidi a Tauřanů."
Anita tiše zasténala. "Je... je mi zle." Stála vzpřímeně, záda prohnutá, oči se jí zakulatily a vypouklý. Obličej ji natekl. Kombinéza sejí našponovala a švy začaly praskat. Pak vybuchla: jedno příšerné mokré mlask, a nás všechny pokryla krev a tkáň. Od lícní kosti se mi odrazil kousek kosti, až to štíplo.
Podíval jsem se na Omniho. Byl Disney, pokrytý krvi

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

a krevními sraženinami, a pak začal kmitat mezi Disneyem a strašidlem, které bylo samý tesák a pařát - a pak byl zase čisťounkým strýčkem Waltem.

Většina z nás, včetně mé, se posadila. Chance a Steve skoro spadli. Na místě, kde stála Anita, zbyl pár bot se dvěma pahýly postříkanými krví.

"Já jsem to neudělal," řekl Disney.

Šerif vytáhl pistoli. "Já ti nevěřím." Střelil ho přímo do srdce.

30

Příštích několik minut bylo jako z grotesky. Malí roboti vyjeli a pustili se do úklidu - Mickey, Donald a Minnie omílali káravé veršíky a napichávali na hůlku a vysávali útržkovité zbytky ženy, kterou jsem znal půlku života. Když se chystali uklidit její boty, jediné, co si zachovalo nějakou individualitu, následoval jsem Omniova příkladu a odkopl jsem je pryč. Šerif viděl, co dělám, a pomohl mi.

Každý jsme vzali jednu krvavou botu. "Musíme ji nějak pohřbít," řekl.

Disney se posadil a držel se za hrudník. "Jestli mé přestanete střílet, můžu vám pomoct." Zavřel oči, kůži měl bílou jako křída a na okamžik to vypadalo, že padne mrtvý. Ale on se přeměnil, pomalu, úd po údu, ve velkého černošského dělníka v kombinéze a s lopatou v ruce. S přehnanou ztuhlosti se postavil na nohy.

"Dost dlouho jseš mezi normálníma licíma," pronesl chraplavým basem Louise Armstronga. "Měl by ses ovládat."

Praštil robota lopatou a ukázal ji ke skupině palem. "Odnesme ji tamhle, uložíme ji k odpočinku." Promluvil k ostatním. "Běžte všichni dovnitř a umyjte se. My se o to postaráme."

Potěžkal lopatu a šel s ní k palmám. Když míjel šerifa, prohodil: "Už to nedělejte. Bolí to."

Já s šerifem jsme ho následovali, každý s děsivým suvenýrem. Asi za minutu vykopal hlubokou čtvercovou jámu. Vložili jsme boty do díry a on ji zaházel a zahladil hlínu.

"Měla nějakou víru?"

"Ortodoxní novokatolickou," odpověděl jsem.

"To zvládnu." Absorboval lopatu a stal se z něho vysoký kněz v černém hábitu s kápí. Měl tonzuru a kolem krku mu na řetězu visel těžký kříž. Pronesl několik slov v latině a udělal nad hrobem kříž.

Stále v podobě kněze se s námi vrátil k Molly Malone, kde pár lidi posedávalo na židlích a v houpacím křesle na verandě. Stephen usedavě plakal, Marygay a Max byli u něho. Měl s Anitou syna, který v devíti nebo deseti letech zemřel při nehodě. Po tom se rozešli, ale zůstali přáteli. Rii mu přinesla sklenici vody a prášek.

"Rii," řekl jsem, "jestli je to sedativum, sám bych si je-

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

den dal." Bylo mi, jako bych sám měl vybuchnout, žalem a zmatkem.
Pohlédla na lahvičku. "Není moc silné. Chce si ještě někdo schrupnout?" Myslím, že si dali všichni, kromě Antrese a kněze. Marygay a já jsme vyšli do druhého poschodí hostince, našli jsme si postel a zhroutili se jeden druhému do náručí.
Když jsem se probudil, slunce se chýlilo k západu. Co nejtišeji jsem vstal z postele a zjistil jsem, že vodovod u Molly Malone dosud funguje. Dokonce tekla teplá voda. Zatímco jsem se myl, Marygay vstala a šli jsme společně dolů. Stephen a Matt dělali kravál v jídelně. Srazili několik stolů a prostřeli plastové talíře a vidličky a hromadu potravinových konzerv. "Náš neohrožený vůdce," řekla. "Ty si otevři první konzervu."

Neměl jsem chuť k jídlu, i když bych měl být vyhládlý. Vzal jsem konzervu, na které jasně rudými písmeny stálo CHILI, s obrázkem Kačera Donalda, jak se drží za hrdlo a ze zobáku mu šlehá oheň. Odstranil jsem víčko a fungovalo to, chili zasyčelo a zaplnilo místnost příjemnou vůní. "Není zkažená," řekl jsem a nabral jsem si na vidličku. Chili bylo nijaké, bez masa. "Zdá se v pořádku."
Ostatní se pustili do otvírání konzerv a v místnosti to za chvíli vonělo jako v restauraci. Dolů přišli Cat a Po a za nimi Max. Snědli jsme své malé porce v zaraženém tichu, s výjimkou mumlání pozdravů. Po se nejdříve pomodlil a potom si otevřel konzervu.
Já jsem svoji nedojedl. "Jdu se podívat, jak vypadá západ slunce," řekl jsem a vstal jsem od stolu. Marygay s Cat šly se mnou.
Venku byli Antres 906 a Omni, který byl stále v podobě kněze. Stáli na místě, kde zemřela Anita, a konverzovali pomocí skřehotání a skřípání.
"Bavíte se o tom, kdo další je na řadě?" zeptala se Cat a nasupeně hleděla na kněze.
Polekaně vzhlédl. "Cože?"
"Co to způsobilo, když ne vy?" řekla.
"Já ne. Kdybych chtěl zemřít, mohl bych to udělat sám sobě, ale nemohl bych to udělat nikomu jinému."
"Nemohl, nebo neudělal?" zeptala se.
"Nemohl. .Fyzikálně nemožné,' abych to vyjádřil ve vašem názorovém systému."
"Tak co se stalo? Lidi neexploduji jen tak!"
Posadil se na okraj verandy a zkřížil své dlouhé nohy, prsty položil na kolena a pozoroval západ slunce.
"Zase jsme u toho. Lidé očividně explodují. Jednomu se to zrovna stalo."
"A mohl to být kdokoli z nás." Marygay se zachvěl hlas. "Všichni bychom tak mohli zahynout, jeden po druhém."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

"Mohli," přisvědčil kněz. "Včetně mě. Ale doufám, že to byl jenom experiment. Zkouška."

"Někdo nás zkouší?" Bylo mi na omdlení a snažil jsem se potlačit nutkání na zvracení. Opatrně jsem se posadil na podlahu verandy.

"Pořád," řekl tiše kněz. "Vy jste to nikdy necítili?"

"To je metafora," namítl jsem.

Zvolna se rozmáchl. "Tak jako je metafora všechno. Tauřani tomu rozumí lépe než vy."

"Bezejmenní." Kněz pronesl slovo v tauřanštině, které jsem neznal.

Antres se dotkl hrdla. "Ovšem. Ale ti... říkáte ‚bezejmenní'? Ti nejsou doslovně skuteční. Jsou příhodnost, symbol, když o tom mluvím... nevím, jak to říct. Pravda za podobou, osud?"

Kněz se dotkl kříže a ten se přeměnil v kruh se dvěma nohama, posvátnou ikonu Tauřanů. "Symbol, metafora. Myslím, že bezejmenní jsou skutečnější než my."

"Ale nikdy jste žádného neviděl ani jste se žádného nedotkl," namítl jsem. "Jsou to dohady."

"Nikdo je nikdy nespatřil. Ani neutrina jste nikdy neviděl, ale o jejich existenci nepochybujete. Navzdory ‚nemožným' vlastnostem."

"Dobrá. Ale lze dokázat, že tam neutrina jsou, nebo je tam prostě něco, protože by jinak neplatila fyzika částic. Vesmír by nemohl existovat."

"Mohl bych jednoduše říct: .Uzavírám případ'. Představa bezejmenných se vám nelíbí, protože zavání nadpřirozenem."

To je fakt. "Dobrá. Ale za prvních padesát - nebo tisíc pět set - let mého života, a za tisíce let přede mnou, šlo vesmír vysvětlit, aniž by bylo potřeba uchylovat se k těm vašim záhadným bezejmenným." Obrátil jsem se na Antrese. "Pro Tauřany to platí taky, nebo ne?"

"Ano, do značné míry. Bezejmenní jsou skuteční, ale pouze jako intelektuální konstrukty."

"Dovolte, abych vám položil starou otázku," řekl kněz. "Jaká je pravděpodobnost, že se lidé a Tauřani, kteří se vyvinuli nezávisle na sobě na planetách vzdálených čtyřicet světelných let, setkají na stejné úrovni technologie a budou se psychologicky podobat dost na to, aby proti sobě vedli válku?"

"Tu otázku si položilo mnoho lidí." Pokývl jsem směrem k Antresovi. "A asi i mnoho Tauřanů. Někteří lidé z mé budoucnosti, pod mým velením, patřili k náboženské sektě, která to všechno vysvětlovala. Něčím jako vašimi bezejmennými."

"Ale vy máte lepší vysvětleni?"

"Vylučovací metodou. Kdyby byli s technologií pozadu, naše zájmy by se nezkřižily. Kdyby nás o tisíce let předčili, žádná válka by nebyla. Nanejvýš genocida." Antres vydal souhlasný zvuk. "Takže je to částečně shoda okolností, ale ne docela."
"Vůbec to nebyla shoda okolnosti. My Omniové jsme byli na obou planetách ještě předtím, než měli lidé a Tauřani jazyk, který jsme vám dali my. Nebo technologii, kterou jsme řídili.
Byli jsme Archimédes, Galileo i Newton. V dobách vašich rodičů jsme ovládali NASA, abychom zpomalili lidský vývoj v kosmu."
"A řídili jste Věčnou válku."
"To si nemyslím. Jen jsme nastolili počáteční podmínky. Kdyby to bylo ve vašich povahách, mohli jste spolupracovat."
"Ale vy jste se nejdříve postarali o to, aby naše povahy byly válečnické."
"To nevím. To by bylo dávno přede mnou." Zavrtěl hlavou. "Vysvětlím to. Nerodíme se tak jako vy. Ani jako vy, Antresi. Myslím, že je nás stálý počet, kolem sta, a když jeden z nás zemře, vznikne další.
Viděli jste, že se umím rozdělit do dvou nebo několika kusů. Jakmile nastane čas pro nového Omniho - když jeden z nás někde zemře - já nebo někdo jiný se rozdělíme a ta polovina už zůstane oddělená a stane se z ni nový jedinec."
"Se všemi vzpomínkami a dovednostmi svého rodiče?" zeptala se Rii.
"Kéž by. Začínáte jako duplikát svého rodiče, ale jak ubíhají měsíce a roky, jeho zkušenosti se vytrácejí a nahrazují je vaše vlastní. Strašně rád bych měl paměť předků dlouhou sto padesát tisíc let. Ale zbyly mi jen pověsti předávané ostatními z mého druhu."
"Včetně povídačky o ‚bezejmenných'," doplnil jsem.
"To je pravda. A v různých obdobích mého života jsem uvažoval, jestli to není blud - výmysl, který sdílíme. Jako náboženství: neexistuje způsob, jak bychom vy nebo já dokázali, že bezejmenní neexistují. A pokud existuji, může to vysvětlit jinak nevysvětlitelné. Jako náhodný výskyt souběžné evoluce, toho, že se Tauřani a lidé setkají ve správný čas. Jako náhodné exploze lidí."
"Které se dějí pořád," podotkla Cat.
"Dějí se rozličné nevysvětlitelné věci. Většina z nich se vysvětlí. Myslím, že ti, kteří je objasni, se občas zmýlí. Kdybyste za normálních okolností narazili na zbytky někoho, kdo zemřel stejně jako vaše přítelkyně, předpokládali byste násilný čin - bombu nebo něco podobného. A ne vrtech bezejmenných."
Šerif mi promluvil z duše. "Já jsem násilný čin dosud nevyloučil. Sledovali jsme, jak provádíte spoustu věcí, které

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

bychom prohlásili za nemožné. Je pro mě mnohem jednodušší předpokládat, že jste to udělal vy, než postulovat existenci neviditelných zlovolných bohů."

"Tak proč jsem to udělal jí, a ne vám? Proč jsem to neprovedl Mandellovi, který mě málem zabil?"

"Třeba potřebujete rozruch," řekl jsem. "Už jsem se s takovými lidmi setkal. Chcete, abychom my dva žili, aby byl váš svět zajímavější."

"Je zajímavý ažaž, děkuji." Naklonil hlavu. "A brzy bude ještě zajímavější."

Kniha šestá
KNIHA ZJEVENÍ

Věčná svoboda 217

31

A pak jsem uslyšel tiché švitoření dvou vznášedel, blížících se k nám z opačných směrů. Za okamžik je bylo vidět, a za několik dalších nad námi proplula a dosedla v parku.

Byla to sportovní vznášedla, zářivě oranžová a třešňová, aerodynamicky tvarovaná jako bojové helikoptéry z mého mládí - , Kobry', a skutečné jako kobry vypadala.

Kryt kokpitu se vysunul a vystoupili muž a žena. Oba byli poněkud větší, asi jako náš kámoš, a vznášedla se vděčně zhoupla, jako by se jim ulevilo od jejich tíhy.

Když nás muž se ženou zahlédli, smrštili se. Ale stejně po nich v trávě zůstávaly hluboké stopy. Divil jsem se, proč prostě nepřijeli jako vznášedla. Možná to zabralo příliš mnoho materiálu.

Žena byla černá a upjatá a muž byl bílý a tak nevýrazný, že by bylo těžké popsat jeho tvář. Ochranné zbarvení, pomyslel jsem si, něco jako standardní konfigurace. Oba byli oblečeni do tógy z přírodní režné látky.

Nepozdravili. Všichni tři Omniové se necelou minutu dívali jeden na druhého a potichu hovořili.

Žena promluvila. "Brzy nás tady bude víc. Také umíráme násilnou smrtí jako vaše přítelkyně."

"Bezejmenní?" zeptal jsem se.

"Co víte o bezejmenných?" zajímal se muž. "Já myslím, že jsou to oni, protože se věci dějí v rozporu s fyzikálními zákony."

"Oni ovládají fyziku?"

"Očividně ano," řekl náš kněz. "Lidé explodují, antihmota mizí. Deset miliard bytostí se vydá, jak říkáte, do jakési kosmické nudistické kolonie. Nebo masového hrobu."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

"Obávám se, že je to spíš ten hrob," ozvala se žena.
"A my se k nim brzy přidáme."
Všichni tři pohlédli na mě. Promluvil muž bez tváře. "Je to vaše vina. Pokusili jste se opustit galaxii. Uniknout hájemství, které pro nás vytvořili."
"To je směšné," bránil jsem se. "Opustil jsem přece galaxii už dříve. Taženi Čade-138 bylo ve Velkém Magellanově oblaku. Další taženi proběhla v Malém oblaku a v trpasličí galaxii Střelce."
"Cestování kolapsary není totéž," namítla žena. "Jsou to červí díry. Je to, jako byste jeden kvantový stav vyměnili za druhý a pak se vrátili zpátky."
"Jako bungee jumping," dodal náš fanda do dvacátého století.
"S vaši kosmickou lodi," pokračovala, "jste v podstatě opouštěli galaxii. Mířili jste do teritoria bezejmenných."
"To vám řekli oni?" zeptala se Marygay. "Vy mluvíte s bezejmennými?"
"Ne," odpověděl muž. "Je to pouhá hypotéza."
"Vy byste to nazvali Occamovou břitvou," řekla žena.
"To je nejméně složité vysvětlení."
"Takže jsme vyvolali hněv Boží," shrnul jsem.
"Pokud to chcete formulovat takhle," řekl nevýrazný.
"My se snažíme přijít na to, jak upoutat Boží pozornost."
Chtěl jsem zařvat, ale Sára to vyjádřila klidněji. "Jestli jsou všemohoucí a všudypřítomní... pak jejich pozornost máme. Až moc."
Kněz zavrtěl hlavou. "Ne. Je sporadická. Bezejmenní nás celé týdny i roky nechávají o samotě. Pak zavedou proměnnou, jako vědec nebo zvídavé dítě, a sledují, jak budeme reagovat."

"Všech se zbavit?" podivila se Marygay. "To je proměnná ?"
"Ne," odpověděla černoška. "Podle mě to znamená, že experiment skončil. Bezejmenní uklízejí."
"A my musíme—" řekl nevýrazný muž a odmlčel se.
"Teďjá." Explodoval, ale ne do krve a střev a útržků kostí. Byla to sprška bílých částic, malý blizard. Částice dopadly na zem a zmizely.
"K čertu," ulevil si kněz. "Měl jsem ho rád."
"My musíme," pokračovala žena místo něho, "upoutat pozornost bezejmenných a přesvědčit je, aby nás nechali na pokoji."
"A vy dva," obrátil se kněz na mě a Marygay, .Jste jasný klíč. Vy jste je vyprovokovali."
Max zmizel. Vrátil se v bojovém skafandru. "Maxi," nabádal jsem ho, "buď realista. Takhle s nimi nemůžeme bojovat."
"Nevíme," řekl tiše. "Nevíme nic."
"Stále nevíme, jestli mluvíte pravdu," řekla Sára. "Ty

kecy o bezejmenných můžou být výmysly. Udělali jste to vy - všechny jste vyvraždili a teď si hrajete s námi. Nemůžete dokázat, že nemám pravdu, co?"
"Jeden z nás právě zemřel," připomněl kněz.
"Ne, jen změnil skupenství a zmizel," namítl jsem.
Kněz se usmál. "Přesně tak. A je snad smrt něco jiného?"
"Přestaňte," řekla Marygay. "Jestli za to můžou Omniové a je to promyšlený strašný vtip, je jedno, co uděláme. Stejné bychom byli odsouzeni k záhubě. Takže jim klidné můžeme věřit." Sára otevřela pusu, aby něco řekla, a zase ji zavřela.
"Do prdele," zaklel Max a bojový skafandr se zhoupl a zůstal vzpřímeně stát.
"Už zase," řekl kněz.
"Maxi!" zavolal jsem. "Jsi tam?" Nic.

Marygay se přesunula za skafandr, kde bylo nouzové otevírání. "Mám to udělat?"
"Musíš, dříve nebo později," odpověděl jsem. "Sáro..."
"Zvládnu to. Viděla jsem Anitu," řekla, a bledý obličej jí zbělel jako křída.
Marygay rozevřela skafandr a bylo to asi tak zlé, jak jsem čekal. Nebylo tam nic, podle čeho byste poznali Maxe. Na zem vytekla spousta krve a dalších tekutin. Spodní část skafandru vyplňovaly kusy svalů, orgánů a kostí.
Sára se shýbla a začala zvracet. Skoro jsem udělal totéž, ale starý reflex z boje mě donutil zatnout zuby a třikrát ztuha polknout.
Max byl druh člověka, kterého jste měli rádi i přesto, co dělal a co byl zač. A oni ho zrovna odstranili, jako by ze hry vyhodili figurku.
"Můžeme do toho taky mluvit?" zařval jsem. "Můžeme se nějak bránit?"
Cat explodovala jako bomba. Tentokrát z ní nezbyly ani orgány a kosti, jenom jemný obláček vyletěl z místa, kde stála. Marygay zasténala a omdlela. Myslím, že Sára si toho ani nevšimla. Klečela na zemi, vzlykala, pažemi objímala své třesoucí se tělo a zvracela a zvracela.
Zevnitř Molly Malone se ozvaly dva výbuchy a hysterický křik.
Antres 906 na mě pohlédl. "Jsem připravený," pronesl pomalu v angličtině. "Už tady nechci být. Ať si mě bezejmenní vezmou."
Otupěle jsem přikývl a šel jsem k Marygay. Poklekl jsem, nadzvedl jsem jí hlavu a snažil jsem se jí ubrouskem očistit obličej, setřít z něj zbytky ženy, kterou milovala. Napůl bdělá, s očima stále zavřenýma, mi položila ruku kolem pasu. Tiše se třásla a ztěžka dýchala. Byla to blízkost, kterou mnoho lidí nezažije, někdy jsme se tak cítili během bitvy nebo těsně před ní: Teď umřeme, ale umřeme spolu.

"Zapomeň na bezejmenné," řekl jsem. "Ode dne, kdy nás odvedli, žijeme ve vypůjčeném čase... a—"
"V ukradeném čase," promluvila s očima stále zavřenýma. "A prožili jsme v něm dobrý život."
"Miluju tě," řekli jsme zároveň.
Ozvalo se hlasité íuch a bojový skafandr se převrátil. Vánek změnil směr a stal se z něj vitr, který fučel směrem ke skafandru. Něco mě zezadu píchlo do krku - kost nebo kus kosti, už zase - a vletělo to do skafandru.
Se zvukem připomínajícím chrastění suchého klestí vstal ze skafandru, jako z rakve, neúplný kostlivec. Předloktí - loketní a vřetenní kost - se připojily k pravému lokti, ze zápěstí vyrostly záprstní kosti a ze záprstních kostí kůstky prstů.
Pak se na pánevním pletenci usadil dlouhý kotouč modrých střev a na nich žaludek, močový měchýř, stále rychleji, játra, plice, srdce, nervy a svaly. Lebka přepadla dopředu tíhou mozku a pomalu se zvedla, aby se na mě podívala Maxovýma modrýma očima. Obličej byl na okamžik červenobílý, jako stažený preparát. Ale už se objevila pleť a vlasy a potom kůže a chlupy po celém těle.
Velice opatrně vystoupil ze skafandru a narostly na něm šaty, volný bílý hábit. Kráčel k nám se strnulým, napjatým výrazem. On, nebo to.
Marygay už seděla. "Co se děje?" zeptala se, hlasem tak napjatým, až se zlomil.
Posadil se před nás do tureckého sedu. "Jsi vědec."
"Maxi?"
"Nemám žádné jméno. Ty jsi vědec."
"Vy jste bezejmenný?"
Přešel moji otázku bez povšimnutí. "Williame Mandello. Ty jsi opravdový vědec."
"Původním vzděláním. Teď učím přírodní vědy."

"Ale chápeš podstatu výzkumu. Chápeš, co je experiment."
"Ovšem."
Přidali se k nám Omniové. Kývl na černošku. "Ona v tom případě byla dost blízko pravdy."
"Experiment skončil?" zeptala se. "A vy uklízíte?"
Pomalu zavrtěl hlavou. "Jak to podat? Nejdříve vám myši, které pozorujete, utečou z klece. Pak pochopí, co se s nimi děje. Nakonec se dožadují toho, aby mohly promluvit s výzkumníkem."
"Kdybych byl výzkumníkem já," řekl jsem, "tak bych s těmi myšmi promluvil."
"Ano, to by člověk udělal." S poněkud otráveným výrazem se rozhlédl kolem sebe.
"Tak mluvte," vyzvala ho Marygay.
Dlouze se na ni zadíval. "Jako malá holčička ses počurávala. Rodiče tě nechtěli pustit na tábor, dokud se to neodna-

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

učíš."
"To jsem zapomněla."
"Já nezapomínám." Obrátil se ke mně. "Proč nemáš rád měsíční fazole?"
Vyvedl mě z míry. "Na Prostředníčku měsíční fazole nerostou. Ani si napamatuju, jak chutnají."
"Když ti byli tři pozemské roky, strčil sis do nosu suchou měsíční fazoli. Když ses ji snažil dostat ven, zarazil jsi ji ještě hlouběji. Tvá matka se nakonec dovtípila, proč brečíš, a její péče všechno jenom zhoršila. Fazole začala ve vlhku bobtnat. Tak tě vzala ke komunitnímu holistickému léčiteli a ten to pohnojil ještě víc. Když tě konečně dovezli do nemocnice, museli tě uspat, aby ji vytáhli, a ty jsi měl nějakou dobu potíže s dutinami."
"To jste udělal vy?"
"Já jsem to pozoroval. Nastolil jsem výchozí podmínky dávno předtím, než ses narodil, takže svým způsobem ano,

udělal jsem to. Uslyším žuchnuti každého vrabce, který spadne, a to žuchnuti mě nikdy nepřekvapí."
"Vrabce?"
"To je ruk." Lhostejně pokrčil rameny. "Experiment skončil. Jedu pryč."
"Pryč?"
Postavil se. "Z této galaxie." Půda explodovala a nohy, které jsme pohřbili, doletěly zpátky na místo, kde stála Anita, když zemřela. K hrozivým zbytkům se vzduchem nasávaly kousky masa a kostí a červená mlha, a začaly ji znovu skládat dohromady. O deset stop dál ze vzduchu vyrůstalo tělo Cat.
"Hádám, že není potřeba to tady dávat do pořádku," řekl - řeklo to. "Prostě vás tu nechám samotné. Zkontroluju vás asi tak za milion let."
"Jenom nás?" zeptala se Marygay. "Zabil jste deset miliard lidí a Tauřanů a teď nám předáváte pět prázdných planet?"
"Šest," opravil ji. "A nejsou prázdné. Lidé a Tauřani nejsou mrtví. Jen uklizení."
"Uklizení?" podivil jsem se. "A kam jste je uklidil?"
Usmál se na mě jako někdo, kdo schválně zadržuje pointu vtipu. "Kolik prostoru, kolik objemu, bys řekl, že je potřeba na uskladněni deseti miliard lidi?"
"Bože, co já vím. Velký ostrov?"
"Jednu celou a tři desetiny krychlové míle. A teď jsou vzhůru a je jim zima a jsou nazí a vyhladověli." Podíval se na hodinky. "Mohl bych jim nechat trochu jídla."
"Na Prostředníčku?" vydechl jsem. "A jsou naživu?"
"Jsou v sýpce ve Vendleru," pokračoval. "Jejím pořádná zima. Něco pro ně udělám. Stalo se."
"Děláte věci rychleji, než je rychlost světla?"
"Jistě. To je pouze jedno z omezeni, která jsem na experi-

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

ment uvalil." Poškrábal se na bradě. "Asi je nechám. Jinak byste se rozlezli všude."

"Na Měsíc a na Mars? Nebe i Kysos?"

Přikývl. "Většinou zmrzlí a hladoví. Na Nebi sice hladoví, ale zase by vám bylo vedro. Ale pravděpodobně všichni najdou nějakou potravu, než se začnou pojídat navzájem."

Pohlédl na mě a na Marygay. "Vy dva jste zvláštní, protože nikomu jinému nesahá paměť tak daleko do minulosti. Bavilo mě vykonstruovat vaši situaci.

Ale pro mě je čas jako tabule, nebo jako podlaha. Můžu se vrátit k Velkému třesku, nebo jít dopředu k tepelné smrti vesmíru. Život a smrt jsou vratné stavy. Pro mě triviální. Jak jste tady viděli."

Neměl jsem to říkat, ale řekl jsem: "Takže teď se bavíte tím, že nás necháte naživu?"

"To je jeden způsob, jak to formulovat. Nebo by se dalo říct, že nechávám experiment, aby dál probíhal sám. Já půjdu milion let dopředu a podívám se, co se bude dít."

"Ale vy už přece budoucnost znáte," namítla Marygay.

Věc v Maxovi zakoulela očima. "Není to přímka. Je to tabule. Existují různé druhy budoucností. Proč se jinak obtěžovat s experimentem?"

Sára promluvila. "Neodcházejte!" Pohlédl se na ni s netrpělivým výrazem. "My věci vidíme jako přímky, přímky příčiny a následku. Ale vy na vaší tabuli vidíte miliony přímek."

"Nekonečný počet přímek."

"Dobrá. Je ve vesmíru kromě vaší tabule ještě něco jiného?" Usmál se. "Existují jiné tabule? Existuje místnost?"

"Jiné tabule existují. A pokud jsou v místnosti, tak jsem nikdy neviděl zdi."

Pak se Sárou promluvil dokonalým jednohlasem: "A je nad tím ještě někdo další?"

A sama: "Nad vámi všemi a vašimi deskami?"

"Sáro," řekl, "v některých z těch mnohých přímek si vybereš, že budeš naživu za milion let, až se vrátím. Pak se mě můžeš zeptat. Nebo to možná už nebudeš potřebovat."

"Ale jestli nikdo jiný není, jestli jste Bůh—"

"Co je?" promluvil Max. Promnul mezi prsty bílou látku. "Sakra, co se tady děje?" Podíval se na bojový skafandr. "Cítil jsem po celém těle příšernou bolest."

"Já taky," řekla Cat. Seděla se zkříženýma nohama na místě, kde zemřela, jednou rukou si zakrývala klín a druhou prsa. "A pak jsem se ocitla zpátky tady. Ale ty jsi dostal šaty." Pohlédla na nás s povytaženým obočím. "Co se taky k čertu děje?"

"Bůh ví," odpověděl jsem.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

32

Na chvíli jsem si dělal hlavu s tím, co si počít s deseti miliardami lidí a Tauřanů, kteří trčí nazí uprostřed pouště. Ale bezejmenní ještě naposledy mávli kouzelnou hůlkou.

Vzduch kolem nás se zatetelil a zničehonic nás obklopoval hustý dav mužů, žen a dětí. Všichni nazí, mnozí křičeli. Za této situaci musí hlouček lidí v šatech zákonitě vyčnívat. Lidé váhavě vykročili směrek k nám a já s Marygay jsme zaujali vůdčí postoj.

K ničemu samozřejmé nedošlo. Jakýsi starší muž došel přímo ke mně a začal mi hlasitě a vzrušeně klást otázky. Ale já jsem mu nerozuměl ani slovo. Mluvil jsem na této planetě mrtvým jazykem, který jsem sdílel pouze s hrstkou učenců a přistěhovalců.

Vystoupili tři Omniové, dostatečně vysocí na to, aby upoutali pozornost, a s rukama nad hlavou cosi jednohlasně křičeli. Kněz se dotkl mého ramene. "Zjistíme, co se tady dá dělat. Vy pomozte vlastním lidem."

Marygay ochrannou rukou objímala Cat. Svlékl jsem si košili a podal jsem jí ji: byla dost velká na to, aby jí zakryla to hlavni.

Vlastně to vypadalo docela sexy. Jedna populární žena mi kdysi říkala, že pokud chcete na večírku upoutat pozornost, musíte si obléct dlouhou toaletu, když víte, že ostatní budou v džinách nebo v šortkách, a obráceně. Jestliže se tedy ocitnete ve společnosti, kde jsou všichni nazí, úplně si vystačíte s jakýmkoli starším hadříkem.

Nakonec jsme se všichni shlukli v Molly Malone. Jídelna byla plná vyhladovělých lidí, takže jsme se shromáždili v pokoji .sociální historie prostituce', nebo jak se to překládá. Exponáty hovořily jednoznačně.

Sedm z nás bylo zabito a znovu sestaveno. Snažili jsme se jim vysvětlit, co se stalo. Jako bychom tomu rozuměli. Bůh vás pár zabil, aby upoutal naši pozornost. Pak oznámil, že odchází, a cestou vás oživil spolu s deseti miliardami ostatních.

Pořád jsem čekal, až se probudím. Jako starý Vydřigroš ve Vánoční koledě]sem si myslel, že to bylo něco, co jsem snědl a nestrávil,

Jak šly věci dál a dál, tahle možnost samozřejmě slábla. Možná byl sen všechno předtím.

Šerif a Antres 906 se napojili na své Stromy a všem popsali, co se očividně přihodilo. Omniové přátelsky odkryli svoji existenci a pomáhali uvádět věci do pořádku. Šlo o víc než jen najít každému šaty.

Najít pro každého ‚místo' chvíli potrvá: jedna věc, kterou měly kultury lidi. Člověka a Tauřanů společnou, byl postulát o neměnnosti fyzikálních zákonů. Nemusíme všemu rozumět, ale všechno se řídí pravidly, která jsou nakonec poznatelná.

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

To bylo najednou pryč. Neměli jsme tušeni, které části fyziky byly rozmarem bezejmenného. Nárokoval si konstantnost a omezení rychlosti světla, což znamená, že většina fyziky po Newtonovi byla vtip.

Říkal, zeji ponechá beze změny, aby nás udržel v kleci. Existuji jiné zákony, předpoklady, konstanty, které se mu nezamlouvají? Veškerá věda nyní upadla v pochybnost a bude nutné ji prověřit.

Co je zajímavé, náboženství do takové míry zpochybněno nebylo. Stačilo zaměnit několik výrazů a ignorovat nejistotu ohledně existence Boha. Boží záměr stejně nikdy nebyl příliš jasný. Bezejmenný tu zanechal věrohodný nesporný důkaz o své existenci a dostatek nových údajů pro plodnou teologickou debatu na několik příštích tisíciletí.

Mé vlastní náboženství, pokud se to tak dá nazvat, se změnilo ve své výchozí premise, ale nikoli v základním tvrzení: vždycky jsem svým věřícím přátelům říkal, že Bůh možná je a možná není, ale i kdyby byl, rozhodně bych ho k sobě nepozval na večeři. A za tím si stojím.

33

Po několika týdnech už jsme na Zemi neměli co dělat, ani se co učit, a tak nás to táhlo domů. Omni, který se s námi setkal při přistání, chtěl jet s námi a já jsem ho s radostí přijal. S pomocí trochy čarovných kejklí bude naše fantastická historka znít přijatelněji.

Při skoku nikdo nezemřel, takže jsme o pět měsíců později vstali z hibernačních rakví a dívali jsme se na Prostředníček pod námi, pokrytý oslnivé bílým sněhem a mraky. Přece jenom jsme si na Zemi měli ještě na nějaký čas najit něco na práci a vrátit se během oblevy nebo na jaře.

Na kosmodromu nebyl nikdo ve službě, ale podařilo se nám navázat spojení s Úřadem pro meziplanetární komunikaci a ten vyslal leteckého dispečera. I přesto nám trvalo několik hodin, než jsme se přesunuli do raketoplánu.

Přistání bylo oproti poslednímu podstatně lepší: z komínů v přilehlých městech stoupaly uklidňující obláčky dýmu, Centrus ucpala zimní doprava.

V přepravním vozidle přijela žena, která se představila jako starostka, spolu se svým pobočníkem - Člověkem, a Billem, na kterého jsme se s Marygay a Sárou okamžitě vrhli. Nechal si narůst plnovous, ale jinak se příliš nezměnil.

Snad až na svůj postoj ke mně. Když jsme se objímali, plakal, stejně jako já, a minutu se pak zmohl jenom na to, aby kroutil hlavou. Pak promluvil angličtinou se silným přízvukem: "Už jsem si myslel, že jsem tě navždycky ztratil, ty umíněný starý mezku."

ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

"No jistě, já jsem umíněný," řekl jsem. "Dobře, že tě máme zpátky. I když je teď z tebe měšťák."
"Vlastně jsme se vrátili do Paxtonu—" zrudl "—moje žena Auralyn a já. Vrátili jsme se, abychom to tam připravili. Jsou tam spousty ryb. Počítal jsem, že pokud jste se vydali na cestu domů, brzy se vrátíte. Tak jsem minulý týden přijel do Centru, abych na vás počkal.
Charlie je se mnou ve městě. Diana trčí v Paxtonu a ordinuje. Co se k čertu stalo?"
Tápavě jsem hledal slova. "To je složité." Marygay se ovládala, aby se nezasmála. "Určitě budeš mít radost, když ti povím, že jsem našla Boha."
"Cože? Na Zemi?"
"Jenže prohodil akorát nazdar a sbohem a vypařil se. Je to dlouhá historie." Vyhlédl jsem ven na sníh. Závěje sahaly výš než okna vozu. "Na povídání máme spoustu času, než nás zaměstná obleva."

"Osm sáhů dřeva," pochlubil se. "A dalších deset je na cestě."
"To je dobře." Snažil jsem se vybavit si hřejivou vzpomínku na to, jak sedím u krbu, ale dotírala na mě realita. Klouže mi to po ledě, táhnu ryby, které na vzduchu umrzly. Led ucpal potrubí v domě. A házím, házím, házím sníh.
34
Vrátili jsme se ke .každodennímu' životu ve smyslu rybaření a boje proti zimě, ačkoli naši domácnost najednou tvořilo pět dospělých lidí. Sáře před nástupem na univerzitu zbývalo dokončit jedno pololetí, ale povolili jí o pár měsíců odložit studium, aby učivo nemusela dohánět od poloviny. Jakmile lidé přijeli z Centru domů, vrátil se život v Paxtonu do starých koleji. I za nejlepších časů jsme v zimě žili s neustálými výpadky elektřiny, takže nebylo těžké smířit se se stavem, kdy proud polovinu doby šel a druhou ne. Za několik týdnů bylo skoro celé město znovu osídleno. Centrus dělal vše pro to, aby se zbavil všech, kteří mohli odejit, protože jeho zdroje byly na samé hranici a zajišťovaly pouze základní potřeby lidí, kteří v Centru normálně žili.
Po pěti měsících chaosu se poměry v hlavním městě uklidnily.
Působení osmi zim ho zanechalo v troskách, ale bylo zřejmé, že s většinou oprav se bude muset počkat do oblevy a do jara. Naše skupina nedobrovolných pionýrů pomohla uspořádat život ve městě na základech provizorního holého přežití. Kdyby se obyvatelé města naivně rozešli domů, nepřítomnost ústředního rozvodu energie by znamenala jejich smrt. Namísto toho se lidé shromáždili v rozlehlých

veřejných útulcích, aby šetřili teplem a usnadnili rozdělováni potravin a vody.

Určitě tam vládla velice přátelská atmosféra, ale já jsem byl šťastný v provincii, se sáhy dřeva a krabicemi svíček. Univerzita byla přes den otevřená, ale většina běžných úkolů byla odložena a čekalo se na to, až nám rozvodná síť vrátí počítače a prohlížeče a většinu knihovny. Měli jsme sice několik tisíc tištěných knih, ale byla to neuspořádaná sbírka všeho možného.

Naštěstí byla jednou z nich tlustá bichle o teoretické mechanice, takže jsem mohl začít pracovat na tom, co se mělo stát mým životním dílem. Probíral jsem to s jedním fyzikem - Člověkem na Zemi: všichni se musíme vrátit na Čtverec jedna a zjistit, kolik z fyziky zůstalo nedotčeno. Pokud celou vědu tvoří jen soubor omezení, které zavedl bezejmenný a mění je podle rozmaru, jsme povinováni zjistit, v jakém stavu se rozmary v současné době nacházejí! A považovali jsme za přínosné provádět pokusy jak na jiných planetách, tak na Zemi, abychom zjistili, zda jsou zákony jednotné.

Bili se tu zimu ke mně připojil v laboratořích a asistoval mi při opakování základních experimentů z osmnáctého a devatenáctého století. Závaží a pružiny. Měli jsme výhodu přesných atomových hodin, nebo jsme si to aspoň mysleli. Za rok jsme se ze Země dozvěděli, že nás bezejmenný nechal s vpravdě sisyfovským úkolem: rychlost světla byla stále omezená, ale změnila se asi o pět procent. To překroutilo všechny hodnoty zhruba na úrovni čtvrtého desetinného místa. Maličkosti, jako je náboj elektronu, Planckova konstanta. Když už byl u toho, měl zařídit, aby se pí rovnalo trom.

Ale my jsme byli v pohodě, přežívali jsme zimu ve vyhřáté laboratoři, kouleli jsme koule po nakloněné rovině, měřili jsme kyvadla, napínali pružiny a pak jsme se vraceli domů k ženám. Bili se s Auralyn seznámil, když se oba dobrovolně připravovali na to, aby se stali Člověkem, ale zamilovali se dřívé, než došlo k nejhoršímu, a vrátili se sem. Na jaře se jim narodí miminko.

Mezitím vysekáváme led, odhazujeme sníh, rozmrazujeme trubky, oškrabujeme okna. Zima v tomhle bohem zapomenutém světě trvá celou věčnost.